

اعتقادات باطله اعلان
İtikadâtı Batılanya İlanı Harzı
حرب

ایکنجی طبعی

مرحق محفوظدر

مهرسز نسخه لساخته در

۱۳۳۲

مطبعة شمس

۲۰۷۷

۲۰۹

شمس مطبعہ سی

باب عالی جادہ سندھ نومبر ۴۳

مقدمه

حکومات اسلامی، شکل ابتدایی کوندن اعتباراً محکوم انقراض اولیورلردی . بیر چوق اسباب میاننده صوفتالرك، درویشلرك، اعتقادات باطله نك مهم بیر رول اوینادیلری انكار ایدیله مز. خرافات ومصاللرك حقایق دینه بی کولکه ده بیراقه جق وحقی اونوتدیره جق، صورتده آره به ناصیل کیردیکلری ونه وجهله اجرای تأثیر ایلد. یکلری تتبع ایدنلرجه بالطبع معلومدر . بونلرك نشر وتعمیمی ایکی هیئت طرفندن اجرای ایدیلوردی . بیرنجی هیئت که علمای مفسدین ومنافقین ایدیلر ، نه یایدقلرخی بیلهرك، حساب ایدرك یاییورلردی ؛ بونلرك موجودلری قلیل ایدی . فقط مدیر حرکات ایدیلر . ایکنجی هیئت که صرف علمای جاهله دن عبارت ایدی-

وین بونلره ساخته صوفتا نامی ویریورم - [۱] عددلری
 پک کثیر ایدی . بونلرک درجه کثرتی حقنده بیر فکر
 حاصل ایتک ایچین اخفاد حاضره لرینک باشلرنده کی
 صاریقلری کورمک کافیدر ؛ ایشته عصرلردن بهری
 عالم اسلامی بیر جهل عمیق ایچنده یاشانمایه سبب محض
 اولان قوت بو قوت در .

بونلردن ماعدا بیر اوچنچی صنف داها واردکه
 اونلرده علمای حقیقه در؛ موجودلری اوقادار آزدرکه
 سسلرنی بیله چیقارناما مشلردر . ویاخود نافع ایشلر
 کورمک ایچین اللرینه پک آز فرصت کچمشدور . پاتورو-
 نلره ، قاباقچیلره ، ابه سلیملره ، وولقانیچیلره ، حمدی
 چاوشلره ، خلاصه مملکتی یاشانماق ایسته یین نه قادار اوباش
 وخلقک صیرتندن کچنیمک ایسته یین نه قادار رسمی
 حایدودلر وار ایسه هپسینه قوت ویرن ، هپسینی افساد
 ایدن بیرنجی هیئت اولدینی کی خلق آره سنده بوتون
 بوحرکاتی مشروع کوسترمک ایچین تلقینات ملعونه یاپان
 ایکنجی هیئت در .

بیرنجی هیئت طوقور؛ ایکنجی هیئت ساتار .

(۱) عین ذهنیتده اولان صاریقسلردخی بیرر صوفتا بیرر
 یونس خوجه دن باشقه بیرشی دکالردر .

بیرنجی هیئت دوشونور؛ ایکنجی هیئت سویلر
ونهایت عوام وورور واولدوریر.

بو قارا قوت مفسدتی، شدتی اک زیاده عثمانلی
ایمپراطورانی داخانده کوسترمش وزواللی ایمپراطورلق
عاقبت بولندینی شو حال فلاکته کرفتار اولمشدر. [۱]
خاندان سلطنتک وضعیت اصلیه سندن چیقماسنه
سبب صو قتلردر.

اهالی مسلمنه نک معناسز ومناسبتمز بیرهیکل تعصب
کسلمسنه سبب صو قتلردر.

حکومتمزک، دوست ودشمن ملتلر آره سنده معر.
فتسمز، صنعتسمز، حیثیتسمز پاشاماسنه سبب صو قتلردر.
بیزه بدایتده پک زیاده ابراز صداقت ایتمش اولان
خرستیان تبعه عثمانیه بی تحقیر ایتک وایتدیرمکه اونلرک
حقمزده عداوت ونفرتلرینی جلبه سبب ینه صو قتلردر.
بونى تاریخ عیاناً ودلائل وبراهینله میدان وضوحه
قویقمده اولدینی ایچین امثله ایرادی زائد ولزومسزدر.
صو قتلرله صو قتلرک مظلم افکار واعتقاداتی درکه خلق
(۱) مورخ منور احمد رفیق بک آثار تاریخیه سنه مراجعت
اولونملیدر.

"ترقی دن منع ایتشدرد. صوفتالغك نفوذی، تلقینانی دوام
ایتسدجکه ترقی وجوده کله مه یه جکدر. بو، محققدر
واعتراض قبول ایده مز.

صوفتا ودریشلرك ادعالرنجه: دنیانك هیچ بیراهیتی
یوقدر. نروده ایسه قیامت قویق اوزرهدر. بناءً علیه
اوزون اوزادی یه جالیشمایه محل یوقدر. فضله پاره
قازانق حرامدر؛ زیرا پیغمبریمز فقیر ایدی. قرآندن
باشقا علوم زانددرد؛ چونکه پیغمبریمز امی ایدی. رطب
ویابس هرشی قرآنده واردرد؛ فقط نحری ایتك عبثدر.
هله باشقا طرفلرده ارامق حرامدر. حالبوکه علم و حکمتی
چینده بیله اولسه آرامغه مأمورز.

سوسلی، تمیز و یکی اثواب کیمك کناهدرد؛ چونکه
پیغمبریمز بیسك یامادن ا خرقه کیردی؛ تمیز بر ماصه
اوزرنده وسائط مخصوصه ایله یك بيمك حرامدر؛
چونکه پیغمبریمز برده ویر مشین سو فورا اوزرنده
یمشدر! [۴] خلاصه، حضرت نبی اکرمك، خلفای
راشدینك، اصحاب کزینك، ائمه اربعه نك یا مآدقلری
هرشی بائق حرامدر. کناهدرد! ائمه اربعه دن بویوك امام

(۴) حالبوکه، علماء ایچین حربك صف اولنده بولونمق لازمدر،
زیرا پیغمبریمز بویله یاپاردی؛ ده بن اولماشدر.

یوقدر . اونلر هر نه سويلش ، هر نه اجتهاد ايتمش ايسه لر
 كره ارضك هر جهتهده هر قوم عندنده ، هر زمانده
 دستورالعمل اولاييلير ؛ اونلرك قبولي ايتدكاري احكام
 اصلا دكيشه مز . اونلردن ماعدا عاقل يوقدر ، كلامشدر
 وكله مز . اونلرك افكار صائبه سي اوزرينه افكار ديكر
 سرد ايديله مز . اونلر لايخطي در . بناء عليه باب اجتهاد
 مسدوددر ، يكيدن كشاد ايديله مز . لاعلى التعين هرشي
 كناه اولديني ايچين ، اهالي چوق كناه ايشلر [۵] بناء
 عليه ، مغلوبيتلر ، افات ارضيه وسماويه لر هپ اللهك
 مسلمانلره حدت وشدتندن در . بونلر فائده ويرمدي
 همان بىروصيتنامه پيغمبرى — اوسترياده كي كاغد فابريقه لرندن
 بىرينك معمولي اولان بىر كاغد اوزرنده يازيلي اولديني

(۵) اك حادى حر كتر بىز بيله كناه ايله تفسير ايديلش ،
 تربيه قاله آلمانمشدر . ايشته بوندندركه مسلمان عالمنده كناه چوق
 فقط تربيه آذردر .

سيلا بلرك زلزله لك اك بويوك مصائبني چكن على الاكثر
 كناهكار اولمايان بدبخت ومعصوم كويليلردر . چكن سيلاب مدهش
 ايستانبول جوارنده دره ايچلرنده كي كويلرى سيلوب سوپوردى
 زمان بك اوغلونده او محشم آياتمانلرده كي سغه هاى كنهكاران
 زمان تماماً مصون قالمش وحق يك جزئي راحتسزيله اولامشدر .
 قاعتبروا يا اولى الابصار .

حاله - مرقد بنی محترم دن چیقار! صکره بو حقه باز
کاغدی نه ودن نه وه، شهردن شهره، کویدن کویه میلیو.
نلرجه اجر مقابلنده طولاشدیریلیر! و بوتون بونلر
برنجی هیئتک دستکاه تزویرنده طبع ونشر ایدیلیر.

حکومت یکی بیرشی یایمق ایستیور، باب مشیختک
فتواسی لازم. ارکان حربیه عمومیه عسکر ایچین مقصده
موافق یکی بیر سرپوش قبول ایتکی دوشونیور، یوباز-
لرک خوموردانماسندن متحاشی در. بیر مسلمان عالمی
ربع عصرلق بیر تتبع محصولی اولارق بیر فکر حاصل
ایدیور، او فکری نشر ایده مز، صوفتالغک آفورو-
زندن عشاندر.

صوفتالق قادینلغک ترقیسنه دشمندر. قادینلر
اوقویوب یازاماز، قادینلر سربست اوله ماز، قادینلرک
ناماز ایچین لازمکلن سورهلری بلله مسی کافیدر. قادین،
صوفتالغک یالکز حیوانلغی تسکینه مأموردور. بناءً علیه
اینکی فاصل نه ووده کی آخورده باغلی ایسه قادینیه نه وک
ایچنده اویله جه باغلی اولمالیدر.

جمعیت بشریه نك اك مهم عضوی بنای ملتك نمل
طاشی، انسانلغک مربی اولی قادین اولدیغی صوفتا

اصلا دوشونه مز. بناءً عليه قابيلز ايچين ترقى دىنان شى
اونك نظرندە بدعتدر، حرام در !

صوفتالق عوامى ، جهنمه اوقادار تخويىف ايتمش-
درکه بچاره قيميلدانا ماز. صوفتانك فكرينه مخالف برايش
ياپلدينى، جاهل شهرلى ويا كويلينك ىرى اسفل سافليندر،
غياقويومى در. بدبخت عوامى بوقورقو، بواوهام ايچندن
چيقاروبده حقيقتى كوسترمكه واونى سائر انسانلر كې
دوشونميه چاليشمايه سوق ايتمهيه هان امكان قالمامش كې در،
وياخود بك بويوك بر مجاهدهيه موقوفدر .

ايشته عاجزلى ، بكا تقدم ايتمش اولان بيرقاج
فداكار رفيق كزیده يه پيرو اوله رق، بوامر عظيم ايچين
چاليشيورز . مجاهداتمزده دوام اولنقى طيعيدر. بوجلد
او كتيبه نك پيشدارى در . املمزده موفق اوله جفمزه
امينز، چونكه عزيمز قطعى در . [۱]

خلافكبرلر يمزك سبب و شتمى ، تهديد و تحقيرى
خلاصه ياپماسى، محتمل اولان فناقلارك هيچ بيرى يىزى
فكر يىزدن، مجاهده مزدن دوندوره ميه جكددر .

تولوم بلكه لسانمىزى قطع ايدر . فقط بو يولده كى
مجاهده مزك دوامى منع ايده مز . زيرا يىز ايجاب ايدن

(۱) جلال نورى بكك آثارينه مراجعت اولنالى در .

تخملمری صاحبقدق. بو صوفتالوق افکارینک احتضاری در.
محصولک ادرالک اولونا جنی کون که، بک قریبدر، اعتقادات
باطله نک اولومی اوله جقدر. او کونلری کوره جکله جدر
بختیاردرلر، ویزی خیر ایله یاد ایتلمیخی نمی ایدرز.
اک مشکل اولان ایش شو ایلك آدمی آتقی ایدی.
الحمداء اوکا موفق اولوندی بو طریق ثواب و صوابده
ایلرله مک آرتیق آسان اولاجقدر.

اولدوقلر کبی کورونمه یه جسارت ایده مینلر ایله
دینی آلت انتفاع مقامنده قوللانیق ایسته یه نلریزی دینسزک
و خلقی اضلال ایتمکه اتمام ایدیورلر. طوغرودر.
بیز خلقی اضلال ایدیورز. فقط اباطیلدن آیریورز.
و حق و حقیقه طوغری سوق ایدیورز. عامای جاهله نک
عوامه تلقین ایتدیکلری خرافات و اباطیلی حقیقت دینه
دیه قبول ایده مینر. بعدما خلقه دخی قبول ایتدیرمیه جکز؟
یونا عزم ایتشزدر.

بیزم اعتقادیمزک خلاصی شودر: الله واردر و بیردر.
بوتون قوا و ارآداته صاحب و مالک اودر. وضع ایتدیکی
قوانین لایتغیر ایله، اشباح و ارواحی، من الازل الی الابد،
مادی و معنوی، ظاهری و باطنی اداره ایتمکده در.

بیکدن هیچ بیرشی یارآمادیکی کبی بیرقانونده وضع

ایتمز. اراداتی قوانین ازلیه لسنه تابعدر . قوانین ازلیه سنی
ولویردفعه ایچین اولسون بوزاجق قادار ثباتمز و مسلکمز
ده کیل در .

انسانلره ویردیکی عقل ایله — که عندالهیسنده اوندن
دها عالی بیر مخلوق یوقدر — اونلره بویوک ایشلر یایق
اقتدارینی احسان ایتمش و اونلری سربست بر اقمشدر .
انسانلری ارشاد ایچین ینه کندی ایچلرندن پیغمبرلر ،
داهیلر یار اقمشدر . بوبویوک انسانلر دیگر بنی نوعلرینه
طوغری یوللر کوسترمشلردر . اللهم سنتلری قانونلریدر ،
بونلرک بیرچوغی علوم و فنون طرفندن حل و تفسیر
ایدیله بیلمشلردر .

پیغمبریمزی انسانلرک اعقلی و بوماهیته افضلی بیلیرز .
کندیس-نک اک بویوک معجزه سی عقلی و کتابی در ؛ ویز
باشقا معجزه ارامیز . خلقی ده بوسورتله دوشوندورمک
ایچین اونلری پک زیاده اوقومتق طرفدار یز . قوانین
ازلیه الهیه یه مفسایر اوله رق و قوعبولدینی ادعا اولسان
بوتون معجزه لر نظریمزده قوفدر ، غیر واقعدر . منظومه
شمسیه ده کی انجذاب و انتظامی بوزاجق بیر حادثه جویه
وجوده کلنجه یه قادار شمسک پیکلری مدارلری اوزرنده
سیران و دورانلرنده دوام ایده جکلردر . بیرجرمک

جزو فرد لرینی آیراجق داخلی ویا خارجی بیر صدمه ویا سبب موجود اولمادقجه اجر امدن هیچ بیرى انشقاق ایتمز وایتمه یه . جکدر . فنك حل ایدمه بیلدیکی بوتون مسائل علیه ظهور ایدمه جك دعوالره سفسطه نظریله باقاریز . ملکله اینانیرز ، فقط ماهیت اصلیه لرینی تعیین ایدمه مدیکمز ایچین صوفتالرك بو خصوصده کی توصیفاتنی برر هیماکل عجیبه کی تلقی ایدرز .

قرآن حقیقته هر شیء جامع در ؛ بو حقه ایق دن ، فنك حل ایدمه مدیکلری حقنده بیان مطالعه ایله حد ناشناسلق ایتمز . دینك اس الاسباسی اولان کله طیه دن ماعدا احکامك زمان و مکان ایله قابل تعدیل اولاییله جکنی مطلقا قبول ایدرز . باب اجتهادك یکیدن کشاد ایدلسی لزومنه قطعاً قانع اولاندنر . اجتهادات سالفه نك کافه سنك زمان حاضر ایچین قابل تطبیق اولاییله جکمه اصلا اینا نامایز . ابا حنیفه ، شافعی ، مالکی ، جنبی حضر تلرینی پک بویوک و پک محترم اولارق طانیرز ؛ فقط اونلرك برینی طوتاجق و حتی اونلری پک زیاده کچه جك علمای اسلامیه نك یتیشه جکمه ده قائلز .

دینی آلت فساد و تزویر اولارق استعمال ایتمز . ایچمز نه ایسه طیشیمزده اودر . قرآن ، نظریمزده ،

سعادۃ دنیویہ بی کافل بیر قانون اجتماعی و سلامت اخرویہ بی مبشر بیر برات سبحانی در . بو حیثیتله دنیا بایه ده چوق اهمیت و بربرز . دنیا مزرعۀ آخرت اولدینی ایچین بو مزراعده پک زیاده اکوب ییچمک ایسترز . فقط [ربنا آتنا فی الدنیا حسنة] دیمه دن [وفی الآخرة حسنة] دیمه بز . اسلام یهودیک کبی مقصور ده کیلدر . اسلام خرستیانلق کبی ذات ده تعلیم ایتمز . بیر یاناغنه اورانه اوته کینی جویره مز . اسلام علوی در ، متیندر ، عزتلیدر ، بوا اعتبارله کائانه حاکم اولق استعدادینی حازدر . او استعدادینی کوسترمک ایچین کنبدیسی مدنیت حاضرہ نک بوتون وسائطیله تجہیز ایتمک ایسترز . بناءً علیہ ملل مترقیہ نک اسباب مکنترلری هانکیلری ایسه اولنری عین حکمت تقی ایدر و مملکت مزده تطبیق لرینه چالیشیرز .

سلامتمز ایچین باشقا چاره یوقدر . مدنیت حاضرہ مدنیت غریبه در . اخلاق و عنعنات دینیہ و ملیہ مزدن ماعدا هر شیء غریب دن آلق مجبوریت الیمه سنده یز .

قادینلر ، نظریمزہ محترمدر ، مقدسدر ، مہجبلدر . قادینسز بیر ملت ملت اولماز . بیر ملتی اقامه وادامه ایدہ جک اک بیرنجی واسطه قادینلر در . بناءً علیہ قادینلری وظیفه لرینی ایفا ایدہ جک صورتده یتشدیرمک ارزوسنده یز .

دینیز ، قادیانلری ، تعلم خصوصصنده ، ارککلردن اصلا
تفریق ایتمه مشدر . بونلری ایرانلر صوفتالردر .

قادیانلریمزك تحصیل و تربیه لری و بالتیجه ای بی
عائله تشکیل ایده بیللملری ایچین کندیلرینه درجه درجه
سربستی و یرمک ایستهریز . اونلر ، پیز ایسته مز دیسه .
لرده بیه ویره جکیز . چونکه حیاتلری یالکز کندیلرینه
عائده کیلدر . بوندن مقصدهیمز کندیلرینی بالولره ،
ا کلنجه لره ، بیراخانه لره ، قمار خانه لره کوتورمک ده کیلدر .
کوروجیلکهکله عائله تشکیل ایدیله مز . ایسته بوندندرکه
مسلمانلرده عائله یوقدر دنیله بیلیر . عائله اولمادینی ایچین
جمعیت و جمعیت اولمادینی ایچین هیچ بیرفضیلت و خصلتمز
انکشاف ایده ممشدر . اک مشمر اولق لازمکن محیطلرده
بیله بوتون امکلریمز ، فدا کارلقلریمز هیا اولمقدن باشقا
بیر نتیجه ویرمکه محکومدر .

ازدواج بیر شرکت مقدسه در . بونک شریکلی ،
دیگر مصالح شریکلردن داها زیاده بیر بیرلرینی طانیماه
مجبوردرلر . بزم شریکه حیاتی آنام یاخود باجم بولاماز .
اونی آنجق بن بولاییلیرم . بوده شرعاً جائز و مندوب در .
عکس حالده شرکتک قریباً فسخ اولونا جانی اشکاردر .

باب مشیخت قوریدورلرنده طولاشانلر بومدعامزی
تأیید ایچین باشقا شاهد آرامازلر .

بونلرله برابر ، ایستیورزکه قادینلریمزه حق حیات
و حق تنفسلریغی استعمال ایتسونلر بیرمزبله یه آتیلیمش
سو پروتی ییغینی کیبی دره وده کیز کنارلرنده پیس
محللرده ، طوپراقلر اوزرنده ، تیزه نامه ، سورونسو-
نلر ... [*]

اونلرکده کیده جک ، کزه جک ، کوره جک ، اکلنه
جک ، عزت نفسلریغی ، وقار و حیثیتلریغی آرتیره جق
محللری اولسون . چوجوقلریمزه کوستره ییلمک ایچین
اولا کندیلری کورسونلر ؛ حس ایتدیرمک ایچین
حس ایتسینلر . جده لریمز کیبی کورک چکسینلر ، آنه یینسینلر ؛
حضرده و سفرده اوردو و دونانامزی تشویق و تشجیع
ایتسینلر . سائر ملتلرده کی قادینلرک رولی کی روللری
اولسون ؛ یاشاسینلر و یاشاتسینلر .

بعض آزعین وقابا صوفولرک ادعاسی کیبی قادینلرک
سربستیسيله دیاست حصوله کله جکنه اینانماز . دیاستک ،
قادینلری قابالی طوتمقله ده از یاده مز داد اولدیغی کوریورز ؛
(*) بارقلره قادینلریمزه دوام صحت و حیاتلری ایچین محتاجر .

وبونی ، بوفکرلرک مدعی ومعتقدلرینه ترك ایدیورز .
قادرین بزار سربست قالمقده فحشك آرتوب آرتماياجفی
بیله مېز؛ فقط ابانتك، افعال قبیحه وشذیعه نك یوزده الی تناقص
ایده جكنی تماماً كسديريرز .

مدرسه لرده بویوزدن وقوعه كلكده اولان وفیاتك ده
ازالاجفی محققد .

قادرینلغك وظیفه سنی ایفا ایتدیكى یرلرده بووظیفه
كنج دلیقانلیلره ایضا ایتدیله . مملكتمز بونك بارز
نمونه یی در. لواطه نك رواج بولدی یی یرده هر تورلوتردینك
آرتاجاغی امام علی (ك . و) حضرتلری بوندن اون
اوج عصر اول بیان بویورمشدر .

هرشیی دین دن عبارت ظن ایدن صوفتالق افکاری
یزه هیچ بیرشی یابدیر مامشدر : نه لسانمز ، نه قاموسمز ،
نه قواعدیمز ، نه ادبیاتمز ، نه ثروتمز ، نه زراعتمز ، نه
تجارتمز ، نه صنعتمز واردر . مثلاً انكلتره نك نیونوی .
فرانسه نك پاستوری ، المانیانك رونتكنی ، ایتالیانك
مارقونسی وهكذا بویوك كوچوك بوتون ملتلك بیرر
مدار افتخاری واردر .

بونلره مقابل بیزم نه می واردر ؟ ابوالسعود

ويا زنييللى على افنديلر يمزله اونلره قارشى افتخار ايده.
بيليرمى يز ...

يا استعداد نقطه نظرندن غربيليرك بيزدن نه فرقلىرى
واردر ؟ قالين قافالى المسائلر ويا انكليزلر قادارده حائر
استعداد دكلى يز ؟

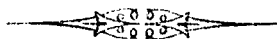
زواللى مسلمان ! .. سن دنياك داهيلر ودهالر
يتشديرن بير اقليمنده ياشاركن ينه بوكون معرفتجه بير
هيچسك . بوكا سبب نه در ؟ چونكه سن سربست
ده كيلسك . سنى « كناه وبدعت » زنجيرلى صميم صيق
باغلامشلردر . اُنك ، كيكك ، دماغك ، قانك ، اعصابك
خلاصه هيچ بيرشينك سسنگ ده كيلدر . سن بونلره
حا كم ده كيلسك . بناء عليه اونلرى ديله ديكك كبي استعمال
ايده مز و صوكر ا بويله جه ذليل اولورسك . اى بدبخت
مسلمان ! سنى حيوان مرتبه سنه اينديرن ، سنك حيوانلغندن
استفاده ايتك ايسته ين قوتلرى كور ، اونلردن صاقين ،
كوزنى آج . مدبر اول ! « چاليش وييلما ! »

•
* *

بو جلد دروننده مندرج مقاله لرك بير چوغنى ، قارئلر يمز
احتمال كه اولجه اجتهاد رساله سنده او قوم شلردر . اونلرك اولجه

کوردیکی رغبت و بیر جوق طرفلردن مذکور مقالاتک کتاب صورتنده نشری التماسی بکا بوجلدی بیرنجی دفعه اولارق میدان انتشاره وضع ایتک جسارتی و یرمش اولدینی کیی بودفعه ده مصحح اولارق ایکنجی طبعنه موفق ایتشددر کتاب، اعتراف ایدرم که، بیر قیمت ادبییه پی خاثر ده کیلدر. اونک یکانه مزیتی اون ایکی عصر دنبری فعال لسا یرید کیلشمش وعقائدی تحت انحصاره آلمش اولان علمای جاهله یه اعلان مجاهده ایتسی در.

بوجلدی نشر ایتمکدن مقصدم، نه قزائج، نه شهرتدر. بی تعذیب ایدن، بانا بیر دقیقه راحت و یرمین درد: وطنداش لریمک، متمدن انسانلر کیی حر و منور اولدقلری حالده چالیشدقلرینی و بوسی و عمل مبرورک نتیجه سنده دیگر ملت لک وطنلری کیی وطن عزیزیمی مسعود و معصور کورمک و یا خود او قابلیتک حاصل اولدیغی حس ایتمکدر.

نه ایستورز ؟

ایستدیکمز بسیط اولدوغی قادار حقمزدر. بیز
دنیا و آخرت ایشلرینک بیر بیرندن آریلدیغنی ایستورز.
علمانک وظیفه سی ارشاددر. فقط بو مواعظ
ونصایح دخی زمین وزمانه موافق اولق شرطدر.
خلفای راشدین زمانلرنده حجازده ویا زنیللی علی ویا
ابوالسعود افندیلر زماننده استانبولده تطبیق ابدیلن احکام
بوکون دنیسانک هیچ بیرطرفنده جای تطبیق بولاماز.
چونکه، احتیاجات حیاتیه وشرائط اجتماعیه او قادار
دکشمشدر. حالبوکه ییزی اداره ایتک ایسته بن علمای
دین حضراتی، شرائط اجتماعیه واحتیاجات مدنیه
وحیانیه دکشدیکی یعنی ترقی ابتدکی نسبتده، علوم
وفنونده واداره مملکت ایشلرنده که ری و بی بهره قالمشدر.
بی بهره قالمق چالیشماق ویا چالیشه مامق یوزوندن
ایله ری کلدیکه نظراً ایشک ایچنه بلکه کوچوچک بیر

معذرت ادخال اولونابيلير. حالبوکه ورثه انيا اولمق عنوان کاذبيله افتخار ايتمکده بولنان علمای دينيه من دن پک چوغی بو علملرله نوغل ايتمکی زانڈ وحتی حرام بيله عدايتملر در. اونلر، حالا امام فلانک وضع ايتمش اولدوغی قواعد فقهيه واداريه ايله دين نامنه ! انسانلری اداره ايتمک ارزوسنده درلر .

مدرسه لر يمزده کی درس پروغراملرينک بويله بير ذهنت توليد ايتمی پک طبعی در . چونکه علمای اتراکک مخرجی فاتح وسليمانيه مدرسه لری اولوب ، حالبوکه فنون مثبتة ونظريات جديده حقوقيه بو مدرسه لرك هنوز قابولرندن بيله دخوله جرثياب اولاماشدر . شو جهت نظر دفته آينجه بزم منصفانه اولان نقطه نظر يمزده کوره علمای حاضره منی معذور وحتی بچاره کورمک لازمدر. فقط ، شایان تاسف جهت شودرکه بو خصوصات کندیلرينه مدلل اولارق بيان ايدلدیکی حالده بيله اصلا قبول ايتزلر ، ويکرمنجي عصر مدنيتده حالا دينی و بير درجه به قادار اسرايیلی پرنسپلرله انسانلری اداره ايتمک ايتزلر. کندیلرندن بير چوقلرينه ، خصوصی اولارق ، شفاهاً سويلمش اولدوغمز بوز مينده کی مطالعاتی بوراده علناً ونحريراً تکرار ايدلم . اولاييـليرکه بو تکرار دن

ولو جزئی اولسون مستفید اولورز وعلما مزدن بعضیلری
انصاف ایدرلر ...

دینلرک ترقی وانکشافنده دیندارلغک بویوک بیر
تائیری اولدوغنی کیسه انکار ایتمه مشدر وهریکی فکر
ایچین بو قاعده پیسیقولوجیه جاریدر . فقط شوراسنی ده
اعتراف ایتلی بزرکه ، دنیاده اک مقدس ارزو واملره دخی
نهایت بیرعطالت و بیرسکونت کلک طبیعی در . حتی ایلك
شوق و هیجانشدن پک زیاده غائب ایتدیکی ده انکار
ایدیله مز .

بوکون وقت سعادته ویا خلفای راشدین عصرنده
اولدوغنی قادر قوتلی وایمانلی مسلمانلرک بولونماسی بو
کونکی انسانلرک پک زیاده فساد اخلاقه وارمش اولما -
لرندن ایلهری کله مشدر . بلکه ، او زمانلرده کی حسیات
دینییه نك - پیسیقولوژی قانونلربنه تبعیت ایدرک - بوکون
قوتدن دوشمش اولماسی در . بوکونکی خلقک بوکونکی
شرائط اجتماعیه و حیات فکریه سی داخنده او زمانکی
قوت ایمانی وجوده کتیرمک ایچین چیریمق بیهوده
بورغونلنی موجب اولماقدن باشقا بیر نتیجه ویرمز .
انسانلری اداره ایتک ایستیانلر ، زمان و محیط ایله دائما
متبدل اولان انسانلرک احوال روحیه لرینی هر وقت

کوز اوکنده بولدیرمالی درلر . بو جهتک نظر دقته
آلینادیقی مملکتلرده حسن اداره هر وقت مفقود اولان
کمشدر . اوزاقلرده مثال آرامایه حاجت یوقدر . مملکتتمز
بوکا اک کوزلر بر نمونه در .

فرانسه انقلاب کیرینک اثری اولان یکی طرز
حکومتلرکه مستبدانه اداره لردن فضائل ورجحان کثیره
ایله تمیز ایتیمکده درلر ، دیندارلرک بیر اثر فعلی ده کیلدرلر
عثمانیلری وقتیلرجه جهانکیرایدن قوت ، اولنرک حسیات
دینیه لرندن زیاده غنیمت و جنکاورلرک فکرلری ایدی .

نیکبولی مظفرینی که تاریخ عالمده معدود اولان
ملاحم کیره دن برینی قازانان عثمانلی اوردوسی افرادینک
سفاهاثنه پایان یوقدی . حتی اردونک باش قوماندانی
بولونمش اولان ییلدیرم بایزید حضرتلری بالذات (عیش
ونوشه) صوک درجه مبتلا ایدیلر . ایشته بو اثبات
ایدرکه بیر محاربه قزاق ایچین یالکز دیندار اولمق
ایجاب ایتمز . انجق اوقوۋه معنویه دن لزومنده استفاده
ایتمکی ده بیلملیدر .

چالديرانده بیر قیزیل باش ایمپراطورینی اردوسیله
برابر محو ایتمش اولان یاووز حضرتلرینک قومانداسی

آلتئده کی اوردونك نصفی ییزم علمای اهل سسته کوره
ا کفر اهل ارض اولان شیعه لردن عبارت ایدی .

یزیدیلره مغلوب اولان حضرت امام حسین اوردوسی
امویه اردوسندن پك دیندار ایدی . حرب اخیرده
هر کسدن زیاده فرار ایدن اك چوق نماز قیلان ردیف
بابالر ایدی . بو مثاللری ایستلیدیکی قادار تکثیر ایتمک
ممکندر .

عثمانلی قلیجیله موجودیت سیاسیهرینه خاتمه ویرلمش
اولان رومان ، بولغار ، صرب ، قره داغ ، یونان
ملتلی، حضرت عیسانك احیای اموات ایدن معجزاتیله
ده کیل بلکه [قارب، روره تی ، قانتا کوزن؛ اسیلاتی،
قابودستریا ، قره وه لوف ، استانبولوف و الخ ..] کبی
دینسز واختلاچی سیاسیلرک نفخ ایتدکلری انفاس مسخر
وطنله یکیدن دیزیشلردر . بو ملتلك روحانیلرینک ،
بو مسئله لرده بیر خدمتی اولمشسه اوده ارباب اختلال
ایله برابر سلاح بدست اولارق حرب ایتمکه اولمشدر .
صوك بیر مثال سویله ییم : عثمانل حکومتی تشکل ایدوبده
زمین وزمان الحاسیله جهانکیمر اولمق استعدادینی کوستردیکی
زمان ارمی قرالقلری عصر لرجه نه ول رومالیر، عربلر،

سلاجوقیلر طرفندن محو ایدیلش بولونیوردی . او
صورتده که آرتیق ارمنی موجودیتی قاله آلق ده کیل
دوشونمک بيله کلفت اولمشیدی . حالبوکه بوکون بیر
ارمنی ملتی ، همده مملکتهمزده عرفانیله ، صناعیله ،
تجاریله کندیسینی طایفته حق بیر ارمنی ملتی وجوده
کشدیر . بو ملتی دبریلتن حضرت کبرقور ده کیل بلکه
اوسربست انکلز ویا امریکا محیط فیاضنده چالیشمش
ویتشمش وروحانیلرله مناسبتی کسمش دماغلردر .

کذا لهستانک استخلاصی ایچین جانسپارانه چالیشانلر
حضرت عیسانک وارلقی بيله قبول ایتیمورلر .

علم حساب و فن تاریخ ، حقیقی ، انسانلرک یوزینه
قارشى اك درشت سوبله یین دوستلردر . بناءً علیه شو
سردایدیلن وقایع تاریخیه قطعاً اثبات ایدیورکه انسانلرک
ترقی ویا تدنیلرنده ، ملتلك اعتسلا وانحطاطلرنده ،
اوردولرک ظفر ویا فلا کتلمرنده دینلرک ویا دیندارلغک
علاقه کلیه سی بو قدر . دینی فکرلرک ملی فکرلره ترك
موقع ایتمه سنه باشلاویه لی عصرلرجه زمان مرور ایتشدیر .
فقط بو حقیقی کورمه یین یالکز بزم کور کوزلریمز
اولشدیر .

شو حالده بوتون حادثات ووقایعدن عبرتین اولارق
تصحیح فکر ایتک لزومنه قطعاً قانع اولمالی بز . دینمز
اولالم ده میورم . فقط هر شیئی ده دیندن بکله مه به لم وملل
سائر نک روحانیلردن درس الالم . قاردینال چزارینیک
محافظه منفعت ایچین نره لره قدار نزل ایتدیکنی
بیلیورز . ایمدی هر نوع افکاردن اولدوغی کبی افکار
دینه دن زمان ومکانه کوره استفاده ایتک شرط ایسه ده
اونی صف نه ولده بولوندر مق ویکانه تدبیر عد ایتک
هله بوکون ایچین ، دوغری ده کیلدر . دعا کبی نسخه کبی
شیلرک هیچ بیر حکم وتأثیری اولمادینی آرتیق اعتراف
ایملی بز .

قوه مغویه پی ، اپی بیر ضبط وربط ، اپی بیر تعلیم
وتربیه ومعین بیرغایه به توجیه ایدیلش افکار ایله نه لده
ایتک داها قولای وداها عملی در .

دینلر ، اساساً بک زیاده حسن نیتله وضع وتدوین ایدیلش
اولدقلرندن حقلرنده وباخصوص منسوبیتندن بولونمقله
مقتخر اولدوغمز دین جلیل اسلام حقنده حرمتکارانه بیر لسان
استعمالندن ، پرستشکارانه بیر اعتنا ابرازندن باشقا بیرشی یاپامیز .
دینلر منبعندن اوزاقلاشدقچه شونک بونک نه لنده واسطه
تعیش ووسیله استبداد اولماقدن حالی قالمادیقلری ایچین ،

انسانلری اداره ایتمک خصوصنده تأثیر و فائده لری ابدی اولما مشدر . مثلاً [وللاخرة خير لك من الاولى] کیمی قابل انجرار آیات کریمه حد ذاتنده بک مسعدت بخش اولق لازم ایکن جرارلرک ثلینه کچنجه مضرت انکیز اولمشدر . بئم تفسیریمه نظراً معنای عاقبت افاده ایدن شو آیت جلیله ده کی آخرت تعبیری جاهل و دینلنجی صوفتاتک ثلنده واسطه جروسؤال اولماقده بویوک بر تأثیر کوستر . مشدر .

کذا بر جوق آیات واحادیشک یا کاش تفسیرندن دولابی عین اشخاص طرفندن ملت اسلامیه فقره و مسکنته سوق اولونمقده در . حالبوکه بو عصرده حکمران اولان یکانه سلطان پاره در . بویادشاه عظیم الاقتدارک تبعه سی اولمایان هر بیر شخص ثولمه یه ویا سورونمه یه محکومدر .

اساساً بک صاچه اولان :

معصده تهی تن درست
کیسه تهی دین درست

نظریه لری ترک حیات ایده لی عصر لر مرور ایتمشدر . شیمدی یاشامق ایچین معده لر معتدل صورتده بسله یچی

مواد غذائیہ ایلہ وجبلر ایسہ طاشاجق بیرحالدہ سیم
وزر ایلہ مملو بولونمق شرطدر . بیزہ فقرک فضیلتندن
بحث ایدن نظریہلری آرتیق ایشتمک ایستہ میور .

بیزہ ہر حالہ اغنای شاکریندن اولمابی بک زیادہ ترجیح
ایدیورز . سلاطین ورجال سابقہ من ، صوفتالر ، شیخلر
ودرویشلرک نظریات جرارانہ سی یرینہ مالیون واقتصادیونک
نظریاتی ، علم ثروتک قواعدینی نظر دقتہ آلمش اولسہ
ایدیلر ، علمای دینمز نظرندہ بک محقر اولان [کاوورلرک]
پارہ لرینہ محتاج اولماز ایدک .

بو عصرده آخرک پارہ سنہ عرض افتقار ایتک
باخصوص بیزم کبی ضعیفلر ایچین ، استقلال وناموس
وحیثیتہ وداع ایتک دیمکدر ، وایستہ بیز بوکون بو
تہلکۂ قریبہ نک تحت تہدیدندہ بولونیورز .

ثروت عالم ، اوروپالیرک بدتسخیرینہ یکمزدن ٹول ،
علمای دین وورثہ سیدالمرسین اولدقلرینی فضولی اعلان
ایدن جہالای واعظین دینلنجیلکک شایان افتحار بولو .
ندوغنی تعلیم یرینہ سمی وعملک وادخار ثروتک اہم
بولوندوغنی مین تشویقاتدہ بولونمش اولسہ یدیلر بالذات
کندیلری الیوم دینانجی قیافت ووضعیتمندہ بولونمازلردی .
بیز ، متعصب علمای دینمزی ، اوروپایہ دکیل بک اوغلونہ

قادر كوچوك بر جولان يايمايه دعوت ايدييورز. اورايه
 كيتسينلر وصره ايله او بويوك مغازملر اوكنده والهمانه
 دوشونسونلر... اوراده كوره جكلري مصنوعات و نوادر
 اشيايى لوازم سفاقتدن ده كيل بلهكه بو كونكى ذكاي
 بشرك نتايج ترقى و تكملاتدن عد ايتسينلر؛ و بيلسينلر كه
 او اشيايى اعمال ايده مه ين ملتير ياشامايه مستحق
 ده كيلدرلر. بونكه برابر اعتراف ايتسينلر كه بوم مصنوعات
 نفيسه نك عامللرى كليسالردن ، تكيه لردن ، مدرسه لردن
 يتيشمه مشدر . ملتير ايچين مقدر حياتلر تمام اولونجه
 اكر بير اثر صنعت بيراقشلسلر سه تاربخنده ينه ياشارلر ؛
 فقط بيزم كييلر بير كره تولورسه آرتيق ابدىآ تولدوكلى
 كوندر. مهاج ظفرلى ، استانبول فتحلى بيزى تاربخنده
 آنجق بك مبهم بير صورتده ياشاتا بيليرلر . جنكيزلر ،
 تيمورلر بك نادر اوله رق ذكر ايديليورلر. حالبوكه قديم
 مصريلر ، قديم يونانيلر ، روماليلر ، آتوريلر صنايع
 نفيسه واديات ياشادقجه كال شرفله وهران موضوع
 بحث اولق شرطيله پايدار اولاجقلردر .

له كر دين نامنه ، علمى جايله طرفندن ، منع
 ايديلس اولمايه ايديك ، بيزانسه و نديكه تاسمى يوزوندن-
 بير قاچ اى معمار يتيشد بريدكمزه كوره- نه هيكاتراشلى

نه رساملر يتيشديرمن نه نفيس اثرلر وجوده كتيرمزلك...
 بونلرك لزومسنزلفنى ادا ايدمك اولا نلره - قابلا
 لغمزه ويريلسه ده - بيزحيوان ديمكدن منع نفس ايدمميز.
 ادبيات، موسيقى، رسم، هيكلتراشى، تماشا: بيرملتك
 ذوق ودهاسنى كوسترمييله جك اقايم خسه در . بونلر
 موجود ده كيلى ؟ اومت ده موجود ده كيل ديمكدر .
 مع مافيه هيكلتراشلنى حالا كفر عدايدن قبا صوفولر بيز
 موجوددر [۱] حالبوكه بو عصرده پتله ، هيكلره
 طابق ده كيل، الله ييله زور اينانيلور. هر عصر ك،
 هر دورك كندينه مخصوص مؤثراتى واردر . دينلرك
 مؤثر اولدوغى عصرلر فناياب اولديلر . اونلرك يرلرينه
 فنلر، صنعتلر، مليتلر قائم اولدى . بونلرك خارجنده بولونمق
 ايسينلر مضر محافظه كاردرلر و بناءً عليه محكوم عقامت
 وزوالدرلر . چونكه بو عصرده انسانلره هانكى دينه
 ده كيل هانكى ملته منسوب اولدوقلرى صورولور .
 بيزم ايچين علمى، اخلاقى بيرر ممارسه محلى اولدوقلرى
 بك حقمز وانصافمز اولارق، ادا ايديلن مدارس
 وتكايانك وجوده كتيرديكلرى ذهنيترلر، بيزى علم و اخلاق

(۱) حریت ابدیه تپه سنده کی آبدده مرکوز طوب رسمی
 صوفیانك ذوق ملیزه صوك بر وندی در .

نقطه نظرندن بوکون بولوندوغمز شو درجه افلاسه
ایصال ایتیش اولدوقلرندن حالا بو مؤسسه لردن خیر
بکله بنلره قارشى بیان حیرت ایتمه مک نه لیمزدن کلز. هله
صوفتالر نظرند بيله مرغوب اولمایان و شرعى اولمقدن
پک اوزاق بولونان تکایا وزوایانک حالا پار جای قیام
اولدوقلرینی کورمک دوغروسى ییزی پک دلخون
ایدیور .

واردات سنوبه لری بیکلرجه لیرالره بالغ اولان
تکایانک ، بوملتک عرفان ومدنیتنه هیچ فائده لری دووقو-
نماسینمی؟ بوتون اومبالغ متشیخ افندیله عائله سنه و بیرقاج
دریدردرویشک اعاشه سنه می مخصوص اولسون؟ بوسفاهت
دنیا نکه نه ره سنده کورولمشدر ؟ !

خلاصه مضرات متعدده لری نقطه نظرندن ، بن ،
کرک حال حاضر مدرسه لریمیزک و کرک تکیه لریمیزک موجود-
دبتلرینی ترقیات جدیده بشریتیه قارشى بیرر هیاسکل
استهزا کبی تلقی ایدیورم .

مدرسه لر — ممکنسه — تعدیل ایدیله لی ، تکیه لر
مکتبلره نحویل اولونمالی در . آرتیق بیزم شیخلره ،
درویشلره احتیاجمز یوقدر . جاهل شیخلرک پرند
دارالفنون معلم لری کورمک ایستیورز .

شیخلره احتیاجز اولمادینی کبی علمای دین نامنه
عرض لقای جهالت ایدن کسانده احتیاجز یوقدر .
زیرا بیز ، شرعاً ، هیچ بیرایشمزده روحانیلره محتاج
ده کیلز . دینوی و اخروی بوتون امور منک طرز تسویه سنی
کوچوک بیر همتله تعلم ایده بیلیرز . قاضیلر یرینه بدایت
محکمهلری بیزه قانونی و شرعی حکملری تبایغ ایتمه
هر حالده و یک اعلا کفایت ایده بیلیرلر

*
* .

مطالعائیزی خلاصه ایدرک مقاله لر مزه ختام ویره لم:
جناب مسیح « اللهه عائذ اولانی اللهه ، قیصره
عائذ اولانی قیصره و یریکز ، بوپوردینی کبی حضرت محمد
علیه السلام دخی داهاعومی اولق اوزره [دنیا ایشلرنده
سز بندن عالمسکز] بوپورمشلردر . اولوالعزم پیغمبران
اولان شو ایکی مقدس ذاتک رد وانکار ایدیلسی قابل
اولمایان شومبارک سوزلری میدانده ایکن انسانلری و دنیا
ایشلرنی اداره ایتک ایچین هر حالده مدرسه لرده و تکیه لرده
متداول اولان علومدن یک باشقا علملره احتیاج وار
ایکن حالا قلبنک نرهده اولدینقی تعیندن عاجز اولان

بیرقاج صوفتا ویاشیخك مهام امور دینویه به تشمیل
و قوف اداسنه قالدیشماسی قادار حد ناشناسلق اولاماز.

صوفتالر وشیخلر ادالرنجه علمای دینمی درلر ؟ . .
او حالده یالکز دینك احکام اخرویه سنه مداخله ایتلی
و بومداخله لرئ نهاییه الهایه انسانجه و تربیه و ادب داخنده
وعظ و نصیحت ایتمکدن ایله ری کچمه ملی در .

دینلر ، اخلاقیاتك کمالی مراد ایدن مفهومی لر تعریفدن
عبارت اولدیفنه کوره منتسبلری ده بودرجه دن بوچنبردن
خارجه چیقما ملی درلر . ذات الهی ایستدیکلری ، دوشو-
ندوکلری کبی تعریف ایتسینلر ؛ جنتلری و جهنملری
توصیف ایتسینلر ؛ عبادتکرینه — اکر ایدیورلر سه —
ایستدیکلری قادار قوت ویرسینلر ؛ بونلره هیچ اعتراض
ایتمه یز . فقط مادام که عوامه فائده لی اولمایورلر و اولماسنی ده
بیلمیورلر ؛ هیچ اولماز سه مضر اولماسینلر ؛ و فسا
و غظلریله اولدوریجی اعتقادلریله خلقه قتالق ایتسینلر ،
بو وظیفه بی دیگر مملکتلرده اولدوغی کبی اهل اولانلره
ترك ایتسینلر . ایشته اوزمان حرمتلریزه داها زیاده
کسب استحقاق ایتش اولورلر .

نتیجه اعتباریله ایستدیکمز شونلر در :

۱ — بیزی عالم انسانیتدن آیران قیودانی قیرمق .

۲ — قادینلره سربستی ویرمک ، تسمتری رفع
ایتمک ،

۳ — دینک وجدانه عائد اولدوغنی قبول ایتمک،

۴ — جهله نك امور دنیویه مزه مداخله لرینی کسمک [*]

باشقالرینی اضرار ایدمک صورتده فنالق یابانلری مملکتک
قانولری وضابطه سی منع ایتسون. امور آخرته عائد محاسبه
ذاتاً قول ایله الله ارمه سنده رؤیت اولونا جق بیر مصلحتدر.
اوراسی او یله بیر حرم در که دروننه یابانجی و میانجی کیره مز.

(*) علمای حقیقه طبیعی مستفادر.

ساخته صوفتالغه و درویشلکه

اعلان حرب

قارئلرم، سرلوحه بی کورور کورمز تلاش و هیجانه
دوشمه ییکز . سیز او کله لری او قومقله هیچ بیر زمان
مسلمانلقدن چیقما دیکز و اهل جهنم اولما دیکز . سیزی
قورقوتان ، دائما بی آرام ایدن او او هام باطله و ظنون
غیر معقوله بی ترک ایدیکز، سیزی احاطه ایدن پرده شک
و ترددی بیرنیکز و میسدانه چیقکز ، او زمان حقیقی
تمامیله کورمش اولاجا قسیکز ، و بنمله برابر سیز دخی
تصدیق ایده جکسیکز که ملتک بو ایکی عنصرینه
یعنی بو کونه قادار ، اسلامیتی شان و شرفله بقا پذیر
ایده جک احکام و نصوص قرآنیه بی حقیقت تامه دائره سنده
شرح و تفسیر ایله بیزی تنویردن منفعتلرینه تعلق حسیلله
یا عن قصد و یا جهالت متمرده لرندن دولایی ، استنکاف

ایدن صوفتالربنه ، شیخلربنه ، درویشلربنه اعلان
جهاد ایتک آرتیق فرض اولمشدر .

بو قرار ویریلش وایلك آدیم آتیلیمشدر . بوندن
صوکره کدری دونوله مز .

بو جهاد، اسلامک عزوه بدری قادار مهم و مقدس
اولاجاقدردر . وقعه بدر حق ایله باطلی ناصیل تفریق
ابتدیه بو جهاد قلم بومصادمه فکریده نور ایله ظلمتی
اولهجه تفریق ایدمچکدر .

حاجزانه و فقط کمال متانیت و جلادته رایت کش
اولدیغم اشبو جهادده شیوخ متفکره و شبان منوره بی
بانا نصرته دعوت ایدیورم .

ای اسلامی و وطن اسلامی یاشاتمق ایسته بن کنج ،
حر و منور فکریلر ، هایدی سلاح باشنه !...

حقیقت و معرفتک الک کسکین قلیجی اولان قلملره
صاریلکیز، قلملریکیزه متانیت، لسانلریکیزه قوت و یریکز.
ظفر ، مدافع و ناشری اولاجاغکز حقایق جلیله
قرآنیله اولردن اصلا باشقا بر شی اولمایان علوم
و فنونکدر .

بیلیورزکه عصرلردن بری داخلی و خارجی ، الات
حربیه ایله مجهز، بیر چون دشمنلرله چارپیشدق، نه زدیک

ئەزىلدىك . لا كىن طوغرى بى سويلەمك لازىمكىرسە اك
بويوكك ظفرلردە ، قانۇنى سىلمانلارك بىزە قازاندىردىقلرى
او معظم ومحتشم ظفرلردە بىلە يىنە ضررلى چىقان بىز
اولدوق .

چونكى ، اساسلى بىر مقصد تعقيب ايتيور ايدىك .
تأسيسدن زياده تخرىب ايدىيور ايدىك . ظاهرأ هدف
اعلاى كله ابدى . فقط حقيقتده اك بويوك امل پادشا .
هلىك سرايلرىنى ، وزرانك دائرەلرىنى ، صوفتالرى ،
شىخلىرى ، درويشارى ، يىكىچرىلرى وخلاصە دنياك
بوتون منكر سىمى وعمل اصحاب عطالتنى دويورمقدى ؛
وبونك ايجون مسلمانلارك خون پاكنى آقیتىمق لازم
كلىوردى . . . آقیتىدىق ، او قاداركە زواللىلردە قان
قالمادى ونهايت دوچار هزال اولدىلر .

دشمنلرىمىزى ، بالفرض ، خارجاً روسلر ، اوستريالر
وداخلأ جلالىلر ، زوبالر ظن ايدىيور ايدىك . نەقادار
يا كىلمش اولدىغمىزى زمان بىزە بك بك آجى تىجرەلرلە
كوستردى واو كرتدى .

آه ، ئە كر حقيقتى يعنى دشمنلرىمىزك سرلوحەدەكى
صوفتالقدرو درويشلك افكارواعتماداتى اولدىغى واو كرتىمىش
واو ايكى دشمن داخلئ ترقى بە هيىچ اولمازسە بوندن بىر

عصر اول اولسون ، اعلان حرب ابتش اولسه يدق
بوگون هر حالده باشقا بير وضعتده بولنش اولاجاق
ابدك .

مدعايزي كاليه انبات ايچين ، اصلا درينلره
كيتمكسزين ، شويله سله حجه ، تاريخمزي كوزدن
كچيرمك ايسترميسكز ؟ اويله ايسه بويوريكز :

مظفر قارداشي مجاهد محترم يعقوب جايي هيچ
برسب و اماره موجود ده كيل ايكن محضا او هامنه مغلوباً
شهيد ايدن بيلديرم بايزيدك حر كتي حقلي كوستروبد
قلب ملته و بنيه دولته اونودولماز ياره لك آجيلماسنه و بو
عادت ملعونه ك تمامي ايتسنه سبب اولان :

ياووز سلطان سليم كيبي بير پادشاه حكيمي ، بيزم
ايچين محض برات نجات اولان او بلند و مقدس فكر
و قرارندن - رعايادن آليسان و بركي و جريمه آزالير امل
خسيسيله - بالمجبوريه فراغت ايتديرن ؛

قانوني دوري ايله آني تعقيب ايدن ادوارك سفاهتليغي ،
طوغريدن طوغري يه احكام جليله و نصوص قطعيه
قرآنيه ضد و مخالف اولان : « پادشاهلر هر نه كه ياپارلر ايسه
رضاي الهي يه موافقدر . زيرا پادشاهلر من قبل الرحمن
مؤيد و ملهمدرلر » بوللو مداهنه و تشويققرله آرتديران ؛

عثمان ثانی کیبی اولو العزم وفکر تجدد صاحبی بیرکنج
ونجیب پادشاهک ، تصویری بیله دماغلر طوتوشدیران
شناعتلردن سوکره محو ایدلمسیچین ، علما افندیز قنده
ایسه لر یز آنلرله بیله یوز ، نقراتی ورد زیان ایتمکده
بولونمش اولان یکیکچری حیدولربنه ذات هایوتی تسلیم
ایتدیرن ؛

مراد رابعه قارشوی بیرجمیت فسادیه رهبرک
ایدوب فقط بودفعه بلای سزاسنی بولان ؛

سلیم ثالثک ، او محض سلامت ملت اولان افکار
مجددانه سندن طولایی ، مشارالیهک وحشیانه بیرصورته
شهادتنه قادر ایشی واردیران ،

ونهایت ، عبدالحمیدکیبی بیرمکار وظالمی بوتون جنایات
ومجنونانه حرکاتنده تشویق وتشجیع ایدن هب مفتی
الانام وشیخ الاسلام نام مبارکی التنده کی صوفتالق آمال
وافکارینک مشخصه لری ، خادم لری دکلیدیلر ؟ . . .

کلیکنز بونلری عفو ایدلم .

فقط متفرقه ابراهیم افندی ایله رجالدن سعیدافندی
معرفتیله ممالک عثمانیه به ادخال ایدیلن طبع ماکنه لرینی
— اولجه فتوای شریف استحصال ایدماش ویر جوق
کتابلر باصیلماش ایکن — « قرآماز باصیلماز » اجتهاد

ابلهانه سنه ودها طوغریسی خلقی اوقوتماق مقصد
ملعونانه سنه بناء صوفتار معرفتیه غلیانه کتیریلن زوربالر
ویکیچری جانناوارلری طرفندن اجرا ایدیلن محو و تخریب
جنایتی ده عفو ایدملی ؟ ..

اوجنایت عظیمه که، تمام ایکی عصرلق بیر ثقلت جهالتی
واونک بک مغرب والیم اولان عواقبتی الآن اوزریمزده
حس ابتدیرمکدر بنجه اصلا ! ..

صوفتالق ظنون و افکاری ایشته بوجنابتک جزاسی
اولق اوزره اورتادن قالقمالیدر . [۱]

ایکی عصر اول ، ممالک عثمانیه یه کیرن طباعت ،
اونور فیاض ، جاهل و مظلم صوفتارک صوثوق و سیاه
تفسلریله منطقی قیلینامش اولسه یدی ، عجبا بوکون ،
نه درجه لرده مستغرق انوار و مظهر فیض معرفت
اولاجاق ایدک .

الیوم دوچار ی بولوندیغمز فجیع العواقب فلاکتلر
ظهوره کلمک شویله دورسون ، ممالک اسلامیة عثمانیه ترقی
و کمال تام ایله بختیار اولدینی حالدده حدودیمز شمالاً
بالطریق ده کزینه و شرقاً ، احتمال که ، اقصای شرقه بیله

(۱) قورقارم که ، علما معرفتیه یکی چری حایدودلرینه دوکده -
ریلن مظلومین قانلری بیر کون کلوبده انتقام! دییه باغیرماسین .

وارمش اوله جاقدی . ینه صوفتالق افکار جاهلانه سنک
حقیر ومضر کوردیکی او طباعت سایه سنده، بیز، بوتون
مسلمین، شمیدی به قادار وظیفه دینه ومدنیه لری بیزی
بتمامها او کرشمش اولاجاق ایدیکده بوکون بوتون دنیانک
خرستیانلری طرفندن تحقیر وتذلیل ایدیله جک ایدیک.
ینه بو یوزدن، حکومت دیمک یاغما کران چته سی
واوردو دیمک چاپو لچی درنکی اولمادی بی اکلاشیله رق
بوتون معناسیله بیر حکومت، بیر اوردویه، بیر دونامایه
عصر لرحه اول مالک اولاجاق ایدک .

اوروپادن مباحه ایتمک مجبور اولدیغمز طویلری،
توفکاری، مهمات ناریه بی، کیلری، بیکیرلری وسائر بی
هپ او مطبعه واونک تعمیم ایده جکی معرفت وتکشیر
ایلیه جکی کتابلر یوزوندن تنور ایدن خسلقک وجوده
کتیره جکی فابریقه لر، کارگاهلر، حارالردن تدارک ایده جک
ایدیک .

بوتون پارالریمز الیمزده وجیمزده قالاجاقدی .
قادیناریمز دخی تحصیل علوم ومعرفت ایده بیله رک
اویوزدن دخی بیر اوقادار استفاده لر ایده بیله جک ایدیک.
خلاصه، بوتعداد ایله ببنمز وتوکنمز اییلکله هپ
اوما کنه نک ایشه مسی یوزوندن حصوله کله جک ومملکتیمز،

علوم و فنونك ترقى ايتىمىدىن دولايى رشك آور اقوام غريبه اولاحاقدى ؛ و بىزم غريبلىره محتاج اولمق لغمزە مقابل اولار بىزه محتاج بولنه جاقلردى . . .

كالم سوزشله شوراده بيراسىطراد يايىمق ارزوسنده يم :
قانونى سلطان سلیمان حضرتلرىنك دوستى و متفقى اولان
فرانسه قرالى برنجى فرانسووا پاريسده [قولله ژ دو
فرانس] ى انشا ايتىد بىر دىكى زمان خاقان مشارايه
حضرتلى دىخى [سلیمانیه مدرسه سنى] احيا ايتىمكده
ايدى .

بوگون، قولله ژ دو فرانس نه در؟ سلیمانیه مدرسه سى
نه در؟ قولله ژ دو فرانسك او مؤسسە مهمە عاليه نك
يتيشدى بىر دىكى ارباب فضل و كمال بير دفعه كوز اوكنه
كتيريلسين ؛ بير دفعه ده علوم و فنونك قدر قيمتى بيلمەين
وبونلرك مجموعى حاجى دن ويا قارا داووددن عبارت ظن
ايدن ويكانه سرمايه لرى جهل مخرب و تعصب مضر اولان
صوفتالار و صوفتالار افكار و عنعناتى يوزوندن مدرسه
سلیمانیه نك نه حاله نتيژلديكى كورولسون ؛ اوزمان ،
بىزلى اوروياده حصول بولان ترقيات سعادت بخشادن
دور و محروم ايدن عواملك نه اولدينى درحال و تماميله
اكلاشيلير .

مملکتک بوضو رتله عرفاتی محوایدنلر طبعیتله محاسن
اخلاقی و معنویاتی دخی محو اتمشلردر. بو خصوص ایچین
تفصیلات اعطاسنی زائد عد ایدر ، فقط بو زمرة نک
اخلاقاً سقوط ایتکه نه قادار قابیلیتلی اولدوقلرینی انبات
ایچین شیخ الاسلام بحی افندی زماننده کی قاضی عسکرلردن
بیرینک وقعه معلومه سنی، تأیید مدط ایچین مثال اوله رق
اشارت ایدر کچرم . نهی بو حالدہ بونلرک علوم دینیہ
ومدنیہ دن، اخلاق متینہ وجیدہ دن بو درجه بی نصیب
اولالردن طولابی ملتہ ناصیل فائده لری اولایلیر .

یکرمی اوتوز سنہ متہادیا [نصر بنصر وقال بقول]
نصر یفانتک قارشوسنده صاللانوب طور مقدن باشقا بیر
هنر کوستره مین بو قابلیتسزلرک [علمای حقیقیہ بی داثما
مستثنا طوتمالیدر] نه سنہ کوونملیدردہ اطفال مسلمینی
بونلرک بد تربیه سنہ تسلیم ایتلیدر . بو مقوله دن اولان
معامینک اطفاله ویره بیلہ جک لری تربیه ابتدائیه نک درجه سنی
اکلامق ایچین ، بونلردن معلم اولانلرینک ، بیر کره
اطوار دربردری و قیافت پڑمردہ کیلرینی کورمک
کافی در .

بورونلرینک ایلرینسی کورمیه جک قادار بصیرت
وسرہستی دن بی نصیب ومحروم اولان وتا عصرلردن

به‌ری توالی ایدوب نصوص قاطعه‌دن زیاده منقولات
باطله به طایان بو افندیلرک اصول و احتیاجات حاضره به
تطبیقاً اولاد لریمیزی تربیه ایده بیلملری وارد خاطر
اولا بیلمیری ؟

ای اولیای اطفال مسلمین ! مری قطعاً تأمین
ایدرم که صوفتالقی افکار و تربیه سیله پرورده ایدیملرک
اکتساب ایده جکلری معرفت :

جهالتدر، تعصبدر، ضعف فکر، ضعف اخلاقدر .
اساساً صوفتالقی مسلکی بیر مکتب مخصوصدر . بورایه
تجدد و افکار احرارانه کیرمک ممنوعدو . زیرا بومسلکک
سالکلری ، انسانلری یالکز جنت و جهنمله اطماع
واخافه ایلکله قابل اولور زعم باطلنده درلر ، اونک ایچین
وار فوتلرینی جنت و جهنم تصویرینه ویریرلر .

ترهیب ، مستبد حکمدارلرک دخی مسلکی و باشلیجه
دستور اداره‌سی اولدیغندن بویکی مکتب شاگردلری
بك کوزل اتحاد ایتشلردر .

دها آچیق سویلیه یممی ؟ مات و مملکت عبدالحمیدک
ظالمانه و مستبدانه اداره‌سندن نه قادار استفاده ایتمشه
دین و مدنیت اسلامیه و عثمانیه دخی صوفتالقی و درویشلک

مکتبک اصول تعلیم و تربیه سندن اوقادار مستفید اولان.
بیلیرکه اشبو استفاده :

ظلمتدر ، خسراندر ، اندراسدر .

بو تفصیلاتی دیکله دکن صوکره ، معارضلریمز ،
احتمال که بیزه ، عباسیلوله اندلسلیرک ترقی ایتش اولدقلرینی
ابله ری سورهرک بیزی اسکات ایتک زعم باطلنده بولونورلر .
ثبوت ، دیگر حکومات اسلامییه فکرأ ، علماً ،
صناعة ، تجارة بیراز ترقی کوستره مدیکلری حالدۀ ناصیل
اولدی ده بویکی حکومت اسلامییه ، زمانلری ایچین محیر العقول
اولان اوترقیات عظیمه و عمیقہ بی وجوده کتیردیلر ؟
معمانک سری بودر :

اندلسده ابن رشدلر وعباسیلر دورنده ابوالعلا لر
کیبی سربست دوشونورلر و سربست سویلر انسانلر ظهور
ابتدی ؛ یعنی بویکی قطعه ساکنلری کندیلرینی احاطه
ایدن صوفتالق و درویشلک افکار مظلمه سنک فوقه
چیقیدیلر ده اوصورتله ترقی ایتدیلر .

اعلا ی کله مقصد خدا پسندانہ سیله اورتایه آتیلمش
اولان مجاهدین احرار امتک کشور اسلامه علاوه ایتدیکی
قطعه لر هپ اوصوفتالق فکری و درویشلک طوری
یوزندن بتکرار بداعدا یه کچمشدر ؛ اوقادار که اسلام

بوکون کندی کوکنده بيله محافظه موجودیت ایده جی
شبه لریخی او یاندر مشدر .

ایشته بالادن بهری ویریلن ایضاحات و تفصیلات
دلالت ایدیور که صو قنار ايله صو قنار افکاری یوزوندن
اسلامه و مسلمانه بیر خیر و منفعت کله مشدر و کله من .
مکر که بونلرک افکاریخی تبسیدیل ایتک ممکن اوله . بو
ایسه ، ظنجه ، همان همان امکان خارجنده در .

تکایاوز و ایاه کلنجه : اکرچه بو مکشیر بعض بو یوک
متفکرلر یتشدیرمش ایسه لرده بونلرک افکار عالیله
جهلای مشایخ النده تخریفات و تخریباته اوضرامش و نتیجه
اعتبار ايله مسلمانه لر بیر فائده لری طوقونما مشدر .

کرامت لری متواتر اولان مشایخ کرامک - معتقد لری نک
زعمنجه - استیلای اعدایه قارشى هیچ بیر تاثیر لری کورو -
لمه مش و مسلمانه لر صنعت جنسکاورانه و قابلیت حربیه لریخی
غائب ایدنجه محاربه میدانه لر نده ، نه رنلرک او افسانه وی یشیل
سنجاق لری و یشیل صاریق لی عسکر لری کورولمز اولمشدر .
اگرچه مشایخ و درویشان صو قنار کی افکار اوزرینه او قادار
بیر تضییق اجر ایتما مشدر سه ده اولرده بیر باشقا نقطه نظر دن
مضر اولمشدر . [هوا ایواه] دینلر ایچین ضعفای
قلب اصحاب ندن مانع لری چکمک قابل اولونجه اشبو بلا

سرمایه کار و کسب انکشاف ایدرک تسئل درویشانه رواج
ویریلش ، سعی و عمل ملی ترك و تعطیل قیلنمش-در. بو
تظاهرات سقیمه نك اخلاقه ناصیل بیرس-وؤ تاثیر حاصل
ایتدیکی محتاج ایضاح ده کیلدر ؛ چونکه میدانده در .

اساسانی - عصریمزه کوره - جهل و نادانیدن عبارت
اولان درویش نهادلق ، یوزده طقسانتی احاطه ایدم چك
قادر خاقمزه ساریدر. میسکینانه یعنی وقار و حیثیت نفسدن
عاری بیر طور و وضعیت ، اك بویوك حقارتلره سفیلانه
تحمل ، هر شینك اللهدن کلدیکنی زعم ایله اصلاً نشبثانده
بولونماق ؛ بیزده ، سحیه ملیه بی محو ابدن، درویشلکک
علامت ممیزه سی در .

سحیه و روح اولدیرن فکر لر بیر ملتک دماغنه کیرر
ایسه عاقبتندن جداً قورقور قولمالیدر .
بونلر بك علنی اولمایانلر در .

یا او قلاشلره ، بویوجیلره ، اوفور و کچیلره نه دیملی
درکه بوتون صنعتلرینی بیر حکومت متمدنه نك کوزی
اوکنده درویشانه و درویشلکه استناداً اجر ایدرلر و اصلاً
معاتب اولمازلر ...

بناءً علیه دیه بیلیرم که ، مسلمانلرک تندیانی عواملندن
واهملرندن بریسی ده شو صوفتالی و درویشلک افکارینک

روح ملتہ سریان ایتمی در و بویکی فصیلہ نک تاثیر مضری۔
بالدیران کبی ۔ هر وقت افکار ایچین بیر سم قاتلدر .
اوحالده، شبان منوره نک بو خصوصده کی جهاد مقدس ده
یکریکرینه معین و نصیر اولمالرینی یکیدن رجا ایتمی بیر
وجیه دینه عد ایلرم .

یایله جتی ایش : سوز ایله، سرد دلائل ایله اقناع
ایله ؛ بالفعل نمونه لر ارا نه سیله افکار مظالمه عوامی تنویر
ایتمک و خلقی بو معناسز و مقصد سر محافظه کارلق و عطالت
چنبرندن خارجه چیقارمغه چالیشمقدیر .

خلقه دیه جکز که ، التیوز سنه دن بهری صوفتالری،
شیخلری ، درویشلری ، دیکه دیکز ؛ علمای حقیقه نک
فریادینه، ارشادینه قولاق اصمادیکز ؛ قازانجکز بالطبع
خسراندن عبارت قالدی و بونی دفعات ایله و بالفعل تجربه
ایندیکز .

شیمدی بیرازده صوفتالر و شیخلرک اعتقاد سر
دیدیگلری حقایق قرآنیه دیندارلرینی ، علوم و فنون
و افکار احرارانه طرفدارلرینی دیکه بیگز .

ینه باغره باغره خلقه ا کلاته جفز که : ده کیل آسیابه
چکیلمک ؛ قطبلره قادار فرار ایتسه ک اور و پالیر کبی علمی
و تحلیلی دوشونمه دکدن اور و پالیر کبی ما کنه واری ،

جالشهادقدن ونهايت اوروپاليلر كېي غيرت ايتمه دكدن
سكره اوراده ده ياقامزى بيراقازلر ، موجوديت مقدسه
مليه ودينه مزى محافظه ايتدبرمزلى .

محافظ شرعو دين اولمق يكانه ادهالرى اولان صوفتالرك
ودرويشلرك تربيه ومسلكلريله دينى ودبنداشلىرى محافظه
ابده مديكمزى ايشته صوك وپك آجى بير نجر به ايله
ا كلادق. بوكون اوروپادن طرد ايتديلر، فقط يارين دنيا
يوزندن قالدبره جقلاردى .

ياايها المسلمون آرتيق يتر .

صوفتالق و درویشلك مسئلهسى

[اجتهاد] غزته سنده نشرینه جریئتیاب اولدیغ
« ساخته صوفتالغ و درویشلك اعلان حرب » عنوانلی
مقاله عازانه مك سائق تحریری صوفتالرك و یامشایخ
ودرویشلرك شخصارینه قارشى بیر اثر اغبرار و یاعدات
اولمقدن بك اوزاق ایدی .

بن صوفتالغك اوساخته افكار و كهنه اعتقاداتنه و بو
مؤسسهنك اصول تعلیم و تربیه سنه قارشى اعلان مخاصمه
و جهاد ایتشدم كه ، بنی بوجهاده مدن منع ایده جك هیچ
بیر قوت تصور ایده میورم .

دیلم اغزمدنه و قلم یارمقلمك آره سنده حرکت
ایتدكجه سویلیه جكم و یازه جغم ، صوفتالغك مضرعد ایتدیكم
افكارینك بی روح اوله رق بره سریلدیكنی کورمدكجه
مهاجهدن واز كچمیه جكم .

يکرمی بش سنه لك بېر تدقيق و تتبعك نتيجه سی اوزرینه
وېر دیکم لایزال و قطعی قرار در که بکا و مقاله بی یازد بر مایه
جسارت و بر مشدر .

آچدیغ مناقشه نك اهمیتی ، قره قوتلرك زور بیك
ای تقدر ایدنلردنم . بونكله برابر ، نیم ایمان کامل اوساخته
صوفتا و درویشلرك ایمان ضعیفندن پك قوی و پك یو كسك
اولدینی ایچین نهایت موفق اولاجاغمه ده امیدم پك قوی در .
ایشته بو عزم قطعی* ظفر در که بکا تشبثاتمه رهبر
اولقده در . بیر عزمه مقابله ایچین اوندن بویوك بیر عزم
ایله مجهز اولق لازمدر . حالبوکه بویاکی صنفك عزمی
یوقدر ؛ چونکه غایه امالی یوقدر .

نیم ایلک هدف الحركاتم ممالك عثمانیه داخلنده اقامت
ایدن زوالی مسلمانلری اباطیه پرستش ایتمکدن قورتارمقدر .
بو قدار بویوك بیر عزمه ممالك اولان بیرلسانی صوصدیر مق
ایچین اولسانی کسمك لازمدر . حمد بی پایان اولسون که
مسلمانلق او انکیزیسیون ادوارینی آتلاشمدر .

شمدی کوزی ایلهرده یعنی ترقی و سعادتده در . بناء
علیه ارباب جهد و اجتهادك صوصدیر یلماسی ایچین بعض
مقامات عالییه مراجعت پهوده در . و بو مراجعت والتجار
صوفالغك عجز معنویسنی صراحة اثبات ایتکده در .

درس وکالتی ، حقیقت فریاد لرینی بو غمغه ده کیل
مدرسه نشینانک افکار متفسخه لرینی تازه لندیرمکه جهد
ایلسه ، شکرانمزه کسب استحقاق ایدر .

اعتقادجه ، هرایی مناسیله مرحومه اولان بومانی
یکیدن دبریلته جک بیر چاره قالمش ایسه ، اوده ، اباء دینه
طانیدقلری اشبو کتله عجزه نك ، عجز علمی وادراکلرینی
وتقصانی فکر و تربیه لرینی ، ملنك کندیسنه طانیمقدره
وبانا ترتب ایدن وظیفه ، بو حقیقی هیچ بیر اجرت ، هیچ
بیر خصوصی مقصد تحتنده اولمایه رق ، فی سبیل اه ، بیان
واعلان ایتمکدن عبارتدر . بن ده باشقا تورلو حرکت
ایتیورم . مع هذا ، بوتون افکاریمی بیر غزته صحیفه سنده
نشر واعلان ایتمکله اکتفا ایدوب زجر و شدت استعمالی
توصیه ایله مثلاً : صوفتالری صاریقلریله بو غمق ویا او صافی
تعداد ایده ایده بیتیره مدکلری جهنملردن بیرینه آتمق
ودرویشلری دخی هر کسه صابلا دقلری شیشلرایله دورتمک
یولنی ارائه ایتمدم .

بن ، تاربخدن ، وقوطادن ، دلیللر ، شاهدلر اقامه
ایتمدم . شاهدلری زورله جور و تمک عبدالحمید محکمه لرینه
لایق بیر حرکت ایدی . بو برهانلرم ، انجق علیهارینه دها
قطعی برهانلر اقامه سیله حکمدن اسقاط ایدیله بیلیرلر . اکر

صوفتالوق ادعا اولندینی کیبی حر و فضیلت پرور بیرمؤسسسه
و بنم کند یسنی ایتدیکم توصیفدن باشقا بیرشی اولمش اولسه بدی،
منتسبلرینک باشقا تورلو حرکت ایتمه لری لازم کلیردی .
روم ایلی ده قان کده بی کوتورور ، مصحفار
یرلره آتیلیر ؛ جامعلره خاچار، ناقوسلر آصیلیر؛ عجمتلر
بکارتار هتک وتلویت اولونور؛ مظنه کرامک صندوقه لری
شکست و احراق و مزارلری الت اوست ایدیلیلر ؛ ضعفا
قادینلر چوجوقلر تیر تیر تیره شیر ایکن اصلا حرکته
کلین سلیمانیه و فاتح محفللری، باب فتوی اقلامیه درس وکالتی
و منفعتارینه طوقونجه بیر یکیکچری قیامت آتشله مک
اصول وراثتاری اقتضاسندن اولان صوفتالوق افکار
ا کرچه بودفعه اوپله بیر قوتی الد ایده ممش ایسه ده
ینه حرکته کلکدن واز کچه ممش و میسکینانه ، درس
و کالتی معرفتیه باب مقامات عالییه مراجعتدن چکنما مشدر.
بوصورتله حر دوشونمه مزه و حریتله دوشوندی کمز
سویله مه مزه مانع اولدی صائم مشدر .

زهی تصور باطل ، زهی خیال محال

نه به دکرسه دکسون ، اسلامی و مسلمانلاری قورتارمايه
عزم ایتمش اولان افکار احرارانه صاحب لری هیچ بیر

قوتك زبونى اولمايا جاقلر و كنديلرينه هر طبقه دن معين
و ظهير اولان حر وجدانلى انسانلى بولا جاقلر در .
شيمدى اويله ۴۴۴ دفعه او قونمقه ، اساساً قزانيلما مش
وقازانيلىق ايچين هيچ بير صنفدن ، هيچ بير طبقه دن
صرف مقدرت ايديله مش ، بير ظفرك دعا ايله قازانيلمايد .
جاغه خاقى ارشاد ايتك بير وجيبه واونى اهمال ايتك
بير جنابت ايكن ، فلاكت اخيره مليه اوزرينه بيله بيله
بوتائير غفلتى اجراده دوام ايتك غفلتارك ده فوقنده بير
شى در .

يالكز دعالر ونسخه لر [*] ايله ظفرلر قازانق
قابل اولسه يدى ، جناب نبى اكرم ، اك كزیده واك
مكرم اصحابى فدا ايتمز و حضرتاه «واعدوا لهم ما استطعتم
من قوة» آيتله اعداد قوتى امر ايتزدى .

دعالرله دشمنلره احراز غلبه و تفوق ايتك او امر و سنن
الهي به مغاير ايكن و بونى باب مشيخت هر كسدن ايني بيلىك
لازم كلير كن ، عربجه دعالرى ، بير بيان نامه رسمى ايله خلقه

(*) لوله بورغاز هزيمتندن صوكراب مشيختك قراريله
هر نفره اصحاب بدرك اسملىنى حاوى برر نسخه كوندريلمشدى .
حالبوكه دوشونله دى كه (بدر) ده مظفر اولان اصحاب ذیشان اسره
عدم اطاعتدن دولايى بالذات (احد) ده مغلوب و پریشان اولمشردى .
رسول اكرمك شهادتنه ايسه رمق قالمشدى .

اعلان وخلقى واطفالى اشبو دعانى ۴۴۴۴ دفعه ورد ايتمه يه دعوت ايتمك اساساً شيمه غيبرت وفداكارى بى ، حسب .
التربيه ، ضمايع ايتمش اولان عوامه تنبللك وغيرتمزللك
ايچين يكي بير وسيله تشويق اولمازى ؟

ايسته او دعالرك مکتبلرده وجامعلرده لايىنقطع باغره
باغره او قوندينى صره لرده وظيفه سنى ايفايه مقتدر اولان
بولغار ارکان حربيه عموميه سى انتظام وفداكارلقلربنه
اعتماد ايتدكلى عسکرلرينك بير هجوم جبريسى ايله او
مستحکم فقط بجز كسز اللرده بولنان ادرنه بى آلدی وشرق
اردومزى چتالجه خط مدافعه سنده چيويله دى .

كذا وظيفه سى اولما دینی حالدہ ، اجلافك ، ودینی
محافظه ايتمك داعيه سنده بولنوب دينك يالكز سوزى
ايشيتمش اولان جهه عوامك خوموردانماسى ايله ،
قاديبلرك چارشاف وپچهلرى حقنده بياننامه لر نشر ايدن
باب فتوى او بورام بورام « ايلك وصالك لذنى » ،
« زفاف خاطرہ سى » ، « سو كيلمده بر كيجه » ، و الخ ..
كېي بيسك تورلو پرده بيرونانه ناملرله ميدان انتشاره
آتيلان واوقويوب يازمش همان هر با كرك كتبخاسنده
بيرر دانه سى موجود اولان كتابلرك منع طبع ونشرى
ايچين نه دن هيچ بر تشبده بولونميور .

عجبا بو اثرلری او قویان خاننر و خانمقیزلری اخلاقاً
سقوط ایدمه بیلیر؛ یوقسه یچه لرینی قالدیروب یوزی آجیق
کز نلرمی ؟

ذاتاً هر ایشیمزده باشی بیر اقوب قویروغی یا قالامق
بزم اسکی عادتلریمزدندر .

بکا قالیرسه باب مشیخت ، خلقی ، علمه ، صنایعه ،
تجارته ، زراعته و بو وسائطله قوی ، منور و زنکین اولمایه
مشوق احکام دینییه بی حای بیسانمه لر ، امرلر اسطار
بو یورسه داها طوغری و داها وظیفه شناسانه حرکت
ایتمش اولور .

چونکه ، ایشته بالتجربه ثابت اولیورکه ، قوری
دعالرله عساکر اسلام مظفر و « کفار خاکسار » مغلوب
و مقهور و مدمر اولیور ، کذا ، بیر قادیبنک آجیق یوزله
کز مسی عفتی لیکه دار ایتمه دیکی کیبی یوزینی صیم صیقی
اورتمسیده او قادیبنک عصمتنه بکده دال اوله میور .
دعالرله ظفرلر استحصال ایدیلش اولسه بدی اوردولرک
تربیه و اعدادی ایچین اوعظیم مؤسسات وجوده کتیریلر
و کذا بیر قادیبنک محافظه عفتی ایچین یالکز یوزونه بیر
برده چکمسکی کافی کلسه بدی عصمتک قیمتی بیانلرجه

تربیه فکریه وعصمت روحیه مرشیته تقدیم ایدلمزدی. [۱]
 ذاتاً جریان حادثات کافی ظن اولئان تدبیرلری بالفعل
 تکذیب ایتمکده در. شو جالده بونک ایچین دیگر بیر چاره
 دوشونمک لازمدر .

شوکت اسلامیة جان چکیش برکن و کندیسینی اشفا
 ایده جک سریع و قطعی بیر تدای به محتاج بولنورکن
 قوجه قاری علاج لرله ، توتسولرله ، افسونلرله تخلیص
 حیاته امید وار اولمق نه قادر سر سملکدر . . .

بالاده ذکر ی سبق ایدن ایکی مثالی مرد ایدیشمز ،
 صوک زمانلرده رسماً ثابت اولمش صوفتالق افکار واعتقا.
 داتنک نمونه لری اولمالرندن در . یوقسه صحایف وقایع
 قاریشدیره جق اولور ایسه ک بو خصوصاته تماس وتعلق
 ایدن بیکلرجه مثاللر بولونایلیر .

مع هذا صوفتالق مسلکندن یتیشمش و دین وملته
 پک بوبوک خدمت لرایتش، کرک اسکیلردن و کرک یکیلردن
 بیر چوق اسملر صایا بیلیرز. مثلاً پادشاهک جبانته قارش ی
 بیر قایا کیبی سرت وغایت متین طاورانان اکر ی فاتحی
 [*] سعدالدین افندی ده بیر صوفتادن باشقا بیرشی ده کیل

[۱] صوک جواب نام رساله منده اعظم علمای اسلامیة دن
 موسی حارالله حضرتلرنک تستره عائد مدحاضی مؤید بیانات ی واردر.
 [*] نجه اکر ی فاتحی پادشاه ده کیل ، سعدالدین افندی در.

ایدی، لکن اونک روح بلندی افکار سربازی شیمدیکی
صوفتالرککنه هیچ بکزه میوردی .

کذا مرحوم خواجه شاکر افندی ایله الیوم بر حیات
اولانلردن محمود اسمعدا فندی بی، موسی کاظم افندی بی فطین
افندی بی، احمد ماہر افندی بی، حسن فہمی افندی بی، شوکتی
افندی بی و دیگر بعض درسعام افندیلری و الخ... او ابرار
امتدن و کندیلرینی ہر درلو توقیرانہ شایسته علمای
حقیقہ دن بیلرز .

ایستیورز کہ بوتون صاریقلی اولانلر بونلر کیہی جدی
عمیق و جید دوشونسونلر ، تا کہ بو صورتلہ صاریق
وجہہ بوکون اولدینی کیہی بیر علامت توحیش دہ کیل بیر
نشانی فضیلت اولسون و ہر کس اونلری حقیقی بیر محبت
ایلہ سوسین و اونلردن مستفید اولسون . بو ایسہ حق
و حقیقت علینہ قیام ایلہ ، عصیان ایلہ دہ کیل ، تحصیل
ایلہ ، توغل ایلہ، چنبر بی معنای تعصبی پارچالامقلہ و نہایت
سربست دوشونمکہ جسارت ابراز ایتمکہ قابل اولور .
کندیلرندہ یک اعلا مزیتلر کورن صوفتالری چو-
رونہ چک بر وضعیت داہا واردر .

قران عظیم الشانك بیر چوق آیتلرنده جهادك فضیلتی
ایله علمانك وظیفه لر ی و مجاهدلرك مظهر اولاجقلری
مثوباتك درجه سی بیان بو یوریلور . صوفتا افندیلر بو
ادامر جلیله دن هیچ بیر زمان تعامی ایده مزلر . بیر کویلی
بوکی بی اوامر الهیه دن تمامیه غافل ایکن ، اللهم بیر مخلوق
اولان حکومتك کل ا امریله کلیور و نیچین ثوله جکنی
بیلمه دن کیدوب ثولیور . حالبوکه حضرت اللهم اوامرینه
یز : جاهللردن و ادعالرنجه ییز اعتقاد سزلردن ده ا زیاده
واقف اولان صوفتا افندیلر کندیلری ایچین : علما
ورثه انیادر و علمای اسلام انیای بنی اسرائیل کی بی در ؛
بوللو مداحی قبول ایتدکلری حالده ، اه یولونده دین
یولونده مبارک قانلرندن قاج دامله آقیتدیلر ؟

ایشته بیر سؤال مهیب که جوابی بو طائفه شریفه نك
بو یوك كوچوك كافه منتسبیتدن بکرم ...

بالکمز دعوی ایتمك فقط اثبات مدعا ایده مه مک
عادتلرندن اولان صوفتا افندیلر حضراتنك اولمك
ایسته مدکلری ، طرفلرندن و کالة شوراده بیان اید یورمه .
فقط هیچ اولما زسه انصاف ایتسولنرده غزا و جهاد
یولونده آزا حق آیاقلرینك توزلاندینی و یا خود بیر یارالی
غازی دین قارداشنه اك خفیف بیر خدمت ادا ایتدکلری بی

کوسترسینلر . مادامکه بوده ممکن ده کیسلر ، او حالده
صوصسونلر . دعا صاغلقلرینه ، نسیخلره بدل - پاپاسلرک
یابدقلری کیی - هرطابوره قیافت علمیه سیله و مسلح بیر
خواجه افندی محارب صفتیله داخل اولمش بولونسه بدی
شبهه سز ، قوه مضویه اوزرینه ، دعالردن ، افسونلردن
زیاده تاثیر یاپار و محترم صوفنا افندی نك صاریفك دشمن
قورشونی ایله زده لندیکی برده بیرطابور عسکر کوله کوله
ترك حیات ایدردی . فقط هیهات ..!

بالاده مطالعاتك بر چوغی درویشلر حقنده ده قابل
تعطیقدر .

اولجه ده سویلیدی کمز وجهله ایشك ایچنه از جوق
فلسفه قاریشدینی ایچین درویشلکك بعض اقسام و طبقاتنده
برآز حریت فکریه وار ایسه ده افکارده بو سربازلغه
قارشی حیاتده بیرمسکینك ، بیر تنبلک موجود اولدیغندن
درویشلری مواخذهلردن قورتاراماز .

درویشلک ، اوللری هیچ اولمازسه سخا و جوانم
دیدن نشان ویریوردی . بو کون او فضیلتده تمامیه
محو اولمشدر . سرای کیی تکیهلر فلاکت حاضره مزده ،
تحقیقانه کوره ، هیچ بیر خسته ، هیچ بیر یارالی قبول

ایتمه مش، تکیه لرك لوقه ومانغیرندن هیچ بیرغازی هیچ
بیر مجاهد مستفید اولما مشدر .

حالبوکه تکیه لره ایدیلن بوتون او موهوربات علی الا کثر
جگری اون پاره ایتمز شیخلر ایله عالمه سی افرادینه مأکل
اولسون دبه ترک ایدیله مشدر .

خلاصه ، بن و بنم کبی دوشونلر کرک درویشلک
و کرک موفتالغک ، وضعیت وافکار حاضره سیله ، دین
وملته هیچ بیر فائده لری اولامایاجغنه قائل اولدینمزا یحین
یاشامق ویاشاتمق ایستین وطنداشلیزمزه بو مکتبلردن ، بو
اصول تربیه فکریه دن اوزاق طورمالرینی یکیدن اخطار
ایتمکی بیر وظیفه ملیه ، بیر وحیه دینیه عد ایدیوروز .
مخالفلریمز حقسنزقلربی تحکیم ایحین هانکی واسطه یه
مراجعت ایدرلرسه ایتسینلر هیچ بیر تأثیر حاصل
ایده میه جکلردر .

زیرا شاعرک :

» بکله دیکم کله جک

کله جک یوکسه له جک ،

نوردن یاپدیغم قلیج

ظلمتتری ده له جک ،

فریاد بلیغانه سی یاواش یاواش و فقط امنیت و قطعیتله
بو تون وجدانلردن عکس ایتمکده درکه تأثیراتی ده امین بیر
صورنده اظهار ایده جکنه شبهه ایدیله من .

رؤیا

جلال نوری بك افندی به :

محترم افندم ،

دون کیجه عالم منامده ، بر شخص نورانی [روحانی
ده کیل] بکا سبزه کوندر ملك اوزره آئیده کی مکتوبی
تودیع ایتمش ایسه ده اقامتگاهکزی وهانکی دیارده
بولوندیفکزی بیله مدیکم ایچین [اجتهاد] ک وساطته
مراجعت ایتدم . وصولنده . بنی خبردار ایتمه کزی
رجا ایدرم . قیلیج زاده

اوغلم جلال نوری بك ، سزه تبشیرات آئییه بی
مسارعة تبلیغ ایدرم :

۱ — طی اولونمشدر .

۲ — بوتون شهزادگانک وصورت مخصوصه ده

ولی عهدلرک تعلیم و تربیه لرینه لرینه زیاده سیله اعتنا ایدیلوب،
کندیلرینه بیله فائده لری دو قونایان اومعهود کوچوک
باشلرک یعنی زنجیلرک وخادملرک، تلقینات ابلهانه سندن
قورناریله جقلردر .

کنج شهزاده لر . عمومیتله اوردو ودونامایه ادخال
ایدیلوب اوراده تفیض ، تنور و ترقی ایده جکلری کیی
بوصورتله اصیل برهیئت ضابطان وجوده کتیرمک ایچین
بیر اساس متین وضع ایدلمش اولاجاقدر .

پسپا یکان بعدما ضابط اوله مایه جاقلردر . خلقتده
مساوات تامه اولمادیغندن هرکس یالکیز حضور محاکمه
مساوی اولاجاق و خصوصات واحوال سائرده کندی
طبقه سی داخنده جولان ایده بیله جکلر . بو صورتله
نورکیاده دخی طبقات صنوف اهالی وجوده کتیریلرک
اساسلی بیر تشکیلات مدنیة ملیه وجوده کلش اولاجاقدر .

۳ — وراثت سلطنت بیر اصول متینه بنا ایدلدکن
صوکره کرک پادشاه زمان و کرک دیگر شهزادکان کفولری
اولان بیر خانداندن - مسلمان اولق هر جحدرد - بر قیز
ایله ازدواج ایده جکلر و یالکیز بیرر زوجه مشروعه لری
اولوب رسماً جوارری استفراشندن فراغت ایده جکلردر .
پادشاهلر طوبقی و سراسر اینده اقامت ایدوب دولما باغچه سیرایی

مات سربانی انخاذا ایديله جکسه ده بونکده چراغان سربانی
کیبی طعمه اهیپ اولساماسی ایچین حکومتجه متبصرانه
حرکت ایديله جکدر .

دیگر سربایلر وکوشکلر ومقام سلطنته عائد بوتون
املاک ايله خزینه هایونده بولنان اشیا ومجوهراتدن
تاریخی اولانلری موزه هایونده تخصیص ایديله جک
دائرة به نقل اولندقدن صوکره متبسا قیسی علی الاصول
وتماما فروخت اولونارق حاصلاتک، یکونی مکتبلر انشاسنه
ومعلملرک اداره سیچون واردات وبره جک عقارتلر
مبايعه سنه حصر وتخصیص اولونا جاقدر .

٤ — تورکلر، احکام حقیقه قرآنیه به صوک درجه
ایمان ايله توسل ایدوب بیر طاقم منقولات واسرا ئیلیات
یرینه معقولات اقامه ایده جکلر در .

مثلا، همان هر یرده بولوند بر دیقلمی [توکلت علی الله]
لوحه لرینک باش طرفلرینه یرده [عزمت] گله سی علاوه
ایده جکلر وبنالرك طاقنه آصدیقلمی [ماشاء الله]
و[یا حافظ] لوحالری آلتیه یرده هر هانکی بیر سیغورطه
قومپانیه سنک لوحه سی آصا جاقلمر ویا نفیندن قورتولمق
ایچین کارکیر خانه لر انشا، شهر وقصبه لرک سوقا قلمری
توسیع وسائط اطفائییه تکثیر ایتمکه برابر محله طولومبا.

جیلرینی بیر غننه ملیه کیی محافظه و فقط هر حالده تنسیق و تنظیم ایده جککردر .

هر تورک خانه سنک هر اوطه سنه یان یانه ایکی لوحه آصاجاق و بو لوحه لک بیرنده نورانی بیر خط ایله «اتحاد اسلام» و دیگرنده آتشین بیر خط ایله «انتقام» یازلمش بولونا جاقدر . مندرجاتی آرتیق بیرغایه و هدف ملی اولاجاق اولان اشبو ایکی لوحه : مکتبلرده ، جامعلرده ، قیشلارده ، سوقاقلرده ، میدانلرده ، قهوه خانه لرده و خلاصه هر یرده دیارلره تعلیق ایدیلش اولاجاقدر .

۵ — هر تورک صوگ سیستم بیر ماوزر ، بیر صندوق فیشک ، نمونه سنه توفیقاً بیر طاقم عسکری البسه سیله سائر لوازم سفر بری بی دائما حاضر بولوندیراجاق و بونلری احضار و اکمال ایتمه مش اولانلر تأهلدن ، ایشدن و جنازه مراسمندن محروم قالوب عائله تورکیه دن نو عما طرد ایدیله جکدر .

هر محله ده مکتبه کیتهمه مش ویا کیده مه مش اولان یاشلیلار ایچین عملی یعنی آغزیدن اوکره تن مکتبلر آجیلا جاق وینه هر محله ده بیر انداخت صالونی و میدانی وجوده کتیریلوب جمعه کونلری اوراده هر کس ۵ : ۱۰ فیشک

احراقنه مجبور اولاجق وسنده ايکي دفعه مسابقه اجرا اولونا جاقدر .

اشبو مسابقه لرده اون قورشوني هدفك بيرنجي دائره سنه اصابت ايتديرنلر بير ناشنجي مادالياسنه مالک اولجلاق واونشانی حامل اولانلره قرقوللرده کی نونجیيار طرفندن رسم تعظیم اجرا اولونا جاقدر .

کذا آت يتشديرمک ، آته يينمک ، يوزمک کوره شمک وساثر ادمان حرکاته صولک درجه اهميت ويريلوب قيزلر يزدخی بوا دمان حرکاترينه دوام واشتراک ايدم بيله جکلرندن عندالحاجه مثلا آلمان ياده اولديني کيبي تطليقات حربه ايجين کندی جوارلرينه اوردولرکلديکي زمان اسب سوار اولان اشبو لطيف آتيلر سوارى کشفارينه رهبرک ايدوب اوردونک تعليم و تربيه سنه وبالنتيجه فوز وظيفينه اشتراک ايدم جکلردر .

مملکته ايجاب ايدن فيشک وتوفکلى يتشديرمک ايجون توسيع ايديلن اعمالات حربه فابريقه لرى کيجه وکوندوز چاليشا جاکلردر . بوتون بوايشلره . پک باشقا بيروقوف وکشایشله ايش کورمکه باشلا ياجاق اولان حربه

نظارتی طرفدن تعیین ایدیله جک عزیمکار ضابطلر نظارت ایدمه جکدر .

عثمانی ایمپراطورلری داخلنده اقامت ایدن هر مسلمان اسلامک شرطی قاجدر ؟ سؤاله ، آلتی در ؛ دیدکدن ومعلوم اولان بشنی صایدیقدن صوکره ، آلتنجیسی ، بیر توفک ، بیک فیشک ، دائمی وتازه واوچ کونلک ادارهیه کافی بیر طوربا امک صاحبی اولماقدیر ؛ جوابی ویره . جکدر .

۶ — موجود آقشه فابریقهلری توسیع ویکیلری کشادایدیلوب حضرت پادشاه وخاندان سلطنتدن اعتباراً بوتون نظار ، اعیان ومبعوثان اعضالریله اوردو ودوناما ارکان وامرا وضابطانی وكافه مأمورین ، افراد عسکریه وفابریقه عملهلری رسمی رخصوصی مكاتب طلبه ومعلمینی اشوبفابریقه لرك معمولاتندن کیمکه مجبور طونیلماقادر . اهالی دخی كرك غزته لر وكرك سالف الذکر عملی مکتبلر واسطه سیله ارشاد وتشویق ایدیلوب امتعه داخلیه نك سورومی تکثیر ایدیلهرک ملل سائرهنك مدار قوت ومکنتاری اولان ثروت ملیه تزید ایدیله جک وقديم

خرستیان بیزانسلیلرک ملی سرپوشی اولان فس کاملاً دفع ایدیلوب یکی بیر سرپوش ملی قبول اولونا جاقدر. عسکرلرک باشلرینه کیدیکلری قالبالر و قابالقلردخی تبدیل اولونوب اجدادیمزک قوللاندقلری مغفرله مشابه فقط زمان حاضر نزا کتنه موافق، بیر سپرلی مغفر سرپوش عسکری اتخاذا ایدیلجهکدر. بو صورته افراد عسکریه حرب زمانلرنده یاغموردن و یا ضیادن دولایی آتشی کسمکه مجبور اولمایا جاقدر.

۷ — قادینلردیله دیکلری طرز ویچمه تلبس ایدوب بالککنز اسراف ایتیه جکلدر.

پولیسر، صوقنار و صورت مخصوصهده ارا به جی مقوله سی کسان ایله اوباشانک، قادینلرک طرز تلبسلرینه، چارشاف و بجه لرینه قطعاً مداخله یه حق و صلاحیتلری اولامایه جنی کبی شیخ الاسلام افندیلر حضراتی ده چارشافله دائر بیاننامه لر املا و امضا ایتیه جکلدر.

پولیس، قادینلر ایشنه، آنجاق و آنجاق مناسبتسز و آداب عمومیه بی محل احوال و قوعنده مداخله و فقط اشبو وظیفه قانونیه لرینی کال نزا کتنه ایفا ایده جکلدر. ارککلر قادینلرک اهمیتتی تقدیر ایدوب اولره حرمت و رعایت

ایده جک وهله هیچ کیمسه ، دنیانک مملکت مزدن ماعدا
هیچ بیرینده موجود اولمایان ، قادینلره قارشى حرف-
اندازلق و طاشقیناق رذائلنه دوامه جرات ایده میوب یوللرده
واپورلرده ، تراموای و سائر مراکب بریه و بحریده
خانلره کمال احترامله یول ویره جکلر و شاید بیر قادین
ایاقده قالمش ایسه درحال اونایرلرینی ویرمکه مسارعت
ایدوب بوصولته و وظیفه انسانیته و حسیات عاجز نوازیلرینی
اظهار ایده جکلر در .

قادینلر وطنک اک بویوک ولی نعمتی عد ایدیلوب
کندیلرینه او یولده معامله ایدیله جک ایسه ده قادینلریمز
دخی بونلردن شیپاروب قابارمایا جاقلر و بالعکس بویکی
معاملات انسانیته کارانه به لایق متمدن و ظریف مخلوقلر
اولدیلرینی فعلاً اثبات ایده جکلر در .

۷ — قیزلر ، وقادینلر بعدما نسستر ایتیمه جکلر
وویلیری رفاقتلرنده اولدوقلری حالده کرک یاشلی و عالم
ارککلر و کرک هم سن و کفولری اولان دلیقانلور ایله ادیبانه
کوروشوب حیات عمومی به قاریش-ساجاقلر و بو صورتله
سی و عمل ملی و وطنی خصوصنده حصه لرینه اصابت
ایدن قسمی اجرا ایده جکلر در .

ایشته بوصورتله هرکس ایچین کوردیکی ، تدقیق
ایتدیکی ، بکندیکی بیر فیز ویا قادین ایله تأهل ایتک
فرست و سهولتی وجوده کلش اولاجاغندن کچیمسزک
وخانه دیرلکسزلیکی ممکن مرتبه اورتادن قالقاراق شریعت
احمدیه نك بخش واحسان بویوردینی حق طلاقك ابتدالاً
استعمالنه محل قالمایاجق ویالکیز ضروری والزم اولدینی
زمان استعمال ایدیه جکدر .

بوصورتله خانمقیزلریز ایچین عذاب افکن اولان
او معهود کوروجیلک عادت غیر مرغوبه سینه ده ختام
ویریش اولاجاتدر .

خانمقیزلر ایچین دیکر مکاتبدن ماعدا بیرده طبیه
مکتبی کشاد ایدیه رک ارزو ایدنلر اوراده تحصیل ایدم .
جکلی کیی دیکر خانمقیزلر و خانملرده اوراده هلال
احمر خدماتی ایچین خسته باقیجیلنی و خصوصات سائره
تعلیم وتدریس ایدیه جکدر .

۸ — الیوم بیرر منبع عطالت اولان تکلیا وزوایا
مبانی عمومیه و خیریه به بالتحویل ، ماضع لهنه صرف
اولونمایوب یالکیز اولاد مشایخه بادوهوا مأکل اتخاذا

اولنان واردات و مخصوصاتی قطع و معارف بودجه سنه علاوه
اولونا جاقدر .

مشایخ میانندن عالم و فاضل اولانلره بیرر خانه و قید
حیات شرطیله و فقط مکتبلردن بیرنده معلمك ایتك
قیدیله تخصیصات و یریه جکدر . دیگرلری یعنی جاهل
اولوبده سرمایه سی بابادن قالمایر قاج میری کلمات و تعبییراندن
و [هو ، ایوا ، نه نرلر] دیمکدن عبارت اولان و شیمدی به .
قادر خاقی فکرأ و عامأ اضرار ایدنلره هیچ بیرشی
و یریلیه رك چالیشوب قازانمایه مجبور طوتیلا جاقدر و بونلردن
[نفس ایتك] قلاشغیله اوتنه کینی به ریکنی طولاندرانلر
جزایه چاریلا جاقدر .

۹ — حال حاضر مدرسه لری الفا ایدیلوب سلیمانیه
مدرسه سی برینه قولله ژ دو فرانس ترتیبده غایت مکمل
بیر علوم ادبیه مدرسه سی و فاتح مدرسه سی برینه ایسه
نه قول بولی تقیق طرزنده دیگر بیر مؤسسه عالی و وجوده
کتیریه جکدر . علوم آلیه و عالیه بو مکتبلرده و دارالفنونلرده
تحصیل اولونوب حال حاضر مدرسه لری الفا اولونا جاق
و مکتبلرده صوفتالره شیمدیکی مدرسه لرده اولدینی کیی
بیرر اوطه و یریلیوب دنیانك هر طرفنده اولدینی کیی

نظارت آلتده بولوندير يلاجاقلر وكنديلرينه منتظم طعام،
البسه ، خدمتچي ، ياتاق ، معاش و بريله جكدر . صوفتالر
درسه چاليشيركن رقاص كيبي آرتيق سالانما ياجاقلر وهله
كوي وقصبه لرده ياپدقلى كيبي معلمك او كنده ، بهائم اسا
بويلى بوينه اوزانوب درس ديكله ميه جكلردر .

۱۰ — — صاريق صارمق وجهه كيمك يالكز
علمه اى كرامه تخصيص ايديلوب مكاتب عاليه دينيه دن
شهادت نامه سز اولانلر و تفسير و حديث شريف ايله سائر
علوم دينيه دن بي نصيب بولونانلر سالف العرض كسوه
علميه بي ا كتسا ايده ميه جكلردر .

بو صورتله صاريق وجهه بير علامت فضل و عرفان
عد اولسه رق اربابنه ، قره غوللار طرفدن رسم تعظيم
اجرا اولونا جاكدر . افراد عسكريه بو محترم فضايه سلام
ويرمه دن چاه ميه جكلردر .

مكتب معلملى انحق بوكي عالم حقيقى افنديلردن
بيري اولديني حالده صاريقى بولوناييه جكلردر .

اهالينك زى علمايى تقايداً باشلرينه طولادقلى
صاريق طرزنده پاچاورالر ، كيرلى و مستكره بزلر كاملاً
وبوليس معرفتيله منع ايديله جكدر . مكاتب اعداديه ودها

یوقاری مکاتب ماذونلری ارزو ایتدکلری تقدیرده صاقال
صالیویره بیلجه جککرافاد ناسدن صاقال اوزاتانلر درجه
درجه رسمه تابع طوتیللا جاکلردر .

۱۱ — اولیارله نذرلر منع ایدیلوب بو کیمی تبرعات
دوناما ومدافعه ملیه جمعیتلری قاصالربنه کیره جککدر .
زیرا اولیارلرک بو کیمی نذرلره احتیاجلری یوقدر ؛
اونلر غنساء مرزوقدرلر وخوف وخزندن بریدرلر .
شرع شریفک صدقه ویرلمسنه جواز کوستردیکی بیچارکان
ومعلولین ایسه تأسیس ایدیلجه جک دارالعجزملرده بیه
کندیلرینک یاییبیلجه جکلری ایشلر کوردورولمک شرطیلجه
اتفاق واسکان ایدیلجه جکلردر . اورتالق ذل سؤال
ومسکنتدن تماماً تطهیر ایدیلوب مسلمانلره عزت نفسک
نه اولدینی اوکره دیلجه جک وبوصورتله «العزت لله ولرسوله
والمؤمنین» حکم شریقی تجلی ایده جککدر .

هرگس مکافات وسی وورزشنی الاچاق ، ایزباندید
کیمی حریفلر شونک بونک کیسه سندن بادوهوا کچینه میه .
جککدرر . یاییبلاچاق بتون خیرات وحسنات واجب
الوجود حضرتلری نامنه یاییلوب شونا بونا عطف
ایدیلجه جککدر .

هر کس مطالب مغنوبه سنی اللهنه عرض ایده جک
وحضرت پیغمبرک شفاعتدن باشقا هیچ کیمسه نک یاردیم
وشفاعتی ایسته میه جکدر .

او قویچیلر ، او فورو کچیلر ، ایصتمه بانجیلر و الخ...
کاملاً تنکیل ایدیلوب ایصتمه یه دوچار اولانلر همه حال
سولفاتو ایچمه که مجبور طوتیلا جاقلردر .

دین ، مذهب ، عقل ، منطق ، طبابت ، مدنیت ،
انسانیت و بونلردن عبارت اولان اسلامیت ایچین شین
اولان - یمش چارشوسی میدانانغنده کی - او معهود پیس
مردار ، مستکبره رسمی وعانی باشا او قویچیلر اورادن
دفع ایدیله جکدر .

یکی جامع شریف جوارنده بیر طساقم مطبوع
وساخت و شریعت مطهره من ایچین بیر حقارت محض
اولان او بیتمز توکنمز بیچاق کسمز ، قورشون ده لیز ،
بیگ دزده دوا نسخلرک فروختی منع ایدیلوب بونلرک
یرینه افراد عسکریه وعوام خلقه او نسخلردن داها
مفیدوداها حفظ ایدیجی رساله لر هر جمعه کونی حکومت
طرفندن و تاسیس ایدیله جک « تنویر افکار ملت »
جمعیتلری طرفندن مجاناً توزیع ایدیله جکدر . اشبو

رساله‌لر صورت مخصوصه ده هر کسک اکلایه جنی بیر طرز بیانده اولاجا قدر .

۱۲ — بلدیله لر ، اکل و شربه عائد مواده و بلده نك صحتته ، نظافت و طهارتیه صـوك درجه دقت ایدوب اهالی به ده اوکړه ته جك و مقررات نافعه سنی طوعاً و کرهاً اهالی به قبول و اجرا ایتدیره جکدر .

آرتیق فعالیته گلش اولان اهالی ایچین فائده سز ایشه ده محضا در خاطر ایتدیرمک ایچین « قوشو کز ، عجله ایدیکنز ، طور ماییکنز » کیی لوحه شورایه بوبایه تعلیق ایده جکدر در .

۱۳ — فرقلر و جمعیتلر بعدما حکومت ایشلریله اوغراشما یوب یونلری اهل اولانلره ترك ایدره ك کندیلری دوناتما ، مدافعه ملیه . معارف عمومیه ، حفظ صحت عمومیه کیی مسائل ایله اشتغال و مسلك سیاسیلرینك تعقیب و تطبیقی مجاسده کی فرقلرینه ترك ایده جکدر در .

۱۴ — اهالینك احکام شرع شریفه مغایر بیرچوق معتقداتی تصحیح اولونوب ، مثلاً [القناعة کنز لایفی] حدیث شریفندن مقصد صوفتالرك و جاهل مشایخك

اوکرنديگلری : [جانم دنيا فانی دکلمی یا ؟ آزه قناعت
ایدوب جمع مال ایتمکیز . آخرنده او آلتونلر هپ
دریکزه یایشه جاقدر] بوللو یاوهر و [سهی ایله متاع
مور بیغمه ؛ جهد ایله عذاب کور بیغما .] کبی شاعرانه
مسخره لقلر اولمایوب ، انسان مسعود و بختیار اولوق
ایچین چوق چالیشمق و ناموسکارانه قازانمق و فقط
احتیاجاتی نقیل ایدوب اسراف و سفاهدتن صاقینمق
و مکافات سهی و عملی اولارق قازاندینی و تصرف ایدوب
بیریکدیردیکی پاره لردن عندالحاجه منافع عمومیه وطن
ایچین صرف ایتمک دیمکدر و قناعتدن طلب اولونان
نتیجه ده بودر دیمک اولدینی اکلا نیلاجاق و دیگر
خصوصات و اوامر دخی بویولده تفسیر و تبلیغ ایدیلوب
مشایخ و درویشانک و یا صوفتالرك؛ ناسی اضلاله مساعده
ایدلیه جکی و بخصوص الخصوص قره جاهل شیخلرك
« الفقر فخری ... » حدیث عالینسی یا کلش تفسیر
ایدرک خاخی سهی و عملدن و فقرک یعنی اونلرك اعتقادنجیه
ذو کورتکک خصمی اولان اولان نظاقتدن منع ایتمکلی
ایچین [کاد الفقر ...] حدیث شریفی نورکجه ترجمه سیله
برابر لوحه حالنده بویونلرینه آصیلاروق بووجهله فقر

وضرورتك عندالله نهقادار منفور بير وضعت اولدينى
خلقه اعلان ايديله جكدرد .

۱۵ — ديكردواثر ونظارتلرده اولدينى كيبي دائرة
معلاى مشيخته دخی تصفيه وتنسيقات كامله اجرا ومله
دعاوى شرعيه عمرى بيرسرعت وقطعيت وعدالتله رؤيت
اولونا جاكدر علمای رسومك كال جهلندن وتاجدارانك
تمامى استبدادندن طولايى عصرلردن بهرى مسدودقالدينى
ادعا ايديلن باب اجتهاد يكدن آجيلاجاق يكي تفسيرلر
ويكي اجتهادلر ميدانه قوناجاغى كيبي قرآن عظيم الشان
ايله برابر احاديث شريفه نك صحيحلرى توركجه به ترجمه
وبعدما خطبه لر توركجه واحتيياج عصره كوره ابراد
ايديله جكدرد . احكام شرعيه وشعار اسلاميه مسلملره ؛
اولدينى كيبي، تلقين ومثلا حجه، كيتمكدن مقصد، قيزغين
قوملر اوزرنده يالين اياق وقاووروجى بير كونشك آلتنده
باشى آچيق كزملك وطاشلره يوزوال سورملك اولمايوب
آنجاچ جناب حقه قارشى وظيفه عبودى وحضرت بنى
اكرمه قارشى كال تعظيمى ايضا ايتمكله برابر ضامننده
مسلمانلرك بيربيرنى اكلاملرى وبيربيرند . خبردار
اولملرى وبيربيرنى كوروب تشييدرابطة اخوت ومداوله

افکار ابله مذاکرهٔ امور مات قضیهٔ معتنسی اولدینی افهام
ایدیله جکدر .

ایشته بوندن صکره حجه کیدنلر جداً حاجی اولد-
قربینه قانع اولاجاقلردر .

۱۶ — اوردو ودونایه اطاعت، انضباط، معلومات
کبره جک و حریبه نظارتی مثلاً، یالکز رسم تعظیم ایچین سنه ده
بیر قاچ دفعه — مناقصه اعلانلری ویریر کیبی — بیاننامه
نشر ایدوب کولونج اولمایا جاکدر. حریبه نظارتی، آرتیق
تماماً قانع اولاجاقلرکه بوتون اوردو اموری یالکز امر
ویرمکله ده کیل اولا اوکر نمکله و صکره ویردیکی اوامری
تعقیب و اجرا ایتدیرمکله قابل اولاییله جکدر . ضابطان
دخی دارغینلر کیبی بیر بیرینه سلام ویرمیرک اخوت
حقیقهٔ عسکریه بی ارائه ایدم جک صورتده کرچکدن محبانه
سلاملاشا جاقلر، وارکان حرب امرا و ضابطانی اوساخته
عظمتلری ترک ایدوب رسم تمنا خصوصنده هرکسه نمونه
امثال اولاجاق و بو بابده اسـ عطار ایتدکلری مذکرملر
مؤیاسنه اول باول کندیلری اطاعت ایدم جکلردر .

اوردوده هرشیدن اول تمیزلکه اعتنا ووده بیر
چوققلری طرفندن غایت عادی کوریلوب فقط بویوک

بیر اهمیتی اولان تراش اولمق و صاحبیرینی طارامق دن
ابتدار ایدم جکدر. اور دوده ارکان ، امراء ، ضابطان ،
افراد هر کون منتظماً تراش اولمایه مجبور طوتیلا جاقدردر .
۱۷ — مذاهب مختلفه سوز صاحبیری ، عقد

ایدم جکیری صمیمی بیر اجتماعده توحید فکر و مقصد
ایدرک ، یکیدن بالاجتهاد ، تمامیه یکی بیر مذهب قبول
ایدیله جک واشبو مذهب عموم ممالک عثمانیه واسلامیه
خلیفه اسلام حضرتلرینک امر شریفلریله ، تعمیم و اعلان
ایدیلوب بووجهله مسلملر ارده سننده کی مذهب شقاقی
رفع ایدیله رک معنای معقولیه غایه عمومی اولان اتحاد
اسلام قضیه سنک حصولی تسریح ایدیش اولاجا قدر .
اشبو مذهبک حاوی اولاجاغی احکام جدیده و جیده
مسلمانلرک اقتصاداً واجتماعاً ترقیلرینی کافل اولاجا قدر .

۱۸ — شیمدی به قدر مفقود اولان بیر عثمانلی
لغات کتابی مملکتک لسانیون و ادیبلرندن متشکل بیر
هیئت عالمه و فاضله طرفندن تألیف ایدیله جک و فقط
بوکونه قادر تورکلرک عاداتشعاری اولان «یاواش یاواش»
تعیری لسان امتدن قطعاً اخراج ایدیله جکدر .

لسان، عثمانلی لسانی اولارق محافظه ایدیلوب لساناً
تورانه عودندن صرف نظر ایدیله جکدر . عثمانلی لسانی

کندینه مخصوص بیر نغات کتابنه مالک اولاجنی کیی
ینه کندینه مخصوص صرف ونحوی ده اولاجا قدر .
عثمانلیجه او کر نک ایچین هیچ کیمسه عثمانلیجه نک احتیا
جندن فضله عربی وفارسی تحصیلنه مجبور اولمایوب اکر
بو لسانلری تحصیله هوس ایدنر بولونا جاق ایسه
بو آرزولری محضا او ایکی لسانده تدقیقات وتبعاعده
بولونق ایچین اولاجا قدر . عثمانلی دیلنده مستعمل نه قدار
کله لر، ترکیلر، قاعده لر وارسه ، هانکی لساندن آلتش
اولورسه اولسونلر، عثمانلیجه یه مال ابدیله جکدر .

مثلا ، تمتع کلمه سی عثمانلی تلفظ وهجاسی موجینجه
« نه متتو » شکنده یازیلا بیله جک واطفال صغیره مکاتب
ابتدائی ده لسانلری سریعاً او کر نک ایچین بویوک بر سهولته
مظهر ایدیش اولاجا قدر .

۱۹ — عثمانلیلر حکومتدن هیچ بیر شی بکله میه .
جکدر: بوللری، کو بریلری، لیمانلری، شمندوفرلری،
قاناللری، واپورلری ، فابریقه لری کندی تشبث وفعا .
لیتری ایله وجوده کتیره جکدر .

۲۰ — رمضان آیلرنده ودیگر مبارک کونلرده ،
جامعلرده ، خلقه ویریلن وعظ ونصیحتلرده واعظلار
اعتیاد ابتدکری وجهله خلقک لساننده سویله میه جکدر ؛

یعنی، جاهل و فاسد الاخلاق اولان انسانلر مطلقا کندی
 لسانلرندن اکلایمق شانلرندن اولدینی و بوده الیوم اکلایمده
 سوکوب صایان جرائد ایلله بیک تورلو اسملری حاوی یالدرلی
 و مندرجانی زهرلی اوله رق میدان انتشاره قونی-لان
 کتابلرک سورومندن اکلایمده بیک جهته، اولنرا بچین، عقله کلن
 ایلک اصول خطابت بو اولاجق ایسه ده فورطنه لک هوایی
 تصحیح ابتدکی ادعای کبی بو محاربه و فلاکت
 فورطنه سی بیز تورکلرک اخلاقی تصحیح ایدم.
 جکندن بالاده بیانی سبق ابتدکی وجهله واعظ افندیلر
 خلقک بوکونکی لساننده سویله جک و بلیکه ،
 بیک اکتساب ابتدکاری اخلاق فاضله به چینی-بیان نزیه
 بیر لسان ایلله اداره کلام ایدوب : خلقی دیکلرینه کوره
 صاغ طرفلرنده ایرماقلری جوشان واشجار و نباتاتی
 فروزان و درونلرنده هرکسه دیله دیکی قادار ویریه جک
 اولان خور و غلمان ایلله مزین و شعله فشان حدایق
 جنانه ، و یاسول طرفلرنده مدهش آلاو و دومانلریله
 توتن و سامعه چاک ایکتیلریله قاینیان جهنم قازانلرینه
 آتمایا جاقری کبی و قتلرینی ده کییک ویا کوکر چین حکایه .
 لریله و یا خود کندیلرینک دخی اکلایمده قلی بیر طاقم
 درین مباحثه امانه و امرار ایتیه جکلر و بلیکه خلقه آداب

واركان فرائض وسنتدن سوكره وطنپرورايكدن، فضائل
سعي وعملدن، تصرفدن، ناموسكارانه قازانچدن، حسن
اخلاقدن، يكديكره اخوت ومحبتدن، اتحاد اسلامك
اهميت وقدسيتندن وبخصوص الحصوص اعداد قوتدن
بحث ايده جكلردر .

۲۱ — سنه لردن بهري تعديل واصلاحى ارزوودفعه لرله
اعلان ايدوبده كيمسه نك قولاغنه ايصال ايده مديككز
اومعهود « اصلاح قوانين » قضيه سى تام احتياج زمانه
كوره تعديل واصلاح اولونوب، اراضى و اوقاف قانونلرى
جمله سنه تقديم وبوميانده تعدادى زائد كورديكيم بيرچوق
ايلكلر واپي ايشلر دخی استحصا و تامين ايدلش
اولاجقدر .
مشتا فكنز

تمثال امل

جلال نوري بك افدينك جوانى .

قيلج زاده يه

رؤيا كزى كورددم، خيردر انشاء الله، معبرلرى اورته دن

قالديرمنی دوشونمه مش سکنز . انک اپچون بنده کزده
بونلردن بیربنه کیتدم . رؤیا کزی تعبیر ایتدیردم .
بوایشده خیر وار دیدی . مادامکه بویله رؤیالر کوریلایور ،
بونک آردی کله جک . جواخی ویردی . امین اولیکز
بورؤیا معدهدن کلیور ، رؤیای صادق در . بنده بویله
عالم معناده کزیر ایسه م البته نتیجه مشاهداتی سزه
یازارم . باقی «تمثال امل» حضر تلیزینک اللرندن اوپرم .
عنیزم افندم .

ج . ن .

قادینلر ومکاتب ابتدائیه معلملری

ایشته بیرملته یکیدن حیات ویره جک ایکی مقدس
قوت ... فی الحقیقه بیرملت یوقدورکه ، بو ایکی قوتک
حده تربیتندن چکلمدکجه موجودیت ملیه سنی بیر عمر
طویل ایله ادامه ایتکه موفق اولاییلسین .

وطن وملت نه دیمک اولدیغنی ذاتاً طائیش بیرکنج
والده ایله یینه اوحقایق جهان قیمته واقف آتشین وکنج

بیر ابتدائی مکتبی معلم و یا معلمه سی قادر افکار ملتی
تنویر ایدہ جک دیگر ایکی نور الہی یوقدر .

اساساً بیر ملنک احیاسی بالاردن دہ کیل چو جو قلدردن
باشلار . نسغ حیات بخش تجمدد، بیر چو جو غه، والدہ سی
قوجا غندن اعتباراً قطره قطره آقیدلق لازم در .

حال بویله ایکن، بیز تورکلر بو ایکی قوتی، نوری اہمال
دہ کیل عادتاً تحقیر و تذلیل ابتدیکمز ایچین کندیلرندن
استفادہ واستنارہ ایتسنی بیله مدیک ؛ و بیله مدیکمز ایچین
ایشته بویله جہ محروم امل ، منکسر الخیال و نہایت پریشان
دیار اولدوق .

مع هذا، بیزم نظریم زده بیر قادین یالکیز بعض اعضاسی
یینلمک یارار اشتہا آور بیر مخلوق ، کذا بیر مکتب
ابتدائی معلمی خلق نظرندہ دائماً علامت تزییف عد
اولنان بعض اوصافہ مضاف اولمقدن ایلری کچمدکجہ ،
و خلاصہ ، ملنک بو ایکی عنصر عالی ، مقدس و مبجل
ملل سائرہ نظرندہ کی موقع ابجال و تکریمہ ایصال ایلہ
اونلری او یولده مظهر احترام و نہایت وطنک بو ایکی
عضو محترمہ، وظیفہ لرینک ایفاسنی تسبیله مدار اولہ حق
معاوتی ابدال ایتدکجہ ؛ ترقی ایدہ جکمزہ اینانماق پک
صاف دلک اولور .

بیر ترقی وجوده کلسه بیه صوری در، ظاهری در ،
نقش بر آبدر ، تقلیددر ، قالبدر .

بو مدعیانی درجه نبوته ایصال ایچین اوروپانک
بو یوک ملتلرینی ده کیل ، ییزه رقیب اولان کوچوک
ملتلرینی باخصوص شوافاجان - هانیا وقتیه ییزم چوبانلر -
ییز اولان ۱ - بولغارلری تدقیق ایتمک کفایت ایدر .

بوندن اوتوز بش سنه مقدم ، یعنی عثمانلی - روس
محاربه سی ائناسنده روسیه نك سیف همیه یاریلان عثمانلی
مشیمه سندن چیقاریلان جنین بولغارستان ، عالم شهوده
وضع قدم ایلدیکی زمان جهالت وسفالتده ییزم ایله مساوی
وهمعان ایدی .

چالیشقان بولغار چوبانلری، اوتوز بش سنه ظرفنده
قبل ، محتجب التحصیل ، متفر سنی وعمل ، عد وتجدد،
برستشکار منقولات باطله ، ییز ، افندی تورکلری ،
علماً ، صناعة ، زراعه ، اقتصاداً وحی ادباً و اخلاقاً
پک زیاده کچدی کلرندن صرف نظر فقط شو بابالریمزدن
میراث قالدیغنی دعوا ایلدیکمز مزیات عسکریه خصوصنده
دخی بیر آی ایچنده ییزی مغلوب ورسوای عالم ایتمکله
کهریده بیراقدیق لرینی پک پارلاق بیر صورتده اثبات
ایلدیلر .

مصطفای ثالث حضرت تلرینک بویوک فرمده ریق دن
صوردینی کبی - یزده بولغارلردن اسباب تفوقلرینک
سرنی صورار ایسهک الاجمز جواب شودر :

قادیلر ومکاتب ابتدائیه معلملری !

فی الحقیقه تدقیقاتی تشمیل ایدرایسهک کوروروزکه
المانیا ، ژاپونیا ، آمریکا و خلاصه دنیانک بوتون ملل
منوره و مترقیه سی محضا بویکی قوتک خزمه نوار و فیاضنده
یکیدن دیریش ویا اوسایه ده تکمل و توسع ایلشاردر .
برنس بیسار ق پروسیه نک او عظیم مظفریتلری
عقینده . « بو ظفر سیز کدر » ستایشیه پروسیا مکاتب
ابتدائیه معلملرنی تلطیف ایتدیمی ؟

پروسیانک محیسی عد اولنان شستاین ، پروسیایی
ابتدائی مکتبلرک تکثیری یعنی معارفک تعمیمی سایه سنده
بوکونکی درجه عظمتنه اصعاد ایتدیمی ؟ . . ژاپونلر
ایچین ده ایش بویله اولمادیمی ؟ . . . ایشته بوتون بو نقاط
ونیکاتی یز چلییلردن زیاده بویوک بر نفوذ نظریه احاطه ،
تقدیر و در حال تطبیق ایدن قابا بولغارلر اولا قادیلرینی
مادر وطن و عین زمانده بونلر ایچندن قابلیتلی اولانلرینی

معالمه صفتله سچدیلر ویتشدیردیلر؛ و بو لطیف و مسخر
کتیبه نزاری کندی مملکتلرندن ماعددا ییزم متوفی
ما کیدونیا مزلک بیله او هجرا و انسان یاشایاماز ظن اولونان
وحشی کوشه و بو جاقلرینه، ایکی نه ولی کویلرینه وارنجیه
قادر کوندردیلر و اورالری تنویر ایلدیلر . . .

بو کنج ، معلملر او قادر دلبر ، او قادر کنج ،
او قادر ذی ایدیلرکه بونلرک صباحدن افشامه قادر
ایکی قالبن قافالی بولغار چو جوغنی یوله کتیره جکم دیهرک
او غراشمالری کورمک جداً مرحمتنی موجب اولور ،
انسان بو ظریف مخلوقلر ایچین بو اوزونتیلی ایشلردن
طولانی بررقت عمیقہ ومع هذا حقارنده برحس تقدیر
دخی طویار ایدی .

حال بوکه او کنج قادین ، روحنه دامله دامله آقید.
یلش اولان بیر ایده آلك عاشق شیداسی اوله رق ، ییزم
بك اوزونتیلی و مزعج بولدوغمز او وظیفه بی کمال عشق
وایمان ایله ایضا ایدیور و نهایت نه ایچین اوله جکفی بك
کوزل تقدیر ایدن ، ییزم نظر بمنزده خونخوار بیر
قومیتاجی ، فقط کندی نظرنده وطن ایچین بیر مجاهد
فداکار ویتشدیردیکنه قناعت تامه ایله ایمان ایدرک بونکله
مغرور و مفتخر اولیوردی .

طالعمر و بد بخت ما کید و نیامزک او بیتمز و توکنمز
 فجایی ایچنده — مثلاً بیر مصادمه ائناسنده — تخلص کریبان
 ایتمکدن قطع امید ایتش اولان اون آلتی اون بدی
 یاشلرنده کی چو جوقلرک ، بویوک بیر اعتدال دمله ، او
 ابدیا عفو ایتمه مک ایچین یمین ایتش اولدقلری یزتورکلره
 حیاً تسلیم اولش اولماق ایچین ، طبانجه لرینی بیر بیرلرینه
 توجیه ایدرک ! تحار ایتدکلرینی کورنلرک ، امل و وطن
 ایچین ، حیاتک بواک ط — اتلی چاغنی فدا ایتک حرکت
 علویه سی قارشیسینده تترمه ملری عدیم ایدی .

ایشته بولغارلر ، بو یکلمز عزملرینک فیضیه درکه ،
 بیر پادشاه فعال و اقلک زیر اداره سنده هم وطنلری داخلنده
 اوتوز بش سنه کیبی جزئی بیر مدت طرفنده بیر عصراق ترقیات
 مهمه وجوده کتیر دیلر ؛ همده بیزم ضرریمزه اولارق ،
 مفکوره ایدندیکلری بویوک بولغارستانی وجوده
 کتیر دیلر ؛ یعنی بیزم مغلوبیت خسرا نمره قارشق عاقبت
 کامران و شادان اولدیلر

اگر استفاده ایتسنی بیله بیله جک ایسه ک بیزم ایچین
 بولغارلردن ای نمونه ، وقایع حاضره نک صفحاتندن
 بویوک بیر کتاب استفاده اوله ماز .

بیر جوق برلرده سویله دیکمز کیبی ، یینه تکرار

ایدرزکه، مملکتمز هنوز واسع، منبت وقابلیتلیدر.
امهاتمز ولود وفیضداردر.

بونلره مالک اولان ملتلر یاشار ویاشایایلیر. فقط
سلیمان قانونی ادواریخی یاشانق خیال خامی ترک ایدرک،
تردی به طوغری کیتمکده اولان عرقزی جانلاندیرمق،
سونش اولان تارلاریمزی شنلندیرمک، بیزم ایلک هدف
الحراکاتمز اولمالیدر.

قادینلریمزی ومکتب معلم ومعلمه لریمزی لایق
اولدوقلری موقع ووظیفه ایچین یتشدیرمک خصوصنده کی
وجیهه ذمت ملیه مزى بحق تقدیر اینمکلکمز لازمدر.
بونلرک یتشدیرلملری ایسه تضییق تحتنده اولاماز. معارفز
نصل سربستی* تدریسه محتاج ایسه معلم ومعلمه لریمزی ده
سربستی* تعلم وندرسه نائل ایتلی واو بیغین بیغین افکار
باطله وعقائد متفسخه بی اذهانمزدن طرد ایدرک بیرازده
مترقی وفاصل انسانلر کیبی سربست واصیلانه دوشونمکه
جهد ایللی بز.

.*.*

شو یاوان مقاله* عاجزانه مه بیراز لذت وحلاوت
بخش اولمق ایچین، سوزلریمی، اجتهادده [نومرو ۵۷]

منتشر مکتوبلرینک بیر قاج سطرینی لطفاً بکا حصر
ایتمش اولان ع.ل. خاتم افندی به جواب ویرمکه اکمال
ایده جکم: ای مخدره منوره عصمت کزین! فی الحقیقه
نورک ظلمته غلبه یی زمانسده یز. حقیقه ایلك خطوات
جسورانه آتلمشدر .

هرقوته رغمناً آرتیق کهری دونوله به جکدر . بوکا
تمامیله امین اولاییلر سیکیز . یالکیز سزک کیبی سربست
دوشونن خاتم افندیلردن استرحامز شودر که: ییز، بوکون
اوله بیر وضعیتده یز که ، یالکیز بیر طرفک چالیشماسیله
مقصدده وصول قابل ده کیلدر . کیم اولورسه اولسون،
سربست دوشونمکه کندیلرند، لیاقت وجسارت کورنلر
فکر آیرله شه جکدر، متحداً چالیشاقلر و کندی یووالرینی،
دیگر لرینی ده اورایه آلق ایچین، بالذات انشا ایده جکلردر.
زیرا او یووا کر چکدن بیراشیانه وطن اولاجاقدیر . بیرده
بک اعلا بیلیر سیکیز که ، خلقت آدمدن بهری بیر حق
قویلرک نلندن قولایقله التامشدر . ضعیفلر ، حق لرینی
استیصال ایتک ایچین، مطلقاً، مجاهده به مجبور قالمشدر.
فطرتک مرحمتسز قانونی بودر؛ ویرمک ده کیل آلینمق
ایجاب ایتمشدر . بناءً علیه مطلب عالیلری کیبی بوتون
محتاج اولدیغکیز شیلری اولاد نوردن بکله مک بیر حق

اولسه بيله او حقه اول باول كسب استحقاق ايتك لازم.
درکه بوده قادينلغك بير حرکت فکريه حاصل ايتمه سيله
قابل اوله بيله جکدر .

امينم که ، سبز ، بعض سسبکمنز و معتوه رجال کيبي
» اوروپا ايچين بيزی آره سنه المايور ، ديمه يه جک و بلکه
آرزو اولنان موقع شرفك بحق اشغال و املاسی ايچين
اولجه كسب استحقاق ايتك لازمکله جکني اعتراف
بو يوراجتسيكيز . سوفراز تترك عزم و نياتی، فائل امل
اولق ايچين سبزه رهبر اولماليدر .

دینسزلو

(کوچك حكايه)

بو اسمہ ؛ محله یه کلدکلرندن بیر هفته صکره نائل اولمشلردی بوکا اک زیاده سبب اولانلر امامک قاریسی ایله مختارک والده سی ایدی . امامک قاریسی ایلك زیارتنده خانه مک قبول کونی اولمادینی ایچین ردایدلش ؛ مختارک والده سی ده انا ایله قیزک تووالتی بک کاوورجه بولمشدی .

کون کچدکجه بو توجیه وجیه ؛ محله ده تمامیه شایع ومعلوم اولمشدی . کوروکله یسلر دخی کوندن کونه آرتیوردی :

مسجده یاغ پاره سی کوندرمدیکی ایچین محله امامی حسین افندی ، طوربالی ده ده به موم پاره سی کوندرمدیکی ایچین تر به دار درویش محمد ، هرکون خانه سنده کندی کندی تراش ابتدکی ایچین محله نک هم قهوه جیسی وهم

بربری اولان نجییه نك كاظم ، شییمدی به قدر هیچ بیر
شهادتنامه بی مهرلتمه دیکی ایچین مختار احمد بک ... خلاصه
محلّه نك بوصورتله نه قادار غیر رسمی تحصیلدارلری وارسه
هپسی برر سبیدن طولانی اونلره «دینسزلر» دیپورلردی .
آرتیق اونلر محلّه ده هر نه وسیله ایله اولورسه اولسون
بوندن باشقا اسمله یاد اولونما یوردی .

حالبوکه محلّه به کله لی تمام اوچ آی اولدینی حالدّه ،
مالیه مفتشی علی بک ، همان هیچ کیمسه ایله اساسی بیر
اختلاطده بولونمادی ایچین ، حقنده ، با خصوص اونك
وعائله سنك ایمان واعتقادی حقنده ، محلّه نك بو جاهل
خلقنجه بیر فکر حاصل ایتك قابل اوله مازدی . ذاتاً
بوکی جهملانك بونلری تدقیقه اقتدارلری هیچ یوقدر .
چونکه اونلرك نظرنده دیندارلغك علامت مخصوصه سی
بونلردر : جامعه و تربیه یاغ ، موم پاره سی کوندرمك ،
کویکله اكمك طوغرائمق ، چکده اوزون بیر صاقل
بولوندرمق ، باشده ایچنه قولاقلر کچیریلک شرطیله بوبوک
بیر فس ، صرته بیر عبا ویا حیدری ، الدّه تسبیح
اولدوغی حالدّه کیجه لك انتاری ایله طولاشمق ، ارده
صرده امام ، مختار وبکچی بی اونوتماق ...

محلّه ده وقت و خالی برنده اولانلر بوقیافتلرده اظهار
هویت ایتمزلرسه لاجقلری برنجی اسم « دینسز » در.

بر معتاد اقشام بکنندن صوکره قهوه یه جیقان امام
افندی ، بو یکی کیراجیلر حقننده تفحصاتده بولونولماسی
لزومنی ایلرویه سورنلره قارشى بعض کره پیغمبرانه بیر
طور ایله « لانجسسوا » دییور ، فقط آندن داها بدتر
اولان مذمتده اصلا قصور ایتمیور ، تکمیل قهوه خلقی
کچیوردی . بو اقشام ینه بو وجهله مذمت وزباندرازلقده
دوام اییدیوردی :

— بونلرک یابدقلربی کلامیسورم ؛ دییوردی .
ایشلری شریعتّه هیچ موافق ده کیل . بونه دیمکدر ؟
سن هراقشام قاری بی قولنه طاق ، اوغلانله قیزی قول
قوله ویر اوکنه قات ؛ محللر اراسندن کچ ؛ قیرلره جیق ،
دلی دلی طولاش ؛ کاوورلرک یابدیغنی تقلید ایت ؛ قاری به
قیزه هرشی* اوکرت ؛ صوکرده بن ناموسلی یم ، تمیز
عائله یم دبه اورته یه آئیل . اولدی می یا ؟ بونک ناموسلیانی ،
مسلمانانی نرّه ده قالدی ...

بکجینک کیرلی قیافتلی ، کریه قوقولی چوجنی بیر
چامور کیبی آئیلدی :

— نهوت امام افندی . بن غاچه لری دون ایودن
ایو غوردوم . غیز اناسندن کهری غالیور ؛ هم غاشونده
راستوق هم یوزنده آقلوق واردی . والله امام افندی
اندیونلریک آرخاسندن غوللاری [صالیه لری آقارق]
بیلدیق ، بیلدیق کوروکیوردی .

امام افندی دوام ایتدی :

— دین، ایمان، ناموس حیا قالمادی. آه یکیچریک
دورخی ناصل ارامازسک. اوزمانده حدلرینه می دوشمش.
رحمتک پدر حکایه ایدردی؛ قادینلرک سوقاغه چیقماسی
قابلمی ایتمش . سوقاقدہ قادین کورنلرک کوزلری
ایشیلدارمش . آه نه کونلره قالدق. پادشاه آراماز، شیخ
الاسلام قاریشماز ، ضبطیه باقماز . . . اوده کیل ، زمانک
دلیقانلیلری ده بیر عجایبشدیلر . نه ؟ بیزم زمانمزدہ بیر
قادین بویله آچیق ساجیق سوقاغه چیقسین ها ! قابلی ؟
والله فراجه سنی پارچه پارچه ایدردک. یااو صاحبی اولاجق
مسخره به نه دیملی؟.. حریفک جامعہ کلسندن واز کچدیم.
اوولان ، شونک شوراسنده قوص قوجه بیر مالیه
مفتیشیسک . دولتمدن هر آی بو قدر پاره آلیورسک ؛

اوآلدقلىزىدن هيچ اولمازسه ايكي اوچ مجيده سنى ياغ پاره سى
دييه كوندرسه ك نه اولور ؟ ..

تر به دار درويش محمد هيجان ايله باغيردى :

— امام افندى ، امام افندى ، سن نه دييورسك ؟
بن ياغ ، موم پاره سندن واز كچديم . بونلر محله به كله لى
مباركك تعينى آزالدى . اصل بلانك بو يوكى بو . دون
صابديم ، شه به كه به باغلانان به زلرك مقدارى چوق آزالمش .
حالبو كه ايكي آي اوليسنه قادار هر جمعه كوني اك آشاغى
قرق اللى به ز باغلانيردى . تحقيق ايتدم مكر حريفك
قاريسى ، قىزى بو كيبي شيلر حقنده وعظلم ويريور ،
تشويقلر يايورلر مش .

خطيب دايا نامادى :

— نصل ؟ ديدى ، وعظدمى ويريورلر مش ؟
ديك ... بكجي اكال ايتدى :

— بو كيديشله نه سنك وعظجياغك ، نه بنم بكجيلىكم
پاره ايدم جك ... شيمدى بوتون قهوه خاقي طوغرولمش
قولاق قابارتيورلردى . قهوه جي بيله طاشاقده اولان
جزومى اونو تمشدى تر به دار دوام ايتدى .

— ثوت ، دیدی ، امام افندی ، سن هروقت
«لانیجسسوا» بویورلش دیورسك اما انسانك رزفی
کسیلنجه نه تجسسو دیکله یور نه مجسسو

کوشه دن قوتلی بیر «استغفرالله» دمدمه سی یوکسلدی
درویش محمد دوام ایدیوردی :

— دقت ایدیوردم ، ایکی آیدن بهری ، هفته لر
کچدکجه شه به که ده کی بهز باغتری آزالیوردی... دوشوندم
طاشیندم بیر معنی ویره مدم . نهایت بیزمکینه ایشی آچغه
مجبور اولدم : خانم دیدم ، بونک سرو حکمتی ندر !
بو باغ لر کوندن کونه آزالور . باغ لر آرالدفه معلومیا ،
بیزم مانغیرلرک یولی ده دارال سور . حالبوکه اولدن بویله
ده کیل ایدی . سن ده بیایرسك آ . ثوت دیدی بیلیورم .
امان صاقین مبارکی طاریلتما یاسك . تمیزلکنه ، قندیلنه
باقیورمیسك؟ هراقشام آبدست ایریفنی حاضر لیورمیسك؟
جاتم ، دیدم ، بوکا شهبه می وار . هم یایماق قابلی ؟
چار بیلماغه هنوز نیتیم یوق . اکر خدمتنی یایماسه مبارک
اشارتی کوسترمزمی؟ اویله ایسه ، دیدی ، باشقا سبیدن
اولمالی ، فقط بن چاره سنی بولدوم . همان قالدی رافدن
بیر نه که قوطو ایندیردی . ایچندن بیر یازیلی یاغلی کاغذ

چیقاردی . آل دیدی ، بوننه مدن قالمسا بیر قارینجا
 دعاسیدر ، مشهور ایکیلکک حافظ یازمش . الاری نور
 ایچنده یاتسین . رحمتک بابام بونی دکاندن هیچ آییرما.
 زدی . تر به قابوسنک ایچ طرفنه آصیور . یوزینه آلیق
 آلیق باقدم . خانم دیدم ، بو بقال دکانی ده کیل . پیرینچ
 پینیر صاناچق ده کیلز، صوکره مبارکی قیزدبربرده: وای
 بکا اینسانیمورلرده ایکیلکک یازدینی کاغد پارچه سینه
 اینانیورلر ، دیرسه حالیز نه یه واریر . خانم سن ده لیبی
 اولدک سوزومی بتیرمه دن بیزم قیز سوزو قاریشدی:
 بابا دیدی ، صاحیمی ؟ اولیالره موم ادامق ، پنجره لرینه
 بهز باغلامق فائده ویرمزمش . ییسلدیرمله وورولمشه
 دوندم . قیز ، دیدم ، سن بو هرزه بی کیم دن طویدک ؟
 دینسز لرك قیزدن ایشیتدیم دیمسونمی .. ها بو یوریکز
 افندم ، شیمدی بوکا نه دیرسکنز؟ بناء علیه ایشی بوراده
 بیراقامدم . دها زیاده تحقیقات اجراسنه قرار ویردم .
 تصادفک بویوک یاردیمی اولدی . بیرکون قومشو قیزلری ،
 ناصیل اولمش ییلم ، اوده داخل اولدینی حالدیه بیزم
 نه وه کلدیلر . بیلیرسیکنز آ ، بن بابانک یانندن آیرلام
 بوتون کون پوستکی ده اوطورورم . عجله قیزی چاغردم .
 شونی بیراز اشله دیدم . بن ده قاپودن دیکله مکه باشلادم .

کاشکی سویلتمه یه ایدم . طویدیم شیلر سویلتمز که ،
انسان تکرار ایتسه معاذاه تعالی کافر بی دین اولاجق ..
« لاتیجسسوا » دین امام افندی نک مراق داماری
اوینادی . صاقلانی قاریشدره رق :

— درویش محمد ، دیدی ، سن حکایه یه دوام
ایت نقل کفر، کفر ده کیلدر . ایشه بونک فتواسی
بودر .

قهوه دروننده چیت بیله اولمایوردی . یالکز جیغاره
دومانندن بزار قالمش اولان قاناریانک قفس ایچنده کی
زیبلایشی ایشیدیلیوردی . درویش محمد دوام ابتدی :
— اوپله ایسه امام افندی ، دیدی ، کناهی ده فتوایی
ویره نکدر . لکن او قیز ویا قادین ده کیل ، اللهم بلاسی .
هم نه سربست نه دوزکون سویلیور . افاده لرینه بایلدم .
طارلما ییکز اما نه خطیب افندی ، نه سیز ، بویله دوزکون
سوز سویله یه ...

سوزینی اکمال ایده مدی . امام ، ازه جک کیی ؛
درویش محمدی سوزدی . بوتون صوفتالق عظمت و غصبی
عصیان ایتمش ایدی :

درویش محمد ، دیدی ، کندینه کل ، سن غالبا
نه سو یلدیکنی بیلیمورسک . بن کاوورلرک مکتبندن
دیپلوما المادم . ابوالفضل مدرسه سندن شمسى منلادن
اجازت آلام اکلادکی سرسم !...

درویش محمد بویوک برپوت قیردیغی اکلادی . لاکن
ایش ایشدن یکمشدی .

— داربلایکنز ، دیدی ، بیلیرسیکنز آجاهلرک
سوزلرینه او قدار باقیلماز . درویشلر کرچکدن جاهل
وسرسم آداملردر . عفو بیوریکز افندم . . . قیزیتمک
اشله مسی اوزرینه دینزلرک قیزی جوشدی :

— همشیره لرم ، دیدی ، اولاقران کریمده آیات
شریفهده اولیالر حقنده دایلیالر اللهک سوکیلی قوللریدر .
اونلر ایچین حزن کدر یوقدر وعنده مرزوقدرلر . ،
دیه بیاناتده بولونیلیور . باشقا هیچ برشی سویلنمیور
یعنی سبزلر اونلره مراجعت ایدک . یالوارک . یاقارک ،
نچره لرینه کیرلی پاچاوارلر باغلاک . اونلر سیزه هر
ایستدکلریکزی وبررلر دیه بیان بویورولیور .

هم اولیالرده ییزم کیبی انسان ، اللهک قولی . بونلر
زیتین یاغنی ، مومی فلانی نه یا پاچقلر . اگر موم ویریله جک

ایسه کیجه قارا کلقدده قالمش بیر فقیره ویرلملی در . اللهک
نورینه مظهر اولمش اولیالک مومه ، قانیدیه نه احتیاجلری
واردر . بیرده بو بابا ویا اولیا ده نیلنلرک ایردیکلرینی ،
عندها مقبول اولدقلرینی نره دن بیلهلم؟ دیر دیمز ییزم قیز
آغزینه طیقایی ویردی ،

— نردنمی بیلهجکز ؟ کرامتلمزدن قارداش ،
کرامتلمزدن! ییزم بابا قیزدینی وقت یاننه کیمسه کیره مز .
هر طرفی زانغیر زانغیر صالار . هم بابام هر کیجه مبارکک
آبدست ایریغنه صو قویور . صباحین بوم بوش
بولیورز . حاویسی ده یاش !

لاکن دینسزلرک قیزی بو ، آلت قالیرمی ، مادامکه
دین ایمان قالمش ، نه ایریغنه اینایر ، نه حاوییه ؟...

بودفه سسنی دها زیاده یوکسته رک :

— یوو ... همشیرم ، دیدی ، سیزه یا کلش
اکلاتمشلردر . اونلر بلکه آخرتده دیریلرلر . . دنیاده
ده کیل

خطیب دایانامادی :

بلکه می؟ بلکه می؟ خلط ایتمش . محقق دیربله جکدر .
همده جتده حور و غلمان ...

درویش محمدك قابا سى خطیبی صوصدیردی ...

— بیرده، دیدی، انسان بوفنا وفاتی دنیاك نه سنی
بکنیورکه اولدو کدن صکره همان بیر داهای دیر یلکه
اوزه نیش اولسون. بیزم روبرت قولله زده کی خواجه من
دیووردی که: انسانك حیات حقیقه وسرمدیه سی اولد کدن
صکره باشلار. حتی پیغمبریمزك بیله بوکا بکزر بیر
حدیث شریفی وار ایمش ... اگرچه اولیار حی درلر.
فقط بیزم جاهل درویش وصوفتالرك اکلادیقلری وداها
طوغریسی خلقه یوندیرمق ایسته دیکلری کیی ییوب
ایچمزلر، آبدست آلوب ناماز قیلمازلر، اولنرك حیاتلری
بك باشقا بیر شی درکه صوفتالركه درویشلر، کمال جهای
تلرندن، اوحیاتی ادراك ایده مزلر ...

کرامت اظهارینه کلنجه: کچنلرده پدرم ایله صاریقلى،
اما عالم وفاصل بیر صاریقلى ذاتك زیارتنه کیتمش ایدیک،
انهای صحتیده بالمناصبه بو بحث اچیلدی. افندی حضر.
تلبینه سوردم؛ جواباً: « قیزم. دیدی، بوماصاللرك اصلی
یوقدر اگرچه کرامات اولیا صیحدر؛ فقط کریم
اولنلر ذاتاً کرامتلبینی اظهاره تنزل ایتمزلر. چونکه بو
اولنلرک غندنده بك غیر مرغوب بیر شی در. فلان اولیا

داربشده فلانی چارپش، بوق آغزینی بورنی اکریتش،
 یاخود شویله یاپش بویله ایتش.، بونلرک کافه سی، خلقک
 صرندن بادوهوا کچنمک ایسته یین بیرسورو قالبازانلرک
 اویدورماسیدر. و بیلیرسیکزی بونلرهر دینده واردر. هله
 قاتولیکلکده نهایتی کلز. مع مافیله بنجه انسان کاملدن بویوک
 اولیا، انسانیتدن بویوک کرامت اولماز. سبز اولیانیق بیر
 خانمسیکز، و امینم که نه ایدیکی بلیرسز اولیا نامی آلتده
 یاتانلرک پنجره لرینه بهز باغلاماز، اونلره نذرلرده بولونماز.
 سکز. نه شکنی کوموبده اوزون قولاق دده نامیله
 عالمی پرستش ایتدیرن و صوکره زنکین اولان حیله کار.
 لرک حکایه سنی بیلیرسیکزی. اک اشاغی بونلرک یوزده
 دو قسانی بویله در.

هم بویکی قبور و اولیالرک زیارتی ایچین شد رحل
 ایتمک جائز ده کیلدر. بونی پیغمبریمز منع بیوریورلر.
 چونکه بیر کره زیارت ایتدیکمز مزارک حقیقه اودات
 شریفه عائد اولدیغی نردن بیله جکز. ثانیاً رحمة اللعالمین
 اولان نبی اکرم حضرتلرینک بیله امر شفاعتی اذن
 الهی به تابع اولورسه آرتق اولیالرک نه لره قادار اولدقلرینی
 حساب ایتلی در. اولیلاره موم ادامق فائده ویرمز. فائده
 ویره جکشی، مظنه دن اولان ذواتک منقول اولان اخلاق

عظیمه و کلمات عالیہ لریخی تقایید ایتک واو مرتبہ بی
احرازہ غیرت ایتک در. یعنی بوکون علائق دنیویہ دن
کسیلمش بیر صاحب کرامتدن بیرشی بکلمکدن ایسه
بالذات کریم اولمغه جهد ایتلی در. بو خصوصده بنم
بیلدیکم وایمان ایتدیکم بودر . «

مکتبده کی معلمز دخی بوکا بکزر سوزلر سویلردی.
حقیقتده بو اولسه کرکدر. بنده بویله جه ایمان ایدرم
همشیره لرم .

قناریه نشئه لی بیر حیقا . . دیدی .

درویش محمد دایانامادی :

— ها مبارک ها ۱ غالباً او مارتاوالله سنده
ایناندک . ناصل امام افندی حضرتلری . سوزلری
طویدوک یا؟ شیمدی سویله باقالم ... ایشته بونلر طرف
بویله . سنه به وارماز، محله لی بی باشند باشه دیندن ایماندن
حیقاره جقلردر .

شیمدی به قدر یالکز دیکله مکده اولان مختار سوزه
قادیشما به لزوم کوردی .

— فی الحقیقه بونلر بویله ، دیدی ، حتی اون بش

کون اول رمضان شریف ایچنده بیزم نهوده بوکا بکزر
بیر وقعه کچمش. فقط بو دفعه قیزی ده کیل ، آناسی .
بیلیم ناصل اولمش ده بیزم نهوه کلمش .

خطیب آتیلدی :

— مطلقا دینسزلک ، فسادچیلک ایتمک ایچین در .

مختار دوام استدی :

— ذاتا اوروج طوتوب طوتما دقلری معلوم ده کیل ؛
فقط طوتما دقلری دها غالب. اوروجه مباشرتدن سوز
آچیلمش. بیزمکی بیر مناسبتله، افندم یکی آی کورولملی که
رمضان شریف تعین ایتسین ، دیمش . بوکا جواباً
دینسزلک خانم افندیسی نه بوپورسه بکه نیرسکز :

— رمضان شریفه واوروجه بالطبع بیرشی دیهمم.
قوتلی اولانلره یعنی ضعیف و معذور اولوب آغیر و بونا-
لتیجی ایشلرده مستخدم اولمایانلره فرضدر. فقط هیچ
اولمازسه مسلمانلر عینی زمانده ممکن اولدینی قادار هر
طرفده بیردن اوروجه باشلاسلر ، هپ بیردن بایرام
یاپسلر اولامازمی ؟ ..

بیزمکی جواب ویرمش :

— خایر، اولاما زافندم. شریعت رؤیتی اعتبار ایتمش؛
بویله امر ایدیور. آبی کوروب طونمالی، آبی کوروب
بیرام یایمالی .

جواباً دیمش که :

— خایر، بن بوفکرده ده کیلم، بونلر، تبدیلی قابل
اولامیان اوامردن ده کیلدر. وقت سعادته علم هیئت
سربرجه غیر معلوم ایدی . مخبرات ده بوکونکی قادار
سریع و مبذول ده کیل ایدی، چاره سز او صورتله امر
اولوندی . حال بوکه بوکون تلغرافلر، تلفونلر دنیایی
اوروجک آغی کبی قابلامش . باخصوص دین اسلام
ادیان سائرده دن توحید و وحدت ایله تمایز ایله مشدر . بو
بنجه و بنم کبی دوشونسلرجه قابلدر . فقط مثلاً شمسی
منلنک دیدیکلرندن آریلامایان قراکلیق بیلردن حقیقت
نوری طلوع ایده مزکه....

امام بیاض کسیلدی :

— بو طاش، دیدی؛ عجبا بالالتزام بیزه می آتیلدی؟

*
* *

ایرتسی کونی محله نك اصحاب شوراسی طرفندن

امامك خانه سنده اجرا ايديلن اوزون بير مشاوره دن
صكره ديفسز لر فاملياسنك محله دن چيقارماسى ايچين
تشبثانده بولونلمغه قرار ويرلدى ايلك تشبث « صادق
داعيلرى » امضاسى آتتنده عبدالحميد بيرزورنال ويرمك
اولاجق ايدى .

اقوم السیر

اسمی بودر ، نبی ذیشان افندیزك اون دردنجی
عصر هجریده تألیف ونشر ایدلمش ، تاریخ حیاتی در ا
مؤافی، مشیخت علیا مکتوبی قلمی مسودی دوزجه لی
یوسف سعاد افندی در .

کتابك قابنده، مندرجاتیه طبان طبانه ضد اولوق
اوزره آئیده کی شرح داها طوغروسی ره قلام موجود در:

(سیر سنیه جناب رسالتیناهی به دائر مهم بر اثر قیمتداردر . بر)
(طاقم خطب و محاورات وقصائد واشعار قدیمه واردرکه هربری)
(بر رانموزج بلاغت عربیه اولدیغنه رغماً شیمدی به قدرانجی امهات)
(کتب سیرده یازیلی قالب (•) مداول اثرلرده بولنازدی .)
(اقوم السیر بوکیملری موارد و مواقع مخصوصه لرنده به عباراتها)
(قید ایتمش اولغله عینی زمانده بر قیمت ادبیه یی ده حائزدر .)
(اقوم السیر، حقایق عالییه یی یقیندن کشف و تماشایتمک مراقنده)
(بولنان بلااستثنا هر صنف انسانلرک او قویه جنفی یکانه کتابدر (•))

(•) قصائد واشعار مذکورہ نك بلا ترجمه بیر ترجمه کتابده
بولونماسیله امهات کتب سیرده یازیلی قالمش اولماسی اره سنده هیچ
بیر فرق یوق در .

(**) بو مدعا نك صدقنی (!) متن کتاب يك كوزل اثبات
ایتمکده در .

افسانه لردن ، خرافه لردن مجرد و صرف حقایقه مستند بیر تاریخ حیات نبینک مخلصان میانه موجود اولمامسی نبی ذیشان افندیمر حضرتلربی حقیقت اصلیه و علویت مجردة پاکزه سیله تماشا ایتک ایستینلری جداً دلخون ایتمکده ایدی . [*]

نتایج ثابتۀ فنیہ و سنت ازلیۀ الهیه به مستند اولمایان خرافه آلود وقایع و معجزات ایله دولو اولان او بیتمز توکنمز «سیر» لک مندر جانندن جداً یزار اولان افکار احرارانه صاحب لرینک ، یالکنز مسلم انلرک ده کیل ، ادیان سائرہ اصحابنک و حتی اک معند دیننزلرک بیله قبول ایدمیله چکی بیر تاریخ حیات نبینک انتشارینه انتظار ایتمکده بک زیاده حقلری وار ایدی .

زیرا تاریخ نبی عین زمانده بیر تاریخ اسلام دخی اولاجقندن بو وسیله ایله بعض یکی حقایقک طلوع و ظهور ایدم چکی امید اولونابیلیردی . بونکله برابر ، کوندن کونه ترقی ایتمکده اولان تحلیلی و تنقیدی اعتراضلر طولانیسیله یاکلش اعتقادلره و یاکلش اکلامالره میدان ویرلش اولمامق ایچین ، افکاری تطمین ایدم مین بعض حادثات و وقایع

[*] «رئیس یاقینده جلال نوری بک خاتم الانبیاسنی اوقومقله بو عظمی تسکین ایدم چکلردر .

خارق العاده بی اصول حاضره فنه توفیقاً شرح وتاویل
ایتمک مجبوریّت قطعیه سی ده حس اولونماقده ایدی. خلاصه
بوتون معناسیله یکی بیر تاریخ حیات نبی به احتیاجی
قطعی واشکار ایدی. بو عظیم وعطش بخش احتیاجی
تسکین واسقا ایتمک وظیفه سی غایت طبیعی اوله رق علمای
دین حضراتنه توجه ایتمکده ایدی. بناء علیه افکار،
اساساً منتظر اولما به حقی بولوندیغی بویله بیر تاریخک،
مقام عالی مشیختک الکهمم بیر شعبه سی اولق لازمکن
مکتوبی قلمنه منسوب علمادن بیر ذات طرفندن تألیف
صورتیه - بوتألیف کله سنک آلتنه قالینجه بیر خط دقت
چکیورم - وجوده کتیرلسی، کتابک قیمت واهمیتی
آرندیراجنی درکار ایدی. بناء علیه کتابک نشر ایدلدیکنی
اوکره نور اوکرنمز همان بیر دانه سنی تدارکه مسارعت
ایلدم. کتابی بوتارجه سنه مطالعه ایتمش اوله جغمی قارئلرم
البته تقدیر ایتمشدر.

بوتون بیرکیجه بی صرف ایدرک صبا حلالدیغ اوبقو.
سزلقدن بی تاب قالدیغ شوم مطالعه دن، معناً اولسون مستفید
اولسه یدم بوتون مادی یورغونلقلریمی تضمین ایتمش
اوله جقدم.

انسانک امیدنی نه قادار بویوک اولورسه انکسار خیالی ده

اونسبتده بويوك والم آور اولورمش . ايشته بو وجهه
معناً ومادهٔ حاصل اولان بورغونلقدن ، ختام قرانی
متعاقب ، بی تابانه صندالیه مک آرقه لغنه طایاندیغم زمان بلا
اختیار شو مطالعه ده بولوندم ،

هیهات ! استانبولده باب مشیخت مکتوبی قلمنده
بوکیبی خرافه آلود افکار جای قبول بولورسه ، عجبا
بالفرض ، قونییه مدرسه لرنده جاری اولان افکار
ناصل در ؟ ...

حاصل ابتدیکم اضطرابی ، یأس والی تصویر ایتکم
فائده سزدر . زیرا بو کتابی او قومش اولانلر ایله شومقاله
عاجزانه م اوزرینه احمال که مراق ایدوب او قویا جاقدر عین
اضطرابی حس ایده جکارندن آریجه المریخی آرتدیر مق
ایسته م . فقط اون درد ونجی عصر هجریده نشر ایدیلش
بویله بیر تاریخ حقنده کی افکار ومطالامائی نشر و بیان
ایتمکدن ده واز کچم . مقصدم کتابی قیمتدن دوشورمک
ده کیل در ، بالعکس مؤلفنه ، صرف ایتش اولدوغی امکاردن
طولایی ، بیر تشکره کندیمی بورجلو عد ابتدیکم کیبی
بیرنجی جلدی بشیوز صحیفه به واران بویله جسم بیرارک
سائق تحریری اولان مؤلفک حسیات دینییه سنه قارشینه

دیندارانه بیر احترام تقدیم ایتمکی ده بیر وجیهه بیلیرم .
فقط ینسه تکرار ایدهیم کتابك مندرجاتی حقهده علی
طریق الاختصار بیان مطالعهدن صرف نظر ایده میه جکم .

*
* .

اقوم السیر ، ایکی لسانی بیر کتابدر . یعنی نه تماماً
تورکجه ، نه تماماً عربجهدر . بناءً علیه کتابك ایکی دیللی
اولماسی کندیسندن تامیله استفاده ایدیلکه مانع اولمشدر .
ییلنمیور ، بو کتاب تورکلر ایچونمی یازلمشدر ؟ یوقسه
عربلر ایچونمی ؟ .. مع مافیه مرهانکیسی اوقوسه ، کتابك
آنجااق نصفندن - اوده بك کوچلکه - استفاده ایده .
بیله جکدر . زیرا کندیسی ایچون یالکز اوقاداری
مکشوفدر .

ملکتمزده عربجه بی ده کیل ، تورکجه بی بیله لزومی
درجه سنده ییلنلر آز اولدوغی ایچین بیر کتابدن ایدیله جك
استفاده بی عمومی قیلمق ایستیور ایسهك ، هانکی خاقه
خطاب ایتك مجبوریتنده بولوندوغمزی نظر دفته الارق
او یولده بیر لسان قوللانمالی یز ، شاید بیر دیگر لساندن
اقتباساتده بولونه جاق ایسهك اونی ده ترجمه سیله برابر
یاپمالی یز که هر کس اکلایه ییلسین .

په نډن ماعدا کتابک دروننده کی اشعار و عبارات عربیه یی
 بیر تورک ده کیل، ایی بیر تحصیل کورمه مش هر عرب دخی
 اکلایه ماز . کتابک تورکجه قسمنده او قادار غیر مانوس
 کله لر وارد رکها کلاشلماسنی بوسبوتون اشکال ایتمکده در.
 خلاصه بو کتاب ، هله عوام ایچین ، تمامیه قابیلی واسرار
 وعجائبات ایله مالی بیر بنادر . کتاب، اکر خواص ایچون
 یازلدیسه بو جهت تصریح واعلان ایدملیدی . لکن، بیز
 بو کون خواصی ده کیل عوامی یو کس لتمک فکر نده اولملی یز.
 چونکه سلا متیزی انحق بوضفک سـویه فکریه سنک
 یو کس لمتی تأمین ایده بیله جکدر . طرز بیانتجه بودرجه
 مشکل الفهم و بناء علیه مزعج اولان بو کتاب هیچ
 اولما زسه وقایع اعتبار یله بیر قیمتی حائز اولمیدی .
 حالبوکه ار ، بیر تاریخ ده کیل ، بیر ماصال بیر خرافات
 کتابی در

بو کتابک تمامندن بحث ایتمک مقاله مک قادروسی
 مساعد اولما دیغندن یالکیز بعض اقسامی موضوع بحث
 ایده بیله جکم .

۱ — [تنویج عبدالله بختنده صحیفه ۷۰ : ۶۵] .
 مشارالیهک پدرلری عبدالمطلبه ، عالم منامده اولجه نذر

ایتمش اولدینی [*] نحرک یعنی قربانک ايفاسی زمانی کلدیکی امر اولنیور. بوامر دخی نتیجه اعتباریه اوغولارندن بیریسنک قربان ایدلمی لزومنه منجر اولیور^(۸) سیاق حکایه به نظرأ بوامری ویرن جناب حقدر . فقط امری کندیی طوغریدن طوغریه می ویردیکی ویاخود بالواسطه می اعطا بو یوردینی اکلایشیلما یور . نهایت ایش، رسول مجتبی افندی مزحضر تلرینک پدر مکرملری حضرت عبداللهک قربان ایدلمسندده قرار قیلیور . چونکه او ، حامل نور احمدی در . وعبدالطلبک اک سوکیلی اولادی در . الله ذوالجلال ایشه هپ بویه قیمتی شیلره طالب اولیور ا سبجان من نحر . خلاصه ، عبدالطلب - طبق ابراهیم واسماعیل (علیهما السلام) حکایه سندده اولدوغی کیی - بیر آنده پیچاق بیر آنده عباد اولدوغی حالده نذرک وامرک ايفاسی ایچین مذبحه کیدیور . فقط انسانلر ، او عاصی مخلوقات ، ینه اللهک ایشنه قاریشیور ایشک ایچنه بورونلری صوقیورلر . عبدالطلبه اللهک امرینی ايفا ایتدیرمیورلر . نهایت خیبرلی یهودی کاهنه به -

[*] زمان جاهلیتده اولادینی نذر ایتمک عرب جاهلنک ، حضرت ابراهیم زماندن کندیلرینه انتقال ایتمش عادتلرنددر .
(۸) حضرت ابراهیم واسماعیل حکایه سندده اولدوغی کی .

(شایان دقتدرا) مراجعت اولونیور. الله ایله بازارلغه کیریشیلر
 کبی عبدالله بدلی یوز دوه به قادر حیقار ییورلر ،
 بیر چوق قرعه لردن سوکره ، ایش تقرر ایدیور ،
 یوز دوه قربان ایدیلیور . حضرت عبدالله قورتولیور .
 بیر انسانک دبی ده یوز دوه اولماق اوزره سنت عبدالمطلب
 اوله رق قالیور .

حکایه نك ترتیبی نهایت شو نتیجه ده کی حکم ایچون
 ایسه بیرشی دبیله مزه . فقط سقصدبو اولما دیفندن حکایه بی
 دیکله دکن سکره بیراز دوشونمک مجبوریتنده بز : اوله ،
 انسان اللهک یر یوزونده خلیفه سی در واوکا کندی
 روحندن نفخ ایتشد ، یعنی للهک عننده انسانک بیر
 قیمتی وارد ، بناء علیه اونک ، قاننک آقیدیلسنی طلب
 ایتز . ثالثاً ، بیر لحظه ایچون قبول ایدلم که الله بو
 ارزوده بولونسون ، فقط امرنده غالب اولان اللهک
 مؤخرأ نکول ایتسنی همده بونکولک انسانلرک جبر
 وتضییقه اولماسنی ناصیل قبول ایتلی در؟ مقصد عبدالمطلبی
 تجربه ایدیه بوده زانددر . چونکه عبدالمطلب اساساً بیر
 دینه تابع ده کیل پت برست ایدی ، واللهک نظرنده حضرت
 ابراهیم کبی براهیمت مخصوصه سی بوقدی ؛ عبدالمطلب
 عنده دیکر احاد عرب کبی ایدی . بناء علیه مصلحت تأویل

کونورور یری یوقدر . حضرت پیغمبر [انابن الذبیحین] بویورمش ، ایستر صحیح ایستر غیر صحیح اولسون ، فقط حدیث یر کره جناب نبی به عطف ایدیلنجه یر معنی و یرمک لازم کلمشدر . جد اعلاسی حضرت اسماعیلک حکایه سی معلومدر . لاکن بوکا یر مانه دها علاوه ایتمک مجبوری حاصل اولونجه ایکنجی ذیحکده پدروالاری اولوق موافق مصلحت اولاجفنه قرار و یرلمش و حکایه ده اوصورتله تصنیع ایدلمشدر . متفکر یر قافانک بونی باشقا دورلو قبول ایتمسی امکان خارجندهدر . یاخود قاتولیک اولوق لازمدر . چونکه قاتولیکلکده تفکره و تحلیل و تنقیده مساع یوقدر . المنة الله که مسلمانلر تفکر و تعقل ایله مأموردرلر .

۲ — (۹۹،۹۸) « نوزاد عالی نهاد ، بطندن خروجی متعاقب آغلامش و یاخود خلاف عاده آقسیرمش و بومیانده بیرده تکلم ایتمش ایدی . شوقدرکه کلامی غیر معین قالمشدر . بعضی رأیه کوره (جلال ربی الرفیع) دیکز قوله کوره (الله اکبر کبیر) او الحمد لله کثیر (اوسبحان الله بکرة واصیلاً) دیه برده تکلم ایتمشدر ... بشیکده کی تکلم دیکری ده بونلرک غیری در »

(۱۰۵) « عبدالمطلب آمنه نك خانه سنه كلوت خفید سعیدی کندوسنه و یرمک اوزره تنکنه آلتندن چیقاریلجنی زمان

کورمشرله تگنه ایکی پارچه آریلش ونوزاد عالی نهاد آره لفتندن
سباه طوغری باقوب طرریور ومبارك النك باش پارمغنی امیور
وآندن سوت آقور ایدی »

(۱۲۸ و ۱۲۹) « ذاك احمدی هیچ بر حالنده دیگر صبیانه
مشابه دکل ایدی . بالخاصه سریع بیر صورتده بویومکده ایدی .
ایکی آلاق اولونجه هر طرفه حبو و حرکت (یعنی امکا، که) اوچنجه
آیده ایانه قالمغه دردنچی آیده دبواری طوتارق یورومکه ،
بشنجی آیده ایاغی اوزرنده کنسی کنسینه مشیه ، سکرنجی
آیده سسنی ایشیدیلجک قدر و طقوزنجی آیده کلام فصیح ایله
اونجی آیده صبیان ایله برابر اوق آتمه باشلامش وایکی یاشنی
هنوز اکال اتمه دن کوچلی قوتلی و ابری کیکلی بر بابایکیت اولمشر .
ایام رضاعنده هر کون اوزرینه کونش ضیاسی کبی بر نور نازل
اوله رق صوکرینه آچیلدر کیدر ایدی . بشیکنک ملکار طرفندن
تحریک و ترقیص ایدلدیکی کورولور ایدی . و « بشیکده ایکن
بعض اوقاتده قری کوره رک آنکله طفلانه سویلشور و آنی
طوتغی ارزوسيله ألی اوزاتیر اوحالده قرق بوکا طوغری تماییلی
مشاهده ایدیلور ایدی . »

شیمدی بوتون بو حکایه لری [وان تجدد لسننت الله ...]
و [انا بشر مثلکم ...] آیت جلیله لری موجبنه تفسیر
و تأویل ایتمک مشکل ده کیل عادتاً غیر ممکن در . بیر نوزادک
عالم شهوده کلیر کلز ایلك دفعه تماس ابتدیکی هوادن متأثر

و منهیج اوله رق اغلامسی و حق آق سیرمسی قادار طبیعی
 بیر شی اوله ماز، و بو حال نه قادار طبیعی ایسه تکلم ایتسی او قادار
 غیر طبیعی در. چونکه بیر ایش حصوله کتیر مک ایچین ماکنه نک
 او کا قابیلی اولماسی لازم در. بوندن ماعداتکم کیبی بدایهٔ مطلقاً
 تعلیمه محتاج اولان بیر فعلک دفعهٔ حصولی استبعاد ایدلک
 — ولویغمبر لر ایچون اولسون — بک منطقیدر. باخصوص
 بوتکم سکز اون یاشنده بیر چو جنک انجق سویلیه.
 بیله جکی اوزون بیر جمله اولورسه مسئله بوسبتون
 چاتاللا شیر.

پارمقدن سود آقاسی دخی غیر طبیعی بیر کیفیتدر.
 پارمقدن آنجق قان آقاییلیر. کرچه سود دخی قاندن باشقا
 بیر شی ده کیلدر. فقط «مه» کیبی بیر کیمیا خانه ده
 نحله محتاج در. مقصد نبی صبی پی طویور مق ایدیه بونلرک
 هیچ بیرینه حاجت یوق ایدی.

طباء ثابت اولدیفنه و هر وقت نه ولریمزده چو جقلریمز
 اوزرنده تجربه ایتدی کمزه کوره اک قوتلی بیر چو جق
 اصغری ۸ : ۹ آیلق ایکن قیام وانا بابا کیبی سهل التلطف
 کله لری تفوه ایده بیلیر. قوشمق، قونوشمق و هله اوق
 آنمق کیبی حرکتلری بیر خایلی زمان صو کره اجرا
 ایده بیلیر. سائر انسانلردن هیچ بیر فرقی اولدیغی بیان

بو بوران نبی اکرمک چو جقلق دور لرینک دخی اطفال
ساره کیی کذران اولمش اولاجغه شبهه یوقدرکه
بوده علی العاده معلوم اولان صفحات داخلنده وقوع
بولمشدر .

بیر انقلاب عظیم وجوده کتیرمک استعدادنده یارادیلش
اولان بیر وجود عالینک حال طفولیتک اطفال ساره به
مقیس اوله میه جغنی هر کس قبول ایدر . چونکه او یوکسک
ذکا و فعالیت روحیه ، آثارینی وقتندن اول دخی اظهار
ایده بیلیر ، بوراده اشتباهه و یا اعتراضه هیچ محل یوقدر .
فقط ادما بوراده قالمی ، ایلری کجه ملی ایدی . زیرا
غیری طبیعیلکار حضرت پیغمبری هیچ یوکسکتمز . اونک
بو یوکسکی اکل بیر انسان اولماسنده در .

قارنی طویمش ، اویقوسنی آلمش غیر مضطرب بیر
چوجنک شائق و شاطر اوله رق صاف هوالی بیر چولده
بیر چادیرک یاننده کی بشیکی ایچنده ضیای قره — علی العاده —
آلدا نارق اونکله طفلا نه سویلشمسی و طوتاجنم دیهرک
اوکالینی اوز انماسی طبیعی اولدینی قادار سویملی و شاعرانه
بیر لوحه معصومانه در . لاکن او عظمتلی دوار و باشقا
بیر مرکزه منجذب جرم قیرک بو طفل مبارکه تمایل
ایتمسی مستحیلدر . قر اوزاقدن صولقون ضیاسیله بیر

جوجنی اکلندیره بیلیر ؛ فقط او جوجغه تمایل و تقرب
ایدنجه اونی پك زیاده قورقوتور .

۳ — شق صدر بیر قاج دفعه وقوعبولدینی ایچین
حکایه سی ده بیر محله ذکر اولونیور . خلاصه سی : ذات
نبینك صدرینی شق ایدیورلر ؛ جوفندن یوره کنی
چیقاریورلر ؛ یاریورلر آلتون لاکن ایچنده کوموش
ابریقدن دوکیلن بیر صو ایله — زمزم اولق شرطدر —
یقایورلر ؛ ایچندن بعض فنا شیلر چیقاروب آتیورلر ؛
صکره یرینه قویورلر . صدري دیکيورلر و مهرلیوب
کیدیورلر . عجیبدرکه بوقادار مهم بیر عملیه جراحیه ده
نه آتی سپسی به رعایت اولونیور ، نه بیر آلت قوللانیلدور .
قلبك ، جوف صدردن اخراجی ده کیل ، فقط
حرکتدن قالماسی حالنده موت آتی حصول بولدینی
بوکون قلب اوزرنده بیر عملیه یاییله مدینی قطعاً معلوم
ایکن ، ینه بیر لحظه ایچین قبول ایدلمکه وقعه صحیح
اولسون ؛ فقط ینه بوکون تمامیه تعین ایتشدرکه ، قلب
ده نیان ماکنه نك وظیفه سی : وریدلردن کلن قانی نقاط
بدنه سوق ایتمکدن عبارتدر . وغایت مصنع اولان بو
ماکنه نك دروننده فضله و مستکره هیچ بیر ماده یوقدر .
قلب ، ادراك و حسیات مرکزی دکیلدر . بو وظائفی

ایضا ایده جگ عواملی دماغ دروننده آرامق لازمدر .
اگر مطلقاً بر تصفیه لزوم کورولش ایسه هیچ اولمازسه
دماغ تطهیر و تصفیه ایتدیرلملی ایدی . زیر احسنات و سیئات
کیمی اعمال و افعالی وجوده کتیرن قوای روحیه نك
مرکزلی اوراده در . او مرکزلی بو کون .. مسلم
علما ایچین بیر لطمه تحقیر املق اوزره — هپ غیر مسلم
اطبا و حکما طرفندن بیر سعی منمادی نتیجه سنده تامیله
تعیین اولونمشلردر . مع مافیه [و انك لعلی خلق عظیم]
توصیف جلیله مظهر اولان بیر ذات مقدسك بوصورتله
تطهیر قلب عملیه سنه احتیاجندن کمدیسنی تنزیه ایدرز .
شق صدر مسئله سنده [صحیفه ۳۰۵] جبریل عطفاً
بر حکایه ده وار :

« بعد التختیم بوغازندن بر طوتوش طوتوب صیقه مشدرکه ذات
پاك نبوی چاره بوله میهرق بکا ایله اجهاشه یعنی نخلصه مدار اولمق
امیدیه اغلامغه باشلادی . »

شوراده فکر ، حیرتندن توقفه مجبور اولور . چونکه
جبریل امینك موقعی عنده نه قادر بویوك اولورسه
اولسون مرآت الهی اولان ذات جلیل نبویدن پك دون
اولدیغنه و تبلیغ وحی ده وظیفه سی علی العاده بیر یاورك
وظیفه سندن ایله ری کچه میه جکنه بناءً او یله خلاف ادب

متجاوزانه بیر صورت نبی اکرمک بوغازندن
طوتوب اخناق ایده جک صورتده شدنله صیقمسی
خوش کوروله جک بیر حرکت ده کیلدر. ایشته بوکی
ماصالردرکه «محمد» (ص. ع) بر ایسته ریق ایدی، دیمکه
مؤلفین نصاریه جسارت و بریور و مؤلفین اسلامیه درکه
بوکاسند احضار ایدیورلر؛ زبر، حقیقتده بوکی حالات
یعنی بوغوله حق کیی بوغاز صیقلیق و اونکله برابر
اغلامق دوشوب بایلمق هپ ایسته ری علتته دوچار
اولاندرد کورولور.

۴ — (صحیفه ۳۰۶) «جبریل، صروه ایله صفا آره سنه
کلدیکی آنده او یله بر شکله کورونمشدی که آیاقلری برده باشی
سماده ایدی. او آنده جناح لرینی آچوب مغربله مشرق آره سنی
تمام طول دیرمش ایدی. آیاقلری صاری قنادلری یشیل ایدی.
جبهه سی پارلاق، یوزی نورانی دیشلری بیاض ایدی. صاجلری
قیزیل رنکسند ایدی. ایکی کوزی آره سنده (لااله الا الله محمداً
رسول الله) محرر ایدی. اشبو شکل و شمائل موجب خوف وهراس
اولدینی حالده»

جداً قورقوجی بیر شکل حالبوکه جبریلک
وظیفه سی، حضرت نبی قورقونمق و قورقودن بایلمق
ده کیل بلکه طرف الهی دن تلقی ایتدیکی بعض اوامرک

تبلیغندن عبارت ایدی. او حالدہ بو قادار تکلفہ و خلاف
فطرت بیر شکله کیرمکه حاجت یوق ایدی. بوندن باشقا
انسان ، اقوام السیرده بیر توصیف جبریل قارشو سنده
بولوندیغی بيلمسه — قبول اولنسان رنگاره کوره —
مقربیندن بیر ملک ده کیل برهند پاباغانی تصیر اولونیور
ظن ایدر. بو قادار غیر طبیعی شیرک بیرارایه کلدیکی
قبول ایتدکدن صکره رأسی، سمت الرأس شمسه و بیلکه
آندزده یوکسک اولان اجرامه مخاذی اولان ببر عظیم
الهیکل ملک حضرت نبی به که بیر بیرینه نسبتی کونشله
آرضک بیر بیرینه نسبی کیبی بیلده ده کیلدر — سوزنی
ایشیتدیرمش اولماسی قبول ایتک آرتق ضرورت حکمنی
آلور. انسان بیر بو حکایه بی کوز اوکنه کتیریور برده
[لی معاه . . .] جلسه علویسنی تصور ایدیورده جهـا.
لتمزه پایان اولمادیغنه قرار ویرمکده مضطر قالیور .

ایشته بیرنجی جلدی بشیوز صحیفه واران بو
اقوام السیر آدلی تاریخ کتابی بالاده نمونه لری ارائه ایدیلن
خرافه لرله طولودر .
حالبوکه حیات نبی محترم ، تاریخ اسلام خرافه لردن

ماصاللردن عبارت ده کیلدره او، حقایق عالییه بی محتوی در. بنا علیه اونی خرافه لر دن تطهیر ایتمک زمانی کلوب کچمش ایکن اوماصاللری ابقا ایده جک اثر لر وجوده کتیر مک ایچین صرف اولونان امکاره جداً آجینیر. الیوم بیر انسانک حیاتی رحم مادره القاح اولوندینی دقیقه دن اعتباراً مزاره قادر بتمامها تعقیب و تحلیل، سماوات و اجرامه عائد بوتون مسائل و قانونلر همان تماماً حل و کشف و بر حقیقت ناسته کبی انظار بی بشره بالاثبات وضع اولونمش و سنن الهیه نک من الازل الی الابد هیچ بیرشی ایچین تبدل ایتمی امکان خارچنده بولوندینی تین ایتش ایکن - ولو دین و معجزه نامنه اولسون - بونلرک خارچنده بیان مدعا و مطالعه یه قالدیشمق دینی ونجی بی اعلا ده کیل بالعکس کوچولتمک در. الحذر...

حسن نیتله تصنیع ایدیلن بوماصاللر، احتماکه، اون عصر اولکی انسانلر ایچون فائده لی ایدی. فقط بو عصر ترقی ده بونلری حقیقت دبه یکی دن میدان قویمق دینک انتشاری ده کیل بلکه خسوفی موجب اولابیلیر و متفنن قافالری هیچ بیر زمان اقناع و اشباع ایده مز. بونلر محض حقیقتدر دبه رک اصرار ایدیلیر ایسه - زورله - اعتقاد سزلقلره رواج و یریلش اولور. عین زمانده متفنن و غیر

مسلم علما نك دخی استهزاسنی جلب ایتش اولورزكه بوده
مسلمانلق ایچون هر حالده بیر ضرر دره. یوسف سعاد
افتدی بیرادریمز بویه بیر اثر تألیفی مراد بو یوردقلری
زمان مراجعت ایتدکلی کتب قدیمه سیر میاننده حکمت،
کیمیا، قوزموغرافیا، تاریخ طبیعی و الخ . . . به دائر
بیرر جلده بولوندر. یرمش اولسه بدیلر، ییزم ایچین قیمتی
وعصر مترقی حاضر ایچین اویغون بیر سیر نبی وجوده
کتیرمش اولورلردی .

اعتقاد کترانه مه کوره، قابل اولسه ده شو کتاب حضور
حضرت نبی به تقدیم ایدلسه « بو بنم تاریخ ده کیلدر »
عتابیه رد بو یوروله جاقدر . [*]

تنقید اتمدن طولایی بعض طرفلرجه حقمده جالب
حدت اولاجغنی بیلیورم . وبوندن اصلا متحاشی
اولمادیغم کیبی بیان ایتدیکم افکاره دخی ایمان کامل ایله
ایمان ایتمکده یم. فقط بن بو کیلرله ینه قول این ایله خطاب

[*] جلال نوری بك برادریمز « فخر کائنات » عنوانلی اثر مبارک
ومعشم لریله بو نقصانغزی بیر درجه به قادر اکمال بو یورمش
اولیورلر .

ايدرك ديرم كه: اى محترم افنديلر، اكر اسلاميته قارشى
بورجلى اولديفكيز وظيفه يي ايضا ايتك ارزو ايدىيور
ايسه كز، اه ايجون اولسون، آرتيق بيزى خرافه لر دن
قورتاريكيز و بيزه نور ايصال ايديكيز، زيرا قاراكلقلرده
قوشوب طولاشديغمز كافى در .

ضربه قطعیہ

سوزہ باشلامازدن اول بیر استطراد یایمالییم :
ضربه قطعیہ، صوفتہا افندیلرک قفا طاسلربنه ده کیل
بلکه بو قفا طاسلر ایچنده کی باطل افکاره در . اول
باول بو مسئله حل ایدیله لی و بیلینه لی درکه ، محرک ،
اشخاص ایله ده کیل افکار باطله ایله مجاهده و مجادله سی
واردر .

*
* *

دوشونمکه مقتدر اولدیغ کوندن بهری سایه سنده
متعم و فیض یاب اولدیغ ملت عثمانیه ایله دیناً مربوط
بولندیغ عالم اسلامی دوشونور و اونلرک - خرسیتیانلرک
شوکت و سعادتیه مقابل - دوجار بولوندوقلری سفالت
و فلاکتی کمال یأس و الله دریش ایدرک اسباب موجبہ سنی
نحرری ایدردم .

بویودکجه یاواش یاواش ، خسته لئک نه طرفدن
 کلکده اولدینی واضحا اوکرنمکه باشلادم. ذهنمه بیر
 قرار لایتغیر حالنده تجلی ایتدی که؛ بوتون بوضعف وتردی
 اسلام؛ حقایق قرآنیه خلافنده اوله رق، علمای جاهله نك
 عوام خلقه، اباطیل واسرائیلیات وعظ وتلقین ایتمه سندن
 ایله ری کلشدر . دنیانك اصلا اهمیتی اولدینی ، یالکز
 آخرت ایچون چالیشماق لازم کلدیکی زنکینلکک مضر
 اولدینی ، آخرتده بوتون او پاره لرك صاحب لرینك وجو.
 دلرینه آتش حالنده یایشه جفی تصدقك صورت مخصوصده
 درویش لرله صوفتالره الزم بولسدوغی فقرک [یعنی
 ذوکورتلکک بیر فضیلت اولدینی ، آزه قناعت ایتک
 لازم کلدیکی، همان هر شیتک کناه اولدینی وانخ ... کیبی
 وعظ لر بچاره عوامی بوسبتون انسانلقدن چیقارمش
 وعادتا قپانه طونولمش بیر قوردکی قیور انقدن وتتره مکدن
 باشقا بیرشی یاپدیر مامشدر . اک طیبی سؤاله قارشى بيله
 جواب ویرمکدن عاجز قالان صوفتا: صوص به حریف
 کافر اولدوک ! دینجه ایشیدنلر بوسبتون تتره مشدر .
 زیرا سؤال تکرار ایدیله صوفتانک در حال سائل یانی
 باشنده فقییر فقییر قاینایان جهنم قازانلردن برینه آناجفی
 آشکاردر . . . ایشه بو عصرلردن بیرى بویله جه دوام

ایدوب کیتمکده در . بیرچوق واعظلری دیکله مش اولان
قارئلم بو واعظلرک اکثریتک احوال روحیه لرینی دها
واسع صورتده تفکر وملاحظه ایده بیلیرلر . . .

هنوز چوجق صاییه حق بیریا شده ایکن ، تصادفاً
بولونمش اولدوغم بیرمخلده ، مباحثه دینیده بولنان بیر
صوفتا ایله دیگر بیرافدینک مکلمه لرینی دیکله مش ایدم .
سوز « اجتهاد » مسئله سنه انتقال ایدنجه خواجه ، معتاد
لری اولدینی وجهله کمال حدت وشدتله : باب اجتهاد
قابانمش در ، دیمشدی . مسئله بی تمامیه ادراک ایده مه مکله
برابر بک سربست دوشونمکه میال اولان دماغم بیرقابونک
بلا سبب قایانماسنی هضم ایده مدیکی ایچین ، بو باب
اجتهاد دینلن قابونک کیمک امریله قایاندیغنی صوفتادن
صورمشدم . ائیجه خاطرمددر ، یوزی آیاغنده کی
پابوچ کیبی قیپ قیرمزی اولان ، صوفتانک ویردیکی
جواب : « سن صوص باقیم . عقلکک ایردیکی شیلری
قاریشدیرمه ! » دن عبارت قالدی ، لاکن عینی سؤال
شو آغارمش صاجلرمله بوکون تکرار ایتسه م آلاجاغم
جواب ینه عینی اوله جقدر .

نهایت تدقیق وتبع سنه کلدیکم زمان تماماً کلادم که
باب اجتهادک قابالی قالمش اولماسی بوقابونک آرتیق آجیق

قلماسنه استغنا حاصل اولديغندن ده كیل المكه او قابوي
آچاق علم و عرفان آناختارلرينك اورتادن غائب اوله رق
بابك محافظه سنك بير آلاي جهلابه توجه ايتمسنندر .

في الحقيقه اجتهادك يالكز فلان وفلان ائمه به مختص
اولديغنه وياخود معمولات اجتهادك اخراجي يالكز بو
ائمه طرفندن انحصاره آلدیغنه دأر هيچ بير برده بير
صراحت يوق در .

فرضا بوندن بيك ايكيوز سنه اول (عراق) ده
ويا (حجازده) ده ياشامش بولونان بير مجتهدك نتيجه
اجتهاداني اولان احكامك كافه سي بوكون (لوندره) ده
ياخود (نوپورق) ده اقامت ايدن مسلمانلر ايجون تماميله
ناصل قابل تطبيق اوله بيلير . اولسون ديمك جبروتضيق در .
لزومسز وفضله تضيقلرك دائما عصياني موجب اولديني
معلوم در . بير فكر جبراً هيچ بير زمان قبول ايتدير -
يله مەمش ، جبراً بير اعتقاده ايمان ايتدير مك ممكن
اولاماشدر . اساس باقي قالديني حالده تفرعاني زمانه
ومكانه كوره تبديل ايتك ، سنت الهيه به بيله ، موافق در .

مع هذا ائمه سالفه مجتهدينك بوتون اجتهادلرينك
مطلقاً صحيح و معقول و هر زمان ايجون قابل تطبيق

اولدوغنه المزدہ معتبر بیر سند وارمیدر؟ واولاییلمیرمی؟
مثلا سیریاده بیر مسلمان تصور ایدہلم که کندیسنه
« غسل » لازم کلسین و بو مسلمان فقیر اولسون، حمامه
کیده جک یارہ سی اولمدینی کیبی خانه سنده محفوظ بیر
غسلخانه سیده اولسون . شیمدی او مسلمانہ : سن
تحت الصفر او تودرجه برودنده بوزکیبی برصو ایلہ مطلقا
بیقانه جاقسین دیمک « سن بیر ذات الرثیہ یقالانه رق ثول »
دیمکدر ؟ او حالده بیر اجتهاد مصیب ایلہ و اساس باقی
قالق شرطیله بوبابده بیر حکم ویرمک ، بیر سهوات
کوسترمک الزم دگلی در ؟

ایمان ایدیورم که « ولارطب . . . » در . فقط اعتراف
ایتمییم که بو کونکی تحلیل، تجربه، مشاهدات ، ترصدا
اوزربنه تقرر ایدن علم و فن میدانده ایکن ، بالفرض
« نجم ناقبلر ، سمایه عروج و استراق و اسرار ایتمک ایستین
شیطانلری دفع ایچون اتخاذ ایدلمش مرعی لردر . » دبه
بو ماده به تعلق ایدن آیت جلیله ؟ بویولده تفسیر ایدیلیر
ایسه ، صوفتالر بانا نه اسم طاقسه لرینه بویولده لر تفسیره
اینا نام و بنم کیبی دوشونندیک اینا ناماماسی ضروری در .
وقس علیهم البواقی . بناءً علیه یکی تفسیر لره و یکی اجتهاد لره
احتیاج واردر . حقایقه وصول احتمالی ضایع اولونجه

ابطالیه، منقولات واسرائیلیاته قوت ویریلش وعاقبت ملت عثمانیه واسلامیه فکرأ بوکونی مرتبه ذلت وفلا کتته تنزیل ایدیلشدر .

پادشاهلرک ؛ رجال حکومتک استبدادی آرتدجه آنلرله پاداش اولماقدن هیچ بیرزمان کیری طورمایان ساخته صوفتالر ، یاپاجاق بیرایش قلامش کیی، تبعه غیر مسلمه بی تحقیره وقرآنک دائماً اهل الکتاب دیه خطاب ایلدیکی یهود ونصارایه محوسیلر کیی معامله ایتمک قیام ایتمشدر .

توسع ایدن بومرض مشئوم ، عوام خلقدن وجوده کتیردیکی تضمین ایدلر فناقلردن باشقا ، باب فتوانک و دیوان صدارتک محررات رسمیه سنه قادار فرجه یاب دخول اوله رق « لابس لباس قطرانی ، حامل عصای شیطانی » کیی تعبیرلر یاپاس و متره بولیدلرک توجیه فرما . نلرینه رسماً ادخال ایدلشدر . [*]

ای نبی ذیشان محترم ومقدس ! سن که دشمنلریکه بیله کمال نزا کتله ورفق وملایته معامله وخطاب ایدیور ایدک ؛ سنک دینکک سالیکی ومدافعی اولدقلرینی ادعا

[*] (تاریخ جودت) ، ، (تاریخ نعمیا) به باقیلا .

ایدنلرک ، بو کبی خطاب محقرانه لرینی طوغری بولوق ایچون اوتعبیراتی کتب دینه نک نره سنده بولمش اولدقلرینی بکا کرس-ترملرینی پک ارزو ایدرم . ایشته بو کبی معاملاندركه، ممالک مفتوحه ده کی اقوام نصارانک - طریق اسلامه ادخال ایدلمه لری آسان ایکن - خرستیان قالمالرینه سببیت ویرمش ویر طرفدن ده بوکونکی فلا کتلیری دوغوران او سوئمز بغض وعداوتی اویندیرمشدر .

مصیبت ده از یاده بویویه رک ، ملل نصرانیه ، مسلمانلرک ، اعتقادات دینه لرینی مدنیت حاضره ایچین مضر بولمیه و سالک لرینک وجودینی دخی دنیاده فضله کورمهک باشلادیغندن ، بالتدریج اورتادن قالدیرمغه ، بیر سیستم داخنده ، چالیشمش و چالیشماقده بولونمشدر .

خریستیانلرک «غیر طاهر» و «ناپاک» اولدیغنی زواللی جهلای عوامه اینانديران جاهل صوفتار بو حرکتلریله یزی، دیوارلری آشیلماز و هیچ بیر طرفدن ضیا کیرمز بیر حصار خسران وجهالت ایچنده حبس ایدرک خارجی دشمنلریمز و حتی خرستیان و طنداشلریمز ایله اختلاطدن واونلرک حصوله کتیرمکده اولدقلری ترقیاتی تعقیبدن منع ایتمش لر و « دیار کفر » ایچنده اقامت ایتمکی مسلمانلغه منافی کوسترمشلردر . هپ دین اسلام نامه اورتابه

سورولن بوکبی نابخته افکار واحکامه مسلمان اولماينلرك
بغض ونفرت ايتدكلری نسبتده زواللی جاهل مسلمانلر
اطاعت ايلمشلردر ، او قادارکه ، مثلا اوروپاليلر بوندن
درنيوز سنه اول مملکتتمزده سفیر دائمیلر بولونديره رق
بیزی تفتیش ووسائط کونا کون - که بيلمیه رک ویا خود
بیله رک صوقتار دخی بوکا کوره آلت اولمشلردر - ایله
تغشیش ایتدیکلری حالده دین نامنه یوردام صاتمآقدن
باشقا بیر مهارتی اولیان ، صوقتالق افکاری ، اوروپاده
بیر سفیر دائمی بولونديرمايی بیرخاییل زمان کفر عد
ایتمشدر .

ضریب درکه ، بوکون ، ناقوس فلاکت ، قولاقلری
یاننده چالنسدینی حالده ، حالا او کهنه اسرائیلیات ایله
بومملکتی ترقی ایتدیرمک زعم باطلنده درلر ، اودرجه ده که ،
مدنیت واحتیاجات حاضره قارشیسینده عصرلرجه اول
باشقا دیارلر ، باشقا محیطلر ، باشقا عرقلر ، باشقا مزاجلر
ایچین تدوین ایدلش اولان قوانین حقوقیه ایله امتلرک
عزت واستقلال ایله اداره ایدیله جکنی ادعا ایدیورلر .
بیر متبحر حقوق شناس قانونلریمیزک لزوم نمجیدندن
بخت ایدیور ، اوکا مقابل بیر جاهل قاضی احکام آثار

دیده‌نک مرور زمان ایله تغییر و تعدیل اولنق لزومنی
ووجوب شرعیسنی اونوتیور..

عجبا دین اسلامی دین یهودو مسلمانلری یهودیلر
کبی وطنسز و حکومتسز کورمکی ارزو اولونیور . .
ایشته بویکی معناسز محافظه کارلق درکه ، بیزی
صوفتالغه قارشى نا امید قیلماقده در .

زواللی صوفتا او کهنه، ثقیل و قیمتسز حموله افکار
واعتقاداتی التنده اوقادار بونالمشدرکه باشنی قالدیروبده
اطرافنده کیلرک احوالی بیردورلو کوره میوز... آجینه جق
وضعیت!.. فقط نه چاره که کندی کندیلرینه آجیاق اصلا
خاطرلاندنرندن کچمیور و حکیم محترمک تعریفی وجهله
او ثقیل حموله جهالتک التنده چورومکده و کندیلرینه
تماس ایدنلری دنخی چورونمکده درلر .

ایشته شوحال ورضعیتده اولان صوفتالغک مظلم
افکاری ایله ملت اسلامیه و عثمانیه‌نک تنویر ابدلک ممکن
اولدیغنی ؛ بیر ضربه قطعیه صورتنده بیرایکی مثال ایله
تأیید ایتمک ارزوسنده در :

(۱) قرآنده امر اولنیور :

انفاس معدوددر .

اجل کلانجه بیر ساعت بيله تقدم وتأخر ایدمه .
فی سبیل الله جهاده ثوله نلر شهیدلرلر ومکافات عظیمه به مظهر
اوله جقلردر .

شیمیدی صوفتالوق افکاری بو حقایق جلیله نك
ظاهری معنارلنده هیچ بیرتناقض بولماز، وبونی ظاهری
معنارلیله اولدینی کیبی قبول ایدر ، ذهنی یورماز، عوام
خلقه دخی بو صورتله تعلیم ونشر ایدر حال بوکه ایشته
بن - صوفتالرك آکلایشلرینه کوره - بیربویوک تناقض
کورییورم بوامرلر یکدیگری ظاهراً نقض ابتدکاری
کبی وقوعات ، مشهودات ، احصائیات دخی بوامرلرك ،
صوفتالرك اوکرنديکلی و اوکرنديکلی کیبی اولمادیغی
کوسته ریور . وینه ایمان ایدیورم که اللهک امرلرنده حاشا
تناقض یوقدر . او حالده تفسیرده خطا اولدوغنه بحق
قانع اولیورم ، ویدیورمکه صوفتا افندیلر بوآیتلرك
یوکسک ودربن معنارینی اکلایه میور واصل توجیهی
بيله میور . چونکه :

اولا ، فی سبیل الله جهاد یولنده ثوللره مکافات وعد
بیوریلور وعینی زمانده انفاست معدود اولماسی حسیه

اجل کلینجه بیر آن بیه تأخر ایتیه جکی بیلدیریلیور .
 معلوم درکه مکافات بیر فدا کارلق بیر محرومیت مقابلی در .
 بن ، تصرف ایتکده اولدیغ وایدہ جکم بیر شیدئی سوه رک
 ایسته به رک فدا ایتلیم که فدا کارلق ایتش اولایم ، والا
 فدا کارلق تعبیری معناسز قالیر . اکر بن ثوله جکم زمان ،
 محاربه میداننده بولونماش اولسه ایدمده خانه مدہ یا تاغمدہ
 بولونسه ایدم بنہ مطلقا ثوله جک ایدم . چونکه ، امر
 الہی برنجی بولق لازم کلیر ، بو حالده ، محاربه میداننده دخی
 اجله و لمش اولیورم که بورادہ هیچ بیر فدا کارلق موجود
 ده کیلدر . بناء علیہ بنہ ہم خانه سنده ثولردن هیچ بیر
 فرق اولمادینی حالده آریجه مظهر مکافات اولماغم عدالت
 ربانیہ مغایردر ، ولد التحلیل اشبو ایکی امردن بریسنک -
 حاشا - معناسز اولماسی لازم کلیر .

ثانیاً ، استانبوله ویا استانبول کبی برباد وملوث ،
 روس ویا ایران شهرلرندن بریسنه قوله را کبی ساری بیر
 خسته لق کبردیکی زمان سنه رجه اجرای احکام ایدیور .
 ویکلرجه کیشی بی سور وکله یوب کونوریور . حال بوکه
 لوندره به ساری خسته لق همان هیچ کبرمز و (برلین)
 ویا (پاریس) کبرسه بیله اوچ درت کوندن زیاده آدم
 ثولدورمه به - اوده محدود اولق شرطیه - دوام ایدمه مز .

ثالثاً، بیزده وفیات اطفال فراح فراح یوزده الی وبلکه
دها زیاده ایکن المانیاده ، انکلتزده اعظمی یوزده بشی
بولیور .

رابعاً ، قوش پلازی وچیچک کیبی خسته لقتردن
وفیات وقوعنده ، اوروپاده بیان حیرت اولنور ایکن ،
بیزده هر سنه بیکلرجه اطفال بویوزدن هلاک اولیور .
خامساً، تعلیم و تربیه جه بیر بیرندن فرقلی و عین سلاح
ایله مجلهز ایکی قطعه عسکریه بی عین شرائط تحتنده محاربه
ابتدیره لم، کوره جکزکه، تلفات ، تربیه سی ناقص اولان
طرفده زیاده در .

شیمدی صوفتا افندیله صورارم : اللهم اجلری ،
قضالری ، فلا کتلی هپ بیز مسلمانلر می مخصوص صدر . بیز
مسلمانلر که اللهم عندنده دیگر امتلردن افضل اولدو غمزی
ادعا ایدیورز

ایشته بویکی جاها لانه افکار واعتقادات درکه ، قدر
اسلامی تنقیص ایتمکده در . مادام که محافظ شرع مین
اولق دعوا سنده بولنانلر شرع شریفک احکام منیفه سنی
هر کسک اینانه جفی طرزده بیان ایده میورلر ، ویا خود
بویولده کی سربست و درست بیانات ایشلرینه کلیور، البته
بووظیفه بی دیگر مسلمانلرک درعهده ایتمه سی لازم کلیر .

شیمدی صوفتال قدر دیندار و معلومات دینه سنی
تبعات فیه سیله تقویه و توسیع ایتش اولان بیر عالم بالاده
ذکر ایدلمش اولان بش برهان قاطعه استناد ایدرک مباحوث
آیات جلیله بی بروجه آنی ال طوغری اولق اوزره تفسیر
ایدر : دای مسلمانلر ، الله تعالی و تقدس حضرتلری ،
انسانلری اتدن و کیمکدن برانمشدر که اشبو عضویات
حجیره تعیر اولنان و سنزک کیبی دوغان ، یاشایان ، ثوله
لایعدو کوزایله کورونمز مخلوقات صغیره نک تحیز و اجتماعدن
تشکل ایتمشدر . بناء علیه اوسنرک اتلریکسزک و کیمکسزیکسزک ،
هرشی* هلاک اولق مقرر در ، مدلولنجه ، بیر مدت مقاومتی
واردار . اونلر قوللاندقجه پیرانیر و پیراندقجه نهایت
زوال بولور .

سبز حیاتکزی حسن استعمال ایتمه کسزک درجه سیله
متناسب و شرائط حیاتیه ایله مشروط اولارق ویرلمش
اولان انفاکسکزه تصرف ایتمه مقتدر سکسز . و شرائط
حیاتک ضیاعنده اُجلکسز کلوب چانمشدر ، سزی
ثولوم دن آرئیق هیچ بیر قوت قور تاره ماز چونکه بو
«سنت الله» خارجنده در والله : « ولن تجد لسنن الله تبدیلا »
آیت کریمه سنده بوقطعی خبری ویرمشدر .
مع هذا حیاتکزی سؤ استعمال ایتدی کسز یعنی بنیه کسزک

مقاومتی تنقیص ایتدی ککیز و یا خود قضا لردن صاقنمدیکیز
 حالده دخی میعادندن اول تلف اوله جفکیزی بیلملیسکیز .
 انسانلر اوج صورتله ، یعنی قضاء و یا شدید بیر خسته لفلک
 بقتة صولتیه ، و یا خود اجل موعود ایله یعنی مقاومت
 عضویه لری محو اولدینی آنده تولورلر . انفاس معدوده کیز
 نسبتنده چوق یا شامق ایچین بنیه کیزی تقویه ایتمکه چالیشیکیز
 صاغلام و قوی بنیه لی اولانلر خسته لقلره و وقتسز تولوملره
 آز معروض اولورلر . تهلهکه ماحوظ اولان یرلرده
 متبصرانه حرکت ایدیکیز . [*] بیر صالغین خسته لق
 کلیرسه دو قتورلرک سوزلرینی دیکله ملیسکیز .

زیرا بوایشک اهلی اولردر . بو خصوصده صوفتالره
 و درویشلره سوز دوشمز و دعالره خسته لقلر کیتمز . همان هر
 خسته لفلک کندیسنه مخصوص میقرو بلری یعنی عامللری وار .
 درکه اولر ، انجق کندیلرینی تولدیرن علاجلره دفع
 ایدیله بیایرلر . خسته لقلر تدابیر صحیه ایله تحدید و تدای
 فنیه ایله تبعید ایدیلرلر . حیات کیز سیزه بیر ودیعه الهیه در ؛
 اوننی ناحق یره هدر ایتمکدن حذر ایدیکیز . زیرا اولندن
 مسئولسکیز و اوننی بالکیز سیل حقه فدایه مأذونسکیز

[*] صوفتالق: اذا جاء القضاء عمی البصر، دیور؛ یز اذا عمی
 البصر جاء القضاء دیورز .

و بوفدا کارنامکزدن طولایی آخرتده مظهر مسکافات
 اوله جقسککز؛ فقط بو بولده تولونجه به قدر،ینه حیاتکیزی
 دوشمنلریکزم بک بهالی صائملیسککز و بونک تدابیر لازمه سی
 ضابطه افندیلردن صور و ب او کر نملیسککز. زیرا او ایشک ده
 اهلی اونلردر. « شیمدی شو آیات کریمه نک تفسیر بونک
 بوندن باشقا دورلو اوله بیله جکنی هانکی عاقل ادعا
 ایده بیلیر؟ و بو صورت تفسیری قبول ایتمه بن هانکی مؤمن
 عاقل در؟

(۲) (قدس) ده (مسجد اقصا) ده ایستانبول ده تربۀ
 حضرت خالده ذات حضرت نبوینک قدم مبارکیله حاصل
 اولدینی ادعا ایدیلن بیر آیق اثری زائرله اوپدور و لیور.
 رجا ایدرم، بونی ترویج ایدنلر بونک ناسل قابل اوله
 بیله جکنه بنی ایناندر سینلر. خالق کائنات حضرتلری
 بوتون عوالمی خلق بو یوردینی زما اونک ادامه موجودیت
 وانتظامی ایچین بیر طاقم قوانین مخصوصه دخی خلق
 بو یوردی. ایسته اوقوانین ایله درکه بونامتاهی اشباح
 واجرام فضای کائناده من الازل الی لایلد محافظه وضعیت
 ایتمکده در. مقاومت اجسام قانونلری دخی بومیانده در.
 فن و تجربه بیزه کوسترییورکه بیر مرمرک اوزه رینه بیر
 قلات تطبیق اولدینی زمان او مرمر تدریجاً مقاومتی

ضایع ایدرک نهایت از یلبر و طاغیلبر و هیچ ایزر زمان اوزرینه
 رسم و یا شکل انطباع ایتمز . بپرطاشه آنجق طاشجی قلمی
 ایله درکه بپر شکل و بریلبر و یاخود بپر رسم انطباع
 ایتدیریلبر. شو حالد و وجود مبارک لرینک ثقلتی ، اعظمی
 سکسان کیلویه رسیده اولان جناب نبی اوسرت طاشی
 اژه بیلبر می ؟ اگر بعضلرک ادعاسی کبی طاش یومشامش
 ایسه - شایان دقت درکه بو آیاق ایزلری هپ چیلایق بر آیانک
 شکلیدر - آیاق نه دن ده ازیاده کوموله مشدر ، و بپر مرمرک
 یوموشامسی ایچین ایجاب ایدن درجه حرارت بپر کره اولسون
 تأمل ایدلمشی در ؟ وجود نبی حمای خیشه نک قرق دن یوقاری
 اولان درجه حرارتنه تحمل ایده میه وک بالذات نه ریدیکی
 حالد مرمر طاشنی یومشاد احق درجه حرارتند قدم شربفک
 متأذی اولماسی سنت الله خارچنده در . بناء علیه بونلر عبث
 شیلردرو بویله معجزه لردن الله ایله ندیسی منزهدر لر . کرامت ،
 کرمدن باشقا بپرشی اولمدیغنه نظراً هیچ کیمسسه ایچین
 هیچ بیر فائده تأمین ایتمین بوکیکی معناسز معجزه
 و کرامت لری کندیسنه عطف ایدنلردن روح نینک متأذی
 اوله جنی اشکاردر .

بوندن ماء - دا ، حضرت نبی اکرم ، بم ایاقلرمدن
 طاش - لردن ایزلر حاصل اوله جفدر . اونلری اوپوکزو

پوزو کزی سور و کز دیدیمی ؟ بونلر جایل و عالی اولان
اسلامیته ده کیل قاتولیکلکه یاقیشیر افسانه لردر .

اللهم عظمت سبحانیسنه دال اولان او لایتغیر و حیرت
افزا قانونلری خالقہ تعلیم ایتک وار ایکن بوکیبی
افسانه لری ترویج وادامه ایتک نه یمان غفلت ، نه قادار آغلا
نجی طغیان و ضلال در ؟

بوایکی مثالی لاعلی التعمین ایراد ایتدک . و بو مقاله مزده
شیمدیلک بو قادار ایله اکتفا ایتک مجبوریتنده یز ، مع مافیہ
- وقتی کلنجه - دیگر بیر جوق یا کلش اعتقاداتی تصحیح
ایتک نیتمز عون حقله باقی در . هله او ، ملائک ، شیاطن ،
ارادر جزئیہ ، قدر [*] و سائرہ . — بختلری بیر مقاله به
ده کیل جلدلره مقرر در .

مسرودات سالفه ، افکاریمز ایله صوفتالی افکارینک
اره سننده کی مبیانی میدانہ قویبور . صوفتالر ، بیک سنه
اولکی معلوماته بناء وجوده کلش تفسیرلر ایله خالق او یونمق
ایستیورلر . بز فنون حاضر مه توفیقاً یاییله حق تفسیرلر

[*] قدر عقیده سنک فنی و منطقی و غایت یکی بیر طرز اجتهاد
ایله تفسیر و ابضاحی در قرتور عبدالله جودت بک طرفندن یازیلشدر .
(اجتهاد) مجموعه سنک ۲۶ نجی نوسرو سننده (جهان اسلامه دائر)
عنوانلو مقاله نی بهمه حال او قوما کزی توصیه ایدهوم .

ایله خاخی او یاندیر مق ایستیورز . صو قتالز ، بیك سنه لك
قدیم اجتهادلرله اون دردنجی عصر هجریده مسلمانلری
اداره ایتمك ایستیورلر . بیز بونك ممكن اوله میه جغنی
ادعا و اثبات ایدیورز ، و دیورز كه عصر حاضر ك اك
دوغرو مذهبی علوم و فنون مذهبی در .

یكی اقلیملر ، یكی عرقلر ، یكی قفالر ایچین یكی
اجتهادلر لازمدر ، اوروپانك ترقیات عظیمه سی بو کیدیشه
بیزی مطلقا ازه چکدر .

اك متعصب صوفتا افندی بیله ، بك اوغلنده اوزنكین
مغازله لرده کی ظریف اشیادن بیرینی صاتون آلوب قیزینه ،
قادینه قدیم ایتمکدن منع نفس ایده میور . حال بو که مختل
القیافه بیر یوباز جامهك بیر گوشه سنده کی کورسیده حالا
حریردن یعنی ایسکدن لباس کینمك حرامدر ، دیه
باغیر مقدمه در .

شیمیدی عشق و شوق ایله دیهلم ؛ ای خواجه
افندیلر ، او یوما یکنز و خاخی دخی او یوما یکنز زیرا سله
نصرانیتك او آجیق و مطروش اكسه کزه - بو کیدیشه
اصراریکنز حائده - مهلك بیر صورتده اینمه سی اوزاق
دکیلدر . اوسله یی بر کره بیر ایسه کز بو یونکیزك
قیرلینی کونددر . زیرا او برضربه قاطعه اوله جقدر

کندی جهل و عنادیکزه خلقی قربان ایتیکز . ا کر
اللهه و آخرته ایمانکزار ایسه بوندن طولانی حضور
الهیده بک زیاده مسئول و معاتب اوله جفکزی بیلملیسکز .
تاریخ اسلامی، ساده جه کوزدن کچیرمکه قناعت ایتیکز
عریض و عمیق تتبع ایدیکز . اوراده کوره جکسکز که
مصیبت اسلامیة نک تکوننده بویوک و بلکه اساسلی
بیروولکز بیر تأثیریکز واردر . او خطایابی تصحیح
ایتمک سبزه بر بورج در .

قادین و تستر مسئلہ سی

قادین ابلہ تستر کلمہ لری یکدیگر بیک لازم غیر مفارقی
 در لر . یعنی پیریسندن بحث ابدنجه دیگرینی نظر دقتہ
 المامق اصلاً طوغری اولاماز . بو نظریہ ایسہ شیمدیکی
 طرز تستری قبول ایتمش بیزلرہ کورہ در . یوقسہ تستری
 معنای معقولیلہ قبول ایتمش اولان جمعیتلرہ کورہ دہ کیلدر
 بناء علیہ ، بو مقالہ مزیدہ ہر ایک پسندن ممکن اولدینی قادار
 آجیق و سربست بحث ایدہ جکز . تا کہ تعقیب ابتدیکمز
 اساسات تماماً توضیح ایلسون . دہا چوجق ایکن طرز
 عتیقده کی او معہود مکتبہ لر دہ بیزہ او قوندیری لان علم
 حاللردن ، قرق سؤل لردن او کرشمش ایدیک کہ : جناب
 حق آدمی طوہراقدن یاراتدی وجتہ قویدی ، بعدہ
 آدمک نہ کہ کیکنندن حوایی یاراتدی و اونا اش ابتدی .
 سوکرہ ہر ایکسی حوانک تشویقیلہ ممنوع اولان شجرہ دن
 بدیلر ، عاصی اولوب جنتدن سورولدی لر . دنیایہ
 ایندیرلدی لر . واورادہ زریتلری جوغالوب دنیایی
 شنلندیردی لر .

بو عنعنات ، تواریخ و کتب دینیہ نک بیاناتی در .
 یعنی دیندار لر بویله اعتقاد و بو صورته کوره بنای مدعا
 ایدر لر . طبعیون و ماد یونه کوره ایش بیر تکامل نتیجه .
 سی در . و بو تکامل طوغری دن طوغری به ارض اوزونده
 واقع اولمشدر . اللهمک صنع و دخلی یو قدر . حتی بعض
 لطیفه جی ماد یون یزیم اجداد عظامنر سو مو کلی بو جکلر در
 دیر لر . بناءً علیه قادیله ارکک اره سنده کی فرقی بیر یسنده
 انساجک دها خفیف و دها یو مشاق و عضو مخصوصک
 ارکک کبی خارجه فرلاما یوب داخله کیرمش اولما سندن
 عبارت عد ایدر لر و هیچ بر خصوصده بونلری یکد .
 یکرندن امتیازنی و آیری تلقی ایتمزلر و علاوهً دیر لر که
 قادینک بو کونکی مرئی اولان ضعیفی یز ظالم ارککلرک ،
 اونلره وظیفه لرینی تمام یله ایفا ایچین فرصت ویر مدیکمز
 دندر . فی الحقیقه بویله در . بشریت حیاتی بو ایکسینک
 حربیله اجاعنه و مشترکاً سعینه مد یوندر معرفتنامه صاحبی
 ابراهیم حتی حضرتلرینک بیسانه کوره : جناب حق
 آدمی خلق ایتمکدن سو کره جنته قویدی ؛ و یا آدم
 بندن راضیمیسک ؟ دیه صوردی . آدم خیر جواب یله
 مقابله ایتمدی . جناب حق آدمه نهایتسز نعمتلر احسان
 ایتمدی . احسان الهی تجدد ایتمکجه عین سؤال تکرر

ایدر وعینی جواب وبریلیر ایدی وقتا که جناب الله حوائج یاراندی واکا آش ایتدی . معهود سؤالی یکیدن صوردی : یا آدم بندن راضیمیسک ؟ ادم بو دفعه کمال شکران ونبسمله جواب ویردی . ثنوت اللهم ، راضی ومنونم وبوندن باشقا نعمت ایسته‌م . تصنیع ایدیلش اولان شو حکایه ده کی ظرافته کیم نه دیه ییلیر ؟ وبونک ضمنتده کی حقیقت انکار ایدیله ییلیرمی ؟ بوندن باشقا بوکون بعض زنکریزلری برطرف ایدر ایسه ک، کورو-ریزه که هرکس ، حتی اختیار بیر قادینسک - بیر ارکه که نسبتاً - صحبتدن ده ا زیاده ممنون اولیور .

فقط ، قارئلم ، سیز بعض ارکه لک - قادینلره نسبتاً - کنج دلیقانلیلرله صحبتدن ده ا زیاده ممنون قالدیق لرینی مقام اعتراضده درمیان ایتیکز . بونلر ارضک هم بیر قسمنه مخصوصدر ، همده عمومی ده کیلدر . آنک ایچین اعتراضکرده حق قازانامازسکز .

شیمدی ، ایستردیندارلرک نظریه لرینی وایستردینسزلرک نظریه لرینی قبول ایدلم ، شو نتیجه مشترکده قرار قیلارز : قادین ارکه کدن ، ارکه ک قادین دن آیریله ماز . بو ایکی وجود یکدیگرینک تمامی در . بونلر فطره بربرینی سومک ایچین یارادلمش لردر . بونک

غایه سی ده ادامه نسلدرد . بناءً علیه بونلرک یکدیگرینه
 بیرلشمه سی ایچین نه یاییلسه بوشدرد . آرهلرینه
 ایستدیککز قادار مانعلر قوییکز . یینه بیر فرجه
 بیر واسطه بولوب بیرلشه جکلردرد . شو حالدده ایشی
 غیر طبعیلکدن چیقاروب طبعی و اصولی بیرشکله صوفیق
 اولی ده کلیدر؟ تستردن مطلوب نتیجه قادیئک هر طرفی
 صیقی صیقی اورتوب کندیسنی بیر اعجوبه یه چوبرمک
 ده کیلدر . مقصد کندیسنک محافظه عقی در .

عجیا شو مختلف نامرله یاد ایدیلان سترملر التنده
 قادیئلریمزک عفتلرینک تمامی محافظه سی قابل اولمشیدر؟
 البته ده کیل . حتی حضرت عمرک زمان خلافتنده بالذات
 مشارالیهک مخدومی فعل زبانی ارتکاب ایدوب دوچار
 مجازات اولمادی؟ اوامر شرعیه اک زیاده رعایت
 اولوندینی بیر زمانده بو کیبی مناسبتمز حالر وقوعه
 کلیرسه ، او زمانلردن اوزاقلاشدقدن سوکره نلر
 حصوله کلز . دیدیک یا ، ارککک قادینی قووالامسی فطرتی
 اقتضاسندرد . بونی تماما منع ایتمک قابل ده کیلدر . فقط
 بونی تحدید ایتمک بیر طرز معقوله قوییق قابلدرد . ذاتاً
 کرک الهی و کرک انسانی یاییلان بونون قانونلر فناقلری
 اساسندن قلع ایتمک ایچین ده کیل ، بلکه تحدید ایتمک ایچین

یا بلش-لردر. حتی جنت ایله جهنمک اسباب خلقتی ده بو
 ده کیلمیدر ؟ تسترک وعدم اختلاطک محافظه عصمت
 مادیه ده بلکه فائده سی اولمشدر ؛ فقط بو فائده یه قارشى
 ضرر لریمز نه قادر بویو کدر ! اولا قادی نلریمزک حیات
 وصحتی نباء اولماقده در ؛ ثانیاً جاهل قالمشدر ؛ ثالثاً
 اخلاقاً صور متعدده ایله تردی ایتش-لردر . شو اوج
 اساسی قصور ایسه بیر ملتى کو کندن دویرمه که کافی در .
 قادی نلریمز ، اصول معیشتلری و طرز اجتماعیلری
 مقتضاسی اولق اوزره او قادر جاهل قالمش-لردر که بو
 جهالتک درجه سنی تعریف ایتک ایچین کله بولوناماز . اگر
 بوفالق یالکز نفسلرینه منحصر قالمش اولسه ایدی بیله ینه
 بونی اک بویوک بیر فلاکت ملیه عدایدر ایدیک . بوفالقک
 بیرده جوجقلریمزه سرایت ایتدیکنی نظر دقته ایرایسه ک
 فلاکتک بیر او قادر داها بویودیکنی کورمش اولورز .
 بو کون اقراض حالنده بولونیورکن . یوزده دو قسان
 دو قوز ، قادی نلریمزک سوزلری فکرلری بودر : « جانم
 نه اولمش اللهک تقدیری بویله . پیغمبریمز بیله مهاجر اولمش .
 بو شرف بیزم ایچین آز می در ؟ روم ایلی کیتدیه انا طولی
 وار ، اوده کیدر سه عربستان وار ؛ ذاتاً اولی شام آخری
 شام ده کیلمیدر ؟ » قادی نلردن همان عمومی بوصورتله

دوشونن بر ملتدن نه خير بکله نير ؟ في الحقيقه بوقادار
قويو بيرجهالتك سببي يالكز تستر ده كيلدر، فقط اسباب
مهمه مياننده داخلدر. ذاتاً بيرنتيجه فكريه ويا اجتماعيه
يالكز بيرسبیدن ايلري کلز. بونلر دائماً مختلف اسباب
تحتسده وجوده کلرلر وبالطبع بوعامللرک اک بويوکي
اسبابک ده اک بويوکي اولور. بيرقادين اوقوماز وکورمزسه
اولادينه نه اوکره ته بيلير؟ اطفالک مربی* اولی والدهلر
اولديغی انکار ايده جک بوکون دوشونمکه مقتدر بير
قافا وارمی در؟ تستر قادينلر يمزى محوايتديکي کيبي اخلاقی
وسياسي ديکر ايکي بويوک فنانی ده موجب اولمشدرکه
بو صوکنجيسي شمدي به قادار هيچ کيمسه نك نظر
دقتی جلب ايتمه مشدر .

اخلاقی فنانی، محبوب پرستلکک، لواطه نك توسع
واتتشاری در. پک يقين زمانلره قادار، حاملر يمز کيبي
ديوانلر يمزده ده اوغلانلردن ، محبوبلردن کچيلمزدی .
ايش او درجه به وارمشدرکه «کيره مز فاحشه ديوانمه»
ديه جک قادار ادبسلرک ايدن شاعرلر يمز کورولمشدر .
ندیم کيبي اک حساس شاعرلر يمزک بيله موضوعلری،
مدوحلری کنج دليقانليردی . مهمل قالان قادينلق ده
سويچيلک دينلن عادت منفوره به او قادار کرمی وپرمشدرکه

مملکت مزده بونک مصابی اولمیان شهر، قصبه، کوی، محله
قاللامشدر. بو منفور علتک سمادت عائله بی نه درجه ده
تخریب ابتدیی محتاج اثبات ده کیلدر .

سیاسی فئالق، شیمدی به قادر هیچ بیررده دیکیش
طوندورامایشمزدر. ستر دولایسیله عناصر اجنبیه ایله
عدم الفت وانسیت بزنی استیلا ابتدیکمز محللرده بیر
یابانچی کیبی بولوندرمشدر. مغلوب اولور اولماز عقلمز
کان ایلك ایش هجرت ایتمک اولمشدر. بوعادت یزه اوقادار
کوکلشمشدر که اوردو مزده رجعت اماره لری کورو لور
کورو لمز، بولاری، اردونک آغرقلرندن اول فراریلرک
مهاجرلرک آراهه لری اشغال ایدر . عائله سنک هجرت
ایده جکبی ذاتاً بک اعلا بیلن نفر محیطندن، طوپراغندن
زیاده فاطمه سیله ازکوزینه مربوط اولدینی ایچین اوردوبی
ترک ابتدیی کیبی عائله سنک یاننه شتاب ایدر .

مهاجر قافله لری آره سنده اوردونک آغرلغنه مأمور
محافظ افراد کیبی حرکت ایدن بیکلرجه افراد عسکریه
بوصوک فلاکت مزده ده کورولمشدر. بناء علیه باشقه شاهد
اقامه سنه لزوم یوقدر . اساساً بیزم قبول ابتدیکمز طرز
استر نه شرعی در، نه طبیی در. ذاتاً طبیی اولمیان هیچ
بیرشی دین احمدی به کیره مز و کیره مشدر. بناء علیه

بوکا بیر نهایت ویرملی و بو غیر طبیی و صنعی ایشک
ایچندن چیقهملی . بوتون ملل متمدنده اولدینی کی
بزدهده بیرعائله حیاتی یاشاملی و ترقی ایتملی در .

شوکا بوکا عداوت خصوصیه سندن طولایی بو
کیی افکاری - محضاً مخالف ایتمش اولق ایچین - اک
آغیر تعبیرلرله تفسیر ایدنر ، بیزده یکانه قالمش اولان
عائله نك محو ایدیللمسی لزومی ایلری سوریور . عائله
ایشته بزده ابدیاً موجود اولمایان بیرشی . اگر عائله نه
صورتله اولورسه اولسون بیرآره به کتیریلان قادینه ارکاک
وانلردن متولد بیر قاج چوجقدن عبارت بیر هیئت ایسه ،
اعترافی ایدرکه بزده عائله واردر . فقط شونی ده سوبلکه
مجبورزکه اجتماع حالنده یاشایان بعض حیواناتک بیله تشکیل
ایتدکری عائله اساساتی بزمکیلردن پک یوکسکدر . چونکه
اونلر هیچ اولمازسه دیشیلرینی کوریور و انتخاب ایدیورلر .
بیرعائله نك اساسی قوران ، یکدیگرینی سون ایکی جسمک
اتحادی ده کیلمیدر ؟

حالبوکه بزده ایش بوسبوتون باشقا تورلو جریان
ایدیور . یکدیگرینی سومک ده کیل کورمک بیله نصیب
اولمایان ایکی وجود بیر عائله اساسی تشکیل ایدیور .
یعنی بزده کی عائله اساساتی منطقی ، حسابی ده کیل عادتاً

— تعبیر خوش کورولسون — قوماری در ، مثبت بیرزار
آتمغه باغلی در . بونک ایچین در که بیزده عائله حیاتنک ال
طاتلی زمانلری ارککک حرص و هوسنی، حیوانلقی او یو-
شدیران بیر قاج آیه مخصوصدر . اوندن سو کره سی معلومدر .
بونتیجه ایسه پک طبیعیدر . بیزم عائله تشکیلاتمز دائما او
دکرسز قابله قونش مستحضر غداردندر که ، انسان
او غدایی بییوب قارتی طویوردقندن سو کره قابی قالدیروب
آنار .

ایشته بیزم قادیلریمیزک لاقلا یوزده الیسی بو صورتله
دوچار حقارت و سفالت اولماقده در وار ککله یمزدن بیر
چوقلرینک حیاتی میخانه و سفالتخانه لرده تباہ اولماقده در .
چونکه خانه سنده نمون ده کیلدر چونکه رفیقہ سنی
کندیسی انتخاب ایتمه مشدر . محقق در که بونک ال بویوک
سبی تستدر . بیر کیفیتک ایولکی فائده سنک چوقلغیله
تقدیر ایدیلیر . شیمدی مادامکه تسترک ضرری فائده سنه
پک زیاده ظالدر . بناء علیه اون ی بیر عنعنۀ دینیہ و ملیہ
کیبی محافظه اتمکده هیچ بیر معنی یوقدر . اعتراف
ایدرزکه دفعۀ یاییلاجق بویله بیر انقلاب فنانی موجب
اولایلیر . اونک ایچین بیز بواشی دفعۀ بیر ارادۀ خلیفه
ایله یایمق فکرندہ ده کیلز . ایشی طاتلیسنه باغلامق ایچین

موافق صورتده اجتهاد ایدیلسین . مسئله کندی کندیسنه
اصلا حس ایدله دن حل اولونور کیدر . بو صورتله
بیزدهده حیات طبیعی باشلامش اولور . بیر کره شو وضعیت
اجتماعیه حاصل اولسون ، عناصر واقوام ساثره ايله
انسیت والفت اوتیریلسون قادینلر تعلیم و تربیه ایدیلسین
اسلامك نه قادار سرعتله انتشار وترقی ایدمچکی در حال
تظاهر ایدمچکدر . ذاتاً بیزی که ری بیراقان بیزم مقصد .
سز تعصبیمز ، جاهلانه محافظه کارلغیمزدن باشقه یرشیمیدر ؟
محافظه ایتدیکمز غننه لرده باری فضائل دینه وقومیه
اولسه انسانك یوره کی یا نمازدی . حالبوکه محافظه
ایتدیکمز بیزم ده کیل یهودیلکک غنناتی در . زوالی
اسلامیت ! سن علمای جاهله یوزندن بویله ذلیل
اولا جاقیدک ؟ ..

بیزم اجهلانه برنسیلیریمز ، شرعه مطابق اولیان
احکامزددرکه قادینلریمزی بو قادار پست بیردرکه به دوشو .
رمشدر . دینی تحت انحصاره آلمش اولان صوفتالق
افکار واعتقاداتی قادینلریمزک حریتلرینی ده کیل ، حق
حیات وحقی حق تنفسلرینی بیله سلب ایتمشدر . قادینلریمز
کندی فلا کتلبینه ، صوفتالرك جهالته یاییشدقلری قادار ،
بوتون قوتلریله اومرتبه صار بلمشدرکه ، کندیلرینی بو

درجه پستیدن چكوب چيقارمق ايچين جبر و شدت اراده سنه
بيله لزوم حاصل اولاجق كيبي در .

يارب بونه قادار كورلكدر ! ..

معناسز بير قيصقانچلق، قاديبي وقادينلني اسلام مطالعه
ايدمه مك ، قادينلر يئزى شرع مين احمدينك بخش و
احسان ده كيل بحق رد وادعا ايلديكي حقوقدن بيله
استفاده ايتدير ممشدر، دينك محافظلري، شرعك مفسرلري
بو كاده مانع اولمشلردر. نه ضلالت ، نه عصيان !

مع مافيه بوارتق دوام ايدمه مز . بوكا بير نهايت
ويرمك زمانى كمشدر. حال حاضر عاىلى اصول تشكيلاتمز،
شيمديكي طرز حيات اجتماعيمز اخلاقى، عرفى و
دولايى سيله موجوديت سياسيه مزى كير ييور، عوايد ييور.
بوتور كللك ايچين ده اسلام ايچين ده مضر در، قورقيلان نتيجه
فحشك آرتمى ده كيلميدر ؟ احتمال كه موجود اولان
فحشيات بير درجه يه ده قاباراجقدر . بو بير ضرر در،
فقط بوكا مقابل قازانه جغمز - بير بىك نسبتده - پك زياده در،
اولا دليق - انلر يئزك بير چ - و غنى قادينلق وظيفه سى ايفا
ايتمكدن قور تاراجغز . ثانياً مملكتده تزايد ايدمه جلك بير
قاج بىك فاحشه به مقابل ميل يونلرجه ناموسلى و ناموسيله

برابر عالم و فاضل و طنپور و والده لر ؛ عائله محبي و مدیره سی
رفیقه لر قازانا جغز .

بوتائیر ایله مملکتک، صنایع جسیمه و صنایع نفیسه سنه
عائده قازانا جغی ذکا و استعدادی ده هیج بیر زمان موضوع
بحث ایتمکدن صرف نظر ایده میز . هایدی صوفتا افندیلر
بیراز جسور اولیکز مسئله سزی قورقوتدینی قادار
مخوف ده کیلدر .

۱۹۷۷
۷۷۷

احمد رفيق

پروسیا ناصل بولساری ؟

پروسیاده وطن محبتی - ناپولئونک مظفریتی
پروسیالیلرده عزم - حریت حربلری - شتاین وشارنهورست
دارالفنونلرک خدمتی - فیخته - ادبا و شعرائک غیرتی
پروسیالیلرک مظفریتی

طابع وناشری

مخبره افکار و کتابخانه - استانبول

۱۳۳۱

ت ۲۰
۷۷۷

برنجی طبع

نسپیل طباعت مطبعه سی

۱۸۰۶ فلا کتدن صو کرا

پروسیا ناصل یوکسلدی؟

۱۸۰۶ ده پروسیالیر بویوک بر انهزامه دوچار اولمشلردی. بوانهزام، پروسیانک بوتون اردوسنی محوایتمش، قوه مقاومتنی قیرمشدی. ناپولئونک مظفر اردولری برلینک طاق ظفرلری آلتده کچیدر سملری اجرا ایله مشلردی. پروسیالیر، برمدت تحکم آلتده ازیلشله، فقط عزملرینی وماتنلرینی محافظه ایدرک بو مساسل فلا کتدن پاک ودرخشان بر ناصیه ایله یوکسلمشلردی. اوزمانلر پروسیایی دوشمش اولدینی درکه ذلتدن، واصل اولدینی اوج رفعته ایصال ایدن پک مهم و پک عزمکار سیالر واردی.

مأخذلر : فون درغولتس ، روسباح وینهنا - نورمان ، آلمان وطنپرورلکی - قره مهر ، اون طقوزنجی عصر - کورنره ، مجموعه اشعار - لاویس ، پروسیا تاریخنه دائر تدقیقات .

بو سیالری تهییج ایدن ، فداکارانه چالیشدیران ،
هردرلو مشکلاتی اقتحام ایتدیرن بر قوت موجوددی :
وطن محبتی !

پروسیاده ، اون سکزنجی عصرده ، وطن محبتی
هان مفقود کیدی . آلمانلرک قوه تخلیه‌لری اوزرینه
اک زیاده فرانسز افکاری اجرای تأثیر ایدیوردی .
واقعا ایکنجی فرهدریق ، پروسیایی مستقل وزی
سطوت بر قراللق درجه‌سنه ایصال ایتشدی ؛ فقط
اطرافه دائماً فرانسز صنعتکارلری ، فرانسز ادیب‌لری
طوبلامشدی . (سان صوسی) شاتوسنک مزین
سالونلرینی سوسله‌ین تابلولر ، اک زیاده (لانقره) نک ،
(واطو) نک لوحه‌لری ایدی . وولتهز ، پروسیانک
یکانه قطب متفکرینی تشکیل ایدیوردی . قرال بیله
فرانسز لساننک جاذبه‌سنه قاپیلشمش ، فرانسزجه شعرلر
انشاد ایدیور ، اثرلر وجوده کتیریوردی . بو دورده
آلمانلق و آلمان شخصیتی هان غیر موجود کیدی .
پروسیاده فرانسز حسیاتی او درجه انتشار ایتشدی که ،
وولتهز برلندن احباسندن برینه یازدینی مکتوبده :
« لسانم‌زک اجنبی مملکتلرده اکتساب ایلدیکی ترقیاته
هر زمان حیران اولورم . انسان هر نه طرفه دونسه ،
کندیسنی فرانسه‌ده صانیور ! » دییوردی .

پروسیاده فرانسر نفوذی حکم فرما اولدینی حالده وطن محبتی مفقود کیدی . بویوک آلمان متفکری لهسینگ بر اثرنده : « وطنپرورلکدن هیچ بر شی آکلامیورم . بالعکس بونی قهرمانانه بر ضعف عد ایدیورم که، اوده بکا لازم دکل . » دیوردی . هه ردهر ایسه وطنپرورلکی، دها طوغروسی، او زمانک تعیرنجه، شرف ملی نی آلدادیجی بر رهبر عد ایدیوردی .

آلمانیا بو درلو نظریاتک تأیری آلتنده بولوندینی برصره ده، فرانسه انقلابی آلمانیا دده صمیمی بر جاذبه تأیری اجرا ایله مشدی . بو انجذاب ، همان عمومی دینله ییله جک درجه ده ایدی . فرانسه ده (باستیل) آلدینی زمان، (برلین) ده بر چوق قادینلرک انقلابی اشارت لرینی طاقارق شوخ وشاطر طولاشدقلری کورولیوردی . (استراز بورغ) ، بوتون جنوبی آلمانیا کنج لرینه مقر تشکیل ایدیور، اختلال پرورانه فکرلره مرکز اولیوردی .

فرانسه ده ، (تهرور) دورنده یاپیلان مفرطانه حرکتلر آلمانیا دده عکس العمل حاصل ایله مشدی . او زمان دوق دو بران شوایغ اعتراض ایتمک ایسته مش، (والی) محاربه سی اونی ده صوصدیر مشدی . بو محاربه ده شاعر کوته ده حاضر بولنیوردی . حتی محاربه نک دهشتی

قارشيسنده اولانجه نفوذ نظريه استقبالی دوشونمش :
— بو آندن اعتباراً تاريخ جهانده يکی بر دور

باشليور !

دييه باغيرمشدی . فقط بو دور ، پروسیا ایچون
هنوز حلول ایتمه مشدی . فرانسزلر متوالی ظفرلره
نائل اولورلر ؛ آلمانلر ایسه ، صلح پرورلک تاثیریه ،
عاطل برحاله طور ییورلردی . بوتون آلمان حکومتلری
ایچنده یالکیز بر دانه سی فرانسزلرک تجاوزلرینه تحمل
ایده میوردی ؛ اوده پروسیا ایدی ...

پروسیالیر کنج وشدیدالعزم بر ملتدی . بویوک
فره دریقک خاطره شان وظفری ملتک اعماق قلبنده
درین بر حس غرور پیدا ایدیوردی . ناپولئونک شرقه
طوغرو صاعقه آسا یوروشنه قارشی بوتون دولتلر
اتحاد ایتشلردی . حتی بو اتحاد پروسیاده داخل
اولق ایسته مشدی ؛ فقط ناپولئون اردوسنک (اولم)
و (آوسته رلیچ) مظفریتلری بو حرکته مانع اولمشدی .
آرتق پروسیا عظیم بر تهیج ایچنده ایدی . فرانسزلرک
مظفریاتندن بوتون پروسیا خلقی متأثر اولور ، نه یاپاجغنی
شاشیریوردی . ایچلرندن بر چوقلری ، اسکی غرور
وتفاخر حسلرینه تابع اولورلر : «فرانسز اردوسنک نه اهمیتی
اولور ؛ اونلرک بونا پارطلری کی بزده بر دوزینه جنرال

وار . پروسيا تعيه سنك نه اولديغنى اونلره كوستيريز !
دييورلردى .

حال بوكه پروسيا تعيه سى هيچدى . پروسيا
عسكرلى كوزل ، ظريف ، منتظم ، فقط قابليت
حربيه دن محروم ، نمايشه مستعد بر اردو تشكيل
ايديورلردى . عسكرى حركت ايتديرن يكانه قوت ،
قورقو وجزا ايدى . افراد تعليم و تربيه دن محروم ،
يالكنز ماكنه كېي حركت ايتمى بيلوردى . اردوده
اك زياده رعايت ايديلن نقطه ، منتظم سلام طورمق ،
اسلحه استعمالى يامق ، شابقه لك نظامى اوزونلغنى
محافظه ايله مكدى . فكر اقتصاد رعايت ايجون طوبجى يه
آت بيله ويرمك اسيركه نيوردى .

ضابطلر ، بويوك فره دريق دورينك خاطره شان
وشرفه مسيحور ، اصلا مغلوب ايدليه جكلرينه امين
بولونيورلر ، كنديلرينى عالم كل ظن ايديورلر ،
ماقولرندن آلقلرى امرلى مؤاخذه ايله مشغول
اوليورلردى .

پروسيا اردوسنده حكم سوره ن بو حالت فكريه ،
پروسيا قومنى (يهنا) و (آوه رسته ت) فلاكتلرينه
سوق ايتمشدى . بويوك فره دريقت روسباخ غالبرى
(يهنا) ده ، هم بر كونده ، ايكي مدهش هزيمته كرفتار

اولشلردی. پروسیانک، غفلت و تفاخر یوزندن دوچار اولدینی بو انهمزام، مثلی سبق ایتمه مش بر درجه ده ایدی: ناپولئون اردو سنک قاهرانه ضربه لری، مغرور پروسیالیلری زمین هلاکه سرمشدی. شدتلی بر تعقیب، عازمانه بر جسارت ۱۷۰,۰۰۰ کشیلک بر اردویی صوک تفرینه وارنجیه قدر بتیرمشدی. پروسیالیلرک ضایعاتی ۲۵۰۰۰ کشی به بالغ اولیوردی. تمام ۱۰۰۰۰۰ کشی فرانسزلر ائنده اسیر ایدی. اردونک بوتون مالز مه سی، بوتون سنجاقلری فرانسزلر ائینه دوشممشدی. پروسیا قلعه لری، هیچ بر مقاومت کوستر مه دن، متوکلانه تسلیم اولیورلردی. (أرفورت)، (شته تین)، (ماغده بورغ) و (کوسترین)، کویا خفی بر امره تابع ایمشلر کبی، غیر اختیاری دشمن عسکرلرینه سرفرو ایدیورلردی. ناپولئون بوسهیل، سریع مظفریت اوزرینه سونجندن قابنه سیغمایور، مورایه یازدینی بر مکتوبده: «سزک سواریلریکنز بویله مستحکم قلعه لرده ضبط ایلجهک اولورلرسه، بن آرتق استحکام صنفی ترخیص ایدوب بویوک چاپده طویلریمی اریتدیرمکه مجبور اولاجغم!» دیوردی. ناپولئونک بو سرور وشادییی، پروسیایه پک کران کلیوردی. پروسیا آرتق قوه معنویه سنی غائب ایتمش، کاملاً غالبک حکم و اراده سنه سرفرو ایله مشدی.

پروسیالیر (یهنا) ده مغلوب اولدقدن صوکرا (ألب) نهرینک صول ساحلنده کی اراضی کاملاً فرانسز ایمپراطورلغه الحاق ایدلمشدی . (وهستفالیه) ده ، (هانوور) ده ، عمومک شوقی وشادایی ایچنده پروسیا بایراقلری ایندیریلیور ، براندبورغ خانداننک وطننده فرانسز بایراقلری تموج ایدیوردی . او زمان ناپولئون ، بو شانلی ظفردن ممنون و متهج شان ومظفریتنی بوتون عالمه کورستمک ایستیور ، سلیم ثالثه یازدینی بر مکتوبه شو جمله یی علاوه ایدیوردی : « آرتق بوتون پروسیا بخمدر ! »

ناپولئون پروسیانک پایتختنه کیرمش ، بتون آلمانیا یه حاکم اولمشدی . بویوک فرهدریقک قیلیجی ایله رده دغوتی (پوتسدام) سرایندن پارسه ، (آنوالید) موزه سنه کوندریلیور ، خاصه عسکرلری (روسباخ) مظفریتنک آبده سنی ییقمه قله مشغول بولنیوردی . قرال ، (کونیگسبرغ) چکیلهرک ناپولئونه قارشى طور مق ایسته مش ، فقط (ایلاو) و (فیریدلاند) مغلوبیتلری اوزرینه اوده (تیلیست) معاهده سنی امضالامایه مجبور اولمشدی ... پروسیا قرالی بو معاهده یی متعاقب غایت آلیم بر وضعیته کرفتار اولمشدی . پروسیا آرتق ناپولئونک تحکمی آلتنه کیریور ، قرال وطنندن مطرود ، حقیر

و ذلیل بر در کیه سقوط ای دیوردی . چار آلکساندر ،
 کندیسنه دائمی بر معاونت ، مخالفت و عدايتیکی حالده ،
 اوده سوزندن نکول ایتشدی . قوتدن محرومیت ،
 پروسیایی مودتدن ده محروم براقشدی . بوتون بو
 فلا کتله قرالیچه لوئیزده اشتراک ای دیوردی . لوئیز ،
 کنج ، جاذب ، مستثنی بر حسنه مالکدی . وطنک
 دوچار اولدینی حال اَلیم ، قلبنده تحملسوز جریحه لر
 آچشدی .

قرالیچه ، قوجه سیله برابر ناپولئونک حضورینه
 چیقور ، نامغلوب ایمراطوری حلم جاذبه داری ، ملاحظت
 وجهیه سیله تسکین ایتک ایستوردی . فقط ناپولئوندن
 غضب وحدتله فاصله دار ، صوری بر التفاتدن باشقه
 بر شی کور میوردی . ناپولئونک عظمت مظفرانه سی
 قرالیچه لوئیزک غرور نسوانیسنی یارالامشدی . ناپولئون ،
 وقور و مفتخر ، قرالیچه یی حربیه طرفدار اولقله اِتهام
 ایدنجه ، لوئیز قلبنده یانان غرور و مفخرتله باشنی
 قالدیرمش ، انقلابجی فرانسه نك بو سرکش ، توره دی
 ایمراطورینه شو صورتله مقابله ایتشدی :

— حشمت مآب ! بویوک فره دریقک شان وظفری
 بزى قوتمز حقنده یا کلش بر ذهابه سوق ایتدی .
 فی الحقیقه بویله بر ذهابی حاصل ایدم جک قدرده پارلاقدی ...

قرالیهچنك بو جوابنده، مغلوب ، فقط سونمه مش
 بر عزمك ، منكسر ، فقط بر مدت صوكر ا پروسیایی
 اویاندیراجق ، حتی فرانسه نك مقدراتنده حاكم
 قیلا بیله چك بر متانتك آناری حس اولونیوردی .
 (تیلسیت) معاهده سندن صوكر ا ، (روسیه
 چارینه حرمة) پروسیا یینه ابقا ایدلمش ، فقط نفوسی
 اون میلیوندن بش میلیونه ایندیرلمشدی . آرتق بوتون
 آلمانیا ، ناپولئونك اقربا وتعلقاته تقسیم اولونیوردی :
 لوتی بوناپارط (فلمنك) ، ژوزف بوناپارط (ناپولی) ،
 ژهروم بوناپارط (وهستفالیه) قرالی اولیور ، پروسیانك
 قوه عسکریه سی اصغری بر حده تنزیل ایدیلیوردی .
 بو معاهده یه کوره پروسیا اردوسی ۴۲۰۰۰ دن فضله
 اولمایه حق ، تضمینات حربیه کاملاً اوده نتیجه قدر پروسیا
 طور اغانی فرانسز اردوسنك اشغالی آلتنده بولنه جقدی ..
 پروسیا لیلرک بو بویوک فلا کته دوچار اولمالرینک
 اسبابی حکومتک طرز اداره سنده ، پروسیا خلقنک
 حالت فکریه سنده تماماً مندیج ایدی . اولاً ، حکومتک
 سیاستی پک عجمی آلرده بولونیوردی . جاهلانه برسیاست
 پروسیایی بویوک بر اضمحلاله سوق ایتشدی . سیاستده
 ایشله نن خطالر اردو اوزرنده فنا تأثیر حاصل ایله مشدی .
 بویله بر حالت فکریه ایله اردودن موفقیتلی بر حرب

بکله مک امکانسزدی . ۱۸۰۶ ده ناپولئون ، اردوسنک
قسم اعظمی حال سفر بریده طوتدینی حاله پروسیه
کندی عسکرلرینی موقعلرینه کوندرمشدی . عسکرلر
طاغیدلقدن سوکرا حربه قرار ویریلیور ، ده
طوغروسی بو قرار ، ناپولئونک تعرضدن قورقولار
اتخاذ ایدیلیوردی . واقعا روسیه ، پروسیا ایله متفقدی؛
فقط بو قوت غایت اوزاقده بولونیوردی . روسلرک
پروسیالیره یاردم ایتلری وقته محتاجدی . بونک ایچون
اردونک مدافعهده قلماسی لازمدی . حال بوکه اردو ،
فائق قوتلر آلد بولوندرمادن تضره کچمش ، ناپولئونک
اردوسی قارشیسنده یک بویوک خطالار تکیاب ایلشدی .
حکومت ، بو آشکار خطالرده بولوندینی کبی ، بوکا
ملتک حالت فکریه سی ده بویوک برتأثیر اجرا ایله مشدی .
پروسیاده وطن محبتی یوقدی . بو مدهش فلا کتدن
سوکرا بیله ، خلقک بعض طبقاتنده ممنونیت اماره لری
کورولیوردی . حرب دوام ایتدیکی مدتجهده بو حالت
فکریه حکم فرما اولمشدی . بعض برلین غزته لری
دشمنک مظفریاتی ایله صحیفه لر املا ایدیورلر ، اردولری
حقنده یازیلان مدافعه نامه لره قارشى فرانسز ضابطلرینک
اعتراضلرینی درج ایتکدن کری طور میورلردی .
(برلین) دشمن تعرضاتنه معروض بولوندینی حاله

خلقهده هیچ بر غلیان حمیت مشاهده اولونموردی. بعض محافلده ، ناپولئونك اوصافی ، طبایعی حقنده مدایح بیله ایشیدیلیوردی . پروسیالیلرده اخلاقك بو درجه ضعفه کرفتار اولماسنه برنجی فره دریق ویلهلمك بویوك تأثیری اولمشدی . قرال ، او زمانلر خلقی تام مناسیله وصایت آلتنده یاشاتمشدی. پروسیا خلقی مأموریندن مرکبدی. بونلر هر شیئك مرکزیت اصولیله اداره ایدلدیکنی کورمشلر ، قرالک وفاقی اوزرینه وصایتك باشلرندن قالدیغنی کورونجه نه یاپاجقلرینی شاشیرمشلردی . صوکرآ، فرانسه انقلابی ده پروسیاده عکس تأثیر حاصل ایتمشدی . شخصیتك قیمتی برقات دهآ آرتمش ، زادگانلق اسکی نفوذنی ضایع ایله مشدی . بونکله برابر هر کسده فرانسزلره قارشى بر مهمسه مزلك حسی حکمفرما اولیور ، فرانسز عسکرلری دائما فره دریقك مغلوب ایتدیکی (روسباخ مغلوبلری) ظن ایدیلیوردی . هر کسك نفسی بکنمه سی ، شخصیتك غلبه سی ، ذوق برستلکك تعمیم ایتمه سی ، نتیجه ده عظیم بر خودپسندلکك ظهورینه بادی اولیوردی . حسن ملی کیتدکجه زائل اولیور، وطن محبتدن اثر کورولیوردی (۱) . حکومتك منافعی، بو خودپسندلك طغیانی ایچنده بر درلو کوزه

کورونموردی . بو حسلر ، بالخاصه ضابطانده مضر
تأثیرلر حاصل ایدیوردی . پروسیا اردوسنی فلا کته
سوق ایدن اسباب مختلفدی . باشلیجه لری : سیاستک
قوتدن زیاده خدعه یه مستند بولونماسی ، اداره حربک
یا کلش آکلاشیلماسی ، اردونک حرب زماننده موجود
وسائطدن استفاده ایده مه مسی ، حکمدارک کندی رأی
صائبی ایله حرکت ایتیه رک مشاورلرینک وصایاسنه
تابع اولماسی ، ماضینک نافع عادتندن زیاده ، اک لزومسز
عنعناتنه تبعیت ایدلمسی ایدی .

پروسیا ، بو اسبابک تأثیریه موجودیت سیاسیه سنک
رخنه دار اولدیغنی کورمشدی .

مع مافیه ، بو ائیم سقوط پروسیایه پک آغر کلشدی .
ناپولئونک ضربه لری آلتنده پریشان اولان پروسیالیر ،
او دقیقه دن اعتباراً قیلمرلنده انتقام حسلری طویمایه
باشلامشلردی . پروسیا قومی یاشامق ایستیوردی .
ماضینک شان و شرفنی قورتارمق ، ملتک موجودیتنی تأمین
ایتمک ، ناپولئونک تحکمی آلتندن خلاص اولمق ، پروسیا
ایچون یکانه غایه اولمشدی . پروسیالیر سلاح قوتیه
طوغمشلردی ؛ شمدی ینه سلاح قوتیه یوکسلمکه

عزم ایدیورلردی . مؤرخ فورستهرک دیدیکی کبی :
 « فورتنه یالکز میشه دن بر قاچ یایراق قوپارمشدی .
 فقط کوکده صاپ صاغلام ، دمیرکبی طورییوردی .
 پروسیالیر ، بو فلا کتدن متأثر اولمشلر ، فقط عزملرینی
 ومئانتلرینی اصلا غائب ایتمه مشلردی . پروسیا قومی
 هیچ بر زمان مایوس اولمامشدی . یالکز ، قلبنده
 سونمز ، یکیلمز ، آتشین بر حس پیدا اولمشدی :
 انتقام ... فقط چالیشارق ، تعالی ایدهرک ، فکرآ
 یوکسلهرک ، پک وجود بر قوت تشکیل ایدهرک ،
 وطنده عدالت حسلرینی تعمیم ایدهرک ، منور ذکالری
 تقدیر ایلهرک ، آنلردن استفاده ایدهرک آلنه حق بر
 انتقام ... پروسیا خارجاً پک بویوک بر قوت غائب
 ایتمشدی ؛ شمدی بو قوتی داخلاً اکتساب ایتک ،
 موجودیتینی بو صورتله تأمین ایتک ایستیوردی .

پروسیالیر بو عزملرینی قوه دن فعله کتیرمکه ،
 مغلوب اولدقلری دقیقه دن اعتباراً باشلامشلردی . آرتق
 پروسیانک متفکر وفعال اولادلری برلشه جکلر ، غافلانه
 سقوطلرینک پارلاق بر انتقامنی آلاجقلردی . بو انتقام ،
 پروسیایی دوشمش اولدینی درکه تذلدن شانلی بر
 صورتده یوکسله جکدی . فقط بونک ایچون ، سطحی ،
 جعلی ، کچیجی نمایشلره قاییلماق ، تهلکینی یکیدن دعوت

ایلمکدی . پروسیانک موجودیتی تأمین ، اوروپانک
فعال و ذی سطوت حکومتلری آره سنده استقبالی ترصین
ایچون یالکیز بر چاره واردی : علم و فن ، حقایق
تاریخیه دائره سنده چالیشمق ، پروسیا ملتنده صارصیلماز
وصاغلام بر رابطه تأسیس ایتک . سوکرا ، بو متحد
ومتفکر ملتله فرانسزلردن انتقام آلمقدی . پروسیاده
بو موفقیتی تأمین ایچون مقتدر ، وطنی سور، شخصی
احتراساندن آزاده ، تعالیٰ وطنه حصر وجود ایتکه
مهیا، فعال ذواته احتیاج واردی . قرال، اولاهاردنبه رغی
کندیسنه رفیق انتخاب ایتشدی . فی الحقیقه بو ذات ،
پروسیانک اک فعال بر سیاسی ایدی . ناپولئون، مهارت
ودرایتنی تهلکه لی کوردیکی ایچون هاردنبه رغک پروسیادن
تباعدنی آرزو ایله مشدی . فقط قرال ، بوکا اهمیت
ویرمه مش ، هاردنبه رغی کندیسنه ظهیر اتخاذ ایتشدی .
آرتق هاردنبه رغ پروسیایی یوکسلیتمک ایچون چالیشه جق ،
پروسیایه قدرت و نفوذنی ، پروسیا قومنه حق بقاسنی
تأمین ایله جکدی ...

هاردنبه رغ ، قراله اول امرده شتاین ی توصیه
ایتشدی . شتاین ، او دور ایچون حقیقهٔ دکرلی ،
الزم بر وجوددی . (ناسساو) ده، دره بکک مرکزنده
دنیا به کلش ؛ احتمالکه نظری ، شاتوسنک تراسه سندن

یدی سکز حکومتک اراضیسنی بردن احاطه ایله مشدی .
 شتاین، ناسساو پرنسیپله امتزاج ایده مدیکی ایچون ملکشنده
 (بان جرمانیزم) ک مفرط طرفدارلرندن اولمشدی . حتی
 اون سکزنجی عصرک بدایتنده ناسساو پرنسنه یازدیغی
 بر مکتوبده : « شاید بر کون کلیرده آلمانیا نك استقلال
 میسر اولورسه ، او زمان اوافق حکومتلر هپ ایکی
 بویوک حکومتله برلشه جکلر در . آلمان قومک استقبالی
 بونده در . بو مسعود کونی کوره جکمی امید ایدرم ، ،
 صوکر ابر مکتوبنده ده : « بنم یالکز بر وطنم واردر ؛
 اوده آلمانیا در » دیمشدی .

شتاین ، غایت فعال ، ثباتکار ، تاجدارلره قارشی
 مغرور ، کافه مشکلاته بلاتردد آتیلمايه مهیا ، هر درلو
 مسائلی حاکمانه حله مقتدر بر سیپا ایدی . شتاین ،
 پروسیانک مالی اعتبارینی یرینه کتیرمک ایچون اول
 احوال مالیه سنی اصلاحدن باشلامشدی . بونک ایچون
 میری رلری صائدیریور ، تضمینات حربیه یی اوده یور ،
 فرانسلرک پروسیا طویراغندن چیقما سنی تأمین
 ایلوردی . شتاینک بو حرکتی صوک درجه ملی ایدی .
 بو تشبثده ، انقلابجویانه فکرلرده مندجدی . شتاین
 قطعاً آکلامشدی که ، هیچ بر حکومت آرتق فرانسز
 انقلابنک دستورلرینی قبولدن استسکاف ایده مزدی .

بوسبیدن (آریستوقرات) شتاین، وطنک نجات و سلامتی
ایچون قویو بر (دهموقرات) اولمشدی . شتاین ،
پروسیاده اجرا ایدیله جک اصلاحات ایچون غایت حریتپر-
ورانه بر پلان حاضر لامشدی . پروسیاده باشلایان
وطنپرورانه فعالیت ، ایکی ماهیتی حائر اولاجقدی :
جنکاورانه، انقلاب پرورانه . حتی بوسبیدن، پروسیایی
خلاص ایدن هر درلو مساعیده، غلیان و شدت نمایان
اولمشدی .

شتاین مالییهی اصلاح ایتدکدن صوکره ، صره
اردویه کلمشدی . شتاینک فکر نیجه اصلاحاته اک زیاده
اردوده احتیاج واردی . شتاین پروسیا اردوسنی
اصلاح ایچون فعال و متفکر بر باش بولمشدی : جنرال
که رهارط شارنهورست... پروسیانک بودها پرور جنرالی،
طبق مولتکه کبی ، سکوتی ایدی . شارنهورستک باباسی
فقیر بر چفتجی ایدی . کندیس، صرف لیاقت واستعدادی
سایه سنده حریبه نظارتنه ارتقا ایدمیلمشدی . شارنهور-
رستک فکری هر درلو خرافاتدن ، زادکانلق حسیاتندن
آزاده ایدی . شارنهورست ، زادکانک اردوده حائر
اولدقلری امتیازی کاملاً لغو ایتمشدی . اوزمانه قدر
رتبه اصالته کوره ویریلوردی ؛ اوتاریخدن اعتباراً
لیاقته وجسارته نظراً ویرلمکه باشلامشدی . ضابط

رتبه‌سنة آرتق بورژوا صنفه منسوب اولانلرده نائل اولیورلردی. شاره و رست بوصورتله پروسیا اردوسنك لیاقتی ضابطلر آئنده بولماسنی تأمین ایدیوردی. آنك فکرنجه ، اردونك مکمل اولماسی ایچون ضابطانك هر درلو امتیازاتدن آزاده ، عسکرلکدن باشقه برشی دوشونمز ، صنعتنه عاشق برهیئت تشکیل ایتلمی. ایجاب ایدردی ؛ چونکه روهه لك قولنجه ، پروسیا اردوسنك روحی ضابطاننده ایدی .

شارنه ورست ، اردونك یالکیز اوصافیه ، کیفیتی ایله قناعت ایتمه مشدی ؛ قوتخی ده آرتدیرمای دوشونمشدی. پروسیانك بوذکی جزالی ، ده ۱۸۰۶ ده ، ۳۰۰۰۰۰ کسلیك برمیلیس اردوسی تشکیلی تصور ایدیوردی . فقط شارنه ورستك بومعزز املنه قارشى بویوك برمانع موجوددی: ناپولئون، پروسیا اردوسنك اعظمی نه قدر برقوت بولوندرایله جکنى کسوب آتمشدی. شارنه ورست بوکاده برچاره دوشونمش ، الی سلاح طوتان و طنداشلرك کافه سنی سلاح آلتنه دعوت ایتمش ، بوصورتله بوتون کنجلیرى اردوده تعلیم و تربیه ایتمه موفق اولمشدی . شارنه ورست اردونك مقداریخی هیچ بروقت ۴۲،۰۰۰ دن فضله بولوندراماشدی ؛ فقط هر سینه بوقدر برقوت سلاح آلتنه آلمش ، بش سینه ظرفنده پروسیاده تعلیم

وتربیه کورمش ۳۰۰,۰۰۰ کشیک برقوت پیداوالمشدی .
اوزمانلر بو اصوله آلمانلر (قرومپهل اصولی) تسمیه
ایتمشلردی .

پروسیا اردوسنی شارنهورست احیا ایتمشدی .
۱۸۰۶ فلا کتدن اول اردوده تعلیم وتربیه غایت
بوزوقدی . ضابطان ، تطبیقی تعلیملردن زیاده فلسفه
وریاضیه ایله مشغول اولیورلردی . محاربه نظاملری
اولچو ایله ، زاویه لری مساحه ایله تطبیق اولنیوردی .
ناپولئونک مانوره جی ، فعال و مظفر اردوسنه قارشى
پروسیا لیلرک حسابی اردولری برر او یونجاق کبی
یقیلوب ده وریلیوردی . شتاین ، بواسیباب فلا کته
تماماً واقفدی . بو سبیدن اسکی اولچولی و حسابی
نظاملری قالدیریور ، یرینه خدمت سفریه تعلیملری ،
یورویشلر وانداخت تعلیملری اقامه ایدیوردی . حتی
حتی فرانسه لرلردن ، انقلابک مساوات پرور اولادلرلردن
دها (ده موقرات) طاورانهرق بدل عسکرلری یی ده
قبول ایتمیوردی . بلوخره ، کندیسنه یازدیغی برمکتوبده ،
عسکرلک ایتمه منک برعیب تشکیل ایده جکنی سویلیوردی .
عسکرلک پروسیانک بوتون وجودینه سرایت ایتمشدی :
مکتبلرده بیله چوجقار تعلیم ایله ، تربیه بدنیه ایله ،
عسکرلکه حاضرلاندیریلیوردی . ریاضیه ته تخصیص

اولونان زمانلر تربيه بدنيه حصر ايدلمش ، شتاين مکتب پروغراملرندن بحث ايدرکن : « مکتبلر ده تمیزلکه ، نظام و انتظامه ، انضباطه آليشمقده اوکره نیله جکدر ، ديمشدى . فى الحقیقه پروسیایى اعلا ایدن بو یوکسک ونجیب سیالرك يکانه دوشونجه لری (حرب) ایدی . جمله سى ده وطنلرينك دوچار اولدينى فلا کتدن عارلانیورلر ؛ ملتده مسئولیت سیاسیه حسنى اویانديرمايه جالیشيورلردى . الك زياده وجدان ملينك ، وطن محبتك اویانديرلماسنه غیرت ایدیورلردى . بو فعالیت او درجه انتشار ایتمشدى که ، وطنپوراندن مرکب برزمره ، قرالى آرتق حرکته ، عصيانه قدرتشويق ایتشلردى . ۱۸۰۸ ده قائم مقام فون غنايزه ناو ، قراله بر لایحه تقدیم ایتمش ، (ملتك قطعات موظفه ايله برابر تسليحي) ندن بحث ايله مشدى . شتاين بو لایحه يی پک زياده تقدیر ایتمشدى . حتی قراله تقدیم ایده جکی صرهدم کنارينه شو حاشیه يی یازمشدى : « ملت ايله اردونك عين فکرله ناصل غلیانه کلديکنه اسپانيا ، وائده وليون کوزل برر مثالدر » . شتاين بر قاچ کون صوکراده « موجودیتلرينی قورتارمق ومشترك دشمنلرينی آزمک » ایچون انکلتزه و آوستریایه قارشى ایديله جک تکلیفاته دائر شارنهورستک نوطه سنى قراله تقدیم ایدیورلردى . شتاين بو نوطه نك کنارينه ده شو جمله لری یازمشدى :

« آلمانیا بی آلمانلر خلاص ایتلیدر . یالکیز بر
قو قارت بولونمالی ، اوده ایکی بویوک آلمان قومنک ،
پروسیا ایله آوستریانک رنکلری ، یعنی سیاه ، بیاض
وصاری اولمالیدر . »

شتاین وشارنهورست ، بو فعالیتلرله بی آرام
بولوندقلری ائنده پروسیا اردوسی آلان سیر بولونیه ردی .
قرال ، پروسیانک خلاصنه جالیشان وفاکار خادملرک
بو فکرینی کاملاً تصویر ایتمش ، فقط اول امرده چار
ایله اویشمق ، آوستریانک مظفریتی بکله منک ایسته مشدی .
ناپولئونک (آسپه رن) مغلوبیتی آلمانیا بی باشند باشه
سرورده ، ابتهاجه غرق ایتشدی . حتی بر چوق شاعرلر
بو مظفریتی آتشین شعرلرله تجلیل ایله مشلردی . از جمله
کورنهر :

« قدر وطالعک نفوذ و قدرتی ، خراب مزارلر اوزرنده کزر
کبی ، آلمانیا نک فوق سرنده مظلوم و حزین بر صورتده طولاشیور .
فقط نه خارقه ! او معظم کونده ظلام لیل اینچنده تترهک بر
ییلدیز کبی کوزوکیور »

دیمشدی . ناپولئونک (واغرام) مظفریتی پروسیا
قومنک بوتون امیدلرینی و خولیا لرینی زیروزبر ایتشدی .
ناپولئون بر درلو مغلوب اولیوردی : فرانسز اردوسی
ظفردن ظفره ، سروردن ابتهاجه ایلریلیور ، (ویانه) نک
طاق معلا ی ظفری آلتندن ، شاهانه مرور ایدیوردی .

ناپولئونك بومظفريتى پروسیانك خلاصنى دها بر چوق
سنه لر كرى يه آتیوردی .

پروسیا وطنپرورلری ایمپراطورك بو مسلسل وبارلاق
مظفريتلرندن مأیوس ، مكدر اولمشلردی ؛ فقط
عزملرینه و غیرتلینه ذره قدر فتور کتیرمیورلردی .
شارنهورست اولانجه عزمیله چالیشیور ، « فرانسه ایله
بر قاپچ سنه اتفاق ایتمکدنسه ، پروسیانك محو اولماسی
اولادر » دییوردی . شتاینك بو وطنپرورانه حرکتی
آلمان محرری آرند بوتون صمیمیتی ایله آلقشلیور :
« شتاین آلمانیای بویوك وحر کورمك ایستیوردی .
بو مبارزه یه دوام ایده بیلمك ایچون یالکیز بر چاره
تصور ایدیوردی : اسپانیوللر ایله تیروول خلقنك
یادقلری کبی مدهش بر غلیان ، انسانك صاچلرینی
اورپرتهجك درجه ده مدهش بر عصیان . شتاین ،
بوتون قیبلرك ، بوتون بازولرك متحدالقوا اولماسی آرزو
ایدیور . » دییوردی .

فی الحقیقه شتاین ، پروسیایی فرانسز حاکمیتدن
قورتارمق ایچون چالیشیور ، مجاور دولتلردن اتفاق
تمنی ایدیوردی . حتی وهستفالیه ده کی اهالی یی فرانسز
اداره سنه قارشى دائما غیر ممنون بولوندیرمق ایچون
رفقاسندن برینه بر مکتوب یازمش ، بو مکتوب

فرانسزلرک آینه کچمشدی . مکتوب آلدده ایدیلیر ایدلر
پارسدده ، (مونیتور) غزته سیله نشر ایدلمشدی . شتاین
بو ائنادده ، احرارانه طبایعندن طولایی سرایجدهده خوش
کورولمه مکّه باشلامشدی . بو حاله شتاین ، کندیدده
واقفدی . بو سبیدن حکومتده استعفا سنّی ویرمش ، برقّاج
کون صوکراده ناپولئوندن نفی ایچون امر صادراولمشدی :
شتاین نام شخص آلمانیا دهه شورش ایقاع ایتک تشبندده
بولوندیغی جهتله کرک فرانسه نك ، و کرک (رهن هیئت متحده سی) نك
دشمنی عد ایدلشدر .

شتاینک کرک فرانسه دهه ، و کرک (رهن هیئت متحده سی) نده
بولونان اموالی مصادره اونا جقدر .
مرقّوم اردومز و متفقلری نك قطعائی طرفندن هر نره دهه
کورولورسه توقیف ایدیله جکدر .

مادریدده کی اردوکاه مزده ، ۱۶ کانون اول ۱۸۰۸

ناپولئون

شتاین ، واقعا ناپولئونک قهرینه اوغرامشدی ؛
فقط او تاریخن دن اعتباراً شان و شرفی برقات دهه
یوکسلمشدی . ناپولئون ، شتاینک توقیفی ایچون امر
نامه لر اصدار ایتدیکی صره دهه شتاین آوستریا دهه ، دهه
صوکر روسیه یه التجا ایتش بولونیوردی .

فرانسزلرک پروسیا طوپراغنده اوزون مدت قالماری
پروسیا لیره پک کران کایوردی . حکومتک مالی اعتباری

او قدر سقوط ایتمشدی که ، تضمینات حربیه فائضی
ایچون لازم اولان بر میلیون تالهری بیله استقراض
ایتمک ممکن اولامیوردی. ضابطانه اپی مدت نصف معاش
ویرلمشدی. تجارت بحریه بیتمش، مملکتک هر گوشه سنه
سفالت چوکمش ، احوال و وضعیت نومیدانه بر شکله
کیرمشدی . قرالک برادری پرنس ویلهلم ، پارسده ،
مملکتک تخلیه سنی طلب ایدیور ، تضمینات حربیه
کاملأ اوده نتیجه قدر کندیسک رهن ایدلمسنی تکلیف
ایلیوردی . پروسیانک بو درجه ذیلانه سقوط ایتدیکی
تخطر ایدیه میوردی . بویوک فره دریقک جنکاور
پروسیاسی، شمدی ناپولئونک تحکمی آلتنده ازیلیوردی.
پروسیا بو وضعیتده اولدینی کبی ، آلمانیاده کاملأ
طاغیلمش، اوافق حکومتلره انقسام ایتمشدی. ناپولئون،
بو اوافق پرنسلیکلرک احتراضاتندن استفاده ایتکه
باشلامشدی . ایمپراطور پک کوزل آکلامشدی که،
هر پرنسک یکانه املی ، قومشوسنک ضررینه توسیع
اراضی ایله مکدی . ناپولئون انلرک احتراضاتی باقلانه
اداره ایتمش ، هپسنی بر آرایه طوبیلامش ، (رهن هیئت
اتحادیه سی) نی وجوده کتیرمشدی. پرنسلر، بو صورتله
متحد بر هیئت وجوده کتیره جکلر، بوکا مقابل فرانسر
اردوسیله برلکده حرکت ایده جکلردی . بونلردن

(باویه را) ایه (وورتمه رغ) و (ساقسونیا) قراللق اولیور، (باد) بویوک دوقه لق حالنه کلیوردی . دها سوکرا (وہستفالیه) قراللقی ایه (وارشوی) دوقه لقی، (داتزیغ) جمهوری بو متحد پرنسسلکری تکمیل ایدیوردی . ناپولئون، پروسیانک ایلریده کندیسی ایچون بر تهلکه تشکیل ایده جکنی بیلیور، اول امرده پروسیایی کوچولتمک ایستیوردی . بونک ایچون (سیله زیا) بی (ساقسونیا) یه احاق ایدیور، عاداتا هوهنزوله رن خاندانک طرازی، (قایادن دکزه!) دستورینی محو ایتک ایستیوردی . ناپولئون مقصدی پروسیایی قوتلی بر قارتال پنجه سیله ازمکدی .

ناپولئون پروسیانک او یاندیغنی، آلمانلرک فرانسز اداره سندن صوغودیغنی قطعاً آرزو ایتیوردی. مثلاً قاردشی ژهرومی و هسستفالیه قرالی یاییور، سوکرا کندیسنه شوو صایاده بولونیوردی : «تخت سلطنتکز اها لیک اعتماد و محبتی اوزرینه مؤسسدر . اها لیکرک، جرمانیا خلقتک عمرلرنده کورمه دکلری بر حریت، مساوات و سعادت نائل اولمالری ایجاب ایدر. بو صورته اداره حکومت، سزی پروسیادن آیری طوتمق ایچون (آلب) نهرندن، مستحکم قلعه لردن، فرانسه نك حمایه سندن دها امین بر مانع تشکیل ایدر . هانکی قوم واردرکه، عاقلانه

و احرارانه بر اداره نك كافه انعامندن استفاده ایتسین ده ،
 صو کرا تکرار پروسیانك عرفی اداره سی آلتنه کیرمکی
 آرزو ایله سین ! »

ناپولئون واقعا احرارانه بر دستور تطبیق ایتمک
 ایستوردی ؛ فقط افعالی اقوالنه بر درلو توافق ایتوردی .
 معیتی ارکاننه توصیه ایتدیکی حلم و مسامحه ، اکثریا ظلم
 و تضییقه مبدل اولیوردی . بو مظلومه ده الك زیاده پروسیا
 گرفتار اولیوردی . پروسیا ماتی حقارتدن حقارته ،
 عذابدن عذابه دوچار اولیور ، ناپولئونك (زرهلی پنجه) سنك
 آجیسنی الك زیاده او چکیوردی . بناء علیه هر ظلم کی
 بوده پروسیاده عکس العمل تولید ایتمکدن خالی
 قالمایوردی .

ناپولئونك یکانه دشونجه سی ، آلمانیای پارچالامقدی .
 بو مقصدی الده ایتمک ایچون ایمپراطور هر درلو تدابیره
 توسل ایدیوردی : پرنس ویلهلمی یاننده کزدیریور ،
 شاعر کوتنك سینه سنه کندی ایله نشان طاقیور ،
 صو کرا کوکی قباره قباره بویوک شاعره عطف نظر
 ایدیور :

— موسیو کوته . سز مهم بر آدمسکز! دییوردی .
 آرتق ناپولئون ، جهانه حکم ایدیوردی . فرانسلر
 شان وشوکتک ذروه کالنه صعود ایتشلردی . بوتون

آلمانیا، ایمپراطورک امرینه، فرمانه منقاد بولونیوردی. (یکی فرانیق ایمپراطورلنی) نده یاشایان آلمانلرک بر حکمداری، بر متبوعی واردی: ایمپراطور! .. بوتون تدریسات، بوتون تعلیم و تربیه، ایمپراطوره حرمت فکری اطرافنده برلشیوردی. بوتون مکتب کتابلرنده شو سطرلر نظر دقتی جلب اییدیوردی:

«خرستیانلرک حکمدارلرینه وبالخاصه ایمپراطوریمز ناپولئونه قارشی وظائفی نه دن عبارتدر؟ - جواب: خرستیانلر حکمدارلرینه وبالخاصه ایمپراطوریمز ناپولئونه قارشی محبت، حرمت، اطاعت، صداقت، خدمت عسکریه، ایمپراطورلغک و سلطنتک وقایه و مدافعه سی ایچون لزومی اولان ویرکویی ویرمکه مکلفدرلر. کذا شخصنک سلامتی و حکومتنک سعادتی ایچون جان و کولکدن دعا ایتمکله ده مکلفمز. - ایمپراطوره قارشی بو وظائفی ایفایه نه دن مجبور بولنیورز؟ - جواب: چونکه ایمپراطورلقلری یارادان، آنلری ارزوی ربانیسی وجه ایله تقسیم بویوران جناب حق، ایمپراطوری بزه حکمدار و کندی عظمتنه ده یر یوزنده بر تمثال اولمق اوزره خلق ایتمشدر. ایمپراطوره حرمت و خدمت، جناب حقه حرمت و عبادت دیمنکدر. - ایمپراطوره قارشی وظائفی ایفا ایتمیلره نه نظرله باقیلیر؟ - جواب:

(سن پول) ك قولنجە ، بونلرە قانون آلہی یە رعایت ایتەمش ، عذاب سرمدی یە مستحق اولمش نظریلە باقیلیر . (۱) »

ناپولئونك بو استبدادینه قارشى پروسیاده طغیان ،
تدریجی ، مترددانه بر صورتده باشلامشدی . بو غلیانك
ایلك علائمی ، فلاکتدن ایکی سنه صوکرآ ، ۱۸۰۸ سنه سی
نیساننده کورونمشدی . بو مدت ظرفده پروسیالیر
متحد ویک وجود چالیشیورلر ، (کونیغسبەرغ) ده
(اتحاد فضیلت) جمعیتی تشکیل ایدیورلردی . بو جمعیتک
تأسیسندن مقصد ، فضیلتی کافه افعالیه تعمیم ایتک ،
آلمانلق فکر ملیسنی او یاندر مق ، سیاسیتدن اوزاق ،
ملتک ارزوسنه تابع بر اردو وجوده کتیرمک ، تحصیل
وتربیه نی اصلاح ایدرک وطنپرورلر یتشدریره جک بر
پروغرام تنظیم ایتک ، کنجاسکی فکرآ وبدنآ سالم ،
قلبری وطن محبتی ایله پرغلیان یتشدریمک ، و بو واسطه
ایله اجنبی بویوندریغنی بوغازلرندن آتمقدی . جمعیتک
غایه سی بوتون آلمانلارک تعلیم وتربیه سی ایدی ؛ فقط
نفوذی پروسیادن طیشاری چیتمامشدی . جمعیتک
مقصدی ، ظاهرآ سیاسی دکلدی ؛ لکن آز بر زمان

صوگرا سیاسی افعالیله حکومتک نظر دقتنی جلب ایتمکدن خالی قالمامشدی . بونکله برابر آلمانیه (وپنرورلک) ک ایلك خطوه سنی ، فرانسر نفوذینه قارشى ترتیب ایدیلن مقاومتک ایلك فعلی تشکیل ایله مشدی .

نهایت پروسیاده کیزلی جمعیتلر چوغالمش ، بالاخره عصیان تشبثلری اولانجه شدتلیله کندینی کوسترمشدی . بو تشبثلره ایلك اوکجه پیرو اولان بر قهرمان واردی ؛ اوده ، بیکباشی شیل ایدی ...

۱۸۰۸ سنه سی کانون اولنده ، (یهنا) فلا کتدن اعتباراً برلینده بولونان فرانسر عسکرلری شهرى تخلیه ایدیورلردی . بو قطعه نك یرینه ، بیکباشی شیلک قومانداسنده یکی بر قطعه اقامه اولونمشدی . شیل ، اردوده اوافق بر شهرت قازانمشدی . (آوه رشته) ده یارالانمش ، صوگرا (قولبرغ) ده بولونمشدی . شیلده فضیلتکار ، جسور بر پروسیالی قلبی واردی . (برلین) ه کیردیکی زمان ملتدن کوردیکی آلفیشلر غرورینی آرتدیرمش ، قلبه بویوک بر جرأت بخش ایله مشدی . نهایت بر کون شیل ، یالکز باشنه ایمراطوره قارشى چیقماق ایسته مش ، آلاینی پیشه طاقش ، تعلیم بهانه سیله برلیندن چیقماش ، (وه ستفالیه) نك پای تخنه یورو مشدی .

برلیندن بر فرسیخ قدر اوزاقلاشنجه ، معیتده کی
 عسکرلره مقصدینی آکلاتمش ، وطنک خلاصی ایچون
 نطقلر ایراد ایده رک آنلری ده غلیانه کتیرمشدی . نطقنک
 نهایتده : « صوکی کله یین بر فلا کته دوچار اولمقدن
 ایسه آنی بر فلا کته کرفتار اولق مرجحدر ! » دیمشدی .
 او زمان شیل ، بوتون ضابطلری وعسکرلری طرفندن
 آلقبشلا نمشدی . شیل ، جرأتی برقات ده آرتدیریور ،
 آلمانلره خطاباً بر بیاننامه نشر ایدیور : « چالک ، ای
 ناقوسلر ! قوشوکز ، ای اهای ! زنجیرلریکزی قیرمق
 ایچون قازمالریکزی و اوراقلریکزه قوشوکز ... لنت !
 بو دعوته اجابت ایتین آلچاقلره ! هیچ بر کنج و اصل
 آلمان قیزی اونلره دست ازدواجی اوزاتمه حق ! »
 دیوردی .

شیل ، بو وطنپورانه جرأتی کوستردیکی صره ده ،
 ناپولئون ده (اقلوله) مظفریتنی احراز ایدیوردی .
 قرال فره دریق ویلهلم ، شیلک بو جرأتی خبر آلدینی زمان
 حیرتله ایچنده قالمش ، شیل ایله معیتی فراری عدایمکه
 مجبور اولمشدی . ناپولئون بوندن خبردار اولنجه ،
 درحال سریع وقطعی امرلر ویرمشدی . فرانسلرله
 متفقلرک عسکرلری قهرمان شیلک تعقیبه قویولملشردی .
 فقط شیل ، دشمنلرک ألنه تسلیم اولماش ، (استرازونده)

کچمش، اوراده، معیتی قهرمانلریله فدای جان ایله مشدی.
فرانسزلر شیلی محو ایتمشلر، ضابطاتی قورشونه
دیزمشلر، عسکرلرینی کوره که محکوم ایله مشلردی.

شیلک بو فداکارانه قهرمانلغی پروسیالیلرک قلبنده
درین بر جریحه آچمشدی. ملتک فضیلتکار اولادلرینی
دائماً تجیل ایدن پروسیا شاعرلری، درحال شیلک
قهرمانلغی تصویر ایچون منظومه لر انشاد ایتمشلردی.
ازجمله آرند، پروسیانک فداکار اولادینه شو صورتله
خطاب ایتمشدی:

«آه شیل، آه شیل! جسور قهرمان! معیتکه آلدیفک
جندیلرله نه دن حرب ایتمورسک؟ جسارت و بسالتکی نه دن
سورلر کریسنده کیزلیورسک؟ (استرالزوند) سکا مزار
اولاجق!

ای (استرالزوند)، ماتلی (استرالزوند)! سننده
علوی برقلب افنای حیات ایتدی. بو نجیب قلب بر قورشونله
دایندی، آلچاقلرک دوداقلرنده ایسه تبسملر بیلیردی. بر
فرانسز، قابا لسانیه: «اونی بر کوپک کبی، بر سفیل کبی
کوموک. نعشی تکرکار، دار آغاجلری اوزرنده قارغله
مأکل اولسون!» دییه باغیردی.

او زمان شیلی، هیچ بر الهی اوقونمادن، ناقوسلار
چالنامدن، بورولر وطاویلر ترنم ایتدن، طویارک موسیقی
بسالتی ایشیدلمدن، تفنکله سلام ویرلندن، قهرمانلر
کومولدیکی زمان هر یرده یاپیلان مراسم اجرا اولنمادن
کومدیلر.

صوگرا باشنی وجودندن قوباردیلر ، جسدینی مردهار بر خندکه فیلاتدیلر . شیل ، اوراده ، دنیانک صوکنه قدر اوویور . فقط آن سرور حلول ایتدیکی زمان ، جناب حق اونی ده اویاندیراجق .. »

شیل ، (استرازونند) ده فدای جان ایتدیکی صردهده (وه ستفالیه) ده میرآلای دورنبه رغک ده تشبثی عقیم قالمش ، نهایت اوده روسیه یه فراره مجبور اولمشدی . بو تشبته دوق فردیناند فون براون شوایغده پیرو اولمشدی . فقط اوده قرال ژهرومک عسکرلری قارشیسنده رجعت ایتمشدی .

مع مافیه پروسیاده وطنک خلاصی ایچونینه آلتدن الهه ، پر غلیان برحس حکم فرما اولیوردی . پروسیانک قهرمان ضابطلری وطنک خلاصه غیرت ایتدکلری کبی دارالفنون طابه لرینک ده درین بر آتش حیتله غلیان ایتدکلری کورولیوردی . بوتون اولاد وطن ، ناموسنی ، حیثیتی قورتارمق ایستیوردی . اون یدی یاشنده بر دارالفنون طلبه سی ، شطاپس ، (شونبرون) ده ایمپراطوری بکله یور ، کندیسنه بر رجاسی وارمش کبی غلبه لکی یارارق ایلری یه آتیلور ، ستره سنک آلتنه صاقلادینی آتمک ییچاغی ایله مستبدی قلبندن اورمق ایستیوردی . شطاپس ، بو وطنپورانه وظیفه یی ایفا ایده جکی صردهده توقیف ایدلمش ، متانتنی اصلا غائب ایتمه مشدی .

کنج پروسیالی ، دوچار اولاجنی اولومدن ذره قدر
 فتور کتیرمیور ، وطنی قورتارمق ایچون مقصدی
 ایمراطوری یارالامق اولدیغنی سویلیوردی . شطاپسی ،
 ناپولئون کندی استجواب ایتمشدی ؛ فقط آغزندن ،
 فضا له هیچ بر سوز ، حیاته قصد ایچون یکی هیچ بر
 ترتیبات خبر آلاماشدی . نهایت ناپولئون ، کنج
 وطنپرورک قورشونه دیزلمسنى امر ایتمشدی (۱۸۰۹) .
 فقط بو جزا ، شطاپسی اصلا متأثر ایتمیوردی .
 قارشیسنده بر طاقم عسکر ، کسکین بر امر له سلاح
 بوشالتدیغنی زمان ، پروسیانک براق ساسنه مدید بر
 بر طنین یوکسه لیور ، فقط بو طینه فدا کار ، وطن
 پرور شطاپسک روحندن قویان متیج ، صمیجی بردعاده
 انضمام ایدیوردی : « یاشاسین آلمانیا ! »

پروسیاده بواوفاق ، محلی فدا کارلقلر اجرا اولوندیغنی
 صرهده ، (تیرول) ده آندره آس هوفه رده قیام ایدیور ،
 ناپولئون عسکرلرینک قورشونلریله فدای جان ایدن
 بو وطنپرورده آلمانلر حقیقی بر قهرمان نظریله باقیورلردی .
 فقط پروسیایی صارصان بوغلیان حمیت ، بوتون آلمانیا به
 سرایت ایتمیوردی . برچوق یرلرده وطن محبتی مبهم ،
 غنوده برحالده بولونیوردی . قرال ، همان بسبتون

لا قید ، خلق قسماً بولاقیدی یه تابعدی . بوتون بو فعالیتی اداره ایدنلر : متفکرلر ، عالمر ، مؤرخلر ، شاعرلر ، وطنپرور ضابطلردی . برلین خلقنک بر قسمی ، وطنک خلاصنی تمتع الوصول بر بدیعہ خیالیہ عد ایدیورلردی . حکومت دائماً غلیانک اوکنه چمک ایستیوردی . حتی ناپولئون بر محاربه ده مغلوب اولمش ، برلین متصرفی قونت فون شولنبورغ ، سوقاتلره یاپیشدیردینی بیاننامه یه شو جمله لری یازدیرمشدی :

« قرال بر محاربه غائب ایتدی . وطنداشرك اك برنجی وظیفه سی سکونتدر ! »

متصرفك بوامرینه هان هرکس اطاعت ایتمشدی . حتی (فوسیشه چایتونغ) ده ایمپراطورك مظفریاتی بحیل ایدیلیور ، ناپولئونک برلینه ورودی پارلاق شناسکلره استقبال اولونیوردی . خلقک بولاقیدیسنه پروسیا وطنپرورلری قطعاً اهمیت ویرمیوردی .

بوصره ده ناپولئون ، ظفردن ظفره نائل اولیوردی . اوروپا حدودلرینک هان هر سنه تبدل ایتمی ، بر چوق کیمسه لری ضرورته گرفتار ایدیوردی . ناپولئونک متوالی حربلرندن ، جبر و شدتله یاپیلان تکالیف حربیه دن ، جاسوسلرک فعالیتندن ، هان هر طرفده امنیتسزلك حکمفرما اولمسندن بوتون اوروپا

بېزار اوليوردي . بر چوق مأمورلر آچيقده قاليور ،
کنجلك بيله ، بقالي ، معين بر آتی کوره مدیکی ایچون
زده باش اوراجغنی بيله میوردی . پروسیاخلقی ناپولئونک
مظالمی پک آجی بر صورتده حس ایتمکه باشلامشدی .
۱۸۱۱ده قرال ژدروم ، فورطنه نک کمال شدتله قوپاجغنی
حس ایدیور ، ایمپراطوره شو صورتله معلومات
ویریوردی :

« حدث و غلیان فوق العاده . فرط حمیت ، الک
مجنونانه امللر پرورده ایتدیریور . هرکس اسپانیایه
باقیور . شاید حرب باطلاق ویره جک اولورسه ، (رهن)
ایله (اوده ر) بېنده کی منطقه لر بویوک بر عصیانه مقر
اولاجق . بونک سبی ، یالکز فرانسزلره قارشى بغض
وعداوت دکل ، اجنبی بویوندیر یغندن قورتولمق ایچونده
صبر سزلق وار . بوکا ، سفالتک ، عمومی فلاکتک ،
ویرکیلرک چوقلغنک ، مملکتدن عسکر کچیشلرینک ،
متوالی ظلملرکده تأثیرى اولیور دکل . فی الحقیقه ،
صوکنده هیچ برشی غائب ایتیه جکنه امین اولان ملترک
امیدسزلکلری پک قورقولودر . »

ناپولئون بو ایقاظدن هیچ متأثر اولیور ، روسیه یه
بویوک بر ضربه اورمق ایچون قوتلی بر اردو حاضر لیوردی .
ناپولئونک روسیه اردوسی ، او زمانه قدر مثلی کورولمک

بر قوتده ایدی . بو سفره پروسیاده داخل اولیور ،
۱۲ شباط ۱۸۱۲ تاریخی بر معاهده ایله ناپولئون ۲۰۰۰۰
کشیلک بر قوت ، آلتش طوپ ویریوردی . بوکا مقابل
تضمینات حربیه نك يالکز فائضی ویره جک ، مظفریت
وقوعنده اراضیی توسیع ایدیه جکدی .

حکومتک بو تشبثی ، پروسیا وطنرورلرینه پک
آغر کلشیدی . بر چوق جنرالار ، ناپولئون اردوسنده
خدمت ایتمکدنسه وطنلرینی ترک ایله مکی ترجیح
ایتمشلردی . غنایزه ناو ، بویه ن ، قلاوزه ویچ ،
بو تکلیف اوزرینه هپ روسیه کچمشلر ، بوراده
شتاین ایله برلشمشلر ، آلمان حریتی اوراده
حاضرلامشلردی . صوکرآ ، بلوخه ناپولئونک امری
ایله دیکشیدیرلمش ، شارنهورست ارکان حربیه دن
آیرلمشدی .

ناپولئونک بویوک اردوسی بوتون اوروپانک الی
سلاح طوتان افراندن مرکب ، بر سیل اقوم حالنده
روسیه کیریوردی . فقط بومدهش اردونک رجعتی ده
پک دهشتی اولمشدی . اون آی صوکرآ ، بوتون فجاعیله
باشلایان موسقوا هزیمتی روسیانک بوتون وطنرورلرینی
سویندیرمشدی . بویوک اردو آرتق خراب اولمشدی .
بو خرابی ، مادی ومعنوی ایدی . عسکر ،

سلاحسز ، پریشان ، سفیل ، آتسز ، آرابهسز قار
 فورتنه‌لری آره‌سنده ، مجروح و طوکمش ، قاچوردی .
 ناپولئونك جسور غره‌نادیه‌لری ، آرقه‌لرینه حیوان
 پوستلری کیمشله ، زره‌لی عسکرلر قادین البسه‌سینه
 بورونمشله ، بوتون بو برنشان غلبه‌لك آره‌سنده یالکیز
 خاصه ، صوگ پریشانه عسکرلی اولمق اوزره ، تویلو
 کلاهلری باشلرنده ، ذلیل و مقهور رجعت ایدیورلردی .
 (نیه‌من) نهرینی کمال وقار ایله کچن ۵۰۰۰۰۰ کشیلك
 محتشم اردو ، بو درک‌یه سقوط ایتمشدی . دونکی
 بویوک اردو ، هوغونك دیدیکی کچی ، شم‌دی بر
 سورودن باشقه برشی دکلدی !

ناپولئونك بوفلا کتته ، فرانسه اردوسنك بوذیلانه
 فرارینه قارشی آلمان چوجق‌لری اکلنیورلر ، ایمپراطور
 فراری عسکرلرینه تصادف ایتدک‌لری زمان : « قازاقلر
 کلیور ! قازاقلر ! » دییه باغیرییورلردی . بوفلاکت ،
 ناپولئونك پک فنا بلنی بوکمشدی . روسیه‌دن اسمنی
 دیکشدره‌رك قاچان ناپولئون ، (درس‌د) ده صادق
 دوستی ضاقسونیاقرالندن کییه‌جک چاشیر ایتییوردی .
 (یه‌نا) نک شانلی غالی ، تاریخده سرخس اردوسنك بیه
 کورم‌دیکی بر هزیمته گرفتار اولمشدی .
 آلمانیاک فوق سرنده اوچان قارتال ، آرتق شکسته‌بال

سقوط ایتمش ، زمین هلاکه سریش ، یاتیوردی .

پروسیا ایچون ساعت نجات حلول ایتمشدی .
 (رهن هیئت متحده سی) نه منسوب ضابطلر ، غلیان
 حمله پرهیجان ، کوکسلرنده کی نشانلری سوکوب
 فیولاتمایه باشلامشلردی . چار آلکساندر ، ناپولئون
 پوسکورتمش ، شمدی شتاینک توصیه سی اوزرینه .
 پروسیا طوپراغنده ایلرلیور ، بوتون آلمان اقوامنه
 بیاننامه لر کوندیریوردی . ناپولئون اردوسنده بولونان
 پروسیا قطعاتنه جنرال فون غراوهرت تعیین اولونمشدی .
 شارنهورست ایسه بوکا ، فرانسلره اصلا تمایل ایتمه یین ،
 جنرال فون یورقی الحاق ایتمشدی . غراوهرت ، حربک
 دها بدایتنده خسته لاش ، یرینه قوماندانلی یورق
 درعهده ایتمشدی . یورق ، مارشال ماقدونالدک معیتده
 ۱۳۰۰۰ کشی ایله دمدار وظیفه سی کورییوردی . فقط
 جنرال ، بومستقل وضعیتی ، وطنی قورتارمق ایچون مساعد
 کورمش ، روس جنرالی دییه ییچله اویوشمشدی . صوکر
 قراله شو مکتوبی یازییور : « آرتق حریتی ، استقلال ،
 عظمتی استرداد زمانی کلدی . جهانک مقدراتی
 ذات حشمتانه لرینک آئنده در ... سوزمده خطا
 ایدیورسه م ، بو آغارمش صاچلرمله باشمی سزه

بلا تردد فدا ایدرم . بو خصوصده وجدانم قطعاً
مستریحدر « دیوردی .

یورق ، فرانسلق نقطه نظرجه ، بو اهاتی ایله
پروسیایی کاملاً روسیه آچیش ، فرانسلر اردوسنک
صول جناحنی آچیق بر اقمشدی . بو حرکت ، فرانسلرک
رجعتنی مشکل بر وضعیته القا ایله مشدی آرتق بوتون
پروسیا آیاقلا نیوردی . آلمانیا نك بر اوجندن او بر اوجنه
قدر ، فرانسه یه قارشی حرب فریادلری عکس انداز
اولیوردی . بوتون پروسیا غلیان حمله تتره یوردی .
یالکز قرال بیطرف قالیور ، حتی یورقی عزل ایدیوردی .
بو ائنده حکومتک اشتراکی تبین ایتمه مک ایچون
قونت هاچفله د پارسه کیدیور ، ناپولئونه ۲۰۰۰۰
کشیمک بر قوت تقدیم ایدیوردی . فقط بوتون بو
حرکتلر ، مقصدی ، استخلاصکارانه فعالیتی ستر ایچون
اختیار اولونیوردی .

بلوخه ر ، بو خبر بشارت اوزرینه سویونجندن
شارنهورسته مکتوب یازیور : « قلیجی چکرکن
آلمک یانديغنی حس ایدیورم . شو فرصتن استفاده
ایدوبده بو چاپقین فرانسلری بونا پارطریله برابر قپو
طیشاری دفع ایتمزسه ک ، آرتق هیچ بر کیمسه آلمان
نامنی طاشیماسین ! » دیوردی .

بو صروده شتاین ، شرقی پروسیا ایالتلرینه چار طرفندن والی نصب ایدلمش ، عصیانی منتظم بر صورتده اداره ایدیوردی . شتاین ، ناپولئونک وضع ایتدیکی (بری آبلوقه) یی قالدیریور ، یورقک معیتنه ۱۳۰۰۰ کشتی دها علاوه ایدیور ، قلاوزه ویچ واسطه سیله ۲۰۰۰۰ مستحفظ طویلایوردی . روسلردن و آلمانلردن مرکب برقطعه ، انکلترونک اغانه سیله درحال طویلانیور ، ناپولئونک (الب) جوارنده پریشان بر صورتده ایلریله یین قطعاتنه قارشی سوق ایدیلیوردی .

همان هر طرفده روسلره خلاصکار نظریله باقیلیوردی . قازاقلر فرانسز عسکرلرینک البسه سنی کیمشله ، هپ برر قهرمان کسيلمشلردی . بوتون پروسیا ، هیجانلی برغلیان ایچنده چالقانیوردی . آرتق بو فعالیتنه سرایده اشتراک ایتمشدی . مملکتده آتی بر فعالیت حکم فرما اولیوردی : کوکلورلر طویلانیور ، دارالفنونلر بوشالیور ، بوتون پروسیا خلقی سلاحه صاریلیوردی . قونت هاجفله تکرار پارسه کیدیور ، فقط بو سفر متذللاله دکل ، ناپولئونک بویوک اردوسنه صرف ایدیلن پاره یی ، ۹۴ میلیونی ایسته مک ایچون کیدیوردی . دیگر طرفدن روسیه ایله ده قطعی بر اتفاق عقد ایدیلیوردی . ۱۸۱۳ معاهده نامه سی موجبجه روسیه ایله پروسیادن ، بری

۱۵۰۰۰۰ ، دیکری ۸۰۰۰۰ کشی تدارک ایده جک ، انکلتره پاره ومهمات کوندره جک ، آوستریاده اتفاقه دعوت اولونا جقدی . پروسیا ۱۸۰۵ دن اولکی حدودینی استرداد ایتدجکه ، روسیه حکومتی ترک سلاح ایتیه جکدی . صو کرا ، شتاینک توصیه سنی اوزرینه ، آلمان پرنسلی ده اتفاقه دعوت ایدلمش ، اجابت ایتینلرک حکومتلرندن محروم ایدلملرینه قرار ویرلمشدی . شو صورتله (رهن هیأت متحده سی) ده فسخ ایدلمشدی .

آرتق پروسیا بوسبتون آیاقلا نمشدی . پروسیا قرالی مصارفات حربیه نك تنقیصنی ایستیور ، تکمیل قلعه لرک تحلیه سنی طلب ایدیوردی . حرب پاطلادیغی زمان ، ناپولئون شو سطرلری یازیوردی : « بو آلدانیش ، هو هنزوله رن خاندانی پروسیا تختنده براقه رق (تیلسیت) ده یایدیغم خطانک جزا سیدر ... بوسفرده تظاهر ایتدی که ، سیاستده علو جناب ، پک فنا بر منصح ایمش . »

ناپولئون ، خطاسندن نادم ، متفق اردولره قارشی پریشان عسکرلرینی طوپلامقله مشغول ایکن ، پروسیاده سرور وغلیان حدی تجاوز ایدیوردی . بوتون دوائر حکومت ایشلری تعطیل ایدیور ، دارالفنونلر قاپانیور ، معلملر کرسیلرینی ترک ایده رک طلبه ایله برابر حربه کیدیوردی . راهبیلر اینجیلرینی براقوب تفشکرده

صاریلورلر ، اختیارلر وقادینلر بيله اردویه کوکلو یازیلیورلردی . آرتق صنف وسن فرقی قالمامشدی . هر طرفده عین فکر حکم فرما اولیوردی : دشمنی تپه له مک ، پروسیایی قورتارمق ... فقط پروسیانک خزینه سنده اون پاره یوقدی . قرالک همشیردلی بو نقصانی، مجوهرلینی ساتارق تلافی ایدیورلردی. صوکر بو تون ملت بو حرکت امتثال ایدیور، هر طرفدن پاره، مجوهر، بارکیر، ذخیره، آقین آقین اعانه لر کایوردی. مملکتده فقر و ضرورت سنه لردن بری حکم فرما اولدیغی حالدده هر کس وارینی یوغنی فدا ایدیوردی .

کویلورلر و موسویلر بيله سماحت و اعانه ده یکدیگریه رقابت ایدیورلردی. سلاخلرینی تدارکدن عاجز اولانلرک اسلحه سنی و تجهیزاتی زنکینلر تدارک ايله یوردی . کنج بر قیز ، صاری صاچلرینی کسمش ، حکومت حسابنه صاتیوردی . حکومت اهالیدن آلتون یوزوکار طوپلایور، اوکا مقابل اوزرنده : « آلتونه دمیر ! » یازیلی یوزوکار ویریوردی . مطبعه جیلر فرانسزلر علیهنده اثرلر و بیاننامه لر طبع ایدیورلردی . اسپانیانک برلین سفیری مادریده یازدیغی بر مکتوبده : « پروسیاده هرشی اسپانیول اولمش .. انسان بو حالی کوروبده تهیج ایتمه مک قابل دکل ! » دییوردی .

فی الحقیقه شاعر آرندک دیدیکی کبی : « بو مقدس
 فعالیتده ، بو متهیج غلبه لکده اک خوش برشی وارسه ،
 اوده رتبه ، صنف و سن اعتباریه موجود فرقلرک
 کاملاً ترک ایدلمش اولمسی ، هرکسک آلدن کلن خدمته
 وقف وجود ایچون ساده لکی اختیار ایتمش بولونماسی
 ایدی . شان و شرف ، حریت وطن حس علویسی ،
 هر شیئی باصدیریوردی . بوتون افراد ، اوزون بر
 فلا کتدن سوکرا بر برینه مساوی اولملردی ؛ بو
 مساواتی ، خدمتده و انضباطده ده کوسترک ایستورلردی .
 بو اونودلماز کونلرک مقدس غلیانلری هیچ بر تجاوزله ،
 هیچ بر شدته اخلاص ایدلمیوردی . ارککلرک سلاحله
 یاپنقلرینی قادینلر درونی دعا لرله ، غلیانلی تشویقلرله ،
 دیندارانه عبادت لرله ، خسته لره و یاره لیلره فدا کارانه
 باققله ایفا ایدیورلردی » (۱) .

بوصرمده قرال (ملتیه !) و (اردومه !) دییه بیاننامه لر
 نشر ایدیور ، بویاننامه لرده : « پروسیالی و آلمان ناموسسز
 یاشایاماز ! » دییوردی . آلمانیا ده حمیت ، حسن نیت خارق العاده
 ایدی . فقط خصمه غلبه ایچون یالکز حسن نیت کافی
 دکلدی ؛ بومهم غایه نی آله ایتک ایچون قوته ده لزوم واردی .
 شارنهورست در حال ردیف و مستحفظ اصولی

تطبیق ایتمش ، بوتون ملتی سلاح آلتنه آلمشدی : اون
یدیسندن قرقنه قدر ۱۲۰۰۰۰ کشتی سلاح آلتنه آله جوق ،
بونلر ردیف صنفی تشکیل ایده جکدی . صوکر
برده مستحفظ صنفی تشکیل ایدلمشدی ؛ بو صنفک
وظیفه سی هر کسک یوردینی محافظه ایتک ، دشمنی ازعاج
ایلمک ، قافله لرینی ضبط ایتمکدی . اخذ عسکر ایچون
نشر اولونان بیاننامه شو سطرلری احتوا ایدیوردی :
« نفیر عامک وظیفه سی قیاسی یه چارپیشمق ، دشمنی
صارصمق ، ارزاقدن محروم ایلکدر . یالکز باشلرینه
کیدن عسکرلری ده محو ایتمکدن چکینمه ملیدر .

تفک ، اوق ، صاپان ، هر کس بلا تفریق آینه
هر نه کچرسه انکله سلاحلار مالیدر .

فرانسزلر یاقلاشنیجه : اهالی کویلیری بو شالتالی ،
اورمانلره چکلملی ، اونلری کوتورملی ، فوجیلری
دللی ، دکرمنلری و قایقلری یاقالی ، چشمه لری ییقمالی ،
کوپرولری کسمه ایدر . بالو ، ضیافت ، دوکون ،
فرانسز اشغالنده بولنان یرلرده قطعاً ممنوعدر . اسکی
آلمانلرک باطاققلری ، هولاندانک خندکلیری و قاناللری ،
واندهنک چیتلری و چالیلقلری ، عربستانک چوللری ،
اسویچره نک طاغلری ، اسپانیانک وپورتکیزک
کسیک طوپراقلری ، ملت طرفدن مدافعه اولوندینی

زمان ، دائما عين نتیجه ي حاصل ايله مشدی .
 فقط بو تشویقاته قارشى ، پروسیادن ماعدا ،
 آلمانیا نك بر چوق یرلرنده عدم اجابت کورولیوردی .
 آلمانیا ده حال و وقتى یرنده بر چوق عائله لر بو حالدن
 بیزار اولیورلر ، ایچلرندن بعضلری اورمانلره التجا
 ایدیورلردی . پولونیایه قاچانلر چارك عسکرلری طرفندن
 کتیریلیورلر ایدی . پروسیا ، حریت حربنده ، یالکیز
 خارجی دشمنلره قارشى چارپشامشدی : او تاریخه
 کلنجیه قدر فرانسیه ایصینان آلمانلره ، آلمانیا نك درتده
 اوجیلده مجادلیه مجبور اولمشدی .

فقط پروسیالیر بو مجادله دن قطعاً ییلمیورلردی .
 ناپولئونك (بورژوا اردوسی) نامنى ویردیكى ردیفلره
 مستحفظلر کمال فعالیتله طویلانیوردی . تفنك تدارك
 ایدیلهمین یرلرده مزراق بولونیوردی . بوتون اهل
 وطن ، ناپولئونك جنراللری اوکنده پایتختی مدافعه حانه
 قویورلردی . بر مدت سوکرا آلمانیا نك سائر
 حکومتلری ده پروسیانك اثرینه تابع اولمشلردی . آرتق
 بوتون آلمانیا آياقلاشمس ، یالکیز باویه را ۳۰۰۰۰ کشى
 سلاح التله آلمایه موفق اولمشدی .

پروسیاده بو فعالیت حکم فرما اولدینی صردهده ،

فرانسه مبهوت و متحیر ، صَدِّك انهزامك تأثیری آلتنده
 زبون ایدی . فقط ایمپراطور ، عزمنه ذره قدر فتور
 کتیرمیور ، خارق العاده بر همتله طوپلادیخی ۲۰۰,۰۰۰
 کشیی پروسیا طوپراغنه سوریوردی . ایلك محاربه
 (ألب) ایله (زاله) نهری آره سنده وقوعه کلیوردی .
 بو محاربه ، قطعی وخونریزانه ایدی . پروسیالیلر
 یا غالب کلکه ویا محو اولمایه یمین ایتشلردی . آرند ،
 ۳ مایسده یازدیخی بر مکتوبده : « اویله ظن آیدرم که
 میدان محاربه سنك غائب ایدلمی بيله بزى بورادن
 چیقاراماذا ! » دییوردی . بلوخهر ، محاربه نك اوزاماسندن
 اندیشه یه دوشویور : « تحف ! بو قدر قان بیهوده
 یردمی دوکولیور ؟ نه شمدی ، نه ده هیچ بر زمان یرمدن
 قیلدامیه جغم . رجبتدن بحث ایدنلری محجوب براقاجغم ! »
 دییه باغیریوردی . کیجه لین ، ساعت اونده سواریلرله
 قانی بر هجوم یاییور ، بیکلرجه تلفات یرلره سریلیور ،
 یاره لیلر بيله انتقام آلمقدن محظوظ ، مغرورانه تسلیم
 روح ایدیوردی . ناپولئون ، پروسیا عسکرلرینك
 غیرت و فعالیتنه قارشى حیرت ایدیوردی . صوکررا ،
 مغرورانه : « حیوانلر ، عاقبت بر شی اوکر نه ییلمشلر ! »
 دییور ، فقط بونك وطن محبتدن ایلری کلدیکنی
 آکلایامیوردی .

بو ائنده شارنهورست یاره لاشمش، طوغرو آوستریایه
چکلمش، اوراده خالقک و طنبرورانه حسلرینی غلیانه
کتیرمکله مشغول اولمشدی. یورغونلق وهیجان،
یاره سنی غایت وخیم بر حاله کتیرمش، پروسیانک فدا کار
اولادی (پراغ) ده تسلیم روح ایتمشدی. او زمان
پروسیا، بویوک بر میدان محاربه سندن دها عظیم بر
ضیاعه کرفتار اولمشدی.

ناپولئونک پارلاق ییلدیزی آرتق تدریجی بر صورتده
سونیوردی. (لویجن) و (باوچن) ده مظفر اولان
ناپولئون آرتق سورکسز موفقیتلره نائل اولیوردی.
حتی بو نتیجه دن کندی ده متحیر اولیور: « حیرت!
بو قدر قانلی قتال دن سوکرا هیچ بر نتیجه، هیچ بر
غنیمت، هیچ بر اسیر!» دییه باغرییوردی. ناپولئون
تصوراتنده یا کلکشدی؛ موسقوا هزیمتدن سوکرا
طوپلادینی کنج و تجربه سز عسکرلر، اسکی غره نادیه لرک
یرینی طوتامیوردی. او زمان ناپولئون، مایوس
و مضطرب: « بکا آدم لازم، چوجق دکل. فرانسه یی
مدافعه ایچون آدم لازم!» دییه باغرییوردی.

ناپولئون بو ائنده (دره سد) کیریور، صاقسونیا
قرالی تابلورینی طوپلامش، فرار ایدیوردی. ایمپراطورک
بو موفقیتی حقیقی و طنبرورلری، شتاین، بلوخه ر

و آردنی پک مأیوس ایتشدی . فقط ایمپراطور
(دره سده) ده آقتور طالما ایله مادموازل مارسک
اویونلرینی تماشا ایله مشغول اولدیغی صرهدده ، آوستریاده
متفقینه التحاق ایتمش ، ناپولئونک دشمنلری ۵۰۰۰۰۰
کشی به بالغ اولمشدی .

شمدی بو قوت ، ناپولئونک معیت جنراللرینه
هرزمرده تصادف ایدرسه اولانجه عزمیله چارپیشوردی .
اودینو ، نهی ، هپ مغلوب اولمشلردی . صوکرابو
سیل خروشان (لایپیغ) ه ، ایمپراطوره قارشی
یوروپور ، پروسیایی دمیر پنجه ایچنده آزه قارتالی فجیع
ضربه لرله تپه لیوردی . تمام اوچ کون ، لایپیغ اوواسی
قانلر ایچنده قالمشدی . ناپولئون ، مغلوب ومنهزم ،
رجعت ایدیوردی . اردوده اهانتلر ، خوف عموملر ،
قوة مغنویه بی اساسندن صارصیوردی . فرانسلر
اداره سنده بولونان ساقصونلر ، هم جنسلرینه التحاق
ایلیورلر ، فرانسز طوپلرینی کندیلرینه قارشی استعمال
ایدیورلردی . صوکرابویه را ، وورتمبرغ قرالری ده
آوستریا لیلرله برلکده حرکت ایدیورلردی . ناپولئونک
رتبه لرله ، نشانلرله تلطیف ایتدیکی قراللر ، هپ غالب
اردویه التحاق ایلیورلردی .

(لایپیغ) مظفرتی پروسیانک شان و شرفی

خلاص ایتشدی . لوندرده شنلکراجرا اولونیوردی .
 ناپولئون ، یالکز بر سفردده اوتوز بش جنرال
 غائب ایتشدی . ایمپراطور بو مدهش تلفاته قارشی
 مأیوس : « آرتق بو حربه نهایت ویرهلم . یوقسه بیک
 (وانده) ایله احاطه اولوناجغز ! » دییه باغیریوردی .
 پروسیاده ایمپراطورک بوتون مؤسسائی زیروزبر اولمشدی .
 (یهنا) پروسیایی ، (لایپزیغ) ناپولئونی اردوسز
 براقمشدی ...

پروسیا ، شوق وشادی ایچنده ایدی . شتاین
 درحال بر لایحه تنظیم ایدیور ، لساناً و اخلاقاً بر
 اولان اون بش میلیون نفوسک فرانسه نفوذینه تابع
 اولماسندن شکایت ایدیور ، ساقصونیا ، هولشتاین
 ومکلنبورغک پروسیایه الحاقنی طلب ایلوردی . بو
 صرهدده متفقین اردولری فرانسه حدودینه کلشیر ،
 قارتالک اوزرینه آتیلمقدن احتراز ایدیورلردی . بر
 چوقلری ، مظفریتلرندن کندیلری ده متحیر ، صلحدن
 باشقه بر شی دوشونمورلردی . فقط شتاین حربه دوام
 ایتک ایستیور ، بلوخه ر کندیسنندن مفارقت ایدرکن ،
 پارسده (پالهر و وایال) ی موعده ملاقات تعیین ایدیوردی .
 شتاینک بوتمنیسنه شاعر آرنده پیرو اولیوردی .

« آرتق شمادی فرانسه یه ، فرانسه یه ! فرانسلرلك جنتنه !
يكرمى سنه لك سروريمزى ، اون سنه لك حرىتمزى غصب ايدن
مشركلر مملكتنه تجاوز ايدىكز .

« آرتق شمادی فرانسه یه ، فرانسه یه ! غصب ايدیلن
ماللریمزى ، ضبط اولونان قلعه لریمزی وحدودلریمزی ، ظفر
اکلیلرندە کی حصه لریمزی ، شرفزی و سروریمزی یرینه
کتیریكز !

دیوردی . فرانسه ، دشمن عسکرلرینک آیاقلری
آلتندە چیکنه نیوردی . بلوخەر ، بوتون شدتیه
فرانسه یی تاراج ایدیوردی : متعل ایلرلیلور ، تصادف
ایتدیکی مواعی بر ضربه ده ازییوردی . برمدت صوکراده
متفقین اردولری پارسه کیرییورلردی . فقط بودخول ،
يك شاهانه ، يك مغرورانه ایدی . فرانسلردن بر قسم
خلق ، فرقه احتراصاتنه تابع ، دشمنلرینی آلقیشلامق
ذلتی ارتکاب ایدیورلردی . مادام دوستائیل ، فرانسلرلك
بو ضعف اخلاقندن متأثر : « غریب شی ! فرانسلر
مغلوب اولمقدن ده متلذذ اولیورلر . » دیوردی . فقط
بو سرور يك آزمدت دوام ایتمشدی . بلوخەر
فرانسه نك غرور و افتخارینی یوکسه لتهن انافس آثاری
یغما ایدیور ، پارسه ایلک کیریشنده برلندن
کوتورولن ظفر هیکلی ایله بویوک فره دریقك قیلجینی
پروسیاه کوندیریوردی .

شتاین ، پارسه کیردیکی کونک آقشامی کنیش بر
 نفس آلمش ، سرورندن قابنه صیغما یارق :
 — حریف تپه لندی !
 دییه باغیر مشدی ...

ناپولئون (و اترو) هزیمته کرفتار اولدقدن صو کرا
 فرانسه یورغون ، پریشان بر حالدہ ایدی . بو اوزون
 وقانی حربلردن صو کرا ، آرتق اوروپاده صلحه احتیاج
 کور مشدی . فقط پروسیا ، فرانسه دن جدی بر انتقام
 آلمق ایستیوردی . غنایزه ناو ، بوتون احتراصاتی
 کوسترییور : « فرانسه یی غلاسه آلدیونله دکل ، کوتس فون
 بهرلیخن کنک دمیر آلدیونیه طومالیدر . « دییوردی .
 پروسیا جنراللری فرانسه یی پایلاشمق ایچون مختلف
 فکرلر درمیان ایدیورلردی .

آرند : « فرانسه ضعیفلا مالیدر » دییور ، هاردنبه رغ
 ایسه شو مطالعه ده بولونیوردی : « بر مملکت طبیعتک
 کندیسنه بخش ایتدیکی وضعیت تدافیه یی آشاجق
 اولورسه ، او مملکتک فعالیت ، قدرتی ، اداره سی ،
 معاهده لری ، افکار عمومیه سی وضعیت جغرافیه سنه
 تابع بولونور . حکومت بو وضعیت جغرافیه یی محافظه
 ایتدکجه افکار عمومیه یی ده محافظه ایده بیلیر . « هاردنبه رغ

بو مطالعه نك صوكنده آلزاس لورر نك آلمانىايه الحاقنى
توصيه ايدىيور: « بوكون ظهور ايدن فرصتى قاجيراجق
اولورسه كز ، بو نتيجه يي آلده ايتك ايچون بالا آخره
سيلر كې قانلر آقيدىلاجقدر . او زمان ، معصوم
قربانلر ك فريادلرى سزدن حساب سئوال ايدىجكدر . »
ديوردى . نهايت اوزون اوزادى مذاكره ل اجرا
ايدلش ، پروسيا حكومتى اسكى ۱۷۹۰ حدودىنى تأسيسه
موفق اولمشدى . پروسياليلر يالكز اراضيلر نى استرداد
ايتمكله قائم يورلردى ؛ بلوخهر ، سكز سنه لك اسارتك ده
انتقامنى آلمايه چاليشيوردى . انگليز جنراللى وه لىنىفتون
بو شته مانع اولمق ايسيتور ، او زمان بلوخهر :
« فرانسزلره ، سكز سنه دن برى كندىلرندن كوردىكمز
صورتده مقابله ايتمىدر » ديوردى . بلوخهر ك عسكرلرى
يمين ايتمىلردى : ناپولئونى هر زرده ياقالارلر سه پارچه
پارچه ايدىجكلر ويا قورشونه ديزه جكلردى . بلوخهر ،
پارسه ايلك اول كيرمك ايچون چيلديرييور ، عسكرى
بر خطا ايشلدىكنى بيله دوشونمىهر ك وه لىنىفتوندىن
آيرىليوردى . پارسه ايلك كيريشنده (يه نا كوپروسى)
قولاغنه پك فنا تاثير ايتمش ، درحال كوپروينى بر هوا
ايتدىرمكه قرار وىرمشدى . نهايت بو تشبك متاركه
احكامنه منافى اولدىنى سويلنىمش ، قوجه بلوخهر بو

املنه نائل اولامامشدی . مع مافیه کوپرونک اسمی
(أنوالید کوپروسی) نه تحویل ایدلمشدی .

پروسیالیر آرتق بوتون امللرینه نائل اولمشلردی .
سکز سنه دوام ایدن قطعی ، وطنپورانه بر فعالیت
پروسیایی یوکسولتمشدی . فقط بو اعتلایی تأمین ایدن،
یالکیز سیاسی فکرلر ، عسکری تدبیرلر دکلدی ؛ بو
علوی خلاصه ادبیاتک، شعرک، پروسیا متفکرلرینک ده
پک جدی وپک بویوک خدمتلی اولمشدی .

پروسیاده ، ۱۸۰۶ فلا کتدن اول ، حس ملی
اویوشوق ، عاطل بر حالد ایدی . بو حسی الک زیاده
اویانديران ، (قانت) ک فلسفه سی اولمشدی . قانت ،
عزم ومرامک ذکایه فائق اولدیغنی درمیان ایدیوردی .
قانتک دستوری بوتون دارالفنونلرده ، قونفرانسلرده
تعمم ایدیور ، پروسیالیرک افکارنده سیلنمز بر تأثیر
حاصل ایلوردی . او زمان ، عزم ومرام ایله هرشیثک
اولا بیله جکنه ، حتی مملکتک اجنبی استیلاسندن
قورتولاجغنه ، ملتک یوکسه له بیله جکنه ایمان ایدن
پروسیالیر ، وطنک استقبالی ده باشقه بر رونقه
کورویورلردی . بو حسی تعمیمه ، الک زیاده ادبیاتک، قلبده
وطن محبتی اویانديراجق آثارک بویوک بر تأثیری اولیوردی .

پروسیاده اجنبی استیلاسنه قارشى ایلک علمی وادبی
عصیانى کتابجی پالم اجرا ایله مشدی . پالم ، (صوک درکه
انخطاطده آلمانیا) نامیله امضاسز بر اثر نشر ایتمشدی .
بواثر ، ناپولئونک استیلاسنه قارشى شدتلی بر هجوم ،
پروسیایی آرتق بو استیلادن قورتولمایه مهیج بر تشویق
ایدی . بو کتابده بالخاصه شو سوزلر جالب دقتدی :
« ناپولئون مملکتی کیفی ایسته دیکی کبی آلوب ویریور .
بوتون دنیا یه کویا الله کبی صاحب اولمق ایسته یور ...
آلمانیا نك شمدی یالکمز بر ایمراطوری وار . قرالی
یوق ... پارسدن کله جك ایلک اشارت اوزرینه
۸۰۰۰۰ آلمان ، فلاکت و خرابی یی آلمانیا اوزرندن
دها اوزاقلره تشمیله یاردم ایدیور . » صوکرا فرانسز
عسکرلرندن ، « او انسان چهره لی قوردلر » دن بحث
ایتدیکی صرهدده : « وقت حضرده ایکی غروشله هر درلو
احتیاجاتی تسویه ایدن بو سفیل اردو اوشاقلرندن هر
بری ، شمدی کونده اوچ درت فیلورین آلیور .
فرانسزلرک احتراصات شهوانیه سی دنائت حیوانیه یی
بیله کولکده بر اقیور . بویوک ملت ، اک وحشی
باربارلری تخطرایتدیریور . کوزیا شلرینه ، عفو و مرحمت
تمنینه مقابل مستهزیانه بر اصرار و یاطایا قله جواب ویریلیور .
پالمک نشر ایتدیکی بواثر ، پروسیاده بویوک بر

تأثیر حصوله کتیرمشدی . مؤلفی معلوم اولمدینی ایچون
 ناپولئون مدید ومدققانه تحقیقات اجرا ایتدیرمش ،
 نهایت کتابجی پالمی قورشونه دیزدیرمشدی .
 ناپولئون کتابلره قارشى ظالمانه طاورامشدی ،
 وبو ظلمهده کیمسه قارشى طورامامشدی . فقط دیگر
 طرفدن دارالفنونلر اولانجه فعالیتلریله چالیشمشر، پروسیا
 خلقنى قونفرانسلا ارشاد ایتمشردی .

۱۸۰۷ سنه سندن اعتباراً حریت حربى اك زیاده
 حاضرلایان ، بو مبجل حرکتی فنى وعلمی بر صورتده
 اداره ایدن ، دارالفنونلر اولمشدی . دارالفنونلر
 وطنپرورلكك اك آتشین مرا کزینی تشکیل ایله مشدی .
 او زمان ملتك ایکی تربیوی قوتی ، مکتب ایله اردو،
 برلشمش ، بوتون تشبثات اصول ومنطق دائره سنده
 اجرا ایدلمشدی .

۱۸۰۷ سنه سندن صوگرا پروسیا آرتق کندینی
 طوپلامایه باشلايور، علوی بر مجاهده یه حاضر لانیوردی .
 بو مهم مبارزه نك نه زمان وقوعه کله جکی مجهولدی ؛
 فقط هرکس بو معظم کونك حلول ایده جکنى آکلایور ،
 وحس ایدیوردی . او زمان پروسیا قرالمی ده ، آلمان
 دارالفنونك مستقبل معلملرندن برینك دیدیکی کبی ،

«تضیق و استبداد نه درجه آرتیورسه ، آلمان روحلرینک قوه متانتی ده تربیه ایله او درجه یوکسلیتمک» ارزو ایدیوردی . پروسیالیرک فکر قوته ، فکر آکتساب ایدیله جک متانت و تربیه نک هر شیئه غلبه ایده بیله جک نه اعتمادلری فوق العاده شایان حیرت ایدی . فی الحقیقه پروسیاده بوتون فلاکت معارفک فقدانندن ایلری کلمشدی ؛ بناءً علیه بو احتیاجک تطمین و ازاله سی ، اک معقول و اک منطقی بر حرکتدی .

پروسیاده فکر ایله اک زیاده مشغول حکیم ، (قانت) ایدی . قانتک فلسفه سیله یتیشهن پروسیا رجالی پک ایی آکلامشردی که ، پروسیا بر ذکای سیاسی نتیجه سی اولارق وجوده کلمشدی ؛ بناءً علیه بویه بر حکومتک یوکسلیتمسی ایچون فعالیت، عزم و مرأمه احتیاج واردی . بوده ، فردک رفاه و سعادت تحریرسند بوتون قوتلریخی انکشاف ایتدیر مسنه مانع اولان شیرلی قالدیر مقله ممکندی . پروسیالیر اول امرده بو نظریه یی نشر و تعمیم ایتک ایسته مشلر ، دوچار اولدقلری عسکری هزیمتی مکتبلر تأسیس ایدرک تعمیره تشبث ایتمشلردی .

پروسیالیرک بوتشبلرینه قرال ده اشتراک ایدیوردی . بو سبیدن پروسیانک اک نجیب و متفکر سیمالری طوبلانیور ، دارالفنونلر تأسیسی ایچون مشاوره

اولونیوردی . پروسیا رجالنسدن بری ، دارالفنونک
 آچیلانجفی طویدیفی کون متهیج بر صورتده اداره
 افکار ایله یور : « مملکت مزده تحصیل علمینک ترقیسنه
 همت ایده رک قرالکده پروسیا دولتنده یکی بردور کشاد
 ایتک خصوصنده کی غیرتی دوشوندکجه ، سونجمدن
 بیهوش اولیورم . قرالمزک قلبه بو بر الهام ربانی اولسه
 کر کدر ؛ چونکه حقیقه بر حکومتده اصلاحات ، کله جک
 نسلی الک مکمل بر صورتده تربیه ایتمکه باشلامالی ، وبو
 تثبثده علمی و اخلاقی اولمالیدر . » دییوردی .

بواننده پروسیایی قورتاراجق الک سالم واک منطقی مطالعه .
 لری شلایه رماخه سرد اییدیوردی . پروسیا حریتک بو
 بویوک عاملی ، دارالفنون تدریساتنک نه درجه ده اولماسی لازم
 کله جکنی درین ، فقط واضح سوزلرله بیان اییدیور :
 « مکتب ، آقاده می ، دارالفنون ، هپسنک باشقه باشقه
 وظیفه لری واردر . مکتبده ذهن ، فکری ادمان ایله
 قابالغنی زائل ایدر . دارالفنونده ، اقسام معلوماتی یکدیگریله
 برلشدیرن رابطه کوستریله رک طلبه ده علمی بر فکر
 اوینادیریلیر . آقاده میده ایسه علمک تشریحه باشلانیر . »
 دییوردی .

فی الحقیقه شلایه رماخه رک فکری هپسنه غلبه ایتمش ،
 دارالفنونک نروده ، (برلین) دده می ، یوقسه (هالله) دده می

تأسیسی لازم کله جکنی قرارلشدیرمق لازم کلمشدی .
بعضیلری (برلین) ک اکنججه لی ، سفاهت عالمترینک
دارالفنونہ یاقین اولماسنی موافق کورمیورلردی .

بونلر دارالفنونک نفوذینی ، حیات اجتماعیہ -
ده کی بلند موقعنی محافظہ ایتک ، (کرسی) نک یاننده
برده (تحت) بولندیرماق ، دارالفنونک شعشعہ سنی
مبدل خسوف ایدہ جک هیچ برضیا کورمه مک ایستور -
لردی . بعضلردده بالعکس هر شیئہ مقر اولق اعتباریلہ
برلینی ترجیح ایدیورلردی . نہایت بومستلہ یی دہ شلایہ ر
ماخہ ر حل ایتمشدی . واقعا بو بویوک معلم دہ (برلین) ک
دارالفنون تأسیسی ایچون تہلکہ دن خالی اولمادیغنی اعتراف
ایدیوردی ؛ فقط بو خصوصہ حکومتک حال حاضرینک دہ
نظر اعتبارہ آنمسی لازم کله جکنی دوشونیوردی . پاتخندہ
تشکیل اولونا جق بردارالفنون ، غایہ ملی یہ صلوک درجہ
خدمت ایدہ بیلیردی . بوفکر ، هر درلو ملاحظاتک فوقندہ
ایدی . بوسبیدن شلایہ رماخہ ر ، مطالعاتنہ شوسوزلرلہ
نہایت ویریوردی :

« بومؤسسہ علمیہ تأسیس اولوندیغنی زمان ، انک
اصلا نظیری بولونمیه جق ، قوۂ داخلہ سی سایہ سندنہ نفوذینی
بروسیا حدودندن اوتہ لرہ قدر ایصال ایدہ جکدر . برلین ،
بوتون شمالی پروتستان آلمانیانک فکری فعالیتہ مرکز

اولاجق، پروسیا دولته مودوع وظیفه نك حاضر لائماسی
ایچون صاغلانم برزمین احضار اولونا جقدر »

پروسیا ده دارالفنون تاسیساتنه یالکیز عالم لر وفیلسوف لر
اشترک ایتیموردی ؛ شتاین کی حکومت رجالی ده اشترک
ایدیوردی. چونکه ملت قورتاراییله جک، دولت اصلاح
ایده جک باشلرک فکرله، علمله. مجهز اولمالری لازمدی؛
تحصیل کورمه مش، علم و مدنیت ساحه سنه اوغرامامش
رجالک بوکی تشبثانده بالطبع موقعلری اولامازدی .
شتاین، وطنک آنجق فکر و تحصیل قوتیله، دهاطوغر، وسی
معارفله قورتولاییله جکنه ایمان ایتشدی. شتاین دییوردی که:
« بوتون امیدیمز، کنجلیکک تعلیم و تربیه سنده در. برکون
کلوبده بشرک طبایع فطریه سی اساسنه مستند بر اصول
سایه سنده، فکرک کافه قواسی انکشان ایدر، ناظم حیات
اولان دستورلره کسب وقوف ایتک تدریس وادامه
اولونور، الله، قرال ووطن عشق جزئی بر صورتده
اهمال ایدلیه رک کمال دقتله تنیه ایدیلیرسه، ایشته اوزمان
جسماً و اخلاقاً متین بر نسلاک نشوونما بولدیفنی، اوکمزده
پارلاق بر آتینک انکشاف ایتدیکنی کورورز » .

شتاین، جداً یوکسک بردهایه مالکدی. بو پارلاق
فکرلری دوشونن باش، عین زمانده، آتیسندن اودرجه
امین اولمیان بر حکومت آدمی ایدی. او یله بر آدم که،

انك ایچون هر برایشده عجله ایتک ، مثلا تضمینات
حربیه یی اوده مک ایچون پاره بولمق، فرانسه اشغالنده
بولونان یرلری صاتین آلمق ، حکومت واردوی اصلاح
ایلمک الزمدی !

پروسیاده آرتق هرکس قائل اولمشدی که ، یکی
برعالمه داخل اولمق لازمدی . قرون وسطا ئیلکدن
قورتولمق ، خارجی استیلاره قارشى متین و صارصلیماز
برداخلی قوت تأسیس ایده بیامک ایچون یالکز برچاره
واردی : تحصیل و تربیه ، دها طوغروسی صا غلام
ویکیلمز برعزم... کذا غیر مشروع قوتلره قارشى عصیان
ایتک، بومستبدانه قوتلری علم و معرفت شعله سیله سوندرمک،
حتی ایجابنده قهارانه پارچه لایوب ازمک ، وطنک کنج
فکرلری بیننده زوال بولماز براتحاد وجوده کتیرمک
ایچون برنوره شدتله احتیاج حاصل اولمشدی .

برلین دارالفنونی ده ، بوفکرله وبومقصدله تأسیس
ایدلمشدی . دارالفنونه دوام ایدن شاگردان ، وطن
محبتی، علم و معرفت قوتی، فداکارلق حسی ایله یتیشوردی .
فرانسه استیلاسی بوتون دهشتیله باش کوستر دیکی زمان،
طلبه دن بری مکتوبنده آرقداشنه بیان حسیات ایدیور:
« معتقد اول ، الله توکل ایت. فرد محو اولسون؛ فقط
هیئت اجتماعیه قورتولسون . انسان ، فنی برشیئی بذل

وزرع ایللی که ، غیرفانی شیر ترهر ایتسین . بزده وطن
ایچون اوله لم که ، بونجیب تخمدن نجیب میوه لر نشوونما
بولسون « دیوردی . بوسوزلرک همان هر جمله سنده
شلایه ر ماخه رک فلسفه سی حس اولونیوردی .

برلین دارالفنونی ، بوصورتله تأسس ایتدکن
صوکر ، حسیات ملیه نک غیرقابل انفکاک برجزوی
اولمشدی . و اوتاریخدن اعتباراً، سفالت وتهلکه ایچنده
بومعظم مؤسسه یی وجوده کتیرن حکومتک نفسنه خدمت
ایتمکدن بر لحظه خالی قالمامشدی . شلایه ر ماخه رک
تمنای همان حرفیاً ظهور ایتمشدی . برلین شهری ،
بوتون پروتستان آلمانیا نک مرکز فکریسی اولمشدی .
بومحتشم بناده برچوق عالم لر وفیلوسوفلر بتون برنسلک
فکرینی دکیشدیرمه ک چالیشیور، آلمانیا ده (یکی برروح)
وجوده کتیرمه وقف حیات ایلوردی . قانتده، طبق
لوتهرکی ، سلطنت فکریه تأسیسه موفق اولمشدی .
۱۸۱۳ حرتی بومتفکر باشلر ، بوعشق وطنله چاربان
قلبلر ، احتراصدن آزاده ، ملیت محبتله متهیج عالم لر
معرفیله حاضر لاشدی . اوصورتله که ، دارالفنون، بری
صرف علمه ، دیکری حکومته عائد اولق اوزره ایکی
وظیفه تعقیب ایدیوردی؛ فقط ایجابنده برنجی وظیفه سنی
ایکنجی یه فدا ایلوردی . برلین دارالفنونی ، محترم بر

معلمك دیدیكى كې ، سرای قرالی قارشیسندە اخذموقع
ایتمش ، هو هنزوله رن خاندانك جسم فكريسنه نوبتجی
وظیفه سی ایفا ایدیوردی . .

برلین دارالفنونك ايلك درس لرندە (۱۸۰۷-۱۸۰۸)
دورت بویوك معلم بولونمشدی ؛ بومعلملر ایچندە الكهم
سیا ، فیخته ایدی . فرانسه انقلابی (پارس) ی بوتون
دهشتی ایله صارصمایه باشلادیفی زمان ، بوملی غلیانك
مشروعیتنی ايلك اول فیخته انكار ایتمشدی .
فقط شمدی ، پروسیاده اویوشمش ومعطل برحالده
قالمش اولان وطنرورك حسنی اویاندىرمق ایچون ايلك
قیامی اواحضار ایدیوردی . فیخته نك یكانه دستوری ،
آلمان قومنه (امید واعتماد) تلقین ایلکدی . آلمان ملتته
خطاباً ایراد ایتدیكى نطقلرده الكزیاذه لسانك قدرتندن ،
مردانه وسالم برتربیه نك نفوذندن بحث ایدیوردی .
فیخته نك شو سوزلری بالخاصه جالب دقتدی :
« ظن ایدرم ، وطن ایچون هیچ اولمازسه آلمان
لسانیله دوشونمه مزه ، آلمان لسانیله انین وتظلم ایتمه مزه
ممانعت ایدلمز . بونطقلردن مقصد ، لایموت ملیتمزی
ادراك ایدرك ، استقبال ایدیتمزی جدی وبوزولماز برتربیه
اوزرینه بنا ایلهرک ، هرشیئی اجرایه قادر و حقیقی

بروطنيرورك وجوده كتيرومكدرد ... قلبي هييجان وطنله
 مالي برکيمسه ، بالطبع بو حسدن محروم اولانه غلبه
 ايدرد . مظفرتي تأمين ايدن نه قوه بازو ، نه ده قيمت
 اسلحه در؛ متانت روحيه در . وقتيله اجداد يمزك يابدقلىرى
 كبي استقلالنى حقيقه سومكه قابليتلى بر قوم ، يكانه
 غايه سى حرملتلى اسيرايتمكدن واجنبى بر قوتى انكشاف
 ايتديرومكدن عبارت اولان بر قومه دائماً غلبه ايدرد... بويله
 اويوشوقلق و غفلت ايچنده قالاچق اولورسه كز، اسارتك
 بتون فناقليرينه كرفتار اولورسكز. آنلرده: ضرورت،
 اسارت ، غالبك غرور وعظمتى در. اوزمان مملكتكزك
 صوك حدودينه طيقيلوب قاليرسكز ؛ چونكه هيچ بر
 وقت سالم بريول اوزرنده بولونامازسكز . ملتكىزى
 ولسانكىزى غائب ايدرك كنديكزه درجه ثانيه ده برير
 ايدنير ، اوراده تدريجاً عرفكزله برابر محو اولورسكز.
 فقط ، بالعكس ، مردانه قرارلر اتخاذايدرسه كز ،
 او ككزده شرف وحيثيله مالي براستقبالك آجيلديغنى،
 سزك ايچون بك زياده باعث شرف برمليك تهر ايتديكنى
 كوررسكز ، وبوملت ده آلمانلق نامنى هرشيدن شرفلى
 بر درجهيه ايصال ايدرك جهانى احيا ايدم بيلير .

فيخته، بوعلوى سوزلى فرانسزلر (برايى اشغال
 ايتدكلى كون (آقاده مى) ده سويليور ، طيشاريده

عمومی برهیجان ایچنده، آقاده مینک پنجره لری آئنده،
 بورو سسلری عکس انداز اولیوردی. فرانسر اردولری
 مملکته تجاوز ایدیورلر، فقط حریت فکریه تعرض
 ایتیمورلردی. آقاده می، لبالب طولمشدی. بوراسی عادتاً
 قبلره امید و تسلی و یرن، روحه متانت الهام ایدن،
 یارده لی و منکسر قبلره مظلوم بولوطلر آره سندن پارلاق
 برمنظره استقبال کوسترن برمعبد ایدی. فیخته نك یاننده
 شلایه رماخه ركه ده صداسی ایشیدیلیردی. خلقه دنیوی
 سعادتلرک قیمتسزلکی آکلاتیلیر، جسمی محو ایتمکدن
 باشقه برشی یاپامیان بردشمندن هیچ بروقت قورقومایه جنی
 اثبات ایدیلیوردی. آنلرک فکر نجه وطنی فلاکتلره
 دوچار ایدنلر جبر و تضیق ایده بیلیرلر، پادقلری ایشلری
 محق و معقول کوسترمک ایستلر، کذا ایشله دکلری
 جنایتلره قارشى ملتک لسان شکایتی ظلملره قاپاته بیلیرلردی؛
 فقط فکرک سلطنت و حاکمیت قارشى هیچ برشی
 یاپامازلردی. جدی برغیرت، ناموسکارانه برعزم،
 اساسلی برتریه، فکری براتحاد، مظلومه هر زمان غلبه
 ایده بیلیردی. چونکه وجود محو ایدیلیر؛ فقط فکر،
 اولانجه شدتیه حکمران اولمقدن منع ایدیه مزدی.

پروسیا علماسنک بونظریه سی، رجال حکومتکده
 افکارینه مطابقدی؛ بو حقیقته شتاینده قائلدی. اوده :

«غائب ایتدیکی معنوی، دینی و وطنپرورانه اعتقادلرتاقین، وفداکارلق حسی تعمیم ایدیلهرک ملتک تصفیة افکارینه چالیشمالیدرکه ، بوصورتله کنجلاهشن ملتله برکون کافه مقدساتی قورتارمق ایچون میدان مجاهدهیه آتیلmq ممکن اولابیلسین ! » دییوردی .

برلین دارالفنونی آچیلدقدن سوکرا، بو وطنپرورانه مؤسسهیه اک زیاده ویلهلم فون هومبولت حیات ویرمهک موفق اولمشدی . هومبولت ، دارالفنونه مقتدر معلملر بولیور ، ایلک سنه ایچون ۲۰۰۰۰۰ فرانق تخصیصات آلفه موفق اولیوردی . فیخته ، دارالفنون مدیری تعیین ایدلمشدی . مارشال داوود، ناپولئون بومؤسسهدن خبردار ایلدیکی زمان ، پروسیانک ایلک وطنپرورلک آبدهلرندن برینی رکز ایتمش اولدیغنی سویلیوردی .

آرتق جسماً سقوط ایدن پروسیا ، فکراً تعالی ایتمک ایستیوردی . ملتده تربیه فکریه اولمادجّه، بوتون فکرلر حریت وطن غایه سیله برلشمدکجه، بوتون قیلر وطن عشقیله ضربان ایتدکجه ، پروسیانک خلاصی امکان خارجنده اولدیغی آرتق ادراک ایدیلیوردی . خلقلک فکراً تعالی سنه معطوف بو فعالیتله عسکرلرده اشتراک ایدیوردی . شارنهورست برلینده بر (عسکری آقاده می) تأسیس ایدیور ، مستقبل ارکان حربیه هیئته محتتم

براساس حاضر لیوردی. قلاوزه ویچ بو عسکری مؤسسه ده
آلمان فن حربی تأسیس ایدیور ، حادثات تاریخیه یی
اصول تحتده تحلیل ایلوردی .

برزمانلر هه رده ر: « طبایع بشریه نك یكانه غایه سی
انسانیت اولدینی ایچون ، یالکز بسیط بر تربیه انسانیه
کافیدر » فکرنده بولونمشدی. صوکر ا شیلله ر، آلمانیا نك
بوداهی شاعری، (یونغ فراو ، ژان دارق) ی یازدقدن
صوکر ا ، بوتون آمانلره خطاباً : « ای آمانلو ، سز
برملت وجوده کتیره جکز دیه بیهوده چالیشیورسکز.
یالکز انسان اولکز، بو کافیدر . » دیمشدی. اوزمانلر،
اخوت بین المللی کبی جاذب نظریه لر آمانلری وطن محبتدن
آزاده یاشاتمشدی .

غالب ر قلنجلرینك اوجلریله کاشاتك خریطه سنی
دکیشدیرمکه مشغول اولدقلری حالده ، آمانیاده عطالت
ولایقیدیدن باشقه برشی کورولمشمدی . فقط فیخته نك
نظریه لری ایله شلایه رماخه رك وطنپرورانه فکرلری
انتشار ایدنجه ، بالخاصه وطن اجنبی استیلاسی آلتنده
پریشان اولنجه، هر کس بو فکرلرک مضراتی آکلامش،
اولانجه فعالیتی ایله وطن نامنه چالیشمایه باشلامشدی .
پروسیاده وطن محبتی اودرجه غلیانی بادی اولمشدی که،
دارالفنون طلبه لری خفیاناً اتفاق ایدرک برکیجه فرانسر

عسا کرینی کاملاً بوغازلامایه تشیث ایتمشلر ،
 وطنلرینی بو صورتله قورتارمایی کوزه آلدیرمشلردی .
 برلین دارالفنونی ، فرانسز استیلاسنه قارشى ظاهراً
 يك متحمل کورونمیشدی . حتی ۱۸۱۲ ده روسیه
 سفرینه کیدن فرانسز عسکرلرینی آلقیشلامقدن ده کری
 طور مامشدی . فقط قارشیسندنه کی قوتك ضعفنی حس
 ایدر ایتمز ، وطنپورلکده هرکسه تقدم ایتشدی .

شاعیر هاینریش هاینه دیورکه : « وقتا که جناب
 حق ، قارلر وقازاقلر ناپولئونك اك مکمل عسکرلرینی
 محو ایتدی ؛ ایشته او زمان اجنبی بویوندیریغندن
 قورتولمق ایچون بزدهده غایت شدتلی بر آرزو پیدا
 اولدی . نیجه زماندن بری تحمل ایتدیکمز بو اسارته
 قارشى قبلریمز اك مردانه برحدتله طوتوشمایه باشلادی .
 کوزل نغمه لر ، قیمتسز شعرلر بیله ، بزى غلیانه
 کتیردی . ایشته او زمان ، حریتی جنك وجدال ایله
 قازاندق . »

بو جنك وجداله ، برلین دارالفنونی ده بوتون
 طلبه سیله اشتراك ایتمشدی . جتی حریت حربنده ،
 یالکز طلبه دن قرق اوچ تلفات وبر چوق مجروح
 واردی .

دارالفنون ، مساعیسنه حربدن سوکراده دوام

ایدیور ، مظفر جنراللره دو قنورا دیپلوماسی تقدیم ایلوردی .

برلین دارالفنونی بو فعالیتده دوام ایتدیکی صرهدده ، (هایدلبرغ) دارالفنونی ده اسکی آلمان خاطراتی احیا ایدیوردی . غیرمقاردرشلر آلمانلرک اسکی حکایه لرینی ، کویلو افسانه لرینی طویلایورلردی . دیگر طرفدن اسکی آلمان شرقیلری ده جمع اولونیور ، اساسلی بر ملیت وجوده کتیرمک ایچون ماضینک مبجل رابطه لری تأسیس ایدیلوردی . او درجه ده که ، شاعر فون شه نقدورفک دیدیکی کبی ، « ماضی یه دیندارانه مفتونیت لمه لری قارشیسنده بوتون کوکسلر قاباریوردی » .

هر طرفده ، وطنک تاریخی احیایه ، خاطرات ماضیه یی تلفیقه ، آلمانلغه متعلق شیلرک دیندارانه بر دقله حفظنه غیرت اولونیوردی .

آرتق مطبوعات ده بو غلیانه اشتراک ایتمشدی . بوتون غزته لرده فرانسه یه قارشى عداوتک تاریخی سبیلری آکلاتیلور ، میرابو بیله : « حرب ، پروسیانک صنایع ملیه سندنذر » دییوردی . شاعرلر کمال فعالیتله شعرلر انشاد ایدیورلردی ؛ فقط بوتون شعرلرده صنعتکارانه بر بدیمه خیالیه تعقیب ایتمکدن

زیاده افکار سیاسیه نظر اعتباره آلینیوردی . آلمانلغک روحی بوتون چپلاقغیبله میدانه قونولیور ، بوتون شعرلر پروسیا حریت حربنه روحلری وودماغلری حاضر لایوردی .

شاعرلر آرده سنده ناپولئون علیهنده ایلک دفعه شعر یازان ، قلايست اولمشدی . هاینریش فون قلايست ، عسکر برعائله دندی . اون طقوز یاشنده ضابط اولمش ، ۱۷۹۵ سفرنده بولونمش ، درت سنه ضابطلک ایتدکن صوکرا استعفا سنی ویرمشدی . قلايست ، روصویه فکر آ صوکه درجه مجلوبدی . روصونک فلسفی نظریه لرینی فعلآده تطبیق ایتک ایستردی . قلايست ، کنیج برقیزه عاشق اولمش ، سوکیلیسنی تمام بش سنه مدت اکتساب معرفته مجبور ایتمشدی . نهایت قیز جغز بو عذابدن اوصانارق بر معلمه ازدواج ایلمشدی . قلايست ، سوکیلیسنک عشقیله کریان ، روحنی تسلیه ایچون سیاحته قرار ویرمشدی . (بولونیا) دن کچرکن فرانسز عسکرلرینی کورمش ، فرانسز اردوسنه کوکللو بیله یازلق ایسته مشدی .

فقط ۱۸۰۷ دن صوکرا قلايستک حسیات وطنپر - ورانه سی جدا غلیان ایتمشدی . قلايست بوتون موضوعلرینی اسکی آلمان غنعاتندن انتخاب ایدیوردی . اون سکزنجی عصرده آلمانیاده خارق العاده برفرانسز پرستلک حکم فرما

اولیوردی. هه رده ر ایله له سسینغ بوتما یلاته قارشى صوك درجه مجادلانده بولونمشلر ، بوكا یكاته چاره اولمق اوزره آلمان ادبا و شعراسنك هانكى منبعدن ملهم اولماری لازم كله جكنی آكلا تمشلردی . آلمانلرده (رومانیتیزم) بوضورتله وجوده كیش ، هاینریخ فون قلايستده بو مكتبك ايلك مؤسسلرندن اولمشدی . قلايست پروسیا - لیلرده وطنپرورلك حسنی اویانديرمق ایچون پروسیا تاریخنك بودورلرندن موضوعلر انتخاب ایدیور ، (هرمانك محاربه سی) نامیله یازدیغی بر فاجعه ده خلقك وطنپرورانه حسیاتی غلیانه کنیریوردی . مثالا فاجعه ده هرمان شویله دیوردی :

« قادیلر كزی وجو قفلریكزی طوبلامق ، آلتون وكوموش قابلریكزی آریتمك ، اینجیلریكزی و مجوهراتكزی صاتق ، تارلالریكزی خراب ایتك ، سورولریكزی كسمك ، اكده كلر - یكزی یاقق ایستیور میسكز ؟ ایشته اوزمان بن وارم ! » .

قلايست دها صوكرا (پرنس فون هامبورغ) نامیله برپیه س یازیور ، بوپیه سده بر پروسیا جنرالی تصویر ایدیور . بو جنرال براندبورغ اکتورینك امریغی دیکله - میور ، فقط وطنی قور تارییور . دیوان حرب انی اعدامه محكوم ایدیور ، فقط وطن عفو ایدیور . فاجعه نك صوكنده ده : « قهر اولسون براندبورغك بوتون دشمنلری ! » دییه بر فریاد ایشیدیلور .

فلايستك بويه سلى، اوزمانلر بالطبع اوينانامش،
مع مافيه آلدن آله كچه رك هر كسك قلىنده ايجاب ايدن
تأثيرى حاصل ايلشدى .

بودورك اك بيوك واك وطنرور شاعرى آرند
ايدى . آرند عين زمانده (پان جرمانيزم) ك ده موجدى
اولمشدى . آرند : « بويوك آدملىر بويوك ملتىردن يتيشير،
وطنرورلك اولمازسه بويوك ملتىر بولونماز » دييوردى .
آرند ، كنجلكنده فرانسه ده سياحت ايتمش، ۱۸۰۶ ده
(افكار زمانه) ناميله نشر ايلديكى اثرده آلمانىانك
فلاكت مستقبلى سنى استدلال ايلشدى . آرندك اثرنده
حس ايتديكى شيلر ، آز بر زمان صوكر كاملاً ظهور
ايتمشدى . فى الحقيقه ۱۴ تشرين اول ۱۸۰۶ ده بويوك
فره دريقتك وجوده كتيرديكى قراللىق محو اوليور، آرند
بواننده (اسوه چ) ه التجا ايدى يوردى . ۱۸۰۹ ده
تكرار وطنه كليور ، بر مدت صوكر تبديل قيافت
ايدرك روسيه يه ، شتاينك ياننه كيدى يوردى . آرند
۱۸۱۲ ده اوراق بر قطعه ايله آلمانىاي آياقلا ندير مق
ايسته مش ، آلمانلىر ايمپراطور عليهنه تشويق ايچون بر
چوق اثرلر نشر ايتمشدى .

از جمله روسيه ده نشر ايتديكى رساله لر آلمانىانك بر
اوجندن او بر اوجه قدر انتشار ايلشدى . فقط نابولئون

اردوسی مغلوب ومنهزم، روسیه دن چکلد کدن صوکرا،
 آرندده وطنه ککش ، حرب شرقیلرینی بوصره ده نشر
 ایتکه باشلامشدی . آرتق آرند بوتارینخن اعتباراً
 حریت حربلرینک الک آتشین، الک جوال شاعری اولمشدی .
 مثلاً بر شعرنده: «الله دمیری یارآندی، چونکه انسانلری
 اسیر ایتدیرمک ایسته مدی ! » دییه باشلایور ، مردانه
 سوزلریله بوتون آلمانلری غلیانه کتیریوردی . بوتون
 شعرلرنده آلمانلری (ارثی دشمنلر) ینه قارشی تشویق
 ایدیوردی . آرند ، روحاً، وجداناً، فطراً آماندی.
 مدت حیاتنده فرانسرلغه قارشی مجادله ایتمش ، آلمان
 فضیلتی ، آلمان قیافتی ، آلمان عادتتی ، آلمان لسانتی
 تجیل ایلمشدی . هان متادیا آلمانیانک بروطفه صمدانی
 ایله موظف اولدیغنی ایلرییه سورردی . آرندک یکانه
 مقصدی ، ده ۱۸۱۵ ده (آلزاس) ی آلمانیا یه الحاق
 ایتدیرمک، فرانسه بی آدم عقللی ازمکدی. ینه اوتارینخنده
 آلمانیانک ۱۸۷۰ ده تشکیل ایده جکی هکمونیا یی تصور
 ایدیور : « آلمانیا تارینخنده یکی بردور آچایه صوک
 درجه احتیاج واردر . پروسیا عاقلانه حرکت ایتک
 ایستورسه ، بوباده پیشوا اولمالیدر . مملکتده ایی
 فکرلر تلقینه آنجق مکمل بردارالفنون ایله حربه جدی
 برحاضرلق خدمت ایده بیلیر . » دییوردی .

ویانه معاهده سندن سوکرا آلمانیاڼک پارچالانسی ،
 متفرق قالماسی آرندی دلخون ایدیوردی . آرند، آلمان
 اتحادینک اک حرارتلی طرفداری ایدی . هاردنبه رغ ،
 کنديسی (بون) دارالفنوننه معلم تعیین ایتدیرمشدی ؛
 آرند ، بوراده بوتون شاگردانه کندی فکرلری
 تلقین ایدیوردی . برمدت سوکرا ، طلبه یه سیاسی
 فکرلر تلقین ایلدیکی ایچون معلملکدن انفصال ایتدیرلمش ،
 ۱۸۴۸ ده آلمان پارلمنتوسنه اعضا انتخاب اولونمشدی .
 آرند ، سن شیخوخته کلدیکی حالد یه شعرلر یازیور ،
 خلقی فرانسزلر علیه تشویق ایدیوردی . مثلاً آلمان
 وطنی نره سیدر ؟) دییه یازدینی منظومه ده شو صورتله
 بیان حسیات ایدیوردی :

« آلمان وطنی نره سیدر؟ پروسیای ، صوابی ؟ باغلق
 وباغچه لك رایغی ؟ مارطیلرک اوچوشدینی بالطقی ؟ آه ، خیر .
 خیر ، خیر ! آلمان وطنی دها بویوکدر .
 آلمان وطنی نره سیدر؟ باویه رای ، ایستیریای ؟ حدود
 طاوورلرینک اوزاندقلری یرلری ؟ حدود خلقنک دمیردو کدکلی
 اولککلری ؟ آه ، خیر . خیر ، خیر ! آلمان وطنی دها بویوکدر .
 آلمان وطنی نره سیدر ؟ پومرانیای ، وهستفالیای ؟ ساحل
 قوملرینک صاورولدقلری یرلری ؟ طونه نك ایکیتیلرله آقدینی
 صحرالری ؟ آه خیر . خیر ، خیر ! آلمان وطنی دها بویوکدر .
 آلمان وطنی نره سیدر؟ سویله بکابوبویوک وطنی ! اسوپجره .
 ایلرک دیاریمی ؟ تیرویلی ؟ بوراسی ده ، بورا خلقی ده فنادکادر .
 آه ، خیر . خیر ، خیر ! آلمان وطنی دها بویوکدر .

آلمان وطنی نره سیدر؟ سویله بکابو بویوک مملکتی . هیچ شبهه سز ، آوستریا اولاجق ؛ ظفر لر ، شانلرله مالی آوستریا . آه خیر . خیر ، خیر ! آلمان وطنی دها بویوکدر .

آلمان وطنی نره سیدر؟ سویله بکا بویوک مملکتی . آلمان لسانی نره لرده عکس انداز اولیورسه ، آلمان خالقنه نره لرده تحمیدات ایدیلیورسه ، اوراسیدر . ایشته قهرمان آلمان ، سنک وطنک !

ایشته آلمان وطنی اوراسیدر . اُک اوفاق برتماسی نره ده عهد و پیمان یرینه کچورسه ، صداقت وفدا کارلق کوزلرده نره ده لمعان ایدیلیورسه ، وطن عشق نره ده قلبلرده طوتوشیورسه آلمان وطنی اوراسیدر . ایشته قهرمان آلمان ، سنک وطنک . ایشته آلمان وطنی اوراسیدر . غضب وحدت فرانسز غرورینی نره ده قیریورسه ، هرفرانسز بزه نره ده دشمن ایسه ، هر آلمان بزه نره ده دوست ایسه ، ایشته اوراسیدر . اوراسی ، بوتون آلمانیا به داخل اولالیدر ! »

آرند ، خلقه وطنلرینک حدودینی کوسه تر دکدن صو کرا بوتون (آلمانلره) خطاب ایدیور :

« ایشیتیمور ، کورمیورمیسک؟ روحکده بر حجاب حس ایتیمورمیسک؟ کندیکله بو مایمون فرانسز لری استهزا ایتدیریورسک ! ناموس خرسز لرینه ، حریت غاصبلرینه ! دینک بو قدر هاره قاتلانیورسک ! حال بوکه وقتيله اجدادک بارلاق قیلج سسلرندن حظ ایدرلردی .

فرانسز اولقی ، عین زمانده کندیمزه آلمان دیدیرمکی ایستیورز . صو کرا ، بابالریمزک هاله شان و شرفنی کیرلتمک و بیرتمک !

آرتق یتر . بو خدعه کارجانواری تپه له مک زمانی کلدی .

هردياردن ، اوزاقدن ياقيندن انتقام آوازه سي عكس انداز
اوليور . آلمان سسي متين وطنان ايشيديليور . صوك بهارده
روزكارك قوروياقلى صاووردني كبي بواجني رذيلارخنده
محاربه لك كورولتيلري ايچنده سيلوب سوپوريور .

آرتق حریت بايراقلى يوكسكدن طالعه لاندريك . بورولري
مغرورايه اوتدريك ؛ دهشته واولومه رفاقت ايتسينلر . قاتللى
اولديك . جاندن انتقام آليك . ايله كه ، هنهر وایرماق ، حتی
اك كوچوك برمنع آل طالعه لرله يوارلانسین !

راين باغلى مشعع بركونشله فروزان اولونجه قدرطاغلى
وواديلر ، اورمانلر و تپه لر آره سندن كچسين . »

دييوردي . آرنك شعرلى پك آتشين ايدى ؛ وطن
محبتى ، دشمن عداوتى ايله پرغلياندى . آرنك ديكر بر
منظومه سنده ، (اسكى ويكي آلمانيا) سنده ، مفاخر
اجدادى تجيل ايديور ، كنجلره شجاعت و حماستى ،
طوغرولنى ، الله قيرقوسى و وطن قايقوسى ايله نه ده جه
انديشاك اولمالرى لازم كلديكنى تصوير ايديوردي :

« بابالريمز ، آرسلانلر كبي شجاعت كوسترملكه نام آتشلردى .
قادينلاشمش كيمسeler آنلره هيولانامى ويررلردى . قئنجلىرى
درينلره و اوزاقلره قدر اورر ، مزراقلى باركيلرى و سواريلرى
دهلر ، شمشك كبي مزراقلى وزرهلرى پارلادى . اللهدن
باشقه كيمسه دن قورقازلر ، طوغرواقدن باشقه دستور
بيلمزلردى .

رومادن چيقان قانلى حيدودلر كاشناق يغما ايديورلردى .
شرابه ، قادينه ، آلتون ، حظوظاته صوصامشلردى . « جناب حق

دنیا یی روما ایچون ، رومالیر ایچون یاراتدی !» دییه اوکو-
نورلردی . کندیلرینه فاتح سوسی ، محاربه لر حاکی نامی
ویرلردی .

ایشته اوزمان ، جرمنلر میدانله چیقدیلر . بایراقلر آچارق،
صفارله موزیکه چالارق (طونه) و (راین) دن کلدیلر . جسور
وایی بوره کلی (ویقاند) لر ، دانسه کیدرکی حربله کیدیورلردی .
ایری مزراقلرینی ، زورلی قلنجارینی قانلرله بویایورلردی .

حریت و ناموس ، حق و حقیقت و وطن ایچون چارپیشور-
لردی . بوسبیدن جانی اردولری قوم کی صاورولدیلر . ایکلرین
قوملرک اسیرلرینی زنجیردن قورتاردیلر ، جبائی محو ایتدیلر ،
یکی برعالم وجوده کتیردیلر .

ایشته اسکیدن آلمانلر بویله ایدی . ای انلرک حفیدی ،
سن شمدی نه سک ؟ کندیکی برکولک کی قیرباچلاتیور ، جسورانه
برموت قارشیسنده قورقو کدن تتره یورسک . اطرافکی آغاچلر
آلش ، اتمککی قورقه قورقه ییدیورسک .

کولونچ مایمون قیافتلی فرانکلرک حیلله سنه آلت اولیورسک .
اولرسنی برآیی کی اویناتیور ، سنده اوینایور ، وهیج
سکی چیقارمیورسک . برونکه حلقه یی ، آغزیکه کی طاقشسک .
آرسلان برطاوشان ، کیلان برقیصراق اولش .

آرتق یتر ، سلاح باشنه ، سلاح باشنه ! چابق ، خلاصکار
دمیره ! حریتی استرداد ایچون چابق ، قانلی برانتقام ! آچ
بایراقلرکی ، چیقار پارلاق قلنجکی ! نجیب اجدادیکک ، حر جرمنلرک
احفادی اولدیغکی کوستر !

آرتق یتر ! کورله ، باغیر ! مقدس غضبکی کوستر !
تپهلردن و طاغلردن نفیرلر اوتدیره رک ظالمی قورقوت ! انتقام
بورولری چال ! »

آرندك بوپرغلیان ، حرص انتقام ایله مالی شعرلری
 آلمانیا ده پك زیاده جای قبول بولیور ، هان بوتون آلمان
 وطنپرورلرینك حسیاتنه ترجان اولیوردی . آرندك
 مقصدی آلمان کنج لرنده جدلرینك مفاخرینه ، جنکا ورانه
 حیاته ، مردانه معاملاتنه محبت او یان دیر مق ؛ آلمانلغی
 مقدس طانیتمق ؛ ملتی چالیشدیر مق ؛ خصملرینه قارشى
 چالیشمقله تقدم ایدرك انتقام آلق ایچون بو آتشین
 حسلری محرك یكانه اتخاذا ایله مکدی . آرندك بوتون
 بو شعرلری ۱۸۱۲ سنه سنك محصولی ، حریت حربنك
 مقدمه سی ایدی . ملت ، بو شعرلرده روحنك غداسنی ،
 فعالیتك غایه سنی ، وطنك سعادتنی ، ناموسنك خلاصنی ،
 حریتك استردادینى کوریور ؛ قلبی ، وعدلر و پارلاق
 آتیلر کوسترن بو منظومه لرك آهنگیله پر ضربان ، او یانیور
 و چالیشیوردی .

آرنددن صوگرا فرانسه علیهنده شعرلر انشاد ایدن
 دیگر بر شاعرده ، کورنه ردی . کورنه رده وطنك فلا -
 کتندن غلیانه کلنلر دندی . کورنه ر ، پروسیانك بو فلا کتندن
 متأذی اولیور ، ملکتنك ناپولئون اردولری قارشیسنده
 مضمحل و پریشان اولماسنه قارشى : « بو حرب بر تاج
 ایچون دکلدر ؛ بر محاربه صلیبیه ، بر حرب مقدس در .
 حقوق ، عادات ، فضیلت ، اعتقاد ، وجدان ، ظالم

یونلرک هپسنی قلمزدن قوباردی . « دییه فریادایدیور ،
پروسیا خلقنی حریته دعوت ایلوردی .

کورنهر ، ۱۸۱۳ ده ، پرستش درجه سنده سودیکی
نشانیلسدن آیرلش ، (لوتچوو) معیتده کی آوجی
قطعاته داخل اولمشدی . (لوتچوو) ، پروسیا قهرمانی
بیکباشی شیلک آرقداشی ایدی . بونجیب قهرمان بر
کوکلو مفرزه سی طوپلامش ، بومفرزه یه دارالفنون
طلبه سی ، شاعر لر ، سیاسیلر ، آلمانیا نك یوکسك طبقه سی ده
داخل اولمشدی . بونلر هپ وطن محبتله غلیانه
کله رك حریت حربنه پینشوا اولق ایستیورلر ، کچدکلی
شهرلرده خلقی غلیانه کتیریورلردی . ۴۲۰۰ کشی یه
بالغ اولان بوقطعه ، فرانسلرک اوراق مفرزه لرینی
صارصیور ، هر آقشام ایچلرندن برشاعر حربه دائر
شعرلر انشاد ایدیوردی . کورنهرده بونلر میاننده ایدی .
اوده برشعر انشاد ایتیش ، (لوتچووک مدهش هجومی)
دیمشدی . کورنهر بوشعرنده آلمان صولتنی شو صورتله
تصویر ایدیوردی :

« اوراده ، اورمان جوارنده ، کونشه قارشی پارلایان
نهر ؟ دیکله . کورولتو لایققطع یاقلاشیور . مدهش برکتله ،
مظم صفرله ایلریلیور . پارلاق بورولرک صدالری ایشیدیلیور ،
روحی دهشتلر ایچنده براقیور . اوزمان قرانلغک ایچنده آرقداشلر
شوجوایی ویریورلر : لوتچووک مدهش ، قیاسی یه هجومی .

قارانلق اورمانده کزن ، طاغدن طاغه آشان کیمدر ؟
 ایشتهینه کیجه پوصولری ! هوررا صدارلی ایشیدیلیور .
 فلنطه لر عکس انداز اولیور . قاتل فرانسزلر یرلره یووارلانیور .
 قارانلق ایچنده ، آوجیلر شو جوابی ویریور : لوتچووک مدهش ،
 قیاسییه هجوی .

باغلرک نشوونما بولدینی ، راینک کوپوکار صاحبدینی
 یرلرده قاتلر کندیلرینی سربست صانیورلردی . فقط برقاصرغه
 کبی عسکرلر یاناشیور ، مکمل سلاحرله اوزرلرینه آتیلیور .
 دشمن ساحلارینه صجرا یور . قارانقلر ایچنده یوزلر شو جوابی
 ویریور : لوتچووک مدهش ، قیاسییه هجوی . »

کورنهر ، شعرینه بو صورتله دوام ایدیور ، وطن
 محبتی بوتون فضائله تجیل ایلوردی . فقط بومحاربه -
 لرك برنده کندی ده فدای جان ایتش ، اوتهدن بری
 تصور ایله دیکی اولومه نائل اولمشدی . فی الحقیقه کورنهر
 وطنی اوغرنده فدای جان ایتک ایستیور : « حریتسز
 حیاتک هیچ برقیمتی اولاماز . آلمانیا یی یا حر کوره جکزه ،
 ویا حر بر صورتده مسعود اجدادیمزه ملاقی اولاجغز .
 اوت ! اولنلر مسعود و حردرلر . » دیوردی . ارقدا -
 شلری کورنهرک جسدینی برمیسه نک آلتنه کومشله ،
 صوکر ا بسبتون غلیانه کلهرک فرانسزلر اوزرینه
 آتیلمشلردی . بومجادله لر حقیقه شدتلی ایدی .
 کورنهرک ارقداشلرندن بری :

« کورنهر ! یانکه کلیورم ! » دییه باغیرارق دشمن

اوزرینه آتیلیور ، اوبری قلبندن اورولور اورولماز :
 « وطن ایچون اولمک بختیارلقدیر ! » دییه باغیریوردی .
 کورنهر ، بودورک وطنپرور بر شاعری ایدی .
 یکریمی ایکی یاشنده بر فرانسه قورشونیه تلف اولان
 بو شاعر ، آلمان اتحادینی بوتون اثرلرنده غایه اتخاذا
 ایتمشدی .

آلمان تاریخک بوصفحه سنده شاعرلرک تربیه افکاره
 یک بویوک خدمتلی طوقونیورایدی . ماقس فون
 شه نکندورف ده بو شاعرلردن بری ایدی . شه نکندورف
 کوکللو اولارق (لایزیغ) محاربه سنده بولونمش ،
 محاربه ده آتی اورولمشدی . محاربه دن صوکر اشتاین ،
 بوبویوک شاعرک بوتون شعرلرینی توزیع ایتدیرمش
 ایدی . شه نکندورف پارسه قدر ککش ، اوزمان بوتون
 موجودیتیه آلمان اتحادینی تلقینه باشلامشدی . شه نکند
 رفته ، معاصرلی کبی ، آلمان قهرمانلرینی ، شیل ،
 شارنوست و آندره آس هوفهری تجیل ایدیور ،
 اسویچره لیلری بیله آلمانلره برابر حربه تشویق ایدرک :
 « حریت ایچون اولمکده ذوق یوقیدر ؟ لاهوتی سوزلره
 وشعله لره قارشى سونمش ، ساکن طوریبورسک . بیطرفلق
 کوستیریور ، بزمه برابر اولمبورسک . آه ، سوندیرک چابقی ،
 آلب طاغلرنده کی آتشلری ! »

دییه فریاد ایلوردی . شه نکندورف ، حریت

شاعرلرینک ال‌دینداری ایدی . آنک ایچون دین، یکانه سائق ایدی . فقط بودورک شاعرلرندن روقکرت ، آنلرک کافه‌سنه تقدم ایتشدی .

رووقکرت ، بودورده آلمانانک ال‌بویوک شاعری ایدی . شعرك هر نوغنده درایت واققدارینی ابراز ایتشدی . ۱۸۰۹ ده آوستریا اردوسنه کوکلو کیرمش، ۱۸۱۳ ده خسته بولوندیغی ایچون حریت حربلرینه اشتراك ایدمه‌مشدی . فقط آلمانلرک تعیری وجه‌ایله (زرهللی صونه) لریله معنأ اولسون اشتراك ایتمکدن خالی قالمامشدی . مثلاً (صدای حرب) ده آلمانلری شوصورتله حربله تشویق ایدیوردی :

« ای چفتجی ! حالا صبانکی براقایا جقمیسک؟ نیجه زماندر اوشاق‌کی سوردیك یتشدی .
صبان دمیریکی چیقار، قلیج‌کی قوللان . دشمنک ملعون
چهره‌سنده اولکلر آج .
ای چوبانلر، براق‌دکنکلریکزی! غائب اولان قوزولریکزی
آرتق آراماییکزی . برکون کله‌جک ، سزیه کنیدیکزی امنیتده
کوره‌جکسکزی .

روحک ووجودک مالکدن ده‌ا معزدر . یاوروک‌ده،
زوجه‌ک‌ده معزدر . ناموسک ایسه هپسندن مقدسدر .

قوجامش چاملریکزی الا آن یوکسک کوریورمیسکزی ؟
نره‌ده‌سکزی ، ای‌اسکی آدملر ؟ دشمن وطنه‌کیردی . زوجه-
لریکزی ، اولادلریکزی تعرضه اوغرادى . بو حقارت ، آنجق

قائله تمیزله نیر . بیتاب وطنی کنجشدیرمک ایچون بوکا لزوم واردر .

قالقک ، وطنی دشمن قائيله برکتلندیرک . «
صوکر (مؤثر صدا) ده عسکرلکی ، وطن
اوغورنده ، عسکر صفلی آره سنده ، محاربه دومانلری و
طوب کورولتولری ایچنده عکس انداز اولان بورو
سسلرینی شو صورتله تقدیر ایدیوردی :

« آه ، بورونک مؤثر صداسی ! سفرايچون بورو سسنى
ایشیدیر ایشیتمز کیتدم . باشقه برسس نه قدر کسکین ، نه قدر
یوکسک اولورسه اولسون ، بنی دعوت ایتسه ، قولاعم
بیله ایشیتمز . چونکه بورونک ، چونکه بورونک سسی اوقدر
مؤثردرکه .

آه ، بورونک مؤثر صداسی ! قاپیده ، بابام آنام آه
وانینلرله بنی چاغیریورلردی ؛ آنهم ، بابام ، صوصک سز !
آرتق سزی دیکلیهم . بنم دیکلیه جکم یالکیز برسس واردر .
چونکه بورونک ، چونکه بورونک سسی اوقدر مؤثردرکه .
آه ، بورونک مؤثر صداسی ! کوشه ده ، اوتهدن بری
یائنده اوطوردیم یرده ، نشانیم آیاقده ، ألم وکدردن کوز
یاشلری دوکیور ، « آه ، نه فلاکت ، کوزل نشانیم ، دلبر
نشانیم ، آرتق سنی دیکلیهم . چونکه بورونک ، چونکه
بورونک سسی اوقدر مؤثردرکه !

آه ، بورونک مؤثر صداسی ! یانعه ، محاربه اورتاسنده
قاردم ، الوداع دییه باغیریور . اوتهده برکه ضربه سی اونى
لوله لرله حضورموته ایصال ایدیور . فقط قولاقلم برشی
طویور . چونکه بورونک ، بورونک ، سسی اوقدر مؤثردرکه !
آه ، بورونک مؤثر صداسی ! سفرده بر بورو سسی قدر

دنیاده هیج برشی بنی جذب ایدہ من . ائک دعوتی ، ناموسک
دعوتیدر . اولومہ ، مزارہ دعوتدر . فقط بودعوت بنی ہیج
اور کوتمز . چونکہ بورونک ، چونکہ بورونک سسی او قدر
مؤثر درکہ !

روقمکہ رتک شعرلری بالخاصہ آہنک وسلاستی ،
وضوح خارق العادہ سیلہ تمیز ایدیوردی . آلمانانک بو
وطنپرور هوغوسی ، عین زماندہ مملکتک آتیسفیدہ
دوشونیور ، سیاستدہ آلمان اتحادینہ طرفدار بولو -
نیوردی . حتی آلمانیا هنوز ناپولئونک استیلاسی آئندہ
ایکن ، وطنداشیلرندن برقسمنک کندیلرینہ موقت
برسعادت تأمین ایتک ایچون وطنی فلاکتلرہ سوروکلہین ،
ذلت ومغلوبیت آئندہ ایکلہتن ، مسلسل ظلملر ایشلہین
برقوتہ ، ناپولئونہ سرفرو ایتسندن غلیانہ کلیور : « بر
قارتال شہہ سز دہا اوزون مدت شان وشرفلہ مجادلہ
ایدہ بیلیر ؛ فقط سز ، ای اونک پیشندہ کی آوقوشلری
وقارغلر ! سزک استقبالدہ نائل اولہ جفکزر مکافات ،
ذلت ولعتدن باشقہ برشی دکدر ! » دییوردی .

روقمکدرت آلمان اتحادینہ صوک درجہ طرفدار
ایدی . برچوق منظومہ لرندہ بو اتحادی تصویر ایدیور ،
حتی پروسیا اردولری فرانسدن مظفراً دوندکلری
زمان ، آژاسی بوتون روحیلہ سلاملایور : « بورادہ
آلمان عرقدن برپرس اوطوراجق ، بورایی اومحافظہ

ايدە جك ، دىيوردى . صوكرا ، (اوچ آرقداش)
منظومه سنده آلمانلر ك خارجى دشمنلره قارشى داخلاً
اتحادىنى ، آلمانلق نامى آلتندە متحد بر قوت تشكىلىنى
شوصورتلە توصيه ايدىيوردى :

« اوچ آرقداش ايدىلر ؛ همان هر محاربه دده متحداً حرکت
ايدە جك وجه ايله برلشەرك دهشتلە چارپيشورلردى . برى آوستريالى ،
اوبرى پروسيالى ايدى . هېسى دده وطنى عين محبتلە مدح
ايدىيوردى . فقط اوچنچى نرەلى ايدى ؟ آوستريا صحرالردن
دكلىدى . كنديسندە پروسيا اخلاقى هلە هېچ يوقدى ؛ اوده ،
سادە جە بر آماندى .

بركون اوچى برابر محاربه ايدىيورلردى . نهايت دشمن ،
صرەلرى آره سنە مرميلر ياغدىردى . اوچى دده برضربە دده دوشدى .
برى : ياشاسين آوستريا ! ديه باغىردى . اوتەكى رنكىنى
دكيشديرەرك ! ياشاسين پروسيا ! ديدى . اوچنچىسى ، كمال
سكون ايله تسليم روح ايدركن عجباً نە ديه باغىردى ؟ ياشاسين
آلمانيا ! ديه باغىردى . اوزمان ، يره يوارلانيركن برى
صولە ، اوبرى صاغە دوشن ايكي آرقداش ، صاغدن صولدن
دها زيارە آمانە ياناشدىلر ، اوکا دها زيارە استناد ايتدىلر .
اورتە دده كى يوسف دها شدتلە باغىردى : ياشاسين آلمانيا !
صوكرا ايكي آرقداش دده اونكلە برابر اولانجه صداريله باغىردىلر .
محاربه نك قارغشەلنى ايچندە ، ملك الموت آلتندە بردال
كېدى . اوچنى دده يره سريلىش كوردى . اوچنك دده دوداقلرنده
كويا بر اتحاد موت عقد ايتشلر كې ، اوفريادك بقيه لىنى كوردى .
كويا الا ن : ياشاسين آلمانيا ! ديه باغىرييورلردى . اوزمان ،
اوچنى دده قالديرمق ايچون قنادلر لىنى سيلكدى ، اوچنى لاهوتە ،
سلطنت صمدانيە نك معلا زرولرینه طوغرى يوكسلىدى . »

ایشته ، وطنلرینک آنجق ائتلاف ایله ، توحید قوتله
قورتولاجغنه ایمان ایدن آلمان شاعرلری بویله آتشین
و بارلاق منظومه لرله خلقی ارشاد ایدیورلردی .

روککه رتدن صوگرا آلمانیا ده دها پک چوق شاعر
یتشمشدی . از جمله شتو غمانک (خاطرات تاریخیه) سی ،
اولاندک وطن شرقیلری خلقی تهسیج ایدیور ، آلمانلق
محبتی بوتون یوره کارد ، انجیب ، اعلوی حسدن
معدود طوتولیوردی . بوتون شاعرلر یالکز برشی
دوشونیورلردی ؛ وطنلرینی قورتارمق ، ناموس
ملیلرینی وقایه ایتک ، جهان مدینه پاک برناصیه ایله
چیقمق ایچون یالکز برامل تعقب ایدیورلردی : آلمان
اتحادی ! بوتون شاعرلر : « آه ! آرتق اوصولان ،
زووالی چوبانسز سورو ! کندیکه برامپراطور بول .
حتی اولمازسه ، زورله وجوده کتیر . » دییورلردی .

آمانلرک بو وطنپرور شاعرلری آرمسند متین برسیما
دها کورونیوردی : فریدریخ لودوویق یان . آمانلرک
(یان بابا) ، (جناستیق پیری) نامی ویردکلری بوغیور
اختیار ، تربیه بدنیه ایله مملکتک ضعیف بنه لرینی
قوتلندیرمکه ، مستبد قارشی چارپیشاجق وجه ایله
بوتون کنجده قوت بخش ایتکه چالشیور ، عین

زمانده اثرلرده وجوده کتیریوردی . ده ۱۸۰۰ دن اعتباراً (پروسیا قرالغنده و ظنرورلکک تزییدی) نامیله بر اثر وجوده کتیرمش ، اثرینی بوتون پروسیالیله اتحاف ایتشدی .

یان ، ۱۸۱۰ ده پروسیاده بر (تربیه بدنیه جمعیتی) تشکیل ایتمش ، آلمان حس ملیسنی تشجیح ایچون بر تربیه بدنیه کتابی وجوده کتیرمشدی . سوکرا (آلمان ملیت پرورلکی) نامیله بر اثر یازمشدی . یان ، بو اثرنده آلمان اتحادندن بحث ایدرک : « شاید آلمانلر اتحاد ایدرلر ، اوتهدن بری غیر مستعمل طوران جسیم قوتلرینی میدانه قورلرسه ، اوروپاده صلح مؤبدی تأسیس ایدرک بشریتک ملک الصیانه سی اولورلر . » دییوردی .

یان ، جدا وطنرور ایدی . روحی ، قلبی وطن عشقیله پرغلیاندی : یان ، برکون ، (مایس ۱۸۱۰) برلینده (براندبورغ قاپوسی) جوارنده بر چوجغه تصادف ایدر . درحال یاننه یاقلا شہرق :
— بوراده اسکیدن نه واردی ؟

دییه سؤال ایدر . چوجق جواباً :
— ظفر هیکلی . فقط فرانسزلر سوکرا آلوب کوتورمشلر .

— پک اعلا . شمدی سنک بو هیکل حقنده فکرک نه ؟

چوجق :

— نه اوله جق ؟ هيچ !

دينجه ، يان چوجغه درحال برطوقات اينديره رك
شوسوزلى سويلر :

— بزپارسه كیده جك ، اونى آلوب كتيره جكنز .
آكلادكى ؟ ايسته سنك فكرك بو اولاجق !

پروسياليلر ۱۸۱۳ ده پارسه كيردكلى زمان ، يان
هاردنبه رغ طرفدن پارسه دعوت ايدلمشدى . يان ،
پارس قهوه لر نده همان هر كون فرانسزلر عليهنده نطقلر ايراد
ايدىوردى . پروسياليلر (قاروسل طاقى) نده ، وقتيله
ناپولئونك برليندن كتيردىكى (ونديكك سن مارق بار كيرلىرى)
نى ايندير لرلر كن ، يان طاقك اوزرينه چيتمش ، اوراده عمله لره
هجوم ايدن پارس خلقك اوته سنده ، هيچ اعتدالى بوزمادن ،
برليندن كتيريلن ظفر هيكلنك اوكنه كچمش ، آوازي
چيقدىنى قدر باغرييور : « شمدى يه قدر آغزىكى بوتون
يالان مظرىتلرله طولدير دك . بوتون جهاننه ايمپراطورك ،
بويوك اردونك شان وشرفنى اعلان ايتدك . شمدى
چك بلاكى ! » دييور ، يالديزلى طونج هيكلك ترامپته سنى
برقازمه ده پارچه لايوردى . ديكر طرفدن انكليزلر :
« بلوخه ر ولاييزيغ ، وه لئينغتون وواترلو ، هوررا ! »
ديه باغرييورلر ، يانه دفته داللرندن اكيللر وهديله ر

تقدیم ایدیورلردی . یان ، حقیقی برفرانسز دشمنی ایدی .
 فقط آلمانلر طرفندن (فرانچوزن فرمسه سر ، فرانسز
 یام یامی) عنواتی آلان یان ایله برابر میرآلای لی لین
 شته رن ده آلمان ملتنی تربیه خصوصنده بویوک برغیرت
 کوستریوردی . لی لین شته رن (قوم قیریغه)
 نامیله بر اثر نشر ایتمشدی . میرآلای بو اثرنده قانتک
 صلح مؤبد نظریه لرینی جرح ایدیور ، حربک لزومنی
 آکلاتیوردی . دوچار عطالت اولان جساتلری
 اویاندریور ، آلمانلرده نجیبانه فداکارلق ومردک
 حسلرینی ایقاظ ایتمکه چالیشیوردی . بوتون آلمانلغه
 اردولرینی ملی برشکله قویمق ، اقوامی عسکرلشدیرمک
 دستورلرینی اوکره تیور ، بوصورتله شارنهورستک
 اُکدیکی تخملمره فیضناک ونامیه دار بر زمین حاضر لایوردی .

ایشته پروسیا بوصورتله چالیشمش ، ناپولئوندن
 انتقامنی بودرجه علوی فداکارلقلرله آلمایه موفق اولمشدی .
 پارس ، اوتارینچدن سوکرا آلمان اردولرینی ایکی دفعه
 سورلری داخلنده کورمشدی . فقط فرانسزلردن
 آلدینی انتقامه بردرلو قانامامشدی . ۱۸۷۰ ، بوفاجه نک
 صوک پرده سنی تشکیل ایده جکدی .

آلمانیایی ۱۸۱۳ ده باشند باشه صارصان غلیان حیت ،

غيرت و فعاليت آلمان تاريخنك اكلوى بر صهيغه سى ايدى .
 بودورده بوتون آلمانيا ۱۱۲ قدر حكومتدن مركبى .
 بو حكومتلك همان كافه سى ده ناپولئونك چيزمه لرى آئنده
 ازيلش ، پارچه لاش ، محو اولمشدى . فقط بوفلاكت
 پروسيابه يكي دن حيات ويرمشدى . ناپولئون مليونلرجه
 فرانسزى شان و شرفى اوغورنده پيشى صره ده سوروكله -
 مش ، دنيانك براوجندن او بر او جه قوشد ير مش ،
 مليونلرجه انسان تلف ايتش ، فرانسز قانلريله صولانان
 طور اقلر اوزرنده پروسيانك حریت واستقبالى مزهر
 و پر حيات ، نشوونما بولمشدى . پروسيا بردنبره ديرلش ،
 ناموس غيرتى ، وطن محبتى ايله آنسزين يوكسلمشدى .
 فقط اوتهدن برى غايه اتخاذايتديكى اتحادده نائل
 اولامامشدى . چونكه صلحدن صوكر آلمانيا ينه ۳۸
 حكومتدن متشكل قالمشدى .

بونكه برابر اتحادك امكانى پروسيا اكابرينك
 ذهنندن اصلا سيلنمه مشدى . اونسكزنيجى عصرده
 پروسياده مجهول ومنسى قانلا (مليت فكري) ، كوزلردن
 دوكون غضب و حدت ياشلرى آره سنده تقدير ايدلش ،
 كين و عداوت پروسياده مليت حسنى ده اويانديرمشدى .
 فرانسزلره قارشى عداوت ، عادتا اي مپراطورلغك تمل
 طاشنى وجوده كتيرمشدى . اجنبى استيلاسى بوتون

یوره کیری یاقش ، آلمانیا ده ملیت حسی اویاندرمش ،
عرب استیلا سنک اسپانیاده ، انکلیز استیلا سنک فرانسه ده
وجوده کتیردیکی اتحادی پروسیاده ده ناپولئون تولید
ایلمشدی .

آلمانیا ده بوا اتحادی تأمین ایدن ، آلمانلغک ناموسنی
اجنبی استیلا سندن قورتاران ، آلمانلره پارلاق و شرفلی
براستقبال تأمین ایدن یکانه قوت ، آلمانیا نك وطن عشقیله
پرورده اولادلری ایدی . اوزمانلر آلمانیا فی الحقیقه
یوزی متجاوز حکومتدن متشکلدی ، و هر حکومت ده
کندی استقلالنه مجلوبدی ؛ فقط بو حکومتلره منسوب
رجال ، خارجی دشمنلره مقاومت ایچون داخلآ اتحاد
لرومنی حس ایتمشلردی . آلمانیا بی وجوده کترین
مختلف حکومتلره منسوب داهیلر ، آنجق پروسیاده
صاف برآلمان عرقی بولوندیغنی تقدیر ایتمشلر ، اول امرده
بو حکومتی قوتلندیرمک ، بوقوی و صاف عرق اطرافنده
طوپلامق ، بوضورتله خصوصی منافعی ملتک عمومی
منافعنه فدا ایلک ایسته مشلردی .

پروسیایی یوکسه لتهن بو مبجل سیالردن بارون
شتاین (ناسساو) لی ، فون هاردنبه رغ ایله شارنهورست
(هانوورا) لی ، غنازه ناو ایله فیخته (ساقسونیا) لی
ایدی . فقط بو ذاتلر بوتون خصوصی مشغولیتلرینی

براقشیر ، آلمانلغ آتیسنه ، محافظه ناموسنه وقف
 حیات ایتیشلردی . خلاصه ، آلمانیایی یوکسک فکری ،
 احتراصات شخصیه دن تجرید وجدان ایتیش ، ذکی
 و وطنپرور باشلر قورتارمشدی . بونا موسکار اولاد وطن ،
 اولانجه موجودیتلریله چالیشمغه باشلادقدن سوکرا
 عسکرلرله سیاسیلر بیننده ده اتحاد حاصل اولمش ، بوتون
 قلمار عین مؤثر آلتنده ، وطن محبتیه چارپمغه باشلامشدی .
 اردوایله مکتب آرتق برلشمشدی . محررلر ، شاعرلر ،
 عسکرلر و مؤرخلر هپ آلمانلغ فکراً یوکسلمه سنه
 چالیشمشلر ایدی . شاعرلر آلمانلق حسیاتی کوکلرده
 ایقظا ایتدکلری صره ده ، مؤرخلرده وطنلرینک
 ماضیده کی شان و شرفنی ، آلمان عزمنک علویتنی اصول
 تحتنده اورتایه قویورلردی . آلمان مؤرخلرینک ده
 بوفعالیتده بویوک بر حصه لری اولمشدی . آلمانلر ماضیلرینی
 تجیل ایدرک ، ماضینک شان و شرفدن قوت آلارق
 یوکسلمشدی . مثلاً شتاین ، تاریخنک برملتی ترقیه
 سوق ایچون یکانه عامل اولدیغنی سویلیور : « تاریخ ،
 لایقییه ، صمیمانه ، بسیط بر صورتده مطالعه اولونورسه ، کنج
 بر قلب اوزرنده نافع بر تأثیر اجرا ایدر . بزی سویه عامه نك
 فوقه یوکسلتیر ، انجیب واک بویوک فکرلرک افعالندن ،
 عطالتک بادی اولدیغنی فلاکتلردن خبردار ایدر . » دیوردی .

شتاین ، تاریخی سیاسی غایه‌لره توجیه ایتک ایسته‌یوردی ؛ فقط بودورده ، پروسیاده تک بر مؤرخ یوقدی . بوسبیدن انکلیزلیرتبعه احتیاج حاصل اولمشدی . شتاین ایسه انکلیزلی غایت واقفانه تدقیق ایله‌مشدی . شتاین دیوردی که : « عصر حاضر اوروپا ادبیاتی میاننده انکلیز ادبیاتی بالخاصه تدقیق وتبع ایدلمکه شایاندر ؛ چونکه اک مکمل مؤرخلری بو ادبیاتی تدقیق ایتدیکمز زمان کورورز . انکلیز مؤرخلری حادثات وطبایعی کمال صداقله تصویر ایدرلر . اسباب حادثاتی بویوک بر ذکا واقفدار ایله ایضاح ایدرلر . اخلاقیات ایله مؤسسات مدنیه اساسلرینه درین برووقوف ، آنجق انکلیزمؤرخلرنده کورولور . بوتون بوسبیلردن طولایی انکلیز لسان وادیاتنک وبالخاصه ادبیات تاریخیه سنک مطالعه سی شرط وهر نقطه نظر دن موجب استفاده در » .

شتاین ، تاریخ خصوصنده بوفکری تعقیب ایدیور ، آلمان قومنی مطالعات تاریخیه آیشدیر مق ایستوردی . حتی هیلهده سهایم پسقبوسنه یازدیغی بر مکتوبده : « حیات حکومتدن چکدیکم تاریخدن اعتباراً بوتون موجودیتی اشغال ایدن اندیشه ، آلمان قومنده تاریخلرینی اوقومق ذوقنی حاصل ایله مکدر . آلمانلره تاریخلرینی درین بر صورتده اوقومتق وبواسطه ایله قایلرنده وطن

مشرکه محبتی، خاطره اجدادک احیاسنی تأمین ایلمک ایسترم.
 شونی آرزو ایدرم که، تقلبات سیاسیہ نتیجه سنده
 آلت اوست اولان بر چوق منابع کمال اهتمام ایله
 طوبالانوب قورتاریلسین. بو بایده بالخاصه حکومتک
 صرف غیرت ایتمی ایجاب ایدر؛ چونکه بوکا خصوصی
 ذاتلرک همت ومقررآئی کفایت ایتمز. « دیوردی.
 بونک ایچونده آلمانیا ده طاغنیق ومتفرق طوران
 ذکالری طوبلامق، بویوک بر تاریخ جمعیتی تشکیل ایتمک
 لازمدی. بوجمیت آلمانیا ده ۱۸۱۹ ده تأسیس ایدلمش،
 آلمان تاریخ ملیسنک مهد ظهوری اولمشدی.
 جمعیتمک مؤسسی بارون شتاین ایدی. جمعیتمک بوتون
 پروسیا ایله مشغول اولور، بالخاصه فرانسه
 انقلابنه قارشى بویوک بر نفرت پرورده ایدیوردی.
 پروسیا مؤرخلرینک تعقیب ایتدکلری غایه، مونسکیونک
 افکارى ایدی. آنلرک فکر نجه قانونلر حیات ملیه نك
 اک حقیقی تصویرى ایدی. برملتك احتیاجاتی آکلامق
 ایچون تاریخنى تدقیق ایلمک لازمدی. بر قومک انکشاف
 تاریخنسنى تدقیق ایلمک، آلمان مؤرخلرینک نقطه نظر نجه،
 حال حاضر مسائل سیاسیہ سنک ناخترینى آلدہ ایتمک دیمکدی.
 ایشته آلمانیا ده ساوینی، نیور و آبخ خورن ایله برابر
 شتاین، بو فکرک ایلمک مبشر لرندن معدود اولمشدی.

ساوینی قرون وسطی ، آلیخ خورن آلمان ، نیبور
روما حقوقی تدقیق ایدیور ، شتاین ده بوتدیقاتک
نتایجی آلمان سیاسته تطبیق ایله یوردی . شتاین ،
براندبورغ جرمن حکومتک بوتون آلمانیا به شامل
اولاجغی کوسترمک ایستیوردی . اکتساب ایدیله جک
شکل سیاسی به کلنجه ، انک ایچون ده : « مادام که هر
حکومت بقا بولایلمک ایچون منشائنه صادق قالمق ایجاب
ایدر؛ بناء علیه آلمانیا نکه ده پروسیا کبی مطلقیت اداره یی
حائز ، عسکری بر حکومت اولماسی لازمدر .

ماضیده پروسیانک عظمتی اسکی پروسیا مطلقیتی
وجوده کتیرمشدی . بومطلقیت اداره اوعظمتی حالا
وآتیاده تأمین ایده بیلیر « دییوردی . فقط شتاین بو
سطرلری یازدیغی صره ده کوزینک اوکنه دائما فرانسه
کلیور ، فرانسه ده کی افکار احرارانه نکه آلمان افکاری
اوزرینه اجرای تأثیر ایتمسندن قورقیوردی (۱) .

بارون شتاین ، فرانسه انقلابنک دستورلرندن نفرت ،
پروسیا نظاماتنه صوک درجه حرمت ایدیوردی .
شتاینک بوفکرلری بوتون مؤرخلرجه دستور اتخاذا
ایدلمشدی . پروسیا مؤرخلری آلمانیا نکه پروسیا اطرافنده
ترقی ایتمسنى موافق کوروپورلر ، فقط هیچ بری ده

(۱) آنطوان کیان ، یکی آلمانیا و مؤرخلری ، ص ۱۷ : ۲۹

وجوده كله جك حكومتك سياسته اساس اوله جق
 (ايلك نظامات) ى قرارلاشدير اميورلردى . ايجلرنده
 مطلقيت طرفدارلرى اولدينى كې احرارده موجود
 بولونيوردى . خصوصيله احرارك مقدارى اولدجه
 فضله ايدى . بونلرك راس كارنده مؤرخ دالمان بولونيوردى .
 دالمانك فكرنجه اسكى آلمان حقوقنده مشروطيت ذاتاً
 واردى ؛ بناءً عليه پروسيا حكومتى آلماننى طاقينمق
 ارزو ايدييورسه ، مملكتده پارلمنتو اصولنك قبولى
 لازمدى . مطلقيت طرفدارلرى ده ، جرمن اتفاهه مادامكه
 پروسيا مركز اولاجق ؛ احوالده يكي حكومتك پروسيا
 نظاماتنى اساس اتخاذا ايتى لازمدر ، دييورلردى .
 مثلاً رانكه : « پروسيانك حقيقى مقدراتى عسكرى بر
 حكومت اولق ، واويله قالمقدر . حقوق تاريخى يه قارشى
 عصيان ايديله مز ! » دييورلردى .

نهايت (صادووا) مظفريتى بوتون مسئله يي حل
 ايتمشدى : احرار ، كوندن كونه مطلقيت طرفدارلريله
 برلشيورلر ، بويوك برعسكرى حكومه انلرده طرفدار
 اوليورلر ، اوتارينخدن اعتباراً بوتون مؤرخلر رانكه نك
 نظريه سنى قبول ايدييورلردى .

پروسيامؤرخلرى شكل حكومت ايچون بودستورى
 قبول ايتدكلرى كې صوك درجه مليت پرورانه حركت

ایدیورلر ، فرانسه یه قارشى بویوک بر عداوت کوستر -
 ییورلردی . مثلاً (بون دارالفنونی) جبهه سنه بوتون
 مسالك فلسفیه یی مصور قاربارتمه لریا پامایه مأمور بر هیکل تراش ،
 قصداً فرانسز فلسفه سنی ، مثلاً آبه لارلری ، ده قارتلری ،
 پاسقاللری هیچ قاله آلمایور ، (قومهدی) حقنده تنقیدی
 اثر نشر ایدن بر آلمان عالمی بو مهم تألیفه مولیه رک
 اسمنی بیله قویموردی . فرانسه یه قارشى بو عداوت ،
 بالخاصه پروسیا مؤرخلرنده کورولیوردی . پروسیا
 مؤرخلری یورولوق بیلمز بر سعی ایله تدقیقاتده
 بولونیورلر ، تاریخی عالمانه تشریح ایلورلردی ؛ فقط
 ایچلرندن بر چوغی فرانسزلر حقنده غرضکارانه اداره
 لسان ایتمکدن کرى طورمیورلر ، فرانسزلری
 (آفن فولق ، میمون قوم) تسمیه ایتمکه قدر ایلری
 واریورلردی . آلمان مؤرخلرینک بو فکرلری ،
 بوتون قومده فرانسزله قارشى اخذانتقام ایچون درین بر
 خصومت او یاندیریور ، آلمانلرک قانلرینی تحریک
 ایلوردی . دهها طوغروسی آلمان قومیتنی آلمان
 مؤرخلری احیا ایدیور ، فرانسزلر علیه کین و عداوت
 حسلرینی انلر یاشاتیوردی . حکومت بو حالت فکریه دن
 استفاده ایدرک در حال بر مکافات تأسیس ایدیوردی .
 عین زمانده ملی مؤرخلرده ملی بر تاریخ مجموعه سی

وجوده کتیریورلر، مجموعه نك مقدمه سنده شو صورتله بیان مطالعه ایدیورلردی: «تاریخ، هر نه قدر محدود بر دائره داخلنده اولسه، ینه هر شیدن زیاده بوتون آلمانلری یکدیگریله برلشدریر. بو علمی یعنی تاریخی، اتفاق آرا ایله تعمیم ایتک ایستورز. چونکه تاریخ سیاسته پک صیقی مربوطدر؛ سیاستک والدهسی و مربیه سیدر.»

آلمانیاده بو مجموعه تأسیس ایدلدکن صوکر، بوتون مؤرخلر طویلأتمشدر، اوزون تتبعات نتیجهسی اولق اوزره واقفانه اثرلر نشر ایتمشدر، آلمانلره وطن محبتنی اوکرتمشدر، او دورک سیاسی مسئلهلرینی حله واسطه اولمشلردی. ایچلرندن الگیر شخصی مؤرخلر، مثلاً کیزه برهخت، صنعت و افکارنده فوق العاده بی طرف اولدینی حالده: «علمک وطنی یوقدر، ظننده بولونمق خطادر. بزم علممز قوزومبولیت اولمالی، آلمان اولمالیدر» دیمشدی. بو فکر همان بوتون آلمان مؤرخلرنجه اساس اتخاذایدلمشدی. مثلاً زیبل (انقلاب دورینک تاریخی) نی، هویسه (آلمان تاریخی) نی، درویزن (پروسیا تاریخ سیاستی) نی، کیزه برهخت (آلمان ایمپراطورلنی تاریخی) نی نشر ایدیور، بو اثرلرک کافه سی ده آیری آیری موضوعلردن باحث کورونیوردی؛

فقط جمله سنده ده عین فکر لر ، عین اصول لر ، عین غایه لر تعقیب ایدیوردی : اوده تاریخی پروسیا ملیتی نقطه نظرندن یازمقدی . آلمان مؤرخلری بو وجه ایله اصوله موافق حرکت ایتشلر ، وطنلرنده ملیت حسنی تقویه ایدجک ، خلقدن ملیت و وطن محبتی او یانئیراجق صورتده آلمان تاریخی احیا ایله مشلر ، مفاخر اجداد ایله مالی قلبلر ، فلا کتدن متنبه یوره کمر حاضر لامشلر ، وطنلرینه علملریله خدمت ایتشلردی .

فی الحقیقه ۱۸۰۶ دن سو کر اپروسیانک منافعه ، آلمان ملتک تربیه تاریخیه سنه چالیشان وطنپور ، مدقق ، عالم مؤرخلر اده سنده مهم سیالر تجلی ایدیوردی ؛ اک مهملری : نیبور ، مومزن ، رانکه ، زیبل ، طرایچک ایدی . بو مؤرخلر کهر بری تاریخده تمیز ایدیورلر ، آلمانیانک شکل حکومتی غنعات تاریخیه کوره تقرر ایتدیریورلر ، آلمان قومنه تاریخی برتربیه ویریورلردی . بالخاصه نیبور ، تنقید تاریخی بی احیا ایدیوردی . نیبور اک مهم اثری (روما تاریخی) ایدی . مؤرخ ، آلمانیا ده وطن محبتی او یانئیر مق فکر یله بوتالیفی وجوده کتیر مشدی . نیبور ک فکر نجه بر مؤرخک وظیفه سی مملکتنه حقیقت سوداسی صومقدی ؛ بو کاده آنجق علم ایله موفقیت حاصل اولابیلردی . علم ، حقیقه ادراک اولونورسه طبایعه نجات بخش ایدر ، دیوردی

نینور رومانك ايلك زمانلريني تصوير ايتديكي زمان
 علم السنه اصولني تاريخه تطبيق ايديور، آلمان كنجلكني
 جانلانديرمق، انلري بويوك ايشلر كورمكه مستعد قيلمق
 ايچون ازمنه قديمه نك نجيپانه مثاللريني كوزلرينك اوكنده
 تشهير ايليوردي. ازجمله چه زاري صوك درجه تقدير
 ايديور، روما هيئت اجتماعيه سنك بوزو قلعندن طولاني
 چه زارك روماده ظهور ايلديكني يازيوردي. سوکرا
 بوتديقتان شونتيجه يي چيقسارييوردي: «فداكارلق
 فكري اولمادقجه، برمت دائما خرابي يه ياقلاشير. خودپسند
 لك، افرادكي اقوامي ده اولدير. «نيبور، بوتون آلمان
 كنجلرينك بو حقايقدن عبرت آلارلق فلاكت زماننده
 وطني براتقالي، ذوق استراحت ولاقيدى يه قايلمالري بر
 جنایت اولاجغنى سويليوردي.

آلمان ياده رومان تاريخني احيا ايدن بر مؤرخدها واردى:
 مومزن. مومزن پروسيا احرارندن ايدى. مومزنك
 يكانه ارزو ايتديكي شي، محتشم، قوى، منورالفكر،
 علم وفنك شعشعه سيله بوتون كائناتده تميز ايده جك بر
 آلمانيا كورمكدى. بر اثرنده شويله دييوردي: «صوك
 سنه لرك وقايي ارباب علمده بيله شوقناعتي حاصل
 ايله دى كه، حكومت برقچ سنه قدر صرف منافع سياسي
 ايله اوغراشمقده بك حقل ايدى؛ فقط شمدي مادامكه

بواش بیتدی ؛ آرتق علمله مشغول اولمق ایجاب ایدر .
 مومزن ، مملکتده احرارانه فکرلری مدافعه ایدیور ،
 بیسمارقه قارشی مجادلاننده بوفکرلرینی پک پارلاق
 برصورتده نشر ایلوردی . مومزن ، دها صوکر (روما
 تاریخی) نی نشر ایدیور ، بومهم اثرنده ملتپرور مطلقیت
 طرفدارلرینی آریستوقرات جمهوریت پرورلره قارشی
 مدافعه ایلوردی . مومزن ، بوتون حقایق تدقیقات
 تاریخیه ایه شرح ایدیوردی . رومالیرک استیلادورلرینی
 تدقیق ایتدیکی صرهدده : « حکومت حاله کان برملت ،
 سیاستده رشید اولمایان قومشولرینی دائما یوتمایه چالیشیر .
 دییوردی . مومزنک فکر نیجه ، اقوامک حیات تاریخیه
 قانونی ، جاذبه قانونی درجه سنده حائز اهمیتدر . تاریخک غایه سی
 مدنیتدر . بر قومک ، غنائقیت قازانا بیللمه سی ایچون ، مدنیتجه
 یوکسک اولماسی لازمدر . مدنیت ، نشوونمایه قابلیتی اولمایان ،
 ایجابی درجه ده کشایش بولمایان قوملرک ، سویه لری دها یوکسک
 اقوام طرفندن ازیله لرینه لزوم کوسترر . اوزمان حرب ، مدنیت
 تولید ایدن بویوک برما کنه مقامنه قائم اولور . حکومتک قدرت
 سیاسییه سی تشکل ایتمکه باشلایا بیلیمک ایچون بر مملکتک
 سعادت ، اوافق مبارزه لرک حرب ، یغما کرلرک فتوحاته
 انقلاب ایتسنه لزوم حاصل ایدر . مومزن بوفکرلری ایله
 آلمان سیاستک اساسلی خطوطنی چیزیوردی .

مومزن آتشین بر وطنروردی . فرانسزلردن
 صولک درجه نفرت ایدیور، ۱۸۷۰ حربی آلمانیا یی فرانسز
 تقلیددن خلاص ایده جک بر مجادله صورتنده تلقی
 ایدیوردی . انک نظرنده جرمنلر اک نجیب بر عرقه
 منسوبدی . عرقک تربیه تاریخیه سی ایچون رومالیلری
 تدقیق ایدیور، طرز تصویرده کوستردیکی علمی
 وادی اقتدار ایله ، دکل یالکز ازباب فنی ، مطالعه یه
 خواهشکر اهالی یی ده تسخیر ایدیوردی ؛ خلق مومزنک
 اثرلنده کدرلرینی و امیدلرینی بوتون صفحاتیله
 کورو یوردی .

مومزن آلمان کنجلیکنه علویت و فضیلت تلقین
 ایلدیکی کبی رانکه ده بوتون اثرلنده آلمان سیاستک
 فعالیتنی تعیین ایدیوردی : « بز آنجق کندیمزه عائد ،
 صرف آلمانلغه متعلق برایشله مشغول اولمالی یز . عرقزک
 دهاسنه مطابق حقیقی بر آلمان حکومتی تأسیس ایتملی یز .
 هرشیدن اول ، فرانسزلرک کندیلری ایچون موافق
 کورکلری شیلره تقلیددن اجتناب ایلملی یز . چونکه فرانسزلرک
 منافعی بز مکینک بستیون عکسیدر . » دیوردی . صوگرا
 پروسیایه بویوک برمفتونیت کوستریور : « پروسیانک
 آلمانیا ده بروطفیه سی واردر . بووظیفه قارشیسنده اصلا
 دوچار ضعف اولمالیدر . پروسیا اردوسنک کورکلری

غایت اسکیدر . فورتنه ، بواردونک یالکز یابراقلرینی و داللرینی یولمشدر ؛ فقط اوزماندن بری دهابویوک ، دهاقوی ، دهاعلوی بر حاله کلشدر . سائر اردولرک بویله بر تاریخی یوقدر ؛ انلر اردو دینه میه جک قدر ضعیفدر « دییور ، ای بر اردو ایله آلمانلغک وجوده کله جکله قائل اولیوردی . رانکه پروسیا سیاستک بو صورتله قوته مستند اولدیغنی ایضاح اییدیور ، مؤرخلک صنعتنه ده بویوک بر انجذاب کوسترییوردی . رانکه نک تاریخده آرادیفی شی ، حقیقت ایدی . تاریخه باشلار باشلاما زشخصی احتیساساتی اصلا نظر اعتباره آلمایوردی . حتی بر مکتوبنده : « یکانه آرادیفی شی حقیقتدر ، شان و شرف دکلدر . حقیقتی بوتون قوتمله آرایورم ... خیال آرتق درجه درجه زائل اولمالیدر » دییوردی . خصوصیه اثرلرنده تعصبه ذره قدر تمایل کورولمیوردی .

مؤرخین قونغرهلرندن برنده اصلاحات دورینه دائر کزیده بر اثر تألیف ایدن بر مؤرخ ، رانکه نک یاننه یاقلاشمش : — « عزیزم مسلک داشم ، ایکیمزده شو مشابته وارکه ، سزده بنده ، ایکیمزده هم مؤرخ ، هم خرستیانز ! » دیمش ، بونک اوزرینه رانکه : « عفو ایدرسکز ، آره مزده ینه براز فرق وار . چونکه بن اولا مؤرخ ، صوکرآ خرستیانم ! » جوابنده بولونمشدی . رانکه صرف

بو دستورى رهبر اتخاذايدرك تاريخلرينى يازييور، بوتون اثرلرنده پروسيانك منافعى نظر اعتباره آليوردى . پروسيا حكومته بى طرفانه ، وطنپورانه خدمت ايتمى اك بويوك غايه عد ايليوردى .

رانكهدن سوكرا، زيبيل وطرايچكده ، پروسيانك خادمى صفتنى اكتساب ايده بيله جك بر فعاليت ابراز ايدىيورلردى . مثلاً زيبيل بر اثرنده پروسياده وحدت مليه فكرلرينى اويانديرمق ايچون پروسيا ايله انكلتره و آمريقايى مقاييسه ايدىيور ، بو مملكتلرده اك زياده وحدت مليه ، استقلال وفداكارلق طرفدارى اولان فرقه نك اداره امورى آلده ايتديكنى ايضاح ايليوردى . زيبيل ، بر مملكتك تعاليسى ايچون بويوك دهالرك لزومنه قائلدى . بر مکتوبنده شو مطالعه ده بولونيوردى : « طرايچكه ايله برابر بنده شو اءاعده يم كه ، زمانى احضار ايدنلر متين آدملردر . خلق هيچ برشى ياپاماز ؛ او، يالكز اك عاجل احتياجلرى حس ايدر . منورالفكر انسانلر ، استقبالك بديعه خياليه سنى فرق ايدرلر ، فقط يك مبهم فرق ايدم بيليرلر . بونك ايچون اويابه بر آدم لازمدر كه ، يالكز سائرلر كي زمانك بديعه خياليه سنى بيلمكه قالماسين ، مقصده واصل اولمق چاره لرينى ده كندنده بولاييلسين ! » زيبيل آلماننى احيا ايچون يوكسك دهالرك وجودينه

لږوم کوریور، بوتون اثرلرنده آلمانلغک تربیه سیاسیه سنه خدمت ایدیوردی .

زیبلدن صوکرا ، آلمانلرک عرفانه خدمت ایدن بویوک سیما ، طرایچکه ایدی . طرایچکه تدقیقات تاریخیه سیله آلمان اصول اداره سنی ، آلمان سیاستنی ، آلمان کنجلیکنک تربیه وطنپرورانه سنی تعیین ایدیوردی . طرایچکه نك فکر نجه حریت ، پارلمنتولرک قوتندن زیاده عاقلانه وجوده کتیرلمش بر حیات ملیه وائی بر اداره اوزرینه مؤسسدر . طرایچکه ، سیاسی مسئله لردن زیاده ملی مسائل ایله مشغول اولیوردی : « بزده دهها برشی نقصان : حکومت ... ملتیزدن باشقه قوانین عمومیه سی اولمیان ، اروپا دول معظمه سی اره سنه مرخصلر کوندرمکدن محروم اولان برملت یوق . اجنبی برلمیاندی هیچ بر طوب ، آلمان بایراغنی سلاملامیور » دییه بیان تأثر ایدیوردی . طرایچکه نك یکانه غایه سی آلمانیانک وحدت وعظمتی ایدی . یالکیز بر ارزوسی واردی : « آلمان وطنی » . همان بوتون نطقلرده بوترکیبی نقرات ایدیور : « بزده بر آلمان وطنی یوق . بزده بویله بر وطنی آنجق هو هنزوله رن خاندانی وجوده کتیره بیلیر » دییوردی . طرایچکه آلمانلغک هو هنزوله رن خاندانی اطرافنده اتحاد ایده جکفی ایضاح ایتدیکی کبی بویوک ذکالرکده

برملتى خلاص ایده بيله چکنه قناعت ایدیوردی. طرایچکه
 بونظریه سنی شوصورتله ایضاح ایلوردی : « بویوک آدم ،
 غایت مترقى بر تربیه فکریه ايله ظهور ایده بیلیر . بو ،
 عرقك و آنك بر محصله سیدر؛ فقط الك بویوک بحر انلری ده
 شخصی عزى ايله آنجق او حل ایدر، بو بحر انلردن ده ملتر
 مصطفى بر حالده چیقارلر . اقوام ، قوتلردن استفاده
 یولنى بیلن بویوک آدم لر سایه سنده کائناتده بر موقع
 احراز ایده بیلیرلر . مثلاً او چنجی ویله لم اولماسه ایدی ،
 بوکون انکلتزیه یی تصور ایتک محال ایدی . طرایچکه ،
 بویوک آدم لری ، اى و کوتو اولمق اوزره ، ایکیه
 آریوردی . انک فکر نهجه ایلر بوتون موجودیتلری
 حکومتک منافعه حصر ایدنلر ، کوتولرده رأس کاره
 کچدکلری زمان خود پسندانه غایه تعقیب ایدنلر ، طویمق
 بيلمه ین بر احتراصک تطمیننه چالیشانلر ایدی . مثلاً طرایچکه
 ناپولئون بر جانوار عد ایدیور : « حقیقی حکمدارلر
 کرک حضرده و کرک سفردده علویت کوسترمکه کندیلرینی
 طایتیرلر . ناپولئون ایسه بویله بر شی اصلا یاپمادی »
 دیوردی .

طرایچکه آلمانیای قورتاراجق ذکالره بو صورتله
 نمونه لر کوستریور ، فقط بوتون آلمان اتحادینه
 حصر ایدیوردی . « بوتون کتابلر ، آلمان فعالیتینی

کوسترن بوتون آتار صنعت ، کمال حیرتله تلقی ایتدی کمز
 بویوک آلمان اسملری ، حاصلی هرشی ، فکریمزك شان
 و شرفنی اراؤه ایدن هرشی ، اتحادك لزومنی آ کلاتیور ،
 عالم فکریده اساساً موجود اولان بواتحادی سیاستده
 وجوده کتیرمه بزى مجبور ایدیور . « طرزنده بیان
 افکار ایلوردی . طرایحه آلمانیاده اتحاد فکریك تعمیمه
 چالیشیور ، شاعرلرله برابر عین غایه نی تعقیب اید -
 یوردی . مع مافیه آلمان آتار صنعتی معین برغایه تعقیب
 ایتمکه « صنعت ، صنعت ایچوندر ! » نظریه سندن
 آیرلیوردی . هر شاعرك ویا مؤرخك وطنی ترنم ویا
 وطن محبتنی تلقین ایچون یازدیغی اثرده بوقاعده بدیعه
 دائماً تجلی ایدیوردی . فقط بوعلوی غیرتده یالکیز
 برغایه تعقیب ایدیلیوردی ؛ اوده ملیت محبتی ایدی .

ایشته آلمان مؤرخلری هب بودستورلری اساس اتحاد
 ایتشلر ، ملتیرینک آتیسنی تأمین ایچون آنلری ماضی یه باغلایان
 شرفلی رابطه لری آلمان کنجلیکنک نظرلری اوکنده تشبیر
 ایتکدن ، ملتک تربیه تاریخیه سنه غیرت ایلکدن کری
 طور مامشردی .

پروسیا ، بوصورتله وبو فعالیتلرله یوکسلمشدی .
 فقط پروسیا رجائک غایه املنی تشکیل ایدن آلمان اتحادی

هنوز وجوده کله مشدی . ۱۸۱۳ حربندن صو کرا
 شرقده آوستریا ، غربده پروسیا قالمشدی . بوا یکی آلمان
 حکومت ، آلمانیا نك متباقی قسملرینی پایلا شمع ایستور-
 لردی . ۱۸۴۸ ده آلمان احراری (فرانقفورت) ده
 بر مجلس عقد ایتدیر مشلر ، آلمانیا ایمپراطور لغنی اعلان
 ایتشلردی . دیگر آلمان قرالری بو مجلسك مقرراتی
 قبول ایتمه مشلردی .

بوا ناده پروسیا ایله آوستریا ، (شله زویغ وهو-
 لشتاین) ی آملر ، برمدت صو کرا بوزوشمایه
 مجبور اولمشلردی . بوا اختلاف نتیجه سنده ینه پروسیا ،
 عسکر لکی وبالخاصه ایکنه لی تفنک لک تأثیر یله (صادوا)
 میدان محاربه سنده بویوک بر شرف قازانمشدی .

بومظفربت نتیجه سنده پروسیا برقات بویومش ،
 اوزمان آلمانیا شمال وجنوب هیئت متحده سی نامیله
 ایکی هیئت اتحادیه آیرلمشدی . بوا یکی هیئت ، (برلین) ده
 اجتماع ایدن (رایخشتاغ) ه مبعوثلر کوندرمشدی .
 آلمان اتحادی هنوز وجوده کله مشدی ؛ فقط پروسیا
 طوپراغنده اوچ بویوک ذکا ، سلفلرینک امللرینی قوه دن
 فعله کتیرمکه ینه چالیشمشلردی . بوا اوچ ذات : بسمارق ،
 مولتکه و رون ایدی .

بومدت ظرفنده فرانسه ده ترقی ایتمشدی . ادبیات

و شعرك، علوم و فلسفه نك بودلنشین وطنی ده چالیشمقدن
 خالی قالماش ، حریت فكریه و سیاسیه یی تأسیس ایچون
 بشریت نامنه مجادله لر ایتمشدی . فقط ماضینك شان
 و شرفیله مست غرور ، دوچار اولاجنی تهلكه لری
 استحقاقكارانه تلقی ایلمشدی . بودورده اوچنجی
 ناپولئون فرانسیز تختنی اشغال ایدیوردی . ناپولئون ،
 قریم و مكسیقا سفرلری ، ایتالیا مظفریتلریله سرمست
 اولمش ، عادتاً برنجی ناپولئون دورینی احیا ایتك
 ایستیوردی . (یولیوس چه زار) ك بوتاجدار مؤلفی
 شرقدن یكی برضربه كله جكنی اصلاً تخیل ایتیمور ، حتی
 پروسیادن انتقام آلمق ایچون فرصت لر تحری ایدیوردی .
 بوصره ده اسپانیا تختنه هو هنزوله رن خاندانندن برینك
 اتحاجنی اعلان حربه وسیله اتخاذ ایتمش ، پروسیا
 ایله فرانسه لر بیننده تکرار مدهش برحرب باشلامشدی .
 فرانسیز صوك درجه مغرورانه حرکت ایدیورلر ،
 فرانسیز عسکرلری واغونلرك اوزرینه (برلینه !) دییه
 یازیورلردی .

فقط آذرب زمان صوكر اشرقدن قوپان پروسیا طوفانی
 فرانسیز اردولرینی مغلوب و پریشان (پارس) اوكلرینه
 قدر رجعته مجبور ایدیوردی . موسه نك سوکیلی وطنی ،
 ژورژ ساندك دلنشین صحرالری آلمان چیزمه لری آلتنده

چکنه نیوردی . فقط بوسفرکی ظفر ، پک سریع و پک
 مدهشدی : اون ددرت کون ایچنده تشکیل ایدیلن اوچ
 بویوک آلمان اردوسی (وایسنبورغ) ، (وورت) ،
 (غراولوط) و (میچ) مظفریتلرینی احراز ایدیور ،
 دها سوکرا ، (سدان) شهرینه قاپانان ایمپراطور ناپولئون
 اسیر ایلوردی . آلمان اردولرنده عظیم برسرور حکم فرما
 اولیوردی . ایمپراطور ناپولئون پروسیا قرالنه یازدینی
 مکتوبده : « عسکریمک باشنده فدای جان ایتمک شرفه
 نائل اولامادیغیم ایچون قلنجمی ذات حشمتانه لرینه تسلیم
 ایدیورم ! » دیور ، آلمان اردولرنده : « ایمپراطور
 ناپولئون بوتون اردوسیله اسیر اولدی ! » آوازه سی مدید
 برترانه ظفر کی عکس انداز اولمایه باشلا یوردی .
 آرتق آلمان اردولری مغرور و مظفر ، پارس اوزرینه
 یورییورلردی .

فرانسزلر ، بواسیتیلایه قارشی اولانجه وطنپرورلکلرینی
 کوستر مشلر ، غامبتاکی داهیلر فرانسز ملتنی قورتارمق
 ایچون تاریخده نمونه عدایدیله بیله جک وطنپرورلک
 خارقه لری ابراز ایلشلردی . فقط عزم و مصرام ، انتظام
 و اصوله قارشی ، عصبی و پرغلیان ، جدی تنسیقاتدن
 محروم عسکرلرله برایش کورده مشلردی . فرانسز
 اردوسی پریشان اولمشدی . آلمانلر ، فرانسه نك بوخرابی

وپریشانیسی اورتہ سنده ، (ورسای) سراینہ کلشیر ،
آلمانلغک غایہ املنہ نائل اولمشلردی .

ایمپراطور ویلہلمک حضورندہ ، ہسبارق ، مولتکہ
ورون ، سنہ لردن بری ابراز ایتدکلری فعالیتک ثمرہ سنی
اقتطاف ایدیورلر ، آلمان اتحادینی اعلان ایلورلردی .
بوتون آلمانیا شوق وسعادت ایچندہ ایدی . پارس خلق ،
قلبری مجروح ومتائر ، آلمانلغک بواعتلاسنی کوزیاشلری
آرہ سندن سیر ایدرلرکن ، اوزاقلردن آلمان مارشنک ،
(واخت آم راین) ک غلیانی ، ولولہلی نغمہ لرینی
ایشیدیورلردی :

» کوک کورولتوسی کبی ، قلیج شاقیردییسی کبی ، طالعہ
ایکلیتییسی کبی برسسک عکس انداز اولدینی ایشیدیلپور : راینہ ،
راینہ . آلمان راینہ . بونہرک محافظی کیم اولاجق ؟
سوکیلی وطن ، سن مستریخ اول . رایندہ نوتجی ، متین
وفداکار بکلپور !

یوزبیک یورہک بردن غلیان ایدیور . بوتون کوزلر
شمشک کبی پارلداپور ؛ آلمان قومی مردانہ ، دیندارانہ ، متینانہ
وطنک مقدس حدودینی محافظہ ایدیور .
سوکیلی وطن ، سن مستریخ اول . رایندہ نوتجی ،
متین وفداکار بکلپور !

نوتجی ، نظرلرینی لاهوتی منطقہ لہ دیکپور . اورادن
اجدادیمز آشاغیہ طوغروباقپور . ہبسی دہ شوق جدال ایلہ
عہدوپیمان ایدیور : » ای راین ! سن سینہم کبی آلمان
قال ! « دیور .

سوکیلی وطن ، سن مستریخ اول . راینده نوبتجی ، متین
وفدا کار بکلیور !

طمارلریمزدن دها برداملا قان آقدقجه ، دها بر بازوقلیج
چکمه کده قادر اولدقجه ، دها بر قول یای کیرمه مقتدر بولوندقجه ،
بوراده سنک ساحلیکی هیچ بر دشمن چیکنه یه من !
سوکیلی وطن ، سن مستریخ اول . راینده نوبتجی ،
متین وفدا کار بکلیور !

یمینلر عکس اندار اولیور ، طالغه لر یو ارلانیور . سنجاقلر
هوب نسیم ایله طالغه لانیور . راینه ، راینه ، آلمان راینه .
بزهمز سنک محافظک اولق ایستیورز .

سوکیلی وطن ، سن مستریخ اول . راینده نوبتجی ، متین
وفدا کار بکلیور ! «

آلمان تاریخنک بو پارلاق صفیحه سی ده اثبات ایدیورکه ،
برملتی ارشاد ایتک ، فلاکتدن خلاص ایلک ایچون
رجالک پک بویوک اهمیتی واردر . پروسیا ، دوچار
اولدینی فلاکتدن آنجق پروسیا رجالتک عفت و ناموسی ،
غیرت و ظنپورانه سی ، استحقار منفعت حسی سایه سنده
خلاص اولمشدر . پروسیا رجالی اول امرده مکمل
تحصیل و تربیه کورمشلر ، ملتک اجتماعی نقصانلرینی
راک ایتمشلر ، مرضی اساسندن ، علمی و فنی بر صورتده
داوی چاره لرینه توسل ایشلردی . بو ذواتک اک مهم
خاتلی ، وطنک منافع عالییه سی شخصی منفعتلره فدا

ایلمکی بویوک بر جنایت عد ایتلری ، ملتک فکری
 واجتماعی قوتلرندن استفاده ایچون هیچ برفدا کارلقدن
 کری طور ماملری ، ودائمه اصول و پروغرام داخنده
 حرکت ایتلری ایدی . جمله سنک غایه املی ، جمع ثروت
 و حرص شهرتله بی آرام اولمقدن زیاده ، وطنک آتیسنی ،
 ملتک حیثیت و ناموسنی محافظه ایتک ، وطنه جانسپارانه
 خدمت ایدرک مشروع ونجیب بر شرف تأمین ایلمکدی .
 بو ذواتدن اکثری ، فضیلت و حیثیت یکتا عد اولنه .
 بیله جک اوصافه مالکدی ؛ فقط بر ملتک مقدراتنی اداره ،
 آتیسنی تأمین ، بوزوق بر هیئت اجتماعیه بی عصرک
 ترقیاتنه کوره ترصین ایچون ، یالکیز حیثیتری کافی
 کلمه مشدی ؛ عین زمانده ، علمک و معارفکده تأثیری
 کورولمشدی . کذا بر سیایی دوشمش اولدیغی فلا کتدن
 قورتارمق ایچون پروسیا رجالنک حسن نیتلری ده
 کفایت ایتمه مشدی ؛ هر برینک ، عین زمانده ، مسلک لرنده
 برر ناموسکار متخصص ، بر عالم فعال اولمالری ، بالجمله
 تشبثاتک منطقی و معقول بر صورتده نتیجه لنسنی تأمین
 ایله مشدی .

بیاء علیه پروسیانک فرانسه یه قارشى مظفریت و فائة
 یالکیز منتظم بر اصول ، و بو اصولک محرك اساسیسی او
 عزم و انتقام حسلری وجوده کتیر مشدی . اودر حده

پروسیالیر موفقیتلرینی تأمین ایچون دشمنلرینک افعال و ترقیاتندن استفاده ایتشلر، فقط بو استفاده بی عرقلرینه و قابلیت دماغیه لرینه کوره اخذ و تلقی ایتشلردی . مثلاً قلاوزه ویچ ، آلمان اصول حربی ودها طوغروسی فن حرب قواعدینی ناپولئونک سفرلرندن استخراج ایتشدی . (فوم قیریغه) نامیله یازدیغی اثرده، ناپولئونک بوتون اسفارینی پارچه پارچه شرح و تحلیل ایلش ، بو پارلاق و مسلسل سفرلردن علم الروح عسکرینک اساسلرینی میدانه چیقارمشدی . مولتکه وارکان حربیه سی ۱۸۷۰ده بو اساسلری جدی بر صورتده تطبیق سایه سنده مظفر اولمشلردی . پروسیالیر ، اردولرینی سوق واداره ده بودرجه فنی و عالمانه دستورلر تعقیب ایتدکلی کبی ملتی یتشدیرمک، مکتبلر و دارالفنونلر تأسیس ایلک ایچونده عین مسلکی تعقیب ایلشلردی . فرانسه ده الکیزاده حسیات اوزرینه مؤسس نظریه لر، ملتک سیاسی واجتماعی حیاتنده، فکری تربیه سنده هر درلو تأثیرات خارجیه یه مقاومت ایده جک برمتانت تولید ایده مه مشدی . بومتانتک حاصل اولماسی ایچون علمی و فنی رهبر اتخاذا ایتک ، حادثات طبعیه خارجنده هیچ برتشبث تصوراتمه مک لازمدی . پروسیاده بوجریانلری تأمین ایچون ایکی مرکز فعالیتیه احتیاج واردی : مکتب ، اردو . مکتب فکری، اردو

وجودی تریه ایده جکدی . مکتب ، کنج دماغلرده
 انسانلغه حرمتی ، وطنه محبتی ، وطنک دوچار اولدینی
 فلاکتی و بو فلاکتدن قورتولمق ایچون تعقیبی لازم کلن
 طریق سلامتی اوکرمه جک ، اردوده بوسلامت یولی
 اوزرنده مبارزه ایچون قوللانیله جق سلاحک صورت
 استعمالنی تعلیم ایله جکدی . بواصوللر زراعت و تجارتده
 تطبیق اولونیور ، فرانسه یه قارشى فائیت احرازی
 ایچون علمک وفک کوستردیکی دساتیر کال صمیمیتله
 تعقیب ایدی یوردی . علمک بومشعشع حاکمیتی قارشیننده
 آلمان ملیتی ، آلمان صنعتی ، آلمان ادبیاتی بوتون بدایی
 ایله کندیخی کوستریوردی . آلمان تارینخک اخلاق
 برصورتده تدریسی ایسه ، بوتون ذهنلرده آلمانلغه محبتی
 تزیید ایدی یوردی .

ایشته بومنتظم ومنطقى اصوللر ، بواصوللری فداکلا
 رانه تطبیق ایدن ناموسکار آللر سایه سنده ، پروسیالیلر
 بویوک برفلاکتدن قورتولمشلر ، سکز سنه لك الیم
 براسارتی متعاقب خصملرندن پارلاق برانتقام آلدق
 اوروپانک معظم دولتلری مرتبه سنه اعتلا ایلشلردر .

